Başlama Yeri

URSULA K. LE GUIN

İngilizceden Çeviren: Can Eryümlü

AYRINTI

URSULA K. LE GUIN

Le Guin 21 Ekim 1929'da ABD'nin Kaliforniya eyaletinin Berkeley kentinde doğmuştur. Babası ünlü antropolog Alfred Kroeber'dir. Le Guin, esinini Kızılderili efsaneleri ve masallarından alarak, ilk öyküsünü dokuz yaşında yazar. Üniversitede Fransız ve İtalyan edebiyatı okur ve Rönesans edebiyatı üzerine uzmanlaşır. Master eğitimini 1952'de Columbia Üniversitesi'nde tamamlar. 70'li yıllardan itibaren çeşitli Amerikan ve Avustralya üniversitelerinde bilimkurgu üzerine "workshop"lar düzenler. Le Guin geleneksel edebiyat tekniklerini ustalıkla bilimkurgu öğeleriyle birleştirmesi ve büyük bir derinlikle alternatif toplumlar ve düşünce biçimleri yaratmasıyla tanınır. Genellikle fizik ve kimya gibi teknik bilimlerin ayrıntılarını betimlemekten kaçınarak kültürel antropoloji, siyaset ve psikoloji üzerinde odaklaşır. Yapıtlarında telepati, zihin okuma, önbili gibi psişik fenomenlerden yararlanır ve karşılıklılık, birlik ve bütüncülük gibi temaların öne çıkarılmasından da anlaşılacağı gibi Taoizm ve Zen felsefelerine yer verir. Le Guin karmaşık, genellikle paradoksal simgeler, imgeler ve anıştırmalar kullanarak, bireylerin ve toplumların düzen ile kaos, uyum ile bütünlüğe ulaşmak için ayaklanma gibi karşıtlıkları dengeleme gerekliliklerini vurgular. Bilimkurguya edebiyat saygınlığını kazandırmasının yanı sıra, yarattığı müthiş ütopyalarla son derece tahrik edici bir siyasal ufuk da çizen olağanüstü bir yazardır Ursula K. Le Guin.

Başlıca yapıtları: *Rocannon's World* (1966) [*Rocannon'un Dünyası*, Çev. Tuba Çele, Metis Yay., 1995]; *Planet of Exile* (1966) [*Sürgün Gezegeni*, Çev. Ayşe Gorbon, İthaki Yay., 1999]; *City of Illusions* (1967) [*Yanılsamalar Şehri*, Çev. Meltem Tayga, İmge Yay., 1994]; *The Earthsea Trilogy (Yerdeniz Üçlemesi, sonradan altı cilde ulaşmış, bunlar biyografide numaralandırılarak belirtilmiştir: A Wizard of Earthsea* (1968) 1-[*Yerdeniz Üçlemesi: Yerdeniz Büyücüsü*, Çev. Çiğdem İpek Erkal, Metis Yay., 1994]; *The Left Hand of Darkness* (1969) [*Karanlığın Sol Eli*, Çev. Ümit Altuğ, Ayrıntı Yay., 2001]; *The Tombs of Atuan* (1971) 2-[*Atuan Mezarları*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 1995]; *The Lathe of Heaven* (1971) [*Rüyanın Öte Yakası*, Çev. Aylin Ülçer, Metis Yay., 2011]; *The Farthest Shore* (1972) 3-[*En Uzak Sahil*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 1995]; *The Word for World is Forest* (1972) [*Dünyaya Orman Denir*, Çev. Özlem Dinçkal, Metis Yay., 1996]; *The Dispossessed* (1974) [*Mülksüzler*, Çev. L. Mollamustafaoğlu, Metis Yay., 1990]; *Very Far Away From Anywhere Else* (1976) [*Her Yerden Çok Uzakta*, Çev. Semih Aközlü, İmge Yay., 1995]; *The Eye of the Heron* (1978) [*Balıkçıl Gözü*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 1995]; *Malafrena* (1979) [*Malafrena*, Çev. Cemal Yardımcı, Metis Yay., 2013]; *Always Coming Home* (1985) [*Hep Yuvaya Dönmek*, Çev. Cemal Yardımcı, Ayrıntı Yay., 2001]; *Tehanu* (1990) 4-[*Tehanu*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 1996]; *Four Ways to Forgiveness* (1995) [*Bağışlanmanın Dört Yolu*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 2000]; *The Other Wind* (2001) 5-[*Öteki Rüzgâr*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 2004]*Changing Planes* (2003) [*Uçuştan Uçuşa*, Çev. Çidem Erkal İpek, Metis Yay., 2004]; *Gifts* (2004) [*Marifetler*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 2006]; *Voices* (2007) [*Sesler*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 2008]; *Lavinia* (2008) [*Lavinia*, Çev. Güral Koca, Metis Yay., 2009]; *Powers* (2008) [*Güçler*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 2009]; *Wild Girls* (2011) [*Yaban Kızlar*, Çev. Algan Sezgintüredi, Versus Yay., 2011] en önemli romanlarıdır. *The Wind's Twelve Quarters* (1975) [*Rüzgârın On İki Köşesi*, Çev. Aysun Babacan, Ayrıntı Yay., 2011]; *Orsinian Tales* (1976); *The Compass Rose* (1982) ve *A Fisherman of the Inland Sea* (1994) [*İçdeniz Balıkçısı*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 2007]; *Unlocking the Air and Other Stories* (1996) [*Aya Tırmanmak ve Diğer Öyküler*, Çev. Aslı Biçen, Metis Yay., 2012]; *Tales From Earthsea* (2001) 6-[*Yerdeniz Öyküleri*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 2001]; *The Birtday of the World* (2002) [*Dünyanın Doğum Günü*, Çev. Çiğdem Erkal İpek, Metis Yay., 2005] yazarın öykü kitaplarından bazılarıdır. İlk iki kitaptan oluşturulan bir öykü derlemesi yayınlarımız arasında yer almaktadır: [*Rüzgârgülü (Gülün Günlüğü)*, Çev. Ümit Altuğ, Ayrıntı Yay., 2012]. Yazarın ayrıca şiir, çocuk ve deneme kitapları da bulunmaktadır.

Ayrıntı: *1023*
Edebiyat Dizisi: *227*

Başlama Yeri
Ursula K. Le Guin

Kitabın Özgün Adı
The Beginning Place

İngilizceden Çeviren
Can Eryümlü

Son Okuma
Hakan İsmail Şiriner

© 1980 by Ursula K. Le Guin
Licensed through Akcalı Telif Hakları

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Türkçe yayım hakları Akcalı Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Kapak Tasarımı
Arslan Kahraman

Dizgi
Hediye Gümen

Baskı ve Cilt
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti
Merkez Efendi Mah. Fazılpaşa Cad. No: 8/2 Topkapı/İstanbul
Tel.: (0212) 612 31 85 - 576 00 66
Sertifika No: 12156

Birinci ve İkinci Basım: İletişim Yayınları, *1995-1997*

Ayrıntı Yayınları'nda Birinci Basım: *İstanbul, Ekim 2016*

Baskı Adedi *2000*

ISBN 978-605-314-127-3
Sertifika No: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Ursula K. Le Guin

Başlama Yeri

EDEBİYAT DİZİSİ SON ÇIKAN KİTAPLAR

BİR SON DUYGUSU / *Julian Barnes*
HAYAT DÜZEYLERİ / *Julian Barnes*
MUTSUZLUK ZAMANLARINDA MUTLULUK / *Wilhelm Genazino*
KIRIK KÖŞELİ İLKBAHAR / *Mario Benedetti*
GECELERİ DAİRELER ÇİZEREK / YÜRÜRÜZ / *Daniel Alarcon*
BİR BUĞDAY TANESİ / *Ngũgĩ wa Thiong'o*
İSTİSNA / *Christian Jungersen*
ORBITOR / *Mircea Cărtărescu*
GÜVERCİNLER HAVALANIRKEN / *Melinda Nadj Abonji*
KAYBOLUYORSUN / *Christian Jungersen*
İÇERDEKİLER / *Victor Serge*
TİBET ŞEFTALİ TURTASI / *Tom Robbins*
BAHAR / *Sabine Adatepe*
CHE'NİN BİRLİĞİ / *Carlos Gamerro*
EFENDİNİN GÜZELİ / *Albert Cohen*
FRANSIZ SAVAŞ SANATI / *Alexis Jenni*
ARADAKİ NEHİR / *Ngũgĩ wa Thiong'o*
BEDENİN GÜNCESİ / *Daniel Pennac*
ZAMANIN GÜRÜLTÜSÜ / *Julian Barnes*
ORBİTOR Göz Kamaştırıcı / *Mircea Cărtărescu*
KIRAÇ GÖKYÜZÜ / *E. E. Sule*
DENİZ DENİZ / *Iris Murdoch*

Ursula K. Le Guin

Başlama Yeri

Ay Işığı Ülkesine Doğru

Altıdan önce kapının önündeydi. Kız orada bekliyordu.

Dereyi geçtiler ve akşam ülkesine birlikte girdiler. Kız sessizce önden gidiyordu. Suyun sesini yitirdiklerinde orman tümüyle susmuştu.

Ormanın içinde, böyle sessiz ve düşüncelerden uzak, kızın düzenli adımlarını izleyerek yürümek Hugh'un hoşuna gitti. Bütün düşünce ve duygulardan arınmıştı.

Kız dağ silsilesinin eteklerindeki bir tepeciğin üzerinde durdu. İleride, ince ve solgun dalların perdesi arasından kocaman bir dağın kapkara yükseldiği görülüyordu. Kız bir ölüyü andıran kanı çekilmiş yüzünü oğlana çevirdi.

"Algılamıyor musun?" Sesi zor duyuluyordu.

"Neyi algılamıyor muyum?"

Kız telaşla dağın karanlık duvarını işaret etti.

"Önümüzde bir şey mi var?"

"Evet" dedi kız. "Devam edemeyiz."

"Etmek zorundayız. Bizi bekliyorlar. Geleceğimi söylemiştim. Haydi, gel."

Oue rio es ésta
por el cual corre el Ganges?*
J. L. Borges: Heraclito

* "Ganj'ın içinden akan bu hangi nehirdir?"

1

"YEDİ numaralı kasiyer!" Kasaların arasında boşaltılan tel arabalar, elmaların üçü seksen dokuz, dilimli ananaslar indirimli, yarım galon yüzde ikiden yetmiş beş, dört, bir daha beş, teşekkürler. Ondan altıya, haftada altı gün... İşinde oldukça iyiydi. Demir talaşı ile safra karışımı gibi olan müdürü onu çalışkanlığından ötürü kutlamıştı. Öbür kasiyerler daha yaşlı ve evliydiler. Maçlardan, ipoteklerden, dişçilerden konuşurlardı. Ona Rodge derlerdi. Yalnız Donna, Buck derdi. İşin yoğun olduğu saatlerde müşteriler para veren ve alan ellerdi. Tenha saatlerde ise yaşlı adamlarla kadınlar konuşmak isterdi. Onlara ne yanıt verdiğin önemli değildi. Dinlemezlerdi. Çalışkanlığı iş günü boyunca sürer, ama ötesine geçmezdi. Günde sekiz saat, tavuk suyu çorbası çifti

altmış dokuz, köpek maması indirimde, küçük şişe Derry Wip doksan beş, bir tane, beş daha eder kırk...

Yürüyerek Meşeli Vadi Sokağı'na döndü, annesiyle akşam yemeği yedi, biraz televizyon seyretti ve yattı. Bazen, eğer Sam'ın Thrift-E-Mart mağazası otoyolun öte tarafında olsaydı ne yapardım, diye düşünürdü. Çünkü bir taraftan dört, öbür taraftan altı sokak öteye kadar karşıya tek bir yaya geçidi yoktu. Oraya asla ulaşamazdı. Buraya taşındıklarının ertesi günü buzdolabını doldurmak için annesinin arabasıyla markete gitmiş ve KASİYER ARANIYOR ilanını görmüştü. İlan henüz yarım saat önce konmuştu. Bu işe takılmamış olsaydı gider bir araba satın alır, daha önce düşündüğü gibi, kent merkezinde çalışabilirdi. Çok iyi bir araba olmazdı alabileceği. Ne var ki şimdi, zamanı gelince bir işe yarayabilecek kadar para biriktirebiliyordu. Hatta kentte bile yaşar, bir arabası olmadan da yapabilirdi, ama annesi kent merkezlerinden korkuyordu. Eve doğru yürürken arabalara bakmış, zamanı gelince hangisini almak isteyebileceğini düşünmüştü. Arabalara pek meraklı yoktu. Okula devam etmeme kararını verdikten sonra, parasını nereye harcayabileceği konusu, her eve dönüşünde kafasını kurcalar olmuştu. Yorgundu, bütün gün satılık mallar ve onları satın alan paralarla uğraşmıştı. Kafasında başka bir düşünceye yer kalmamacasına, kendinin olmayan mallar ve paralarla haşir neşir olmuştu.

Buraya ilk geldikleri zaman, ilkbaharın başında, eve dönüşlerinde gökyüzü çatıların üzerinde soğuk yeşil ve altınsı ışıklarla parıldıyordu. Şimdi, yaz ortasında, ağaçsız sokaklar akşamın yedisinde bile hâlâ aydınlık ve sıcaktı. On beş kilometre kadar güneydeki havaalanından yükselen uçaklar, gölgeleriyle gürültülerini peşlerinden

sürükleyerek, yoğun ve parıltılı gökyüzünü biçiyorlardı. Boyalı çelikten yapılmış kırık salıncaklar araba girişlerinin yanlarında gıcırdıyordu. Buraya Kensington Tepesi deniyordu. Meşeli Vadi Sokağı'na ulaşmak için Loma Linda Yolu'nu, Raleigh Yolu'nu, Çam Manzarası semtini geçip, Kensington Caddesi'ne dönerek, Chelsea Meşe Sokağı'na ulaştı. Buralarda ne bir tepe, ne bir vadi, ne çam, ne de meşe ağaçları vardı. Meşeli Vadi Sokağı'nda ikişer katlı, altışar daireli, kahverengiyle beyaza boyanmış evler sıralanmıştı. Otoparkların arasına beyaz mermer kırıkları serpilmiş, yer yer ardıç ağaçları dikilmişti. O beyaz taşlarla koyu renk bitkilerin arası mağazadaki bankoda sürekli elinden geçen tüketim mallarının yok edilemeyen kabuk ve iskeletleriyle doluydu: çiklet kâğıtları, gazoz şişeleri, plastik kutular... Raleigh Yolu ile Çam Manzarası'ndaki evler dubleksti. Loma Linda Yolu'ndaysa her villanın özel garajı, bahçesi, beyaz mıcırları ve ardıçları vardı. Kaldırımlar inişsiz çıkışsız, yollar ve arazi dümdüzdü. Eski kent, yani şimdiki kent merkezi, bir ırmağa bakan tepelerin üzerine kurulmuştu, ama kentin kuzeye ve doğuya doğru bütün banliyöleri düz arazideydi. Burada gördüğü tek manzara, doğudan arabayla geldikleri gün, kente girmeden hemen önce geçtikleri köprünün aşağısında uzanan tarlalar olmuştu. Onların ötesinde kent altın ışıklar içindeydi. O ılık akşam ışığında tarlalar, çayırlar ve ağaç gölgeleri... Sonra çok renkli tabelası otoyola bakan bir boya fabrikası, hemen sonra da konut yerleşimleri başlıyordu.

Bir akşam, işten sonra, sıcak bir akşam, Thrift-E-Mart'ın geniş otoparkını geçip, otoyolun çıkış rampasının yanındaki dar kaldırımı tırmanıp, gelirken gördüğü tarlalara, kırlara yürüyerek gidip gidemeyeceğini görmek

istemiş, ama yolu bulamamıştı. Ayaklarının altında kâğıt, metal ve plastik atıklar, yüzünü kamçılayarak acıtan rüzgâr, her kamyon geçişinde bastığı toprağın sarsılması, kulak zarlarını zonklatan bir gürültü ve yanık lastik, egzoz dumanlarından başka soluk alacak havanın olmaması... Yarım saat sonra caymış, otoyoldan ayrılmaya çalışmıştı, ama otoyol kentin diğer yollarından kafesli çitlerle ayrılmıştı. Gerisin geriye yürümüş, Thrift-E-Mart'ın otoparkını geçerek Kensington Caddesi'ne gelmişti. Bu yenilgi onu, sanki hakarete uğramış gibi sarsmış ve kızdırmıştı. Batmakta olan güneşin sıcağında gözlerini kısarak eve dönmüştü. Annesinin arabası park yerinde değildi. Eve girerken telefon çalıyordu.

"Sonunda buldum seni. Kaç kez aradım. Nerelerdeydin? Bundan önce iki kez aradım. Ben ona kadar burada kalacağım. Durbina'dayım. Buzlukta hindi var. Oryantal mönüyü yeme. O çarşamba akşamı için. Mixon'un hazır hindisi var." Kafasında hemen zil çaldı; 1,29 dolar, teşekkürler. "Altıncı kanaldaki filmin başını kaçıracağım. Ben eve gelene kadar onu benim için izleyiver."

"Olur."

"Hoşça kal o zaman."

"Güle güle."

"Hugh?"

"Evet."

"Neden bu kadar geç kaldın?"

"Eve başka bir yoldan döndüm."

"Sesin biraz kızgın gibi."

"Bilmem."

"Bir aspirin iç! Soğuk bir duş al! Hava çok sıcak. Ben de aynısını yapsam ne iyi olur. Geç kalmam. Dikkatli ol! Dışarı çıkmayacaksın, değil mi?"

"Hayır."

Annesi biraz duraksadı. Bir şey söylemedi, ama telefonu da kapatmadı. "Hoşça kal" deyip o kapattı ve telefon sehpasının yanında ayakta durdu. Kendini ağır, kocaman bir hayvan, kaba, buruş buruş bir yaratık gibi hissetti. Altdudağı sarkık, ayakları kamyon lastikleri gibiydi. Neden on beş dakika geç kaldın, neden kızgınsın, dikkatli ol, Oryantal mönüyü yeme, dışarı çıkma. Peki. Dikkat et, dikkat et. Gitti, Mixon'un hazır hindisini, pişirilmesi konusunda arkasında yazılanların tersine, önceden ısıtmadığı fırına koydu ve zamanı ayarladı. Acıkmıştı. Her zaman açtı zaten. Aslında hiçbir zaman gerçekten acıkmaz, ama canı hep bir şeyler yemek isterdi. Kiler dolabında bir paket yerfıstığı vardı. Paketi alıp oturma odasına geçti. Televizyonu açıp koltuğa oturdu. Koltuk ağırlığıyla sarsılıp çatırdadı. Birden ayağa fırladı. Yeni açtığı paketten fıstıklar yere döküldü. Yeter artık! Fil kendini fıstıkla besliyor. Ağzının sarkarak açıldığını hissetti. Ciğerlerine hava gitmiyordu sanki. Gırtlağı dışarı çıkmak isteyen bir şeyle tıkanmış gibiydi. Koltuğun yanında ayakta durdu. Bedeni nöbete tutulmuş gibi sarsılıyordu. Boğazındaki şey söz olarak dışarı çıktı. "Yapamıyorum, yapamıyorum" dedi yüksek sesle.

Çok korkmuştu. Panik içinde ön kapıya atıldı. Kola yapışarak açtı. O şey yeniden konuşmaya başlamadan kendini evin dışına attı. Günün son kızgın ışıkları beyaz taşlarda, park yerlerinde, arabalarda, duvarlarda, salıncaklarda, televizyon antenlerinde yansıyordu. Titreyerek durdu. Çenesi zorlanıyor, o şey ağzını zorla açıp yeniden konuşmak istiyordu. Fırladı, koşmaya başladı.

Meşeli Vadi Sokağı'nı inip, Çam Manzarası'nın soluna, sonra gene sağa döndü. Bilmeden, nereye gittiğine bak-

madan... Sık ya da kolayca koşan biri değildi. Ayakları yere sert ve ağır çarpıyordu. Arabalar, park yerleri, evler parlak bir körlük içinde eriyip silindi. Koştukça parlaklık önce kızardı, sonra karardı. Gözlerinin berisinde, beyninde, sözcükler "Gün ışığından çıkıyorsun" diyordu. Boğazındaki, ciğerlerindeki hava asitleşmiş, içini yakıyordu. Solukları kâğıt yırtılması gibi gürültü çıkarıyordu. Karanlık kan gibi pıhtılaştı. İçindeki sarsıntı daha da büyüdü. Yokuş aşağı koşuyordu. Vazgeçmek istedi. Yavaşlamak... Dünyanın ayakları altında kayışını, ezilişini hissediyordu. Yüzünü esnek dallar sıyırdı. Yaprakları, dalları, toprağı ve kuru yaprak yığınlarını gördü, kokularını aldı. Yüreğinin çarpışıyla solukları arasından yüksek, sürekli bir müzik duydu. Bir iki titrek adım atıp elleriyle dizleri üzerine düştü. Sonra yere, bir akarsuyun kıyısındaki bir kayanın üzerine yüzükoyun, boylu boyunca uzandı.

* * *

Neden sonra kalkıp oturduğunda uyumadığını biliyordu, ama gene de uyanıyormuş gibi hissetti kendini. Derin bir uykunun sessizliğinde uyanır gibi, hani benliğinin yalnızca kendine ait olduğu, yarı uyanık, hiçbir şeyin kıpırdatamadığı zamanlar içindeydi sanki. Sessizliğin dibinde suyun müziği vardı. Ellerinin altından kumlar kaydı. Kayanın üzerinde doğrulup oturduğunda havanın ciğerlerine rahatça dolduğunu fark etti. Toprak, çürümüş yaprak ve yeşeren filiz kokan serin bir havaydı. Her türlü değişik ot, yaprak, çalı ve ağaç... Suyun soğuk, toprağın karanlık kokusu... Ne olduğunu tam olarak bilmese de tatlı, keskin bir kokunun tanıdık varlığı... Tüm

kokuların birbirine karışmasına karşın bir kumaştaki iplikler gibi belirgin oluşları... Beyninin koku duyusuyla ilgili kısmı hâlâ varlığını ve uçsuz bucaksızlığını kanıtlarcasına, her ne kadar her kokuyu, aromayı, parfümü ayrı ayrı adlandıramasa da, kırda bir ırmak kıyısının yaz akşamı geç vakitte oluşturduğu geniş, karanlık, derinlemesine acayip ve tanıdık kokusunu duydu.

Kırdaydı. Ne kadar koştuğu, ne kadar yol geldiği hakkında hiçbir fikri yoktu, ama sokakları, evleri ve insan yapısı dünyayı aşarak toprağa ulaşmıştı. Koyu, hafif nemli, engebeli, karmaşık, hem de inanılmaz bir karmaşıklığa... Bir parmağını kıpırdatarak kum taneciklerine, toprağa, çürümüş yapraklara, çakıllara, yarısı gömülü bir taş parçasına ve köklere dokundu. Yüzü bunların üzerinde, içinde yatmıştı. Biraz başı dönüyordu. Derin bir soluk alıp avuçlarını toprağa dayadı.

Hava henüz kararmamıştı. Gözleri alıştıkça koyu renklerin ve gölgeler içindeki yerlerin akşamın kıyısında olduğunu daha iyi görebiliyordu. Başının üzerindeki siyah ve belirgin dalların arasından görülen gökyüzü renksizdi. Güneşin nereden battığını gösteren farklı bir aydınlık yoktu. Yıldızlar da yoktu daha. Sekiz, on metre genişliğinde ve içi kaya parçalarıyla dolu ırmak taşların çevresinden dolanıyor ve parlayıp ışıldayarak gökyüzünün canlı bir parçası gibi uzanıyordu. Her iki taraftaki açık kumlu kıyılar aydınlıktı, ama ağaçların daha kalınlaştığı ırmağın aşağısında, karanlık ağırlaşarak ayrıntıları bulandırıyordu.

Yüzündeki ve saçlarındaki kum, kuru yaprak ve örümcek ağlarını temizledi. Gözünün altında bir dalın çizdiği yaranın hafif sızısını duydu. Dirsekleri üzerinde öne doğru dikkatle eğilerek ırmağın suyuna sol elinin parmakla-

rıyla dokundu. Önce hafifçe, elini düz tutarak, bir hayvanı okşuyormuş gibi. Sonra elini suya soktu ve güçlü akıntının avucunu itişini hissetti. Daha sonra iyice eğilip, elleri kıyının kumlarına gömülü, başını eğip su içti.

Su soğuk ve gökyüzü tadındaydı.

Dudaklarında ve ağzında o tat olmayan tatla, başı hâlâ öne eğik, çamurlu kumun üzerinde çömeldi. Sırtını yavaşça doğrultarak başını kaldırdı. Elleri dizlerinde, kıpırdamadan durdu. Aklının adlandıramadıklarını bedeni kolayca, üstelik tümüyle algılıyor ve şükrediyordu.

Bu dua kıvamındaki yoğunluk azalarak tükenir, sonra yeniden uyaran farklı sevinçlere dönüşürken topukları üzerinde oturup öncekinden daha meraklı ve araştırıcı gözlerle baktı çevresine.

Renksiz ve tekdüze gökyüzünün altında kuzeyin neresi olabileceği belli değildi, ama evlerin, otoyolun ve kentin hemen arkasında olduğundan emindi. Onu buraya getiren patika bir çam ağacının kızılımsı gövdesi ile yüksek, geniş yapraklı fundaların arasındaydı. Daha sonra patika yukarı doğru çıkıyor ve ağaçların altındaki koyu alaca karanlıkta gözden yitiyordu.

Irmak patikaya dik doğrultuda, sağdan sola doğru akıyordu. Onun ağaçlarla taşlar arasından kıvrılarak ilerleyişini oldukça ilerilere, ağaçlarla örtüldüğü yere kadar görülebiliyordu. Ormanın büyüyen karanlığı aşağıda akan suyun parıltılarıyla kırılıyordu. Suyun iki tarafındaki kıyılar, hemen biraz yükselerek ağaçsız, ama otlu ve bol fundalıklı açıklıklar olarak uzanıyordu.

Adlandıramadığı o tanıdık koku daha da güçlenmiş, elleri ondan kokar olmuştu. Nane, tamam işte! Suyun kıyısında ellerini dayadığı bitkiler yabani nane olmalıydı. Bir yaprak koparıp kokladı, sonra da naneli şeker tadı

umarak ağzına attı. Daha keskin, hafif tüylü, topraksı ve soğuktu.

Burası iyi bir yer, diye düşündü Hugh. Buraya geldim. Sonunda bir yere ulaşabildim. Başardım.

Zamanı ayarlanmış fırındaki akşam yemeği ile boş odaya gevezelik eden televizyon geride kalmıştı. Ön kapı kilitlenmemişti. Belki kapalı bile değildi. Ne kadar olmuştu?

Annesi eve onda gelecekti.

Neredeydin Hugh? Dışarıda biraz dolaştım. Ama *eve* geldiğimde *evde* yoktun, bilirsin ki ben... Evet, sandığımdan uzun sürdü, özür dilerim. Ama *evde* değildin.

Ayağa kalkmıştı bile. Nane yaprağı hâlâ ağzındaydı. Elleri ıslak, gömleğiyle pantolonu toz, toprak ve çamurdan perişan haldeydi, ama yüreğinde en ufak bir kaygı yoktu. Yeri buldum, yeniden gelebilirim buraya, dedi kendi kendine.

Bir dakika kadar daha durdu ve suyun taşlardaki sesini dinleyerek kararmış gökyüzüne yaslanmış dalların dinginliğini seyretti. Sonra geldiği yoldan geri dönmek için çam ağacıyla yüksek fundaların arasındaki patikadan yukarı vurdu. Yol önce dik ve karanlıktı, sonra ağaçların seyreldiği yerde düzeldi. Hızla çöken karanlıkta böğürtlenlerin dikenleri birkaç kez kendilerini belli etse de, kolay izlenebilir bir yoldu. İçinde dev otlar bürümüş, toprakta bir engebe ya da kırışık gibi duran eski bir hendek ormanın sınırını çiziyordu. Ötesinde tarlalar uzanıyordu. Onların da epey uzağında, geçen arabaların sürekli titreşip değişen ışıklarıyla otoyol vardı. Sağ tarafta sabit ışıklar vardı. Katılaşmış toprak ve kuru ot tarlalarının arasından geçerek onlara yöneldi. Sonunda mıcır döşeli bir yolun alçak kıyısına ulaştı. Solda, otoyola yakın,

çok aydınlık, kocaman bir yapı dikilmişti. Yolun diğer tarafındaysa çiftlik evlerine benzer bir şeyler vardı. Birinin ön avlusunda bir ışık yanıyordu. Geriye o evlerin arasından döneceğinden emin, o tarafa yöneldi. Araba hurdalarıyla havlayan köpekleri geçtikten sonra, sırayla dikilmiş ağaçların karanlık uzantıları arasından ilk sokak ışığını gördü. Chelsea Bahçeleri'nin sonu... Oradan Chelsea Bahçeleri Caddesi'ne geçip, mahallenin ortasına çıkılırdı. Bilinçdışı bir anımsamayı izleyerek, koşarak nasıl geldiğini bilmediği yollardan doğruca Kensington Tepesi'ne, Çam Manzarası'na, Meşe Vadisi Sokağı'na ve 14067 1/2-C numaralı evin önüne geldi. Kapı kapalıydı.

Televizyon konserve kahkahalarla sarsılıyordu. Susturdu onu. Sonra mutfaktaki fırın saatinin vızıltısını duydu ve hızla gidip onu da kapattı. Mutfak saati dokuza beş kalayı gösteriyordu. Hindi küçük alüminyum tabutu içinde kurumuştu. Yemeye çalıştı ama taş gibiydi. Bir şişe süt içip, dört dilim tereyağlı ekmek, bir böğürtlenli yoğurtla iki elma yedi. Oturma odasında yerdeki fıstık paketini aldı, mutfaktaki küçük yemek masasına oturdu, fıstıkları soyup yerken düşündü. Eve dönüşü epey uzun sürmüştü. Saatine bakmamıştı, ama bir saate yakın olmalıydı. En azından bir saat, hatta daha fazla ırmağın kıyısında kalmıştı. Belli bir süre de oraya ulaşması için geçmişti. Her ne kadar koşarak gittiyse de, hızlı bir koşucu değildi. Eğer kolundaki ve evdeki saatler birlikte tersini göstermese saatin on, hatta on bir olması gerektiğine yemin edebilirdi.

Fazla tartışmaktan hoşlanmadığı için üzerinde durmadı. Fıstıkları bitirdi, oturma odasına geçti, ışığı söndürdü, televizyonu açtı, sonra hemen kapattı ve gidip koltuğa oturdu. Koltuk gene sarsılıp çatırdadı, ama bu kez

kendi sakil ağırlığından çok, onun yetersizliğine verdi onu. Kendini iyi hissediyordu. Koşu iyi gelmişti. Kendinden iğrenmek yerine, döküntü koltuk için üzüntü duydu. Neden koşmuştu? Neyse, onu yeniden düşünmeye gerek yoktu. Yaşamı boyunca başka bir şey yapmamıştı. Kaç ve saklan Rogers. Ama koşarak bir yere varmak yeniydi. Daha önce hiçbir yere gitmemiş, ne saklanabileceği, ne de var olabileceği bir yeri olmuştu. Şimdiyse kendi ayaklarıyla gittiği, yüzüstü düştüğü öylesine yabanıl ve gizli bir yer vardı. Bütün bu mahalleler, iki katlı evler, büyük mağaza, otopark, kullanılmış arabalar, garajlar, salıncaklar, beyaz mermer kırıkları, ardıçlar, çiklet kâğıtları... Son yedi yılını geçirdiği beş değişik eyalette, sanki bütün bunların hiç önemi yokmuş, kalıcı değillermiş, yaşam bunlar değilmiş gibi, hepsinin hemen dışında, kıyısında sessizlik, yalnızlık, ay ışığında akan su ve nane tadı vardı.

O suyu içmemeliydin. Kanalizasyon. Tifo. Kolera... Hayır! O benim içtiğim ilk temiz suydu. Ne zaman istersem oraya dönüp tekrar içerim onu.

Dere. Ortaokulu okuduğu eyalette ona ırmak derlerdi, ama "dere" sözcüğü anıların karanlığı arasından çıkan ve düşüncesini dolduran o parıltılı, hızla akan ay ışığı suyuna uygun ay ışıklı bir sözcüktü. Odanın duvarları, üst kattaki televizyonun gürültüsüyle hafifçe titreşiyor, tül perdelerin ardındaki sokak lambasının ışığı ve arada bir geçen arabaların loş farlarıyla yol yol aydınlanıyordu. Bu huzursuz, gürültülü yarı aydınlığın ardında, o sessiz yer ve dere vardı içinde. Onu düşününce eskiden düşündüklerine kaydı aklı. Eğer istediğim yere gidebilseydim, burada bir okula yazılıp birileriyle konuşsaydım da, kütüphanecilik okulu için bir destek bulabilseydim ya da yeterince para biriktirip, bir de karşılıksız burs alabilsey-

dim... Böyle böyle, adaların kıyılarından sürüklenerek geçen bir kayık gibi, daha önce düşlenmiş uzak bir geleceğin hayallerine daldı. Beşinci sınıftayken Ulusal Kitap Haftası dolayısıyla okulla gitmiş oldukları Kent Kitaplığı'nı, çok ve geniş basamaklı merdivenleri olan yapıyı, içindeki merdivenleri, kocaman odaları, yüksek pencereleri, sessizce çalışan insanları, sonsuza kadar uzanan kitap rafları arasında duyduğu yuvadaymış duygusunu, yani tüm özlemlerinin beşiğini, limanını düşledi.

"Böyle karanlıkta oturmuş ne yapıyorsun? Televizyon niye açık değil? Ön kapı da kilitlenmemiş! Işıklar niye açık değil? Kimse yok sandım." Bunları söylerken lavabonun altındaki çöp kovasına atılmamış hindiyi gördü. "Ne yedin sen? Nesi vardı bunun? Üzerinde yazılanları okuyamıyor musun? Grip falan oluyorsun galiba. Aspirin içsen iyi olur. Gerçekten Hugh, kendine hiç bakmıyorsun. En basit işleri bile beceremiyorsun. Sen böyle sorumsuz davranırsan ben işten sonra arkadaşlarımla nasıl birazcık rahat oturabilirim? Yarın Durbina'ya götürmek için aldığım fıstık paketi nerede?" Her ne kadar annesini oturduğu koltuk gibi yetersiz, beceremeyeceği bir işi yapmaya çabalayan biri gibi gördüyse de, onu sessizce izlemeyi sürdürmedi. Geri çekilip içine kapanarak onu dinlememeyi seçti ve "Tamam" dedi. Annesi istediği filmi izlemek için televizyonu açınca son reklamlar belirdi ekranda. "İyi geceler anne!" deyip koştu ve yatağının içine saklandı.

* * *

Son oturdukları kentte küçük bir süpermarkette çalışmış, Hugh'un çıraklıktan kasiyerliğe geçişi orada olmuştu. İşler oldukça gevşekti. Çene çalmak, arkadaki

depolarda kaytarmak için bol zamanı oluyordu. Ancak Sam'ın burada işler yoğundu ve başkasına devredilemeyecek özellikleri vardı. Sıradaki son müşteriyle işi bitecekmiş gibi görünse de, hep bir başkası gelirdi. Hugh parça parça düşünme alışkanlığı edinmişti. İyi bir yöntem olmasa da, sahip olduğu tek çareydi. İş günü boyunca, tekrar tekrar dönüp, belli ölçülerde düşünebiliyordu. Yeniden ona dönene dek düşüncesi sadık bir köpek gibi beklerdi onu. O gün uyandığında da köpeği onu bekliyordu. Kuyruğunu sallayarak onunla birlikte işe gitti. Dereye, derenin yanındaki o yere, orada bir süre kalabilecek zamanı ayarlayarak yeniden gitmek istiyordu. Saat on buçukta, balık konservelerinin önceleri on sent olduğunu, ama şimdi sosyalist ülkelere yardım olarak gönderilmelerinden ötürü aşırı fiyatlandığını anlatan, margarin ile ekmeği yiyecek kuponlarıyla ödeyen ortopedik ayakkabılı yaşlı kadının hesabını çıkardıktan sonra, derenin oraya gidebileceği en uygun zamanın akşam değil, sabah olduğuna karar verdi.

Annesiyle yeni arkadaşı Durbina bir çeşit gaipten haber alma işiyle uğraşıyorlardı. Son zamanlarda annesi haftada en az bir kez, işten sonra Durbina'ya gidiyordu. Böylece bir gecesi boş kalıyordu, ama haftada yalnızca bir gece. Üstelik hangi gece olduğunu önceden bilmeyecek, eve annesinden önce varamama endişesiyle zorlanacaktı.

Gündüzleri, ortalık aydınlıkken, onun eve kendisinden sonra gelişine annesi bir şey demiyordu, ama oğlunun evde olacağını ummuşsa ve evde yoksa ya da hava kardıktan sonra döndüğünde evi boş bulmuşsa hiç iyi olmuyordu. Son zamanlarda hava kararırken evde yalnız olmak annesini üzüyordu. Onun için akşam çıkma konusunda

plan yapmanın anlamı yoktu. Gece okulu gibiydi. O konuda düşünmenin yararı yoktu.

Ama annesi sabahları sekizde işe giderdi. Derenin oraya o zaman gidebilirdi. En azından iki saat zamanı olurdu. Gündüzleri orada birileri olabilir, diye düşündü, akşamüzeri Bill kasa yediye geçip işine ara verdiğinde. Orada başkaları bulunabilir ya da Özel Arazi, Girilmez gibi levhalar olabilirdi, ama şansını deneyecekti. Pek fazla insanın gittiği bir yere benzemiyordu.

Her zamanki gibi yediye çeyrek kala evdeydi o gece, ama annesi gelmedi. Telefon da etmedi. Oturup gazetelere baktı. Fıstık gibi yiyecek bir şeyler aradı. Dün annesinin, yarın akşam Durbina'ya götüreceğim dediği fıstıkları yemişti, yani bu gece götüreceklerini. Lanet olsun, diye düşündü, derenin oraya gidebilirdim. Gitmek için ayağa kalktı, ama artık gidemezdi. Annesinin ne zaman döneceğini bilmiyordu. Kendine yemek hazırlamak istedi, canının çektiği bir şey bulamadı. Ondan bundan bir şeyler atıştırdı ve bir kutu donmuş portakal suyu içti. Başı ağrıyordu. Kitap okumak istedi ve niye bir araba edinip kentteki kitaplığa gitmiyorum, niye hiçbir yere gitmiyorum, niye arabam yok, diye düşündü. Ama ondan altıya kadar çalışıp, geceleri evde otururken arabasının olması neyi çözecekti? Kafasının içinde dişlerini göstererek hırlamaya başlayan köpeği kovalamak için televizyondaki bir haber programını izlemeye başladı. Telefon çaldı. Annesinin sesi sertti. "Bu kez yola çıkmadan evde olup olmadığından emin olmak istedim" dedi ve telefonu kapattı.

O gece yatınca kendini avutacak düşler aradı, ama bu daha çok acı verdi ona. Sonunda yıllar önceki bir düşü, on beş yaşında iken konuştuğu bir garson kızı düşlemeye

başladı. Onun göğüslerini emdiğini düşünerek kendi kendini tatmin etti ve yorgun yığıldı kaldı.

Sabah saat sekiz yerine yedide kalktı. Annesine erken kalkacağını söylememişti. Alışılmışın dışına çıkılmasından hoşlanmazdı o. Oturma odasında, elinde kahve bardağı ve sigarasıyla oturmuş, televizyondaki sabah haberlerini izliyordu. Kalemle çizilmiş siyah kaşları çatıktı. Annesinin kahvaltısı kahveden ibaretti. Hugh ise kahvaltı etmeyi severdi. Yumurta, pastırma, salam, kızarmış ekmek, patates, sosis, greyfurt, portakal suyu, börek, yoğurt, mısır gevreği, ne olursa hoşlanırdı. Kahvesine süt ve şeker koydu. Onun bu hazırlıklarının görüntüsü, sesi ve kokularından annesinin içi kalktı. Bu açık planlı dairelerde mutfakla oturma odası arasına kapı konmamıştı. Hugh sessiz olmaya, bir şey kızartmamaya özen gösterdiyse de işe yaramadı. Mutfak masasına oturmuş, mısır gevreğini ses çıkarmadan yemeye çalışırken annesi yanından geçti. Fincanıyla tabağını gürültüyle çelik lavaboya bıraktı ve "Ben işe gidiyorum" dedi. Sesinde, söze dökmese de, korkunç tiz tonu, iç tırmalayan bıçak keskinliğini duydu. "Peki" dedi dönmeden. Sesini yumuşak, renksiz ve cinsiyetsiz tutmaya çalıştı. Çünkü annesinin dayanamadığı ve sinirlerini bozan şeyin kalın sesi, iriliği, kocaman ayakları, kalın parmakları, erkeksi ve ağır gövdesi olduğunu biliyordu.

Saat daha sekize yirmi beş kala annesi kendini evden dışarı attı. Arabanın çalıştığını duydu. Mavi Japon arabasının pencerenin önünden hızla geçtiğini gördü.

Lavabodakileri yıkamaya gittiğinde annesinin fincan tabağının çatlamış, fincanın kulpunun da kırılmış olduğunu gördü. Bu küçük dehşet gösterisi midesini kaldırdı. Elleri lavabonun kıyısına dayalı, ağzı açık, sıkıntılı oldu-

ğu zamanlarda yaptığı gibi ağırlığını bir ayağından ötekine vererek sallandı durdu. Yavaşça uzandı, soğuk su çeşmesini açtı ve suyu akıttı. Kırık bardağa dolarak taşan suyun hızını, akışını ve berraklığını izledi.

Tabakları yıkadı, yerlerine kaldırdı ve dışarı çıktı. Meşe Vadisi'nden, Çam Manzarası'nın solundan devam etti. Yürümek hoşuna gitti. Tatlı bir hava vardı. Günün sıcak ağzı henüz açılmamıştı. On, on iki sokak kadar sonra annesinin etkisinden kurtularak, rahat bir yürüyüş temposuna ulaştı. Ancak yürürken saatine baktıkça, daha derenin oraya varamadan, Sam'daki işine onda yetişebilmek için geri dönmek zorunda kalacağından kuşkulanmaya başladı. Önceki akşam nasıl, iki saat içinde dereye gitmiş, orada kalmış ve geri dönebilmişti? Belki de doğru yolda değildi. En kısa yoldan gitmiyor ya da tümüyle yanlış yöne gidiyordu. Aklının sözcüklerle işlemeyen parçası bu tür kuşkularla, kaygılarla uğraşmıyordu. Onu sokaktan sokağa yöneltip beş kilometre kadar yürüterek Kensington Tepesi'nden, Sylvan Dell'den, Chelsea Bahçeleri'nden geçirip tarlaların üzerindeki mıcırlı yola çıkardı.

Otoyolun kıyısındaki büyük yapı boya fabrikasıydı. Buradan renk renk harflerle yazılı tabelasının arkası görülüyordu. Otoparkını çevreleyen kafesli çite dek yürüyüp, yüksekçe bir yerden kente ilk gelişlerinde günbatımında arabadan gördüğü altın renkli tarlalara bakmak istedi. Sabah ışığında hiç de çekici değillerdi. Yabani ot içindeydiler. Bir zamanlar işlenmişlerse de, şimdi ne sürülmüş, ne temizlenmişlerdi. Terk edilmişlerdi. Üzerlerine yeni yapılar konduracakları bekliyorlardı. Paslı bir araba karoserinin yakınında devedikenleriyle dolu hendekten bir "Çöp Dökülmez" levhası başını çıkarmıştı. Tarlaların

ötesindeki ağaç öbekleri gölgelerini batıya uzatmıştı. Arkalarındaki orman dumansı bir mavilikle aydınlığın içinden yükseliyordu. Saat sekiz buçuğu geçiyordu ve hava ısınmaya başlamıştı.

Hugh kot ceketini çıkardı. Alnındaki, yanaklarındaki terleri sildi. Bir dakika kadar ormana baktı. Eğer oraya giderse, hani bir su içip ayrılsa bile, büyük olasılıkla işe geç kalacaktı. Yüksek sesle küfrü bastı. Kızgındı. Dönüp geldiği çakıllı yoldan gerisin geri yürüdü. Çiftlik evlerinin önünden, ağaç fidanlığının ya da yılbaşı ağaçları yetiştirilen yerin önünden, Chelsea Bahçeleri'nin içinden, kıvrılıp dönen ağaçsız sokaklardan, bahçelerin, garajların, evlerin, bahçelerin, garajların, evlerin önünden geçerek ona on kala Sam'ın Thrift-E-Mart'ına vardı. Yüzü al al olmuş, terlemişti. Donna "Çok uyumuşsun Buck" dedi ona depoda.

Donna kırk beş yaşlarındaydı. Gür, koyu kızıl saçlarını bir süre önce modaya uygun kıvırttırmış ve arkadan yirmi, önden altmış yaşında bir kadın görüntüsü edinmişti. Güzel bir vücudu, çirkin dişleri, içki içen kötü bir oğlu ve eski araba yarışlarına katılan iyi bir oğlu vardı. Hugh'u sever, fırsat buldukça onunla konuşur, bazen kasadan kasaya, arabaların, müşterilerin arasından ona dişlerini, oğullarını, kaynanasının kanser oluşunu, köpeğinin gebeliğinin getirdiği zorlukları falan anlatırdı. Ona yavrulardan almasını önermişti. Birbirlerine film konularını ve televizyon programlarını anlatırlardı. İşe başladığı ilk gün ona Buck demeye başlamıştı. "Yirmi birinci yüzyılın Buck Rogers'ı. Gerçeğini tanımayacak kadar küçük olduğuna kalıbımı basarım" deyip gülmüştü. Bu sabah da, "Çok uyumuşsun Buck. Ayıp" demişti.

"Yedide kalktım" diye karşı çıktı.

"Neden koştun öyleyse? Sucuk gibi terlemişsin."

Ne diyeceğini bilemeden kaldı. Sonra da "Koştum" sözüne yapıştı. "Bilirsin. İyidir koşmak."

"Yaa, bu konuda çok satan bir roman vardı, değil mi? Yalnız daha sıkı koşuyorlardı onda. Sen ne yapıyorsun? Bir bloğun çevresinde on kez mi dönüyorsun, yoksa bir salona falan mı gidiyorsun?"

"Öylesine koşuyorum işte" dedi Hugh. Kadının ona olan anaç ilgisini yalanla geçiştirmekten rahatsız olmuştu, ama derenin orada bulduğu yerle ilgili herhangi bir şey anlatmak aklının ucundan geçmedi. "Biraz kilo aldım. Koşmayı denesem diye düşündüm."

"Yaşına göre iri olabilirsin, ama bence iyisin" diyerek tepeden tırnağa şöyle bir süzdü oğlanı Donna. Hugh'un çok hoşuna gitti bu.

"Şişkoyum" diyerek göbeğine vurdu.

"Biraz tombulsun belki, ama bu koca gövdeyi nasıl taşıyabilirsin başka türlü? Kimden aldın acaba? Annen minnacık bir şey. Buraya alışverişe geldiğinde onun o sıskalığına inanamıyorum. Baban iriydi herhalde, ha? Yapını ondan almış olmalısın."

"Evet" dedi Hugh, önlüğünü bağlamak üzere yan döndü.

"Öldü mü Hugh?" diye sordu Donna. Sesinde kaçınamayacağı, duymazdan gelemeyeceği anaç bir otorite vardı. Doğru dürüst bir yanıt veremedi ona. Başını salladı.

"Boşandı" dedi Donna. Sıradan bir şeyden söz ediyormuş gibiydi, ama ölüme yeğleneceğini de vurguluyordu. Annesine göre o söz ayıptı ve hiç konuşulmazdı evlerinde. Ama Hugh hayır dercesine başını sallamadan edemedi. "Çekip gitti" dedi. "Bill'e kasaları taşımada yardım edeyim." Ve çekip gitti. Gitti, kaçtı, saklandı. Sebze kasa-

larının arasına, karton kutuların arkasına, para kasalarının ardına, nereye olursa, her yere saklanabilirdin. Hiçbir yer ötekinden daha iyi değildi.

Gün boyu işini yaparken ağzında, dudaklarında derenin suyunu düşledi. O suyu yeniden içebilmeyi diledi.

Donna'nın verdiği fikirle eve döndü.

Akşam yemeğinde annesine, "Sabahları erken kalkıp koşmayı düşündüm" dedi. Televizyonun önündeki sehpada yiyorlardı yemeklerini. "Bu sabah onun için erken kalkmıştım. Denemek için, ama daha erken olursa daha iyi olur sanırım. Beşte, altıda belki. Yollarda arabalar olmaz o saatte. Hem daha serin olur. İşe hazırlanırken seni de rahatsız etmemiş olurum." Annesi kuşkulu bir şekilde onu süzmeye başlamıştı. "Eğer senden önce çıkmama izin verirsen. Biraz şişmanladım gibime geliyor. Bütün gün kasanın başında oturmak yaramıyor insana."

"Bütün gün masa başında oturmaktan iyidir gene de" diyen annesinin açık saldırısına şaşırdı. Ayrıldıkları son kasabadan beri, aylardır ne kütüphanecilik okulundan, ne de kitaplıkta çalışmaktan söz etmemişti ona. Masa başı işi derken, belki kendisininki gibi bir ofis işini kastetmişti. Sesinde o bilenmiş bıçak ağzı yoktu, ama gene de yeterince keskindi.

"Birkaç saat erken kalkıp çıkmam seni rahatsız eder mi? Sen işe gittikten sonra gelir kahvaltımı ederim."

"Niye rahatsız etsin?" dedi annesi, yazlık elbisesinin askılarını düzeltirken omuzlarına bakıyordu. Bir sigara yakıp televizyona çevirdi bakışlarını. Bir muhabir bir uçak kazasıyla ilgili haberi veriyordu. "İstediğin zaman gelip gitmekte serbestsin. Sonuçta yirmi yaşındasın. Yakında yirmi bire gireceksin. Yapmak istediğin ufacık şeyleri bana danışmak zorunda değilsin. Yapacağın her şeye ben karar

veremem. Senden istediğim tek şey geceleri evi boş bırakmaman. Önceki gece gelip ışıkları açık görmeyince bayağı korktum. Anlayışla, karşındakine saygıyla ilgili bir şey bu. İnsanların artık kendi evlerinde bile güvende olmamasına geldi işler." Konuştukça kasılmaya başlamıştı. Başparmağının tırnağıyla sigarasının filtreli ucunu fiskeler atıp duruyordu. Hugh da huzursuz olmuştu. Fırtınanın yaklaştığından korkuyordu, ama annesi başka bir şey söylemeyip televizyonu dikkatle izlemeyi sürdürdü. Hugh konuyu yeniden açmaya çekindi. Yatağa gidene dek başka bir şey konuşmadılar. Genelde yapmak istediği şeyi yapamayınca içinde kabaran bir hırçınlığa kaptırırdı kendini, ama bu durumda istediğini elde etmişti. Susamıştı, su içmek zorundaydı. Saat beşte uyandı. Uykusu daha tam açılmamıştı ki, yatağının yanında ayaktaydı ve gömleğini giyiyordu.

Ev bu yeni ışıkta, şafağın alacasında, yabancı bir yer gibiydi. Ön basamaklara çıkana dek ayakkabılarını giymedi. Güneş ışıkları apartmanların arkasından, yan sokaklar boyunca yatay geliyordu. Meşe Vadisi Sokağı taze mavi bir gölgenin içindeydi. Ceket almamıştı. Ürperdi. Aceleden ayakkabılarının bağlarını yanlış bağladı ve okula geç kalmış küçük bir çocuk gibi o yanlış düğümle kavga etti. Sonra çıktı, yavaş bir koşu temposuyla. Yalan söylemeyi sevmiyordu. Koşmaya çıktığını söylediği için koşuyordu.

Koşarak, yorulunca yürüyerek, giderek zorlaşan koşuyu sürdürmeye kendini zorlayarak, çöp dolu tarlaların ötesindeki ormana ulaşması bir saatten az bir zaman aldı. Ağaçların saçakları altında durup saatine baktı. Altıya on vardı.

Ağaçlar çok sık olmasa da, orman açık araziden çok başka bir yerdi. Bir evin içiyle dışı kadar ayrıydılar bir-

birlerinden. Birkaç metre içinde sıcak ve aydınlık sabah ışığı, toprağa ve yapraklara düşen dağınık bir iki parça ışık parçası ya da benekler oluvermişti. Son mahallelerin sokaklarından bu yana kimseyi görmemişti. Ormanın kıyısında birkaç paslı direk ile arapsaçına dönmüş tellerin dışında sınırı belirleyen çit kalmamıştı. Ağaçların altında, çalıların arasındaki patika birkaç yöne çatallanıyordu, ama o kendi yolundan emin yürüdü. Patikanın yanında, dikenli dallarını uzatan böğürtlenlerin dibinde bir parça kalaylı kâğıt gördü, ama ne bir bira kutusu, ne şişeler, prezervatifler, kâğıt mendiller, şeker kâğıtları vardı. Buraya pek fazla gelen yoktu. Yol sola döndü. Kızılımsı, buruşuk gövdesiyle koca çamı aradı ve üst dallarının gökyüzüne kapkara uzandığını gördü. Patika daralıp aşağı sarkıyor, giderek kararıyor, ayaklarının altındaki toprak yumuşuyordu. Yüksek çalılarla çamın arasından, dereye açılan kapıdan geçti. Ve işte oradaydı. Derenin iki yakasındaki açıklıklar, suyun akışı ve şarkıları, serin hava, akşamın serin, tatlı ve duru alacakaranlığı... Tepesinde karanlık ağaçlar...

Eşikte durdu. Arkama bakarsam, diye düşündü, güneş ışığını ağaçların arasından görebilirim. Ama bakmadı. Ağır ağır yürüyerek ilerledi.

Suyun kıyısında saatini çıkarmak için durdu. Saat çalışmıyordu. Altıya iki kala durmuştu. Biraz salladı, sonra da pantolonunun cebine koydu. Gömleğinin kollarını dirseklerine kadar sıvadı ve dizleri üzerine çöktü. Yavaş ve kararlı bir şekilde öne eğildi. Ellerini kıyıdaki ıslak kumlara koydu. Başını eğip akan sudan içti.

Birkaç metre ilerde yassı bir kaya suyun üzerine uzanmıştı. Gidip onun üzerine oturdu. Öne eğilerek ellerini suya soktu. Islak ellerini birkaç kez yüzünde, saçlarında

gezdirdi. Teni beyazdı, su soğuktu. Suya bileklerine kadar soktuğu ellerinin konserve somon balıkları gibi kızardığını sevinerek fark etti. Suyun kendisi loş ama duru, dumanlı bir kristal gibiydi. Kayanın eteğindeki kumlu sığlıkta, suyun renklerini arttırıp canlandırdığı çakıl taşları vardı. Onları ve üzerlerinden akıp giden suyun saydam kıvrılışlarını izledi. Sonra kayanın üzerine yeniden oturup renksiz gökyüzüne baktı. Hiçbir şey kıpırdamıyordu. Karşı kıyıdaki sırtta, kara ve sipsivri yükselen bir çam ağacının üzerinde, göz ucuyla sanki bir yıldız görmüş gibi geliyordu, ama dikkatle bakınca hiçbir şey göremedi. Uzun bir süre, kolları dizlerinde kenetli, suyun akan ezgisiyle baş başa oturdu.

Öyle kıpırdamadan oturdukça havanın ürperten serinliği içine işlemeye başladı. Sonunda kalkıp kollarını ovuşturdu. Irmağın aşağılarına doğru, kumlu kıyının hemen üstündeki düzlükte tembel tembel yürüdü. Her şeye tedbirle karışık gevşek, dingin bir dikkatle bakıyor, toprağı, kayaları, çalıları, ağaçları ve suyun karşı yakasındaki daha karanlık ormanı inceliyordu. Açıklığın aşağılara doğru olan kısmı daha az nemli ve kuru yaprak örtüsüyle kaplıydı. Çalıların arasında sık, boyları bir metreye yaklaşan kaba otlar büyümüştü. Çalılar birbirinden ayrı öbekler halinde dağılmış, aralarındaki otlar tavansız odalar, daha doğrusu küçük bahçeler gibi kalmıştı. Onlardan birinin içinde kamp kurulabilir, diye düşündü Hugh. Bir çadırım olsa... Ama yazın çadırı ne yapacaksın? Bir uyku tulumu yeter. Sonra yemek pişirmek için bir iki şey, bir de kibrit... Şu kayaların eteğindeki kumlu kıyıda ateş yakılabilir. Burada ateş yakmak doğru olur mu? Bir şey pişirmeyeceksen ateşe ne gerek vardı? Gene de bir çeşit merkez, bir sıcaklık olurdu. Ve uyuyabilirdin. Bütün

bir geceyi gökyüzünün altında, su sesinin yanında geçirebilirdin.

Açıklıkta büyük bir eğri çizerek, sık sık bir şeylere bakmak, incelemek için durarak yürümeye devam etti. Burada bedeninin tüm hareketleri geniş, yavaş ve özgürdü, ama hep ölçülü, hatta biraz da eğlenceli bir şekilde tedbirliydi. Yabanıl ve yabancı bir yerdi ne de olsa. Sonunda suya uzanan yassı kayaya döndüğünde bir kez daha eğilerek su içti. Sonra kalktı ve kararlı bir yürüyüşle yüksek çalılarla çam ağacı arasındaki girişe yöneldi. Bir kez arkasına bakıp oradan ayrıldı.

Patika dik, karanlık ve yürümesi zordu. Dallar yüzüne çarpıyor, başını sakınması, gözlerini yumması gerekiyordu. Tepede bir yerde yanlış yöne saptı ve daha önce görmediği çöküк, otluk, bazı ince ağaçların öbek öbek büyüdüğü bir alana çıktı. Tarlaların sınırındaki hendeğin çöp ve kuru saplarla dolu derince bir yerinden dışarı çıktı. Doğudan yükselen güneşin göz kamaştıran parlak mızraklarıyla karşılaştı. Bir böğürtlen dalının dikenleriyle çizilmiş acıyan alnını ovaladı. Pantolonunun cebinden saatini çıkardı. Yeniden çalışmaya başlamıştı ve 6:08'i gösteriyordu. Vakit daha geç olmalıydı tabii. Orada dolaştığı onca zaman saat çalışmamıştı çünkü. Gene de sekize doğru evde olabilirdi. Yola çıktı. Koşmuyordu, çünkü koşup soluk soluğa kalma havasında değildi. Hızlı ve kararlı yürüyordu. Aklı hâlâ derenin oradaki dinginlikteydi. Hiçbir açıklamaya ve üzüntüye yer yoktu içinde. Mutlu bir dikkatle çöp dolu tarlaların içinden uzun adımlarla yürüdü. Çakıllı yolun kenarındaki kasvetli çiftlik evlerinin arasından, Chelsea Bahçeleri'nin köşesindeki ağaç fidanlığının önünden geçerek, sokaktan sokağa, Meşe Vadisi Sokağı 14067 1/2-C'ye geldi. İçeri girdi ve annesi-

ni saçlarında bigudilerle durmuş kendisine bakarken buldu. Yeni kalkmıştı. Mutfaktaki saat yediye beş kalayı gösteriyordu. Kendi saatine göre de yediye dört vardı.

Mutfak masasına koca bir kâse mısır gevreği ve iki şeftali ile oturdu. Karnı çok acıkmıştı. Son yirmi sokaktır sürekli kahvaltı etmeyi düşünmüştü. Şimdi yiyordu, ama aklı hiç de kahvaltıda değildi. Dereye gitmek için bir saat, orada bir saat, dönüşte de bir saat harcamış ve bunları beşle yedi arasına nasıl sığdırmıştı? Ve...

Aklı durmak üzereydi. Başını omuzları arasına gömdü. Göğsü dirençle sıkıştı. Aklı sözcüklerin ötesindeydi. Orada, derede vakit akşamdı. Akşamın geç saatleri, alacakaranlık... Yıldızlar çıkıyordu. Oraya sabah saat altıda, gün ışığında gitmiş, sabah altıda, gün ışığında çıkmıştı. Orada olduğu sürece akşamın geç saatleriydi. Hangi günün akşamı?

"Bir fincan kahve ister misin?" diye sordu annesi. Sesi uykudan ötürü kırıktı, ama sinirli değildi.

"Tabii" dedi Hugh. Hâlâ düşünüyordu.

Kâsesini yeniden mısır gevreğiyle doldurdu. Annesi oradayken bir şey pişirmek istemiyordu. Bir şey pişirmek isteği de yoktu içinde. Kaşık elinde, derin düşünceler içinde oturdu.

Annesi bir bardak kahveyi önüne koyarken biraz alaycı, "Buyursunlar Majesteleri!" dedi.

"Hıh!" dedi teşekkür yerine ve yiyerek önüne dalgın bakmayı sürdürdü.

"Ne zaman çıktın dışarı?" Formika masaya, oğlunun karşısına elinde kahve fincanıyla oturdu annesi.

"Beş gibi."

"Hep koştun mu, iki saat?"

"Bilmiyorum. Biraz da oturdum."

"Başta fazla yüklenmemelisin. Yavaş başla, azar azar arttır. İki saat başlangıç için çok fazla. Kalbine bir şeyler olur. İnsanlar kışın ilk yağan karda kapılarının önünü küremeye çıkar. Her yıl yüzlercesi kapı önünde ölüverir. Yavaş başlamalısın."

"Hepsi aynı kapının önünde mi?" diye mırıldandı Hugh, uykudan uyanırcasına boş boş bakıyordu çevresine.

"Nerde koştun sen hem? Aynı yerin çevresini mi turladın? Komik olmalı."

"Eh, öyle. Bütün sokaklar boştu" deyip ayağa kalktı. Kocaman esnedi ve "Yatağımı falan toplayayım" dedi. "Bu kadar erken kalkmaya alışık değilim." Annesine baktı. Öyle minnacık ve sıska, öyle de hırçın ve sinirliydi ki... Omuzlarını okşayıp saçlarını öpebilmek isterdi onun, ama annesi kendisine dokunulmasından hoşlanmazdı. Üstelik o da her şeyi yanlış yapardı.

"Kahvene dokunmadın."

Dolu bardağa baktı ve söz dinlemiş olmak için bir iki koca yudumda kahveyi bitirdi. Odasına giderken, "İyi günler" dedi.

* * *

Suyun tadı yüzünden oraya dönmeliydi. O suyu içmeliydi. Başka hiçbir şey susuzluğunu gidermiyordu. Yoksa, dedi kendi kendine, o yerin yakınına bile gitmezdim. Çünkü çılgınca şeyler oluyor orada. Saati çalışmıyordu. Ya aklını oynatıyor ya da açıklanamayan bazı şeyler oluyordu. Zamanla oynamak gibi. Kendisinin hiç ilgilenmediği, ilgilenmeye niyetinin olmadığı, annesiyle medyum arkadaşlarının uğraştıkları şeyler gibi... Sıradan şeyler,

daha karmaşık hale getirilmeden, yeterince tuhaftı zaten. Yaşamı olduğundan fazla karmaşıklaştırmanın anlamı yoktu. Ama gerçek şuydu ki, yaşamının zor olmadığı tek yer derenin yanındaki o yerdi. Oraya sessizlik için, düşünmek ve yalnız kalabilmek için yeniden gitmeliydi. O sudan içmeli, o suda yüzmeliydi.

Oraya üçüncü gidişinde suda yürümek istedi. Ayakkabılarını çıkardı. Dere oldukça sığ görünüyordu. Ama derin bir çukura düştü ve kasıklarına kadar ıslandı. Suları şapırdatarak yüzüp kıyıya çıktı. Kot pantolonunu, gömleğini, donunu çıkardı ve soğuk, gürültülü suya çıplak döndü. Su en derin yerinde göğsünü geçmiyordu. Birkaç kulaç atabilecek bir yer buldu. Suya daldı. Güçlü akıntı onu itiyor, saçları suyun garip, koyu duruluğunda yüzünün çevresinde uçuşuyordu. Yüzerken dizleri dipteki kayalara çarpıp sıyrıldı. Elleriyle ayaklarını göremediği yumuşak tabana basıp kayaların arasından hızla, bağırarak akan beyaz suya direndi. Soğuktan ve enerjiden, saldıran, zıplayan, tepinen bir boğa gibi sudan çıktı. Gömleğiyle silinerek kurulandı. Ondan sonra her gidişinde yüzdü orada.

Derenin oraya sadece sabahları erkenden geldiğinden, daha önce düşünü kurduğu gibi, geceyi orada geçirip geçiremeyeceği aklına takılıyordu. Aslında orada gece geçiremezdi, çünkü hiç gece olmuyordu. Hiçbir farklılık olmuyor, hiç değişmiyordu orası. Hep akşamdı. Bazen bir öncesinden daha aydınlık ya da karanlıkmış gibi geliyordu, ama ondan da emin olamıyordu. Karşı kıyıdaki büyük ağacın tepesindeki yıldızı hiç göremedi. Gene de kesinlikle biliyordu ki, o her zaman orada, aynı yerdeydi. Saati çalışmıyor, zaman ilerlemiyordu. Zamanın, bir ırmağın suları gibi, iki tarafından akıp gittiği bir ada gi-

biydi orası. Ya da dalgaların kumlar arasından yükselen bir kayayı yalayıp geçmesi gibi... Oraya gider, istediğin kadar kalır ve geldiğin zamana geri dönerdin. Yani onun gibi bir şey. Orada bir saat ya da daha fazla kaldığını düşünerek yeniden gün ışığına çıktığında, saati sadece birkaç dakikanın geçmiş olduğunu gösteriyordu. Belki durmuyor, çok yavaş ilerliyordu. Zaman değişikti orada. O açıklığa girdiğinde değişik bir zamana geçiyordun, daha yavaş bir zamana. Saçmaydı bu, düşünmeye bile değmezdi.

Dördüncü ya da beşinci gelişinde derenin yanında çok uzun kaldı. Yüzdü. Ateş yakıp başında oturdu. Akşamüzeri Sam'da çalışırken içi geçmiş, uyuklamıştı. Eğer derenin orada uyumuş olsaydı, gün içinde yirmi saat boyunca uyanık kalmak zorunda kalmayacaktı. İki yaşamı olacaktı. Aslında bir yaşam hacminde iki tane yaşayacak, aynı zaman dilimi içinde iki kat yaşamış olacaktı. Bu düşünce aklına kerevizleri rafa dizerken takıldı. Güldü, ama ellerinin titrediğini gördü. Sebzelere bakan, iri kemikli yaşlı bir adam 2.24 dolarlık mantarlara dönerek, "Hapçı çılgınlara bir ders verilmeli" dedi. Hugh, yaşlı adamın kendinden mi, baktığı mantarlardan mı, yoksa bambaşka bir şeyden mi söz ettiğini anlayamadı.

Öğle tatilinde otoyolun karşı tarafındaki alışveriş merkezinin ucuz spor malzemeleri satan bölümüne gitti. Haftalığının neredeyse tümüyle bir kampçı şiltesi, çeşitli erzak, iki bıçaklı iyi bir çakı ve karşı konulmaz şirinlikte bir çelik pişirme takımı aldı. Kasaya giderken dönüp aldıklarına bir de ordu malı ucuz bir sırt çantası ekledi. Yiyecek paketlerini çantasına doldururken onları eve götüremeyeceğini düşündü. Annesi bu akşam dışarı çıkmıyordu. Eve gittiğinde onu orada bulacaktı. Ne bütün

bunlar Hugh, niye sırt çantası aldın, bu *uyku tulumu* ne, dünyanın parasını vermişsindir bunlara, bu pahalı şeyleri ne zaman kullanmayı düşünüyorsun? Hepsini alması, herhangi birini alması bile aptalcaydı. Ne yaptığını sanıyordu ki? Çantayı o sıcakta Thrift-E-Mart'a taşıdı. Arka depodaki soğuk odaya kilitledi ve işten bir saat erken çıkmak için müdüründen izin istemeye gitti.

"Ne için?" diye sordu, boş meyveli yoğurt kaplarıyla dolu, ekşimiş yoğurt ve puro kokan bürosundaki masaya çökmüş ekşi suratlı adam.

"Annem hasta" dedi Hugh.

Bunu söylerken bembeyaz kesildi ve yüzünden ter boşanmaya başladı.

Müdür gözlerini ona dikti. Belki korkutmak istemiş, belki de ilgisizdi. Uzun süre ses çıkarmadan bakıp, "Olur" dedi ve arkasını döndü.

Hugh müdürün odasından çıktığında zeminin ve duvarların sarsılıp kaydığını hissetti. Dünya yumurta akı gibi bembeyaz kesilip küçüldü. Hastaydı. Annesi hastaydı, evet, annesi hastaydı ve yardım gerekliydi.

Yardım ediyorum ya! Tanrım, daha fazla ne yapabilirim? Hiçbir yere gitmiyorum, kimseyi tanımıyorum. Okula gitmiyorum, nerede olduğumu bildiği eve yakın bir yerde çalışıyorum, her gece evdeyim, hafta sonları onunla birlikteyim, her istediğini... Yapmadığım ne kaldı?

Kendini suçlamanın adil olmadığını biliyordu. Aslında adil olup olmaması önemli değildi. Kaçınamayacağı bir yargılamaydı bu. Bağırsakları bozulmuştu ve hâlâ biraz sersem gibiydi. İşini beceriksizce sürdürdü. Kasada üst üste aptalca hatalar yaptı. Cuma, kalabalık bir ikindiydi. Kasayı beşi on geçeden önce kapatamadı. Yerini

Donna'ya bıraktı. "Hasta mısın tatlım?" diye sordu Donna, kasanın anahtarını alırken. Yeniden yalan söylemeyi göze alamadı. "Bilmiyorum" dedi.

"Aman kendine dikkat et Buck."

"Ederim."

Koridorlardaki kalabalığın arasından, ona buna çarparak arkadaki depoya gitti. Soğuk odadan şilte rulosuyla sırt çantasını alıp dışarı çıktı. Batıya değil, doğudaki sokaklara yöneldi. Boya fabrikasına, çöp dolu tarlalara ve kapıya doğru... Oraya gitmeliydi. Oraya gidince her şey düzelecekti. Orası onun yeriydi. Orada hep iyiydi o.

Tarlalar fırın gibi yanıyordu. Terden sırılsıklam, dili damağına yapışmış bir halde ormana attı kendini. Sıcağı ve aydınlık günü ardında bırakıp, aşağı doğru inen patikadan alacakaranlığın eşiğinden içeri atladı. Yükünü yere bırakıp, her zamanki gibi derenin kıyısına indi, diz çöküp su içti. Terli giysilerinden soyunup suya bıraktı kendini. Suyun soğuğu soluğunu kesti. Akıntının itişini, gücünü, devinimlerini, ellerini zorlamasını, ayaklarının altındaki kayaların pürüzlü yüzlerini hissetti. Suyun havuzlandığı derin yere kayıp daldı. Suyun kendini almasına izin verdi. Su onun içinde, o suyun içinde... Karanlık bir sevinç... Başka her şey unutulmuştu.

Saçları gözlerini örterek yüze çıktı. Bir süre renksiz, bulutsuz gökyüzünün altında, suda yattı. Sonunda, suyun soğuğu kemiklerine işleyince, yere basıp hızla kıyıya yürüdü. Her zamanki sessiz ve saygılı tavrının tersine, gürültüyle ve yaşamla dopdolu çıktı dışarı. Kurulandı, pantolonunu giydi, sırt çantasının yanına oturup onu törenle açtı. Kampını kuracak, akşam yemeğini pişirecekti. Şiltesini yüksek otların arasındaki çalıların kuytusuna serecek, akan suyun yanında yatıp uyuyacaktı.

Karanlık ağaçların altında uyandı. Kafasının içi ot ve nane kokularıyla doluydu. Hafif bir rüzgâr saçlarıyla yüzünü koyu, saydam bir el gibi okşuyordu.

Garip, yavaş bir uyanmaydı o. Düş görmemişti, ama gene de bir düş görmüşlük duygusu vardı içinde. Güven ve rahatlıkla doluydu. Toprağa yatıp üzerinde uyumakla ona ait olmuştu. Hiçbir zarar gelmezdi burada ona. Burası onun ülkesiydi.

Kalkıp derede yıkandı. Suya uzanan kayanın üzerine diz çöküp, karşı yakadaki açıklığın sararmış otlarını, çalıların ve ağaçların koyu kütlelerini, üzerlerindeki gökyüzünün duruluğuna baktı. Sonra ayağa kalkıp dereden karşıya geçti. Yalınayaktı, ama bu kez sudan değil, taştan taşa sekerek, son uzun bir sıçramayla karşı kıyının kumlarına atladı. Bu kıyıda da kumların bittiği yerdeki toprakta naneler bitmişti. Bir yaprak koparıp dinsel bir törenle çiğnedi onu. Bu kıyının nanesi de kendi kıyısının nanesi gibiydi. Sınır yoktu. Tümü onun ülkesiydi. Ancak bu kez bu kadar yeterdi. Daha uzağa gitmeyecekti. Burada olmanın verdiği sevincin büyük kısmı, içinden gelen, dış baskılar ve buyruklarla bozulmamış güdüleri dinlemesinden, onlara boyun eğişinden kaynaklanıyordu. Bu boyun eğişte, bebekliğinden beri ilk kez, özgürlüğün delişmenliğini, gücün dinginliğini hissediyordu. Daha ileri gitmemeye karar verdi. İçinde daha ileriye gitme duygusu doğunca giderdi. Ağzındaki nane yaprağını çiğneyerek geniş ve kararlı adımlarla sekerek karşı yakaya döndü.

Giyindi. Uyku şiltesini güzelce katlayıp bir çalının altına gizledi. İçinde erzaklar olan torbayı bir ağacın dalına astı. Onu bir yerlerde okumuştu. Ayılardan, karıncalardan falan korumak içindi galiba. Her neyse, yerde öylece bırakmaktan daha iyiydi. Bir kez daha diz çöküp derenin suyundan içti ve ayrıldı.

İşinden beş on beşte çıktığı günün akşamı Meşe Vadisi Sokağı'na saat yedide döndü. Annesi yemek yapmamıştı. Yemek pişirilmeyecek kadar sıcak olduğunu söyledi. Bir zincir restoranda hamburger yediler. Sonra sinemaya gittiler.

Derenin orada uyumuş olduğu için bütün gece uyanık kalacağını sanmıştı, ama yatar yatmaz derin bir uykuya daldı. Her zamankinden biraz daha erken, dört buçukta, gün doğmadan, başka bir alacanın içinde, sabahın alacasında kolayca uyandı. Ormana vardığında güneş yazın olağanüstü parlaklığı ve görkemiyle doğmuştu. Onu öylece bırakıp akşam ülkesine daldı. Sakin ama sabırsızdı. Suyu geçip keşfetmeye, tartışmasız ülkesi, krallığı olan bu yeri tanımaya hazırdı. Duru, karanlık derenin kıyısında diz çöküp suyunu içti. Başını kaldırıp gideceği yönü seçmek için bakınca parıldayan, çağıldayan ve sürekli devinen suyun ötesinde, karşı kıyıda yere çakılmış bir kazığın ucundaki kare levhanın beyazı üzerine siyah harflerle, GİRİLMEZ – GEÇİŞ YASAKTIR yazılmış olduğunu gördü.

2

BELKİ kapı kapanmış, temelli kapanmış, bitmişti. Pincus Ormanı'na ve kapının olması gereken yere gidip anlamsız gün ışığını, tozlu çalıları, yolun altından geçen drenaj kanalını ve ilk inişteki dikenli tel çiti görüyor, ama aşağıya inen patikayı, kapıyı bulamıyordu. Bir daha, bir daha denemenin bir yararı olmuyordu. İki yıl önceki ilk kapanışında, kapının olması gereken yerde durmuş, onu açabilmeyi dilemiş, kendiliğinden açılmasını istemiş, açılmasını buyurmuştu. Ertesi gün, daha ertesi gün gelmiş, yere çöküp ağlamıştı. Bir hafta sonraki gelişindeyse kapı gene yerindeydi ve kolayca içeri girivermişti. Ona güvenemezdi. Belki gene yoktu. Aylardır gitmemişti. Sürekli uğraşmak aptalcaydı. Kendini salak gibi, oyun oynayan bir çocuk gibi hissediyordu. Oynayacak kimsenin olma-

dığı bir saklambaç oyununda gibiydi. Ama kapı oradaydı. Genç kız aradan geçti ve alacakaranlığa daldı.

Şaşkın ve kuşkuyla ilerliyor, yürürken ayaklarının altındaki toprak bir halı gibi çekiliverecekmiş gibi geliyordu. Sonra elleriyle dizleri üzerine çöküp toprağı öptü. Yüzünü meme emen bir bebek gibi ona dayadı. "İşte!" diye fısıldadı. "İşte!" Ayağa kalktı ve gökyüzüne doğru uzandı. Ardından suyun kıyısına gidip diz çöktü. Ellerini, kollarını, yüzünü gürültüyle yıkadı, su içti. Suyun coşkulu ve sürekli şarkısına yanıt verdi. "İşte sen! İşte ben! İşte..." Suya uzanan kayanın üzerine bağdaş kurup kıpırdamadan oturdu. Sevinci içine sığsın diye gözlerini yumdu.

Çok uzun zaman geçmiş, ama hiçbir şey değişmemişti. Hiçbir şey değişmezdi zaten. Burası her zamandı. On üç yaşında küçük bir kızken, başlama yerini ilk kez bulduğu, daha ırmağın karşısına geçmediği zamanlarda yaptıklarını yapabilirdi. Hep yaptığı şeyleri yapabilir, ırmağın yukarısındaki boz ağacın altına dört taşı gömdüğü zamanki gibi ateşe tapabilir ve sonsuz dansını yapabilirdi. Hâlâ orada olmalıydılar. Onları burada hiçbir şey yerlerinden oynatmazdı. Bir karenin köşelerine koyduğu siyah, mavi-gri, sarı ve beyaz dört taşla, ortalarında kendi yonttuğu ve bir sunu olarak yaktığı tahta figürün külleri... Hepsi aptalca, çocukçaydı. İnsanların kiliselerde yaptıkları da aptalcaydı, ama onları yapmak için nedenleri vardı. O ise sonsuz dansını içinden geldiği için yapıyordu. Devam ettiriyordu. Onun özelliği oydu. Bitmemesi. Burası ne isterse yapabileceği yerdi. Burası kendisi olduğu yerdi. Kendisiydi. Burası evi, yuvasıydı. Yoo! Evinin yoluydu. Sonunda yeniden evinin yolundaydı. Artık yola çıkabilir, üç ırmağı geçip karanlık dağdaki evine gidebilirdi.

Oturduğu çıkıntılı kayanın üzerinde ayağa kalktı. Kolları yana açık, elleri içlerinde su ya da ateş kapları tutar gibi çukur, dans etti. Hızlı, kayar, süzülür gibi adımlarla kıyıya indi, kumsala doğru dans ederek geçide yöneldi ve... Kalakaldı.

Geçidin birkaç metre aşağısında, kumun üzerinde taşlarla yapılmış bir çemberin içinde küller vardı.

Hemen yakınında, bir mürver çalısının yere eğilen dalları altına bir takım şeyler sokuşturulup gizlenmeye çalışılmıştı. Plastik, çelik, kâğıt...

Gürültüsüzce bir adım attı. Küller hâlâ sıcaktı. Olmayan ateşin kokusunu duydu.

Buraya kimse gelmezdi. Hiç gelmezdi. Yalnız onun yeriydi. Yalnız onun kapısı, onun patikasıydı. Gizlenen her kimse dans ettiğini görmüş de gülmüş müydü acaba? Dönüp çevresine bakındı. Düşmanla yüzleşebilmek için kasılmıştı. "Haydi, çık artık!" Ve birden tüm soluğunu boğazına tıkayan bir korkuyla, solgun kocaman bir kolun otlar arasından ona doğru uzandığını gördü.

O canavar gibi ileriye uzanan şeyin, çalıların yanındaki otlara serilmiş kül rengi bir uyku şiltesi ile üzerinde uyuyan biri olduğunu fark etti. Ama korkusu o denli büyüktü ki, yere diz çöküp titremeye, hafifçe sallanmaya başladı. Neden sonra soluğu geri geldi ve gözlerinin kararması geçti. Sakınarak ayağa kalktı ve ırmak yatağının çalılık kesimine doğru yavaşça yürüdü. Görebildiği tek şey uyku şiltesinin üzerindekinin kıpırdamadığıydı. Bir adım daha atsa yumuşak kumlara basar, ayak izini bırakırdı çamurda. Yassı kayaya geri döndü. Oradan otlara atladı ve mürver çalısının çevresini dolanarak davetsiz konuğu görebileceği bir yere geldi. Uykunun anlamsızlaştırdığı beyaz kocaman bir surat, sarkık bir çene, dağı-

nık sarı saçlar ve çöp torbası gibi koca bir çanta... Sevgili yerinde, onun olan *ain* ülkenin öptüğü toprakları üzerinde bir köpek leşi gibi yatıyordu.

Uyuyan adam kadar kıpırtısız durdu. Sonra birden döndü ve lastik ayakkabılarıyla çıt çıkarmadan, hızla geçide doğru yürüdü. Şakıyan suyun içinde dizili, ezbere bildiği taşların birinden ötekine atlayarak karşı kıyıya geçti ve güney yolunu tuttu. Koşmuyor, kendini zorlamıyordu. Yürüyüşe çıkmış birinin rahatlığıyla hızlı, eşit ve hafif adımlar atarak arkadakiyle arayı açıyordu. Yürüdükçe önüne baktı. Uzun süre, epey bir yol boyunca aklında belirgin bir düşünce olmadı. Yalnızca korku ve kızgınlığın kalıntılarıyla, artık geçmiş olan, ama çok iyi tanıdığı o kupkuru boşluğun, belki de başkalarının üzüntü dediği şeylerin izlerini buldu.

Hiçbir yer yoktu. Gidebileceği, var olabileceği hiçbir yer yoktu. Burada bile huzuru ve yeri yoktu.

Ama yürüdüğü yol *eve gidiyorsun* diyordu ona. Teni *ain* ülkenin havasına değiyor, bakışları alacakaranlık ormanlarında dolaşıyordu. Sonunda yürüyüşünün temposu, yokuşlar, inişler, ırmaklar ve toprağın uzayıp giden şekilleri üzüntüyü kovup kafasındaki boşluğu doldurdu. İlerledikçe alacakaranlığa daha bütünüyle ait oluyordu. Gün ışığı dünyası aklından tümüyle silinip, başlama yerindeki dangalağın anısı bile bulanmaya başlayınca, aklı çevresine ve hedefine ayarlandı. Orman daha çok kararda, yol giderek dikleşti. Dağ Kasabası'na epeydir gelmemişti.

Yol uzundu. Onun ne kadar uzun ve zor olduğunu hep unuturdu. Yolu ilk bulduğunda yolculuğuna dağın eteğindeki üçüncü ırmağın kıyısında uyuyarak ara vermişti. On altı yaşından beri Tembreabrezi'ye bir hamlede var-

mayı başarıyor, ama zorlanıyordu. Dik yokuşlar karanlıktı ve sürekli tırmanıyordu. Aklında kalandan hep daha uzaktı. Sonunda yol belirginleşip, büyük dönemece vardığında ayakları acıyor, bacakları kesiliyordu. Karnı da çok acıkmıştı, ama işin güzelliği buradaydı. Oraya yorgun ulaşmak, yiyecek, sıcaklık ve rahatlık bulmak, dağın soğuk yamacındaki ışık saçan pencereleri yüreğindeki sevinçle görmek, o eski başlangıçları fısıldayan odun dumanının, *yabandan çıkıyorsun, eve geliyorsun,* diyen kokusunu duymak... Ve adını seslenen sesleri duymak...

"Irena!" diye bağırdı küçük Aduvan. Hanın avlusunun önündeki yoldaydı. Başta şaşırmıştı, ama sonra gülümseyerek oyun arkadaşlarına seslendi, "Irena tialohadji! Irena geri döndü!"

Irene küçük kızı kucaklayıp bağırtana kadar bağrına bastı. Diğer dört küçük çocuk tatlı ve incecik sesleriyle kucaklanmak, ona sarılmak için çığlıklar atarak çevresinde zıplıyordu. O bağırışların neden olduğunu görmek için Palizot avludan dışarı baktı. Ellerini önlüğüne silerek yanlarına geldi ve sakin bir sesle, "Gel! İçeri gir Irena! Uzun yoldan geldin. Yorgun olmalısın" dedi. Dağ Kasabası'na ilk gelişinde de böyle karşılamıştı Irene'i. On dört yaşındaydı o zaman. Açtı, pisti, yorgundu ve korkmuştu. O zamanlar bu dili bilmiyordu, ama Palizot'un ona *Gel yavrum, gel eve,* dediğini anlamıştı.

Hanın büyük ocağında ateş yanıyordu. Nefis bir soğan, lahana ve baharat kokusu her yeri sarmıştı. Güzel bir iki değişikliğin dışında, her şey eskisi gibi, olması gerektiği gibiydi. Yere, tahtalarının üzerine yayılmış kumlar yerine kızılımsı bir hasır serilmişti. "Güzel olmuş. Daha sıcak duruyor" dedi Irene. Palizot'un hoşuna gitti ama "Ne kadar dayanır bilmiyorum" dedi. "Şu ateşin yanına bir

ışık getirelim. Sofir! Irena geldi. Bizimle biraz kalacak mısın levadja?"

Çocuk demekti bu sözcük, sevgili çocuk. Adların sonlarına "adja" takısı takıyorlardı, sevgi sözcüğü olarak. Palizot'un böyle demesi çok mutlu ediyordu onu. Başını salladı. Burada on iki gün kalmaya karar vermişti. Kapının ötesinde bir gece ederdi bu süre. Kadına bir şey sormak için kafasında sözcükleri toparlamaya çalışıyordu. Birden bulamadı onları. Bu dili konuşmayalı aylar olmuştu. "Palizot söylesene. Ben gittikten sonra güney yolundan biri geldi mi buraya?"

"Hiçbir yoldan, hiç kimse gelmedi" dedi Palizot. Ağır ve düşünceli bir sesle söylenmiş garip bir yanıttı bu. Sonra gür, kara saçlarında örümcek ağlarıyla Sofir kilerden çıktı. Sesi gürdü. Göğsünden kalçalarına kadar aynı kalınlıktaydı gövdesi. Bir ağaç gibi yuvarlak dilimler halinde kesebilirdiniz onu. Irene'i kucakladı. İki elini birden sıktı, neşeyle gürledi, "Çok zaman oldu Irenadja. Çok uzun zaman, ama geldin işte!"

Ona en sevdiği odayı verdiler. O da Sofir'e odadaki ocağa odun taşımada yardım etti. Adam odunları yerleştirip ateşi yaktı hemen, odayı ısıtıp, havasını değiştirmek için. Uzun zamandır kullanılmamış gibiydi oda. Handa kalan başka kimse yoktu. Kendi başına olağandı belki bu, ama artık hana çok az müşteri geldiğini ve hanın çok az iş yaptığını fark etmeye başlamıştı. Duvara sıra sıra asılmış büyük, kalaylı bira kupalarından görünüşe göre son zamanlarda indirilip kullanılan olmamıştı. Ne gürültülü tüccarların doluştuğu geceler, ne ovalardan kumaş almaya gelenlere hoş geldiniz eğlenceleri düzenlenmişti. Ahırda hangi hayvanların olduğuna bakmaya gitti. Hiç yoktu, tüm bölmeler ve yemlikler boştu. Sofir'in aşçılıktaki tüm

ustalığına karşın yemek lezzetsizdi ve yanında ince buğday unundan yaptığı o güzelim ekmek de yoktu. Onun yerine dağlarda yetiştirilen tahıllardan yapılmış koyu, kara bir lapa vardı. Sofir'de de, Palizot'da da sıkıntılı, kaygılı bir hava vardı, ama iş olmadığından açıkça söz etmediler. Irene de onlara soramayacağını anladı. Çünkü onlar için hâlâ bir "çocuk" idi o. İşleri ve uğraşlarıyla bir ilgisi olmayan, hoş karşılanan, sevilen bir çocuk... Onlarla olduğu zaman yüreği bayram ederdi. İstese de onların bu yargısını nasıl değiştirebileceğini bilmiyordu. Onun için, her zaman olduğu gibi, önemsiz şeylerden söz ettiler. Önemli olan sevgileriydi.

Akşam yemeğinden sonra birkaç kasabalı hana vakit geçirmeye geldi. Sofir büyük ön odadaki barı erkeklere açtı. Kadınlar da mutfağın yanındaki rahat odada, ateşin önünde Palizot'a katıldı. Yerel biradan içip gevezelik ettiler. Yaşlı Kadit koca bir şişe elma şarabını yuvarladı. Irene çok sert olan biradan küçük bir maşrapa aldı ve Palizot'a yamalı yorgan yapmada yardım etti. Dikiş dikmekten nefret ederdi; ama Palizot'la yaptığı iş eski bir mutluluk, kapının öte tarafında özlemini duyduğu şeylerden biriydi. Yumuşacık renkleriyle yün parçaları, ateşin ve lambanın ışığı, Palizot'un uzun, ağırbaşlı ve uysal yüzü, kadınların alçak sesleri, Kadit'in iri kahkahaları, öbür odada konuşan erkeklerin uğultusu, homurtusu, üzerine çöken uyku, başının üzerindeki büyük eski evin dinginliği ve kasabanın sokaklarının, sokakların ötesindeki ormanın sessizliği.

Lambalar yanıp perdelerle kepenkler kapanınca, hep dışarıda gece olmuş gibi gelirdi ona. Yatak odasının penceresinin kepenklerini gece uykusundan uyandıktan sonra açar ve hiç değişmeden duran alacakaranlık ona bir

kış sabahının şafak alacası gibi görünürdü. Kasabalılar da ondan öyle söz ediyor, sabah, öğlen, gece diyorlardı. Dillerini öğrenirken bu sözcükleri Irene de öğrenmiş, ama sorgulamadan kullanamamıştı. Burada onların ne anlamı vardı? Gene de ne Palizot ya da Sofir'e, ne Aduvan'ın annesi Trijiat'a, ne de sevdiği öbür kadınlara sorabilirdi onu. Daha önce sorduklarını anlayamamış, gülerek, "Sabah öğleden önce, akşam da öğleden sonradır yavrum!" demişlerdi. Onun dil yanlışları hep hoşlarına gitmiş, her zaman yardıma hazır olmuş, ama emin olduklarından hiç kuşku duymamışlardı. Dağ Kasabası'nda bu konuları Usta'nın dışında konuşabileceği kimse yoktu. Burada niye gündüz ya da gece olmadığını, neden güneşin doğmadığını, ayrıca yıldızların niçin görünmediğini, bunların nasıl olabildiğini sormaya niyetlenmiş, ama tekini bile ona da sormamıştı. Onun dilinde güneşin, yıldızın karşılıkları neydi? "Burada niye hiç gece ya da gündüz olmuyor?" diye sorması öyle aptalca kaçacaktı ki. Gün uyanmak, gece de uyumak demekti çünkü. Bunlar da, öte yandakiler gibi uyanıyor, çalışıyor ve uyuyorlardı. "Benim geldiğim yerde gökyüzünde kocaman yuvarlak bir ateş var" diye açıklamaya başlasa Hollywood'da bir mağara adamı gibi konuşmuş olacaktı. Ayrıca daha önemlisi, geldiği yerle ilgili hiçbir şey anlatmamıştı. Daha en başında, kapıdan ilk girişinde, birinci ırmağı ilk geçişi, Dağ Kasabası'na ilk gelişinde, bir tarafı öbür tarafta anlatamayacağını anlamıştı. Onlara nereden geldiğini söylemesi gerekmezdi, sorulmadıkça. Ve iki tarafta da kimse bir kez olsun sormamıştı.

Usta'nın kapının varlığı hakkında bir şeyler bildiğinden emindi. Belki daha fazlasını da biliyordu. Açıkça kabul etmese de onun, kendi bütün bildiklerinden, bilecekle-

rinden çok daha fazlasını bildiğine ve sırası gelince her şeyi açıklayacağına inanıyordu. Zamanı gelmemişti daha. Henüz bu *ain* ülke hakkında, güney yolu ve kasaba dışında çok az şey biliyordu. İnsanlarını, yaptıkları işleri, düşmanlarını, şakalarını, sanatlarını, dedikodularını, huylarını tanımaktan çekinmemiş, bazen çatır çatır konuştuğu, bazen hiçbir şey anlayamadığı dillerini öğrenmeye çalışmaktan hiç yorulmamıştı. Bu iyilik dolu bir sıcaklık merkezi olan ocağın dışında açıklanmamış ve keşfedilmemiş alacakaranlık ve sessizlik hâkimdi. Bunun böyle olması gerektiğine inanmıştı. Buradaki hiçbir şeyin değişmemesini dilemişti hep. Ama bu kez, daha ilk gece, ocaktaki ateşin önünde, o döngünün kopmuş olduğunu hissetmişti. Artık güvenli değildi. O da, öbürleri de ne denli isterlerse istesinler, bir çocuk değildi artık.

Kahvaltıdan sonra Trijiat'ı görmeye gitti. Daha sonra Aduvan ve küçük erkek kardeşi ile birlikte kasabanın öbür ucundaki ayakkabıcıya kadar yürüdüler. Çocukların annelerinin ayakkabılarını pençe yapılması için bıraktılar. Küçük kız yol boyunca konuştu, oğlan da ağustosböceği gibi cırladı durdu. Kafaları onlara anlatılmış hayalet öyküleri ve inanılmaz masallarla doluydu. Irene'e sürekli dağda yürürken korkup korkmadığını sordular. Bir ara Virti önden koşup bir duvarın arkasına saklandı ve birden önlerine atlayıp histeri krizi geçiren bir cırcırböceği gibi korkunç çığlıklar attı. Irene de korkup dehşete düşmüş gibi bağırdı. Virti, "Yere düşmelisin!" dediyse de ona yanaşmadı. İşi bitmişti. Çocukları ninelerine bırakıp kasabanın ana caddesinden tepeye tırmanan en dik, dar ve parke taş döşeli yola yöneldi. Yol öylesine dikti ki, yer yer hıçkırık tutmuş gibi merdivene dönüşüyor, sonra biraz daha yokuş gidiyor ve yeniden merdiven oluyordu. Te-

pede duru gökyüzüne karşı güzelim taş kemerli kapısıyla köşkün bahçe duvarları yükseliyordu. O kapıya varmadan önce sağa dönüp bir an durdu ve Usta'nın evine baktı.

Bir düzine kadar sivri çatının ucu gökyüzüne doğru kapkara, keskin açılarla uzanıyordu. Çok parçalı, cumbalı pencerelerin hiçbiri aynı seviyede olmadığından, evin aslında üç katlı olduğunu kestirmek olanaksızdı. Sadece evin ön cephesinde üç büyük kiriş katları belli ediyordu. On iki tablalı masif bir kapısı vardı. Kapıdaki pirinç tokmağı kaldırıp parlak pirinç yuvarlağa vurduğunda, Irene bu kapının öbür tarafta pek çok kez düşlerine girdiğini düşündü.

Ağır kapıyı evin kâhyası Fimol açtı. Yüksek yakalı, uzun kollu, uzun etekli gri giysisi içinde, dimdik ve heyecansız bir şekilde konuğu Usta'nın evine buyur etti. Fimol hiç gülmezdi ve Irene bu kadına hep korku ve merakla karışık bir saygı duymuştu. Onu izlerken, neredeyse sadakatsizlik ediyormuş gibi bir duyguyla, Fimol'un saçlarının aklaştığını, zayıfladığını ve o dimdik bedenin çelimsiz, yaşlanan bir kadına dönüştüğünü fark etti. Evin salonuna geçtiler.

Bu yüksek tavanlı büyük oda her şeyin merkeziydi. Karşıdaki meşe kaplamalı büyük duvara bakan on iki yüksek, kurşun vitraylı pencere teraslı bahçenin üzerinden dışarıya açılıyordu. Az sayıdaki mobilya meşe oyma idi. Yerel dokuma halılar fes kırmızısı, kahve ve portakal renkleriyle, mumların yanmadığı ve pencerelerden sadece ay ışığı alacasının yayıldığı zamanlarda bile odaya bir sıcaklık yayıyordu. Odanın her iki yan duvarında birer büyük taş ocak vardı. Geniş bacalarının üzerine birer portre asılmıştı. Dimdik duran, melankolik bakışlı bir

kadın yuvarlak, kara gözleriyle odanın öbür ucundaki, sakat sağ kolunun ucundaki elini ceketinin içine gizleyen ve çatılmış kaşlarıyla kendine kapkara bakmakta olan efendisine bakardı.

Uzaktaki ocağın sağında, çalışma odasına giden kapının yanında, Usta taşçı Gahiar ile ayakta konuşuyordu. Kâhya kadın ile Irene'in içeriye girdiğini görünce, önce soyunun yadigârı olan asık suratıyla baktı. Sonra yüzü değişti. Gahiar'ın yanından ayrılıp uzun oda boyunca yürüyerek kızın yanına geldi. Ellerini uzatarak "Irena! Geldin demek" dedi. Hayallerinde sık sık, hep böyle bir karşılama beklemişti ondan. Ardından ne geleceğini düşünmeden, hiçbir şey ummadan...

Usta, Tembreabrezi'nin belediye başkanı koyu esmer, kartal burunlu, kara gözlü bir adamdı. Siyah yerel kumaştan, birkaç kez onarılmış bir pantolon, iç gömleği ve ceket giymişti. Sert ve kara biriydi. Irene yüzünü ilk gördüğünde sevmişti onu.

O, kızı alıp çalışma odasına götürdü. Ocakta ateş yanıyordu ve bir kış gününün loşluğuna engel olmak ister gibi perdeler örtülmüştü. Bir iskemle çekti ve Palizot'un ona ayırdığı koyu kırmızı etekle el örgüsü bluzun verdiği vakarla dinelen Irene'in oturmasına yardım etti. Irene de aynı ağırbaşlılıkla oturdu. Adam yüksek masanın yanında ayakta durdu. Oturduğu pek az görülmüştü zaten. Güçlü bakışlarını kıza çevirdi. Kız derin bir soluk aldı ve elleri kucağında sessizce oturdu.

"Çok uzun zaman oldu Irena."

"Gelemedim."

"Yol mu?"

"Bulamadım." Aradığı sözcükleri de bulamıyordu. "Yer..." dedi ve sonra köşkün duvarındaki taş kemere ne dediklerini anımsayarak, "Kapı" dedi, "kapalıydı."

"Yolda yürüyemedin" dedi adam. Kızın tutukluğuna karşı sabırsızlık göstermiyordu, ama ürkütücü bir üsteleyişi vardı.

"Yola... yola gelebildiğim zaman yürüyebildim. Ama en başta..." Yeniden tutuldu kaldı.

"Korktun." Usta'nın sesi yumuşaktı. Onun böylesine yumuşak konuştuğunu hiç duymamıştı.

"Kapıdan girince... Uzun zaman olmuştu. Orada, başlama yerinde, ırmağın yanında bir..."

Usta neredeyse fısıltıyla bir şey söyledi. Bu küçük Virti'nin canavar oyunu oynarken bağırarak söylediği, kendisinin yere düşmediği ve Aduvan'ın kardeşine, "Sus, söyleme onu" diyerek kızdığı sözcüktü. İki çocuk da aşırı korkmuş, ağlamaklı olmuştu. Otlardan dışarı uzanan kocaman, soluk, şekilsiz bir kol...

"Bir adam" dedi kız. "Bir yabancı."

Usta ısrarla, dikkatle dinliyordu onu.

"Bir yabancı. Benim gibi. Benim gibi değil ama..." Başka türlü nasıl söyleyeceğini bilmiyordu. Usta anladığını belirterek bir kez başını salladı.

"Onunla konuştun mu?"

"Hayır. Uyuyordu. Ben buraya geldim. İstemedim. Korkmuştum." Yeniden takıldı. Duyduğu ilk korkuyu anlatamıyordu. Usta tek başına bir kızın yabancı bir adamdan korkmasının nedenini anlayabilirdi kuşkusuz. Ama öfkesini, yabancıyı, uyuyan iriyarı adamı, plastik çöp torbasını, kutsallığın kirletilişini ve hissettiği tehlike duygusunu hatırlasa da, söze dökemiyordu. Ellerini kucağında sımsıkı sıkarak istediği sözcükleri bulmaya çabaladı. Konuşmaya zorladı kendini. "Giriş kapısını bulduysa o, belki başkaları da bulur. Orada... orada öyle çok, öyle çok insan var ki..."

Kızın "orada" demekle ne anlatmak istediğini anladıysa bile, Usta'nın yaptığı tek şey kaşlarını çatıp kapkara bakmak oldu.

"Duvarlarınızı korumalısınız Usta!" dedi umutsuzca. "Sınırlarınızı" demek istiyordu, ama onların dilindeki karşılığını bilmiyordu. Ne de çevre duvarı, çit falan gibi sözcüklerin... Yalnız ahşap ya da taş duvar anlamına gelen sözcüğü biliyordu.

Usta, başını sallayıp, "Duvarlar yok Irena" dedi. "Ve şimdi, bizim için yol da yok."

Sesinin tonu kızı susturmuştu. Masasına döndü ve aynı zorlama sakinlikle konuşmasını sürdürdü. "Biz yollarda yürüyemiyoruz. Kapandılar. Biliyorsun, bazıları bize çok önceden beri kapalıydı. Güney yolu, senin yolun... Bizim onu kullanamadığımızı biliyorsun." Kız bunu bilmiyordu. Adama anlamadan baktı. "Ama yazlık otlaklarımız, yüksek ovamız ve tüm doğu yollarıyla kuzey yolumuz vardı. Şimdi hiçbiri yok. Üçpınarlar'dan ya da dağ eteklerindeki köylerden kimse gelmiyor artık. Ne tacirler, ne diğer esnaf... Ovalardan da kimse gelmiyor. Kral'ın Kenti'nden hiç haber alamıyoruz. Bir süre batı yönünde dağa çıkan patikaları kullandık, ama artık onları da kullanamıyoruz. Tembreabrezi'nin bütün kapıları kilitlendi."

Kilitlenecek hiçbir kapı yoktu ki. Yalnızca kuzey ve güney yollarına açılan sokaklarla batı ve doğuda dağa çıkan, inen patikalar vardı. Tümü de açıktı. Ne bir kapı, ne bariyer vardı önlerinde.

"Yolları kullanamayacağınızı Kral mı söyledi size?" diye sordu Irene anlayamamanın telaşıyla, ama Usta'yı sorguya çekiyor olma kabalığından çekindi. Onun dilini öğrenmek, lisede İspanyolca öğrenmeye benzemiyordu.

La casa, ev, *el rey,* kral... *Rediai* sözcüğünün kral anlamına geldiğini sanmıştı, ama o anlama gelmeyebilir ya da kral deyince anladığı şey olmayabilirdi. Ne anlama geldiğini bilmenin, konuşulanları dinlemekten başka yolu yoktu. Çok da sık kullanılmıyordu o sözcük. Yalnız, Kral'ın Kenti'nden söz ettiklerinde geçiyordu. Belki bir yıl İspanyolca dersi almış olması ve "re" ile başlaması ona bu sözcüğün kral anlamına gelebileceğini düşündürtmüştü. Hiçbir şekilde emin olamazdı. Aptalca ya da saygısız bir şey söylemiş olmaktan korkuyordu. Usta esmer yüzünü öteye çevirmişti. Ellerinin önündeki masanın üzerinde sıkılmış olduğunu gördü.

Belki onun sorusunu bile duymamıştı. "Şu yabancı..." dedi. Döndü ama kıza bakmadı. Sesi alçak ama sertti. O da duraksıyordu konuşurken.

"Bir... yanlışlık... yolunu yitirmiştir." Bir serseri demek istedi, bir gezgin. Oraya yanlışlıkla girmiş, hiçbir özelliğine dikkat etmeden bir gece kamp kurmuş biri. Belki onun için yerin hiçbir özelliği yoktu. Belki eşikten bile geçmemişti. Ertesi gün otostop yaparak çekip kente gidecekti. Belki gitmişti bile. O buraya ait değildi. Bütün bunları söylemek istedi, ama söyleyemedi. Gerçeğin bu olduğundan öylesine emindi ki. Onun dilediği gerçek buydu, ayrıca Usta'nın da isteğinin bu olduğunu görüyordu. Çünkü Irene'i anlıyor ve bu durumu besbelli bir sevinçle karşılıyordu. Belki aklı yatmamıştı, ama istediği umudu vermişti ona. Sonunda doğrudan ona bakarak gülümsedi. Güldüğü çok enderdi. Çok kısa, ama tatlıydı. "Geri geleceğini ummaktan çekiniyordum Irena" dedi usulca. Kız konuşabilseydi sadece, "Seni hep sevdim" derdi, ama diyemedi. Ayrıca gerek yoktu. Kendi gücünü biliyordu o. Usta idi.

"Bizimle kalacak mısın?" diye sordu. Bunu "hep" anlamında mı sormuştu? Sesi gergindi. Ne demek istediğinden pek emin olamadı.

"Kalabildiğim kadar. Ama dönmek zorundayım."

Adam başını salladı.

"Yeniden girmek istediğimde, kapı gene kapalıysa eğer..."

"Senin için açılır sanıyorum."

Gözleri garip, iki karanlık oyuk gibiydi. Söylediği hiçbir şey bakışlarındaki özü değiştirmiyordu.

"Ama neden?"

"Neden mi? Eğer yanıtı biliyorsan soru yoktur, eğer yanıt yoksa soru hiç sorulmamış demektir." Atasözü gibi konuşuyordu. Sesi kuru, biraz da alaycıydı. Onunla eskiden hep böyle konuşurdu. Bu şekilde konuşmaya başlaması rahatlattı kızı.

"O senin yolun" dedi. Masasına döndü ve kayıtsız bir şekilde ekledi, "Güney yolu ile kuzey."

"Kuzeye gidebilir miyim? Eğer bir terslik varsa. Gidip yardım çağırabilir ya da bir haber götürebilir miyim?"

"Bilmiyorum" dedi adam. Gözlerini dikmiş ona bakıyordu. Yüzünde bir övgü ve zafer pırıltısı vardı. Kızın aklında sadece bu kaldı, onu alıp evin sakin geleneklerinden biri olan, annesiyle selamlaşmaya gittikleri, onunla havadan sudan konuştukları, sonra evden ayrılıp günün kalanını Trijiat'a geçirdiği süre boyunca. İlk kez, diye düşündü, ondan bir şey istiyordu. Ona verebileceği bir şey vardı, ama ne olduğunu onun bulması gerekiyordu. Kuzeye gidebileceğini söylediğinde çok yaklaşmıştı da, öbürü konuşmayı hemen başka yöne çevirmişti. Ancak yüzündeki o sevinç ve övgü pırıltılarını yakalayabilmişti.

Keşke daha iyi anlayabilseydi onu! Onun sorular ve yanıtlar konusunda yarı şaka söylediklerini ciddi düşünmeliydi. O da, kendisi de, buradaki herkes gibi, bu yerin uyulması zorunlu, açıklaması zor, ama yerçekimi kadar mutlak olan kurallarına bağlıydı. Ona anlatmıştı işte, eğer doğru anlayabildiyse, kasaba halkından hiç kimse buradan ayrılamıyordu. Bir yasa ya da güç engel oluyordu onlara. Ama o, Tembreabrezi'ye gelebildiği gibi, ayrılabilirdi de. Ya da bu toprakların dışından biri olduğundan, kuralların da dışında olduğunu, onlara uymayabileceğini mi anlatmak istemişti? Bu muydu söylemek istediği? Onun isteklerine uyacaktı. O, Irene'in yasasıydı. Onu mutlu edebilirse... Ne istediğini bir bilebilse... O bir şey istese de, verebilse...

Bu onun Dağ Kasabası'nda kalacağı en uzun süre olacaktı. Eski gelişleri daha sık, ama hep daha kısa olmuştu. Şimdi isterse burada bir hafta, iki hafta (yani kapının öbür tarafında bir gece ya da bir hafta sonu) geçirebilirdi. Kapı çoğunlukla ona kapalı kalmıştı. Tüm dileği onu açık bulup içeri girebilmek olmuştu. Şimdiyse buradaydı. Buraya yaşıyormuşçasına handa kalıyor, her zamanki gibi Sofîr ve Palizot'la çalışıyor, arkadaşlarını görmeye gidiyor, çocuklarıyla oynuyordu. Hepsi, hep olduğu gibi, yemek yiyorlarsa onu da masaya oturtuyor, çalışıyorlarsa ona da iş veriyor, ona kendi evindeymiş gibi davranıyorlardı. Bu eski günlere ait mutlulukta hâlâ bir sevinç buluyordu, ama artık yetmiyordu. Bir sahtelik, bir yapmacıklık seziyordu bu davranışlarda. Burada duyduğu huzur, o evindeymişlik duygusu aslında onlara aitti, ona değil. O buraya gelmişti ve gene gidecekti. Onların yaşamlarının gerçek bir parçası değildi. İşlerinde onun yardımına ihtiyaçları yoktu. Ona ihtiyaçları yoktu.

Ya da Usta'nın işaret ettiği gibi... Etmiş miydi gerçekten? Onlara, buraya gelmeyip, burada kalmayıp, daha ileri giderek yardım edebilirdi.

Herkesin dışında yalnız o, bir şeylerin yolunda gitmediğinden söz etmişti. Önceleri bunun üzerinde çok az durdu. Sonra sonra, gerçekten kasabaya kimsenin gelmediğini, kimsenin ayrılmadığını, sürüleri yalnızca en yakın otlaklara götürdüklerini, kasabadaki tuz ve buğday unu kıtlığını, Trijiat'ın dikiş iğnesini yitirince ne çok üzüldüğünü ve onu günlerce arayışını fark etmeye başladı. Bunun gibi olayları gördükçe Usta'nın söylediği şeyin gerçek olduğunu kavradı. Tüm yollar kapanmıştı. Ama neden? Kim ya da ne tarafından? Bu konuyu bir iki kez Trijiat ve Sofir ile konuşmak istedi, ama onlar yanıtlamaktan kaçındı. Sofir anlamsız anlamsız güldü. Trijiat da öylesine korktu ki Irene bu konuyu ona bir daha açamayacağını anladı. Bir tabu ya da hakkında hiç konuşamayacakları kadar büyük bir korkuydu o. Sadece günlük işlerden konuşuyor, sanki hiçbir şey yokmuş gibi davranıyorlardı. Algılamaya başladığı sahtelik, duyduğu rahatsızlık buydu işte. Yardıma ihtiyaçları vardı, ama kabul etmiyorlardı.

Tembreabrezi'den öteye, kuzeye gitmek, ovalara inmek nasıl olurdu acaba?

Birkaç yıl önce, kapının ötesinde uzun bir pazar günüyken, o, Sofir ve tüccar yaşlı Hobim'le adamları dokuma yüklü bir eşek kervanıyla önce kuzeye, bir günlük yolda dağın sırtına kurulmuş bir köye, oradan da Üçpınarlar denilen, dağın kuzeydoğu eteklerindeki kasabaya gitmişlerdi. İş için iki gün orada kalmış, sonra geri dönmüşlerdi. Toplam altı günlük bir yolculuktu. Üçpınarlar yolunun doğuya ayrıldığı ve kuzey yolunun karanlık bir geçide doğru devam ettiği kavşağı çok iyi hatırlıyordu.

Oradan ovalara giden yol ne kadar çekerdi acaba? Ovaları geçip sözünü ettikleri Kent'e ulaşmak ne kadar sürerdi? Hiçbir fikri yoktu. Kuşkusuz pek çok gün sürerdi, ama yanına yiyecek alabilirdi. Yol boyunca başka kasaba ve köyler olacağından emindi. Böylece o geniş, alacakaranlık ovaları aşar, Kent'e ulaşır ve Tembreabrezi için yardım isteyebilirdi. Eğer yardım gönderirlerse... Yoksa ona da mı yasaktı o yollar? Ama ona yasaklamaya hakları yoktu. Eğer Usta gitmesini isterse giderdi.

Ancak Usta onu çağırtmadı. Sabırsızlanmaya, huzursuzlanmaya başladı. Buradaki dostlarının işleriyle uğraşıp, korktukları şey hakkında hiç konuşmamalarını anlayamıyordu. Kanserli insanların, "İyiyim, iyiyim" demeleri gibi... Annesinin sürekli, "Her şey yolunda" demesi gibi... Ama burada onu düşünmek istemiyor, aklından silmeye çalışıyordu. Niye konuşmuyorlardı ne olduğunu? Niçin bir şey *yapmıyorlardı?* Neyi bekliyorlardı?

En sonunda Usta, evindeki bir toplantıya katılması için haber gönderdi ona. Daha önce de bu tür toplantılara davet edilmişti. Ticari işler genellikle handaki büyük odada görüşülürdü. Onun ötesindeki kararlar iki ocaklı büyük odada, acelesiz, çenelerin uzun uzun ovuşturulduğu konuşmalarla alınırdı. Bu toplantılara erkeklerle birlikte kadınlar da katılır, her zaman olmasa da çoğunda köşkün efendisi de olur, o sırada kasabada bulunan diğer kasabaların nitelikli ve yol iz bilen kişileri de çağrılırdı. Usta'nın kara gözlü, ak saçlı annesi Dremornet, bir kolu kurumuş uzak akrabasının portresi altında kadife bir koltuğa otururdu. Eğer konuklar kalabalık değilse, çoğu onun çevresinde toplanır, öbür ocağın önünü özel konuşmalara ayırırlardı. Eğer konuk sayısı çoksa, odanın iki ucunda, iki ayrı topluluk oluşurdu. O akşam kadınlardan

ve bir iki delikanlıdan oluşan suskun bir topluluk kadife koltuğun çevresinde halka olmuş, üç dört yaşlı adam da öbür ocağın başında Usta'yla hararetli bir konuşmaya girişmişlerdi. O gece, tabii ki Irene'den başka yabancı yoktu. O da, Usta yanlarına gelip annesiyle birlikte ona bakışlarıyla işaret edene dek, kadife koltuğun yanındakilerle kaldı. Lord Horn gelmişti.

Dremornet son derece büyük bir saygıyla eteklerini tutarak kalktı ve konuğu reverans yaparak selamladı. Diğer kadınlar ondan sonra eğildiler onun önünde. Lord Horn ince, sert ve kır saçlı bir adamdı. Kısa ve sert bir selam verdi. Bu kişilikli, zayıf, yaşlı kadının konuğuna öylesine önem veren saygı gösterisi bile yüzündeki soğuk çatkınlığı yumuşatmamıştı. Bir adım gerisinde, açık renkli ipek giysisi içindeki sarışın kızı, yüzünden geçip gidiveren gülümsemeyle eğildi ve yürüyüp gittiler. Onların tüm işlevlerinin selamlamak ve selamlanmak olduğunu, göstermelik ve gereksiz unvanlı kişiler olduklarını düşündü Irene. Kasabanın başkanı Usta denilen Dou Sark idi. Ama bunlar eski kafalı insanlardı. Gelenek ve göreneklerini koruyor, bir lordları olması gerektiğini düşünüyorlardı.

Usta Irene'e bir kez daha baktı ve o da onu izledi. İkinci ocağın önünde kurbağalar gibi vıraklayıp duran kasabalılar son derece ağırbaşlı duruyorlardı şimdi. Lord Horn, Usta'nın ona anlattıklarını ifadesiz bir yüzle ve açık bir ilgisizlikle dinliyordu. Kızı da, kendisinden bekleneceği üzere, odadaki rahatsız, dik arkalıklı, ince bacaklı, işlemeleri solmuş bir kumaşla kaplı tek iskemleye oturmuştu. Dimdik ve kıpırdamadan duruyordu. Onun bu solgun yavanlığıyla Horn'un sıkıcı soğukluğu arasında Usta'nın yüzü ateşin korları gibi bir parlayıp bir kararıyordu.

Lord Horn, "Usta bana dedi ki..." dedi Irene'e ve durdu. Sanki uzaktan, birkaç kilometre ötedeki bir kuleden, dışarısını pek göstermeyen buzlu bir camın ardından ona bakıyormuş gibiydi. "Sark bana senin güney yolunda başka bir yolcuya rastladığını söyledi."

"Bir adam gördüm. Onunla konuşmadım."

"Neden?" dedi Lord Horn ve soğuk sözcüklerini ağır ağır bir araya getirirken gene duraladı. "Onunla neden konuşmadın?"

"Uyuyordu. O... o buraya ait değil." Sözcükleri çabucak ve hemen bulması gerekiyordu. İlk bulduğuna yapıştı, "Bir hırsızdı o."

Dayanılması güç, yeni bir suskunluk... Lord Horn'un kule pencerelerinden bakıyormuş duygusu veren gri gözleri şimdi ona bakmıyordu. Ama yeniden konuştu. "Nereden anladın onu?"

"Her şeyinden" dedi ve sesindeki savunmaya geçen kabalığı duyunca, o zıpçıktıyı gördüğünde duyduğu ve aklına her gelişinde içini saran kin dolu kızgınlığı hissetti. Bu yaşlı adamın ona soru sormaya ne hakkı vardı? Lordmuş. Cehenneme kadar yolu vardı lordluğunun. Zorbalığın binlerce sözcüğünden biriydi yalnızca.

"Öyleyse sen bu adamın o olmadığını..." Uzun bir suskunluk... Sanki Horn bütün sözcükleri yitirmiş gibiydi. "...o adam olmayacağını..."

"Anlamıyorum."

"Bizim beklediğimiz adam" dedi Horn.

Ocağın başında ayakta duran herkesin kendine baktığını o zaman gördü. Orta yaşlı ve yaşlı adamların yıpranmış, ağır yüzleri merakla ve yalvararak bakıyor, doğru yanıtı duymak, umut sözcüğünü işitmek için yalvarıyorlardı.

Kız Usta'ya yardım dilenerek baktı. Ne söylemesi gerektiğini söylemesini diledi, ama onun yüzü katı ve anlaşılmazdı. Belli belirsiz başını mı sallamıştı?

"Beklediğiniz adam mı?" diye yineledi. "Anlamıyorum. Neyi bekliyorsunuz? Neden bekliyorsunuz? Ben gidebilirim." Usta'ya baktı gene. Bakışları üzerindeydi şimdi ve dikkatli tavrını koruyorsa da daha sıcaktı. Onun istediklerini söylüyordu Irene. "Eğer hiçbiriniz o yollardan gidemiyorsanız beni gönderin. Haber götürebilirim. Belki yardım getirebilirim. Niçin bir başkasını bekliyorsunuz? Ben şimdi buradayım. Kent'e gider..."

Gözlerini Usta'dan Lord Horn'a çevirdi. Yaşlı adamın bakışları onu sınıyordu.

"Kent çok uzakta" dedi yavaş ve kısık sesiyle. "Sandığından çok daha uzun bir yolculuk o; ama yürekliliğin her türlü övgünün üzerinde. Sana teşekkür ederim Irena."

Birden yelkenlerindeki tüm rüzgâr kesilmiş gibi şaşkın kalakaldı. Ancak Usta çatık kaşlarıyla onu oradan uzaklaştırınca Dağ Lord'u ile olan konuşmasının bittiğini anladı.

* * *

Erkendi daha. Ayrılış öncesi odasında yalnızdı. Kepenkleri açtı ve kasabanın çatıları, bacaları üzerindeki düşsel alacakaranlığa baktı. Yatağın sıcaklığı hâlâ üzerindeydi. Biraz daha uyumak, daha kalmak isterdi. Çıkınca kapı gene kapanacak mıydı? Buraya yeniden dönmeyi ne zaman başarabilecekti? Başarabilecek miydi? Gitme nedeni çok uzakta kalmıştı. Anlamsızdı. Oradan ayrılalı tam bir gece olmuştu ve eğer sabah yedide eve dönmezse işe geç kalacaktı. İş, ev, gece, sabah... Hiçbirinin anlamı yok-

tu burada. Gereksiz sözcüklerdi. Gene de, buralıları kasabalarından çıkartmayan güç ya da korku gibi, ne denli anlamsız da olsalar, uyulması gerekiyordu. Onların gidememesi gibi, o gitmeliydi.

Her zamanki gibi, Palizot'la Sofir onunla kahvaltı ettiler. Sofir kapıya kadarki uzun yürüyüşü için ona ekmek peynir çıkını hazırlamıştı. Sıkıntılıydılar ve sıkıntılarını gizleyemiyorlardı. Onların kendisi için korktuklarını gördü.

Yolun dönemecinde durup bir kez ardına baktı. Kasabanın pencereleri vadi tabanına dik inen ormanın içinde silik birer altın parçası gibi ışıldıyordu. Kuzey yönünde, dağın tepesinde parlak bir yıldızın ışıldadığını gördü, ama bir yağmur damlasındaki yansıma, kumdaki bir mika parçasının parlaması gibi hemen yitirdi onu.

Orta ırmağı geçtikten sonra Sofir'in verdiği ekmek peyniri yedi ve ırmağın içini sızlatan soğuk suyundan içti. Biraz dinlendi. Bir ağırlık çöküyordu üzerine, ama uyumadı. Uyuyamadı. Yola koyuldu. Ormanda hiçbir şey onu tehdit etmiyor, korkutmuyordu. Gene de dinlenmek için durmuyordu. Yola devam etmeliydi. Kararlı ve hızlı bir yürüyüş temposu tutturarak son yokuşa ulaştı sonunda. Kızıl gövdeli köknarlarla kaplı sırtı, aşağıdaki koruluğa uzanan uzun inişi geçip, başlama yerine, kapının önündeki açıklığa geldi. Daha suyu geçmeden, kararmış taşlardan oluşan halkayı, eğreltiotlarının altına yarı gizlenmiş plastik torbayı ve o herifin bıraktığı çirkin süprüntüleri gördü.

Gerisin geri koruluğa kaçıp ağaçların arasından bir süre çevreyi izledi. Adamdan bir iz yoktu. Yüreğinin çarpıntısı yavaşladı. Yüzü yanmaya, kulakları hafifçe çınlamaya başladı. Irmağı geçip yerdeki ocağın yanına gitti.

Soğuktu. Her taşı ayrı ayrı tekmeleyerek suya yuvarladı. Plastik torbayla uyku şiltesini alıp ırmağa döndü. Alçak sesle fısıldayarak, "Dışarı! Çık dışarı! Defol!" dedi ve elindekileri kapıdan patikanın ilerisine, Pincus Ormanı'nın içine, yolun hemen kıyısındaki böğürtlen çalısının dibine fırlattı. Ormanın sınırına koşup, oradaki hendekten bir kazığa çakılmış levhayı söktü. Üzerindeki AVLANMAK YASAKTIR yazısı çoktan solmuştu. O levhayı on iki gün (ya da saat) önce, oradan geçerken gördüğünü anımsamıştı. Levhayı alıp koşarak eşiğe döndü. Ancak eşiği geçtikten sonra, "Ya eşikten geçemeseydim" diye düşündü, ama eski korkuların hiçbirini duymadı. Korkmayacak kadar kızgındı. Bozduğu ocaktan kömürleşmiş bir dal parçası aldı. Irmağı geçti ve kucağında levhayla bir taşın üzerine oturdu. Özenle, kara ve büyük harflerle yağmurlardan aklaşmış tahtanın üzerine GİRİLMEZ - GEÇİŞ YASAKTIR yazdı.

Levhayı kapıdan her girenin gözüne çarpacak ve açıklığın her tarafından görülebilecek şekilde kıyıdaki tepeciğin üzerine çaktı. Kazığın ucu kumlu toprağa kolayca girdi, ama eğri duruyordu. Onu yere iyice çakmak için bir taş ararken gözüne suyun karşı yakasında bir hareket ilişti. Irmağın parıltılı akıntısının ötesine bakınca donup kaldı. Adam eşiği geçmiş, aşağıya, ona doğru geliyordu. Aralarında sudan başka bir şey yoktu.

Karşı kıyıda diz çöküp su içmek için başını önüne eğdi öteki. Onu görmemiş olduğunu o zaman anladı.

Koruluğun önündeki çalılara çok yakındı. Birkaç adımla, eğilerek geri çekildi ve gömleğiyle yüzünün aklığını yaprakların gölgeleri arasına gizledi. Adama yeniden baktığında, onu ırmağın önünde ayağa kalkmış, koyduğu levhaya, yazdığı yazıya, GİRİLMEZ yazısına bakarken

gördü. Yüreği yeniden ağzına geldi ve ağzı sessiz bir kahkahayla aralandı.

Adam ayakta da, uyku şiltesinde olduğu gibi iri ve kocamandı. Neden sonra ağır adımlarla yürüdü ve ırmağın kıyısından yukarı çıkmak için döndü. Durup ocağının, çantasının, uyku şiltesinin olması gereken yerleri inceledi. Yürüdü, durdu, baktı. Sonunda yavaşça arkasını döndü ve defnelerle çamın arasından kapıya yöneldi. Irene kazanmanın sevinciyle yumruklarını sıktı. Adam yeniden durdu. Dönüp geri geldi. Doğruca aşağıya inip suyun üzerinden, tökezleyerek, kendini karşı kıyıya fırlatan bir hışımla geçti. Yazıyı yerinden söktü. Levhayı kazıktan ayırdı, tahtayı dizine vurarak kırdı. Islak ellerine odun kömürü karaları bulaşmıştı. Parçaları fırlatıp attı ve çevresine bakındı. "Piçler!" diye bağırdı kalın bir sesle. "Sinsi piçler sizi!"

Irene'in sesi, "Sensin o" diye çıktı ve bacakları kendiliğinden doğruldu.

Adam birden döndü ve ona doğru gelmeye başladı. Irene olduğu yerde kaldı, çünkü bacakları başka bir yere gitmemek için direniyordu. "Çık dışarı!" dedi. "Toz ol! Burası özel arazi."

Adamın bakışları ona takılmıştı. Durdu. Kocamandı. Suratı beyaz ve ifadesizdi. Aptaldı. Ağzı Irene'e anlamadığı sözler söylüyordu.

Yeniden ona doğru yürüdü. Kız kendi sesini duydu, ama ne söylediğini bilmiyordu. Biraz önce yerden almış olduğu taşı hâlâ elinde tutuyordu. Dokunmaya kalkarsa gebertirdi onu.

Acılı, hırıltılı bir sesle, bir oğlan çocuğu sesiyle, "Gerekmezdi" dedi öbürü. Durmuştu. Kıza arkasını döndü ve yürüyüp gitti. Suyu hantal adımlarla aştı. Kumlu yamacı ve açıklığı geçti. Eşiğe geldi.

Kız hiç kıpırdamadan durup onu izledi.

Adam çamla defnelerin arasından geçip yoluna devam etti. Garipti. Bu taraftan kapının içine hiç bakmamış mıydı? Gün ışığına doğru yükselen dik ve karanlık patika, düz ve açık görünüyordu suyun bu tarafından. Ay Işığı Ülkesi'nin öbür patikalarından hiç farkı yoktu. Ağaçların altındaki karaltılar içindeki yolu, üzerinde yürüyen adamı, hiç değişmeyen loş ışığın içinde, ağaçların içine doğru yürüyüp gidişini epey ilerilere kadar görebiliyordu.

3

LEVHAYI kırdı, parçaları çamura fırlattı, sudan geçerken ıslanmış gömleği, pantolonu ve içleri su dolu ayakkabılarıyla orada öylece kaldı. "Piçler!" diye bağırdı. Bu ay ışıklı yerde yüksek sesle söylediği ilk sözdü bu. "Sinsi piçler sizi."

Yüksek çalılar hışırdayıp aralandı. Oraya gizlenmiş, gözlerini ona dikmiş kara saçlı bir çocuk öne çıktı. "Çık dışarı!" dedi. "Toz ol! Burası özel arazi."

"Pekâlâ. Eşyalarım nerede?" Hugh bir adım attı. "Bir haftalık maaşımla almıştım. Ne yaptın onları?"

"Orada, ormanın içinde. Bir daha getirme onları. Bir daha gelme. Çık git buradan!"

Çocuk bir adım attı. Kararlı, öfkeli ve alaycıydı. Hugh titremekten kendini alamadı. "Pekâlâ" dedi. "Gerekmez-

di." Hiç yararı yoktu. Döndü, kıyıya inip ırmağı aştı. Taşların üzerinden kayıp düşecek gibi oluyordu. Kapıya doğru gitti. Dışarı çıkmalıydı. Çıkıp gidecek, bir daha da dönmeyecekti. Bozulmuştu burası. Eşyaları ormanın içindeydi. Kapıdan geçip onları alacak ve bir daha gelmeyecekti buraya.

Ama kapıdan geçmişti bile.

Arkasına baktığında ardında kalan alacakaranlığı, suyun akışını ve onu köpürten kayaları gördü. Önünde de aynı alacakaranlık ve ağaçlar arasında uzayıp giden patika vardı.

Yolunu yitirmişti. Yol yoktu!

Birkaç adım daha yürüyüp durdu. Öylece dikilip kaldı. Sonra yüksek çalılarla kırmızı kabuklu çamın arasından başlama yerine geri döndü.

Öteki, yabancı hâlâ karşı kıyıda duruyordu. Çocuk değil, bir kadındı o. Beyaz gömlek, kot pantolon, karmakarışık kara saçlar ve ona bakan bembeyaz bir yüz...

"Dışarı çıkamıyorum" dedi Hugh. "Yol yok!"

Suyun gürültülü tatlı sesi aralarından akıyordu.

Bayağı korkmuştu. "Burayı biliyorsan, burada yaşıyorsan eğer, nasıl çıkacağımı göster bana."

Kadın hızla yürüdü ve dereyi taştan taşa hafif sıçramalarla geçti. Suya uzanan kayanın yanında durup kapıyı gösterdi. "İşte."

Oğlan başını salladı.

"İşte kapı."

"Biliyorum."

"Devam et!"

"Değişti" dedi oğlan. Dönüp açıklığı geçti. Çalılarla çamın arasından yürüdü. Yol kararmıyor, çalılar ve böğürtlenlerin arasından yukarı tırmanmıyor, ileride gün

ışığı görünmüyordu. Ağaçlar esintisiz karanlığın içinde sık ve soluk görünüyorlardı. Ardındaki derenin müziği dışında hiçbir ses duyulmuyordu. Sonunda döndü, suyun kıyısında kendini seyreden kadını gördü.

Geri döndü. Öbürü de otluğu geçerek yanına geldi.

"Devam ediyor" dedi kadın fısıltıyla. "Bunu hiç görmemiştim. Bu taraftan hiç kapanmamıştı. Haydi gel!" Onun yanından hızla geçip sert adımlarla kapıya yürüdü. Oğlan onu izledi. Çamın kaba, kızılımsı gövdesi omzuna sürtündü. Karanlık patikada saçlarına bir böğürtlen dalı takıldı. Önü sıra tırmanan kadını zar zor görüyordu. Tepede bir kuş kupkuru cik cik dedi. Hava duman, lastik, benzin ve güneşin ısıttığı çam iğneleri kokmaya başladı. Yürüdüğü patikanın toprağı kuruydu. "İşte eşyaların" dedi kadın. Çantasıyla uyku şiltesi çalıların yanında, kuru otların içinde duruyordu.

Onlara sanki her şeyin tamam olduğunu görmek istermiş gibi baktı oğlan. Arkaya bakmaya çekiniyordu. Eğer geriye bakarsa alacakaranlık kalkıp geliverecek diye korkuyordu. Kadın, kız kendi yaşındaydı. Kara saçları, kara gözleri, beyaz teniyle patikada önünde duruyordu.

"Burası neresi?" diye sordu ona. "Biliyor musun?"

Hemen yanıtlamadı kız onu. Hiç yanıtlamayacak sandı, ama o sert ve ince sesiyle, "Buraya ait olsaydın bilirdin" dedi.

"Ben..." Söyleyeceklerini bulup çıkaramadı. Niye burada durup aşağılamasına izin veriyordu ki? Yüzü ateş gibi yanıyordu. Kaşları çatılmıştı. Ağlamış mıydı? Utancını örtmek ister gibi, eliyle çenesini sıvazlayıp ağzını gizledi.

"Burası izci kampı değil" dedi kız. "Bütün bu pisliği getirip kamp kuracağın yer değil. Belediye parkı da değil.

Hakkında hiçbir şey bilmiyorsun. Kuralları bilmiyorsun. Dillerini bilmiyor, onların... Senin yerin değil yani. Sen buraya ait değilsin. Güvenli değil senin için."

Oğlanı utançtan kurtaracak öfke kabarmadı içinde. Orada öylece durdu. Kızın sözlerini göğüsledi ve sonra söyleyebileceği tek şeyi tekrarladı. "Dönmek zorundayım." Dili dolanıyordu. "Eşyalarımı burada bırakmam."

Rüzgârda çırpınan bir gazete parçası, ateşte parlayan bir kâğıt gibi öfkeyle titredi kız.

"Seni uyarıyorum."

Kızın biraz önce söylediklerini yeni yeni anlamaya başlamıştı.

"Orada... yaşayan insanlar mı var?"

Uzunca sustuktan sonra, "Evet var" dedi kız.

Gözleri huzursuz ışıkta garip bir şekilde parladı.

"Seni bekliyorlar" dedi bastırılmış, alaycı sesiyle. Sonra birden yürüdü. Oğlanı geçti ve onun sandığı gibi geriye, patikadan aşağı, akşam ülkesine değil, önünden sert, hızlı adımlarla geçip sabaha yürüdü. Birkaç metre sonra çalılar onu gizledi ve bir süre sonra da adımlarının azalan sesleri duyulmaz oldu.

Hugh uzaklardaki motorların havadaki ve topraktaki titreşimleriyle sürekli uğuldayan ormanın sıcak ve hafif tozlu havasında şaşkın kalakalmıştı. Uyku şiltesinin külrengi örtüsü üzerinde yapraklar arasından süzülüp düşen bir gün ışığı parçası sürekli dans ediyordu.

Şimdi nereye giderim? Gidilecek hiçbir yer yok.

Bitkindi. Duyguların çeşitliliğinden, kızgınlık, korku ve üzüntüden yorgun düşmüştü. Patikanın kıyısında yere oturdu. Bir elini korumak isteğiyle ya da emin olmak için sırt çantasının üzerine koydu. Kaybolmanın kasvetli sızısı ne geçiyor, ne de azalıyordu.

Belki o da aynı şekilde hissediyordur, diye düşündü. Burayı ondan aldım diye düşünüyordur.

Ama elimde değil. Geri dönmek zorundayım. Başka bir yerim yok. Buna hakkı yok! Bu söz uygun değildi belki, ama başka nasıl söyleyeceğini bilmiyordu.

Geri döneceğim. Eşyalarımı burada bırakmam. Hiç olmazsa kapının önündeki açıklıkta... Daha ileri giderim. Derenin yukarısına. Her yere gidemez ya o. Bir daha birbirimizi görmemiz için bir neden yok.

Ya gene dışarı çıkamazsam?

Bu düşünce aklından usulca geçti. Kapının alacakaranlığa doğru açıldığında kapılmış olduğu korku içinin derinliklerine kaymıştı, kolayca dürtülemeyecek kadar derinlere. Eğer bir daha öyle olursa beklerim, dedi kendi kendine. Gelince onunla birlikte çıkarız dışarı.

O da benim gibi. Buradan geliyor, ama orada yaşayan insanlar var dedi.

Bu fikre de fazla takılmadı. Onlarla karşılaşmak zorunda değilim. Derenin oraya kimse gelmiyor. O da gitti şimdi. Geri dönüyorum.

Eşyalarını çalının tozlu, dikenli dallarının altına itteledi. Ayağa kalktı. Patikadan aşağı yürüyüp eşiği geçti ve alaca karanlığa daldı. Sonunda duru suya ulaştı. Diz çöküp içti. Su ellerini yüzünü ıslatıyor, korku ve utancı yıkayıp atıyordu. "Burası benim evim" dedi toprağa, kayalara ve ağaçlara. Dudakları neredeyse suya değerken, "Ben senim. Ben senim" diye fısıldadı.

* * *

Sam'ın Thrift-E-Mart'ına saat onda vardı. Onu beş geçe yedi No.lu kasayı açıyordu. Donna altıncıdan ona bakarak, "İyi misin Buck?" diye sordu.

Bir gün önce akşamüzeri işten bir saat erken ayrıldığından beri Hugh aslında iki gün, üç gece geçirmişti orada. Donna'ya iyi olmadığını düşündürten şeyin ne olduğunu hatırlamıyordu. "Elbette" dedi.

Donna onu aşağıdan yukarı, meraklı, alaycı, ama beğenen bir tavırla süzdü. "Sen hasta falan değildin" dedi. "Yapacak daha iyi bir işin vardı." Tıraşsız, titrek, yaşlı bir adamın aldığı altılık kola paketiyle peynirleri yazarken, hem adama, hem Hugh'a, "Genç olmak harika değil mi? Ama dünyayı verseler o günlere dönmek istemem ben" dedi.

* * *

Aşağı tarafı keşfe hiç gitmedi. Derenin yatağı orada derinleşiyor, o yön hep daha karanlık görünüyordu. Kapı girişindeki açıklıktan yukarıya doğru gidildikçe çalılar seyreliyor ve pek çok yerde açık, geniş, kumlu kıyılar oluşuyordu. Kocaman söğüt ağaçlarının olduğu, yerden fırlamış kırmızı bir kayanın dere yatağına basamak basamak indiği, suyun önünü keserek dereyi daraltığı bir yere geldi. Ak köpüklü suyun içinde derin, uzun bir havuz oluşmuştu. Kıyılar ağaçlarla sarılmıştı, ama havuz gökyüzüne açılıyordu. Burası insanda bir ulaşılmazlık, bir kendine yeterlilik duygusu uyandırıyordu. Buraya başka kimse gelmezdi.

Eşyaları için bir zula yaptı. Onları bodur bir ağacın küçük yapraklı sarmaşıklarla sıkça örtülmüş çatal dalları arasına koyduğunda kendisi bile göremedi. Ancak uzanıp elleriyle dokunabiliyordu. Ateş yakmak için yakındaki ölü bir ağacın dallarından topladı. Kırmızı kayaların hemen üzerinde, korunaklı kıyının kumlarında bir ocak

yeri kazdı. Dalları içine yakmak üzere dizdi. Sonra gömleğiyle pantolonunu çıkardı. Yavaşça ve dimdik, durgun havuzun içine yürüdü. Su kendisine baraj oluşturan kayaların olduğu yerde boyunu aşıyordu. Orada sessiz ve yoğun bir sevinçle, soğuğa dayanamayıncaya kadar yüzdü. Titreyerek, neredeyse uyuşmuş bir halde kıyıya çıkıp ateşi yaktı.

Ay ışığı alacasının duruluğu içinde alevler çok güzeldi. Isıyı teninde, kemiklerinin içinde duyabilmek için ateşin önüne çıplak diz çöktü. Sonunda giyindi ve ucuzluktan aldığı tatlı, kahveli çikolatadan bir bardak ısıttı. Oturup iç huzuruyla içti onu. Ateş yanıp bitince tüm izleri kumla örttü. Ayakkabılarını giydi ve derenin daha yukarılarını keşfetmek üzere yola çıktı.

Artık her gün geliyordu. Yaşamının yarısı bu alacakaranlık ülkede geçiyordu. Burada soluklarının sıklığı bile farklıydı. Daha derindi. Uyuduğu, düşlerden daha derin, ırmağın akıntıları gibi dirençsiz ve koyu uykudan uyanınca bir süre tembel tembel yatıp suyun akışını, yaprakların kıpırdayışlarını dinleyerek düşünüyordu. Burada kalacağım. Biraz daha kalacağım. Ama kalmıyordu. Markette çalışırken ya da evdeyken akşam ülkesini çok fazla düşünmüyordu. Altmış dolarlık bir bakkaliye listesini kasaya geçirirken veya çalıştığı taşıma şirketinde geçirdiği zor günün ardından annesini yatıştırırken, bütün bilmesi gereken onun orada olduğuydu. O oradaydı ve istediği zaman oraya gidebilirdi. Sözcüklere anlam veren bir sessizlik, dünyaya biçim veren bir merkezdi o.

Kapıyı bir daha kapalı bulmadı. O olasılığı pek az düşündü. Kızla ilgili bir şeyden ötürü, onun yüzünden olmuştu o olay. Onun orada oluşu yüzünden. Onun için

kendisiyle birlikte öbür tarafa geçerek atlatabilmişti olayı. Zaman zaman kızı kaygı ve pişmanlıkla düşünüyordu. Eğer öylesine öfke dolu olmasaydı belki oturup konuşabilirlerdi. Onun kendisini itip kakmasına izin vermiş, hata etmişti. Bu topraklar hakkında bir şeyler anlatabilirdi o. Burayı daha uzun süre ve daha iyi tanıdığı belliydi. Burada yaşamıyorsa bile, yaşayanları tanıyordu.

Başkaları varsa eğer. Söğütlü yerdeki sessizlik dolu anlarda bunu epey düşündü. Kızın bütün söylediği, "Dili bilmiyorsun" gibi bir şeydi. Ona burada yaşayanlar olup olmadığını sorduğunda biraz duraksayıp, sesinde bir sahtelik, bir zorlamayla evet demişti. Onu korkutmaya çalışmıştı. Öyle olduğunu düşünmek yeterince ürkütücüydü. Buradaki sevinç yalnız olmaktan geliyordu. Yalnız olmaktan, başka insanlarla, onların istekleri, arzuları ve buyruklarıyla uğraşmamaktan geliyordu.

Burada yaşayanlar nasıl insanlardı acaba? Hangi dili konuşuyorlardı? Burada hiç ses yoktu. Bir kuş sesi bile duymamıştı. Ormanda bazı hayvanlar olabilirdi, ama onlar da görünmez ve suskundular. Burada birinin başka birini rahatsız etmesi söz konusu değildi.

Söğütlerin altındaki suyun kıyısında, küçük parlak ateşin önünde sessizce otururken bunları düşünüyordu. Burada bir düşünce aklında uzun süre kalabiliyor, genişleyerek kendine yer açıp düşündürtüyordu. Kendini özellikle aptal bulmazdı. Okulda sevdiği konularda oldukça başarılı olmuştu, ama kıvrak davranamadığı için insanların onu salak bulduklarını biliyordu. Aklı hızlı çalışmaz, çabuk düşünemezdi. Burada istediği kadar düşünebiliyor, hissettiği özgürlüğün büyük kısmı ondan kaynaklanıyordu. Taban tabana zıt iki yaşam yaşıyor oluşu, Kensington

Tepesi'yle akşam ülkesi arasındaki sürekli geliş gidişler aklını karıştırıp onu bitkin düşürebilirdi, derenin yanında geçirdiği zamanlar edindiği güç olmasaydı şayet. Hep suskundu. Sadece yürüyor, yüzüyor, uyuyor, düşünüyor ve duygularını kullanıyordu. Bu temelli sessizlik, yaşamı boyunca ne yaptığını, nereye gittiğini sormadan onu iteleyen, acele ettiren, seçenekleri görmesine, seçim yapmasına zaman bırakmayan duygunun yerini almıştı. Burada bulduğu sessizliğe sıkıca yapışabildiğinde, orada bile düşünebilir olmuştu.

Annesinin hasta olduğunu söylediğinden beri, o sözü rahatça kullanabilir olmuş, ondan kaçıp saklanacağına yüzleşmek için kendini zorlar olmuştu. Annesinin ne denli hasta olduğunu ve hastalığının ne olduğunu düşünmeye çalışıyordu.

Zor işti. Karşılaştırmak gerekiyordu. Sanki annesi değil de herhangi bir kadınmış, sıradan bir hastaymış gibi.

Okuduğu son okulların bazılarında ağır uyuşturucular kullanan tipler görmüştü. Onuncu sınıftayken hiç eşelemek istemediği bir anıydı o, ara sıra İngilizce ödevlerini kopya eden bir kız vardı. Adı neydi onun? Öylesine gösterişsizdi ki hep bir suçluluk duyardı ona karşı. Adı Cheryl idi. Bir gün, okulun kapanmasına bir hafta kala, kendini kızlar tuvaletlerinden birine kilitlemiş ve pisliğin içinde kendini boğmak istemişti. Onun çığlığını duymuş ve holde korkunç bağırışlarla gülen bir kız görmüştü. Sonra Cheryl, ne olduğunu görmek için üst kata koşan insanların, durup seyreden onun ve diğer çocukların önünden, saçlarından pembemsi sular damlayarak ve tiz çığlıklar atarak ikiye katlanmış bir şekilde götürülmüştü. Sonrasında kimse, o çığlığı duyanlardan hiçbiri o konuda ne diyeceğini bilememişti. O olay o zamana dek kar-

şılaştığı en kötü olaydı. Gene de insan markette çalışırken mantarları azarlayan pek çok kişi, bir şeyler çalıp yakalandığında rüşvet vererek kurtulmaya çalışan üşütükler ya da kimliğini göstermediği için çekini almak istemeyen Donna'ya bıçak çeken adam gibileriyle karşılaşıyordu. Kendilerine göre nedenleri olsa da dışarıdan bakıldığında garip görünen, 48 şişe böcek öldürücü ilaç satın alan gibilerini. Tüm bu insanların ortak yönü, anlayabildiği kadarıyla, denetimden çıkmış olmalarıydı. Motor gürültü çıkarıyordu ama tekerleklere güç gitmiyordu. Takılmışlardı. Hiçbir yere gidemiyorlardı. Son yedi yıl içinde annesi on üç ev değiştirmiş, beş eyalet dolaşmıştı. Ne denli sık taşınırsa, diye düşünüyordu, o kadar hiçbir yere ulaşamıyordu.

Annesi o mantarcılar, böcek ilaççıları gibi biri olsa da keşler ya da Cheryl kadar kötü değildi. Takılmış ama batmamıştı. Bütün ülkeye yayılmış şubeleri olan çalıştığı taşıma şirketi onu iki kez transfer etmiş, üstelik maaşını da artırmıştı. İşinden hep yakınır, ama bir gün sektirmezdi. Sonunda bu kentteki ofiste bir arkadaş edinmişti, Durbina. Ve yepyeni bir uğraş bulmuştu. Şu önceki yaşamlar hikâyesi. Ve balıklama dalmıştı ona. Delilik miydi o? Hugh, öyle ya da böyle, kendinde onu yargılama hakkı bulmuyordu. Anlattıkları oldukça aptalca görünüyordu. Önceki yaşamlarında hep ya bir prenses ya da yüksek rahibe falan olduklarını hatırlıyorlardı. Merak ediyordu, eski Mısır'da taşıma şirketlerinde ya da büyük mağazalarda acaba kimler çalışmıştı? Belki de bu, insanın hep geçmişteki zirveleri hatırlamasındandı. Çatlaklık olsa da pek çok kişinin uğraştığı şeyler kadar çatlakça değildi. Maç skorları, alüminyum giyecekler, antika ilaç şişeleri, nükleer silah artışı, İsa, politika, sağlıklı gıdalar, keman

çalmak... İnsanlar çok garip şeyler yapıyorlardı. Aşırı garipti hepsi. Hastalığı garipliklerle yargılayamıyordun, yoksa herkese hasta demen gerekirdi. Gerçekten hasta biri arabasını ustaca kullanabilirdi. Annesinin uzaklaşamadığı yer eviydi. Ayrıldıkça daha kötü takılıyordu. Evde yalnız olmaya dayanamıyor, akşamları boş eve gelemiyor, geceleri kimsenin olmadığı bir evde uyanıverme korkusuyla yaşıyordu. Giderek kötüleşiyordu. Şimdi her zamankinden kötüydü. Ama ben onu anlayabiliyorum, diye düşündü. Anlamanın ne yararı var ki? Yapabileceğim bir şey yok. Benden başka kimsesi yok. İki kişi birlikte bir şey yapamıyor olsa da, birileri olmalıydı insanların. Başka kimsesi yoktu.

* * *

Okulun karşı köşesinde Hugh'u bekliyordu. "Haydi, gidip okul bahçesindeki yarışları izleyelim" dedi. Hugh on üç yaşındaydı ve yaş günü için önceki gün alınan yeşil gömleği giymişti. Öbür çocukların babasına baktıklarını gördü. İriyarı, sarışın, uzun boylu, geniş omuzlu, dikiş yerleri beyazlaşmış kot ceketiyle bayağı yakışıklı bir adamdı. Bir Ford kamyonu vardı. Onunla okulun spor sahasına gidip, bir nisan ikindisinin altın rengi ışıkları içinde koşucuları, uzun atlayanları, sırıkla atlayanları izlediler. Son olimpiyatlardan, sırıkla atlama tekniklerinden konuştular. Babası omzuna yavaşça vurarak, "Hughie biliyorsun, sana çok güvenim var. Biliyorsun, değil mi? Sana güvenebilirim. Sen tanıdığım pek çok büyük adamdan daha sağlamsın. Hep böyle kal! Annene destek olacak biri olmalı. Senden destek alabilir. Bunun böyle olduğunu bilmem çok şey demek benim için." Hugh o iri, sarı kıllı

eli öpemedi. Erkeklerin birbirlerine tek dokunma biçimleri vurmaktı. Kot ceketinin iplikleri çıkmış kol yenlerine bile dokunamadı. Birden geliveren bu övgüyle güneşin parlak ışıkları altında öylece kalakaldı. Ertesi gün okuldan eve döndüğünde komşuları Joanna onlardaydı. İnce dudaklı Joanna mutfakta oturuyor, annesi yatıyordu. İlaç verilip sakinleştirilmişti. Babası Ford kamyonunu alarak çekip gitmiş, Kanada'da bir iş bulduğunu, artık ayrılma zamanının geldiğini bildiren bir not bırakmıştı.

Hugh bu notu hiç görmedi, ama Joanna nottaki, "ayrılma zamanı geldi" sözünü yineleyip durdu. Annesinin o notu, kendine ait belgeler ve fotoğraflarla birlikte bir kutuda sakladığını biliyordu.

O dönem bir sürü kırık not aldı, çünkü annesi her fırsatta, özellikle kahvaltılarda ağlama krizleriyle onun okula gitmesine engel oluyordu. "Geri döneceğim. Sadece okula gidiyorum. Üç buçukta burada olacağım" diye sözler verirdi. Annesi ağlar ve kendisiyle kalması için yalvarırdı ona. Kaldığı zamanlar kendini nasıl oyalayacağını bilemez, eski resimli romanlara bakar dururdu. Dışarı çıkmaya ya da telefona cevap vermeye çekinir, okuldan arayabileceklerini düşünürdü. Öte yandan annesi onun yanında oluşundan mutlu olmuş görünmezdi. O yaz ilk kez taşınmışlar ve annesi bir işe girmişti. Yeni yerlerde işler bir süre iyi gidiyordu.

Çalışmaya başlayınca annesinin gün boyu süren bir uğraşı olmuş, o da okulu sorunsuz bitirmişti. Annesinin hâlâ başa çıkamadığı şey gecelerdi, karanlıktı, karanlıkta yalnız olmaktı. Oğlunun evde olduğunu bildiği zaman rahattı. Başka kime güvenebilirdi?

Güvenebilirliğinden başka nesi vardı? Olduğunu sandığı, değerli sandığı her şeyi, babası onları terk ederek

değersizleştirmişti. İnsanlar gerekli şeyleri, değerli şeyleri terk etmezlerdi. Cheryl'in ne hissettiğini, kendini neden defedilmesi gereken bir pislik gibi gördüğünü çok iyi anlıyorsa da, onun yaptığını yapamazdı. Çünkü bir anlamda değerli, yararlı, hatta gerekliydi. Annesi birine gerek duyduğu zaman orada oluyordu. Babasının yerini alabilirdi. Bir bakıma.

Onuncu sınıfta iken, baharda, yarışmalara katıldığı ilk gün sırıkla atlarken bileğini kırdı. Sporda hiç başarılı değildi zaten. Kocaman, uzun, ama hantal, yumuşak kaslı, yumuşak tenli biri olup çıktı.

* * *

"Hey! Ben de şu kırmızı süslü eşofmanlarından bir tane edinip sokaklarda aşağı yukarı koşmaya başlıyorum" dedi Donna. "Karnındaki yedek lastik nereye gitti Buck?" Utanarak göbeğine baktı ve eskisine göre iyi durumda olduğunu gördü. Ne de olsa, her gün işten önce hızlı ve uzun bir yürüyüş yapıyor, sonrasında on, on iki saat kadar geziyor, yüzüyor, üstelik fazla şey yemiyordu. Akşam ülkesine yeterli yiyecek götürmek sorundu. O da orada aç kalarak bulmuştu çözümü.

Irmağın üst kısmında yaptığı ilk keşifler kısa ve deneme kabilinden olmuştu. Kaybolmaktan korkuyordu. Bir pusula satın aldı, ama onu kullanmayı bilmediğini o zaman anladı. İğne her adımda titreyip dönüyordu. Çoğunlukla kuzeyin, eğer kuzey iğnenin mavi ucundaysa, derenin karşı yakasında olduğunu anlayabiliyordu da, tepelere vurduktan sonra kapının önündeki açıklığa dönebilmesi için onu kullanmayı daha iyi bilmesi gerekiyordu. Yön belirleyebileceği ne bir güneş, ne yıldızlar

vardı. Kuzey ne anlama geliyordu burada? Ağaçlar öylesine sıktı ki, uzun süre dümdüz yürünemiyordu. Arazinin yapısını anlayabilmek için açık bir görüş açısı bulamamıştı. Orman içindeki patikaları, çalıları, boşlukları, açıklıkları, yan vadileri, yamaçlardaki pınarları, derenin iki yanında ormanın söğütlerin olduğu yerden başlayarak yukarı doğru döne kıvrıla çıktığını keşfetmişti. Bu yabanıllığın o kadarını öğrenebilmişti. Öğreneceği çok şey vardı daha. Doğa, ağaçlar, bitkilerle ilgili hiçbir şey bilmiyordu. Külah gibi ağaçlar çamdı. Dallarını ip gibi sarkıtanlar söğüttü. Meşeleri tanıyordu. Okuduğu okullardan birinin oyun alanında büyük bir meşe ağacı vardı, ama bu ormandaki ağaçların hiçbiri ona benzemiyordu. Ağaçlarla ilgili bir kitap aldı ve onunla bazılarını tanımlamayı başardı; dişbudak, akçaağaç, köknar, kızılçam. Gördüğü ve eline gelen her şey ilgisini çekiyor, onu meşgul ediyordu. Bilmediği, görmediği şeyler üzerinde de düşünüyordu. Bu yaban doğa, bu orman nereye dek sürüp gidiyordu? Bir sonu var mıydı? Dere boyunca birkaç kilometre gitmişti, ama ne ortamda bir değişiklik olmuş, ne de insanlardan ufacık bir iz, bir işaret bulabilmişti. Ne kuşlar, ne de başka hayvanlar vardı görünürde. Belli belirsiz geyik izlerini takip ettiyse de, bir tanesini bile görememişti. Bir ara yere düşmüş bir kuş yuvası bulmuştu, ama değişmeyen zaman, mevsim ve iklim içinde hiçbir hayvanın bağırdığını ya da kuşun öttüğünü duymamıştı.

Arkadaşı ve rehberi olan dere ne idi? Bir başka ırmakla birleşip, bir nehir olmalıydı aşağılarda. Büyük ya da küçük, sonunda bir denize ulaşmalıydı.

Soluğu tıkandı. Ateşe dalgın baktı kaldı. Aklı o düşünceye takılmıştı. Gecenin kıyılarının ötesinde uzanan bir

deniz... Bu canlı suyun akıp gittiği karanlık, karanlığın ucunda köpüren beyaz dalgalar, onların ötesinde derinlikler ve gece. Gece ve bütün yıldızlar.

Görüntü öylesine geniş ve karanlık, yıldızları düşünmek öylesine ürkütücüydü ki, bırakıverdi onu. Yeniden çevresine, kamp yerinin tanıdık taşlarına, kumsallarına, ağaçlara, dallara, yaprakların sıralanışına baktı. Her şey küçük, kırılgan ve oyuncağımsı görünüyordu. Düz ve parlak gökyüzü çok garipti.

Sonsuz alacakaranlıktan ötürü bu toprakları aklından akşam ülkesi diye geçirirdi hep, ama artık o koyduğu adın yanlış olduğunu düşünüyordu. Akşam değişen bir zaman parçasının adıydı, gecenin eşiğiydi.

Derenin vadisinden aşağı doğru esen yumuşak bir esinti havuzun yüzeyini kırıştırdı. O görüntü gene etkiledi onu. Geniş, loş bir basamak, eşik ülke ve içinden karanlıklara doğru kim bilir hangi yüksekliklerden, hangi düşlenemeyen günün doğusundaki dağlardan çıkarak gelen bu gümüş ırmak?

Alacakaranlığın içinde gene şaşkın bir halde oturdu. Bir an için bu suyu niye kutsal saydığını anladığını algıladı.

"Devam etmek zorundayım" dedi fısıltıyla. Eskiden beri yalnızken böyle fısıltıyla konuşurdu. Buradaki bütün kalışlarında bir iki söz ya eder ya etmezdi.

Tıraş oluyordu. Ağır ağır sürdürdü tıraşını. Burada ona bir gün ya da bir gece gibi gelen zaman dilimi, gün ışıklı dünyada bir saatten az olmalıydı, ama sakalı kendi zamanını tanıyordu, saatinkini değil. Sakal bırakmak yaşamını kolaylaştırırdı. On sekizindeyken çıkmayacak diye üzülürken, şimdi sert, kalın ve fırça gibi çıkıyor, annesi hep tıraş olması gerektiğini hatırlatıp duruyordu.

Ancak Sam'ın Thrift-E-Mart'ında çalışanların sakal bırakması yasaktı. Saçlarını istediği gibi, omuzlarına kadar uzatmakla şansını yeterince zorlamıştı zaten. Söğütlü yerdeki son töreni, toparlanıp eşyalarını gizlemeden önce tıraş olmaktı. Bazen suyu ısıtır, ateşi sönmüşse soğuk su kullanırdı. Dişlerini sıkıp yüzünü temizledi. Bu durumda bile suyun değmesi dostçaydı.

Cumartesi gecesi annesine, pazar sabahı "kırlarda" uzun bir yürüyüşe çıkacağını söyledi. Annesi erken kalktığı sabahlar yaptığı gürültülerden yakındı, ama ötesiyle ilgilenmedi. Sabah beşte koltuğunun altında, ona oldukça pahalıya patlayan, kurutulmuş ve dondurulmuş yiyeceklerden oluşan bir çıkınla yola düzüldü. Ay ışığı ülkesinde bir süre kalıp bildiği yerlerin ötesini tanımaya, daha ileri gitmeye niyetliydi.

Gerçek bir patika ya da yola benzer bir iz bulmuştu. O da başlama yerinden çıkıyor, kapının tam karşısından ileriye doğru uzanıyordu. Sığ geçidi taştan taşa atlayarak aştı. Kızın içinden çıktığı karanlık çalıları geçti. Ne uzun zaman geçmişti üzerinden, haftalar... Derenin vadisinin yamacını tırmanmaya başladı. Yükselen patika biraz kıvrılsa da genellikle dereye dik kalıyordu. Tutturabileceğini umduğu tek yön oydu aslında. Derenin yukarısındaki ormanın içinde yönünü şaşırdığı zamanlar durup kendini dinlediğinde, kapının nerede olduğunu, arkasında, solunda, tepenin ardında ya da her neredeyse, sezebildiğini fark etmiş ve o duygu onu hiç yanıltmamıştı. Şimdi de bir planı yoktu. Becerebilirse kapıyı tam arkasında tutarak iyice yorulana dek gitmeyi düşünüyordu.

Tırmandığı sırtın tepesinde hava daha yumuşamış gibiydi. İlerideki yamaçlarda görülen ağaçlar yüksek ve

seyrek, aralarındaki toprak boş ve çalısızdı. Arayan bir gözün açıkça görebildiği ince yol dosdoğru aşağı iniyordu. O yoldan inmeye başlayınca ilk kez, uykularını kutsayan sesi, derenin sesini duymaz oldu.

Epey yürüdü; kararlı ve inatla. Bedeninin gösterdiği dirençten gururlu bir sevinç duyuyordu. Patika daha fazla belirginleşmedi, ama daha da silikleşmedi. Ondan başka patikalar ayrılıyordu, büyük olasılıkla geyik izleri, ama asıl yolun hangisi olduğu konusunda en küçük bir kuşkusu olmuyordu. Aynı yoldan geri dönerse dosdoğru başlama yerine çıkacağını biliyordu. Fizikteki yerçekimi kuralının tersine, kapının nerede olduğu duygusu, ondan uzaklaştıkça kesinleşiyor gibiydi.

Kapının önündeki dereden biraz daha küçük bir suyu geçtikten sonra, gürültücü suyun kıyısına oturup bir şeyler yedi. Yolda ilerledikçe neşeleniyor ve şansına olan güveni artıyordu.

Arazinin bütün engebeleri yoluna çıkıyordu. Vadiler loştu ve derinlerinde hep bir pınarın ya da derenin sesi oluyordu. Yokuşları tırmanmak zor değildi, ama giderek daha dikleşip yükseliyorlardı. Yokuşlar inişlerden daha uzundu ve sanki arazinin bir ucu yukarı kaldırılmış gibiydi. Üçüncü büyük vadiye geldiğinde yüzmek için durdu. Yüzüp çıktıktan sonra geçen sürenin bir gün olduğuna karar verdi. Bu kararını beğendi. Üstelik kesinlikle doğruydu. İstediği zaman dilimini alıp ona bir gün diyebilirdi. Başka bir parçaya da gece der ve uyurdu. Daha önce hiç, diye düşündü derenin kıyısında yakmış olduğu ateşin közleri başında otururken, zamanı yaşamamıştı. O işi saatlere bırakmıştı. Öbür tarafta saatlerdi işleri yürüten. Çalışma saatleri, trafik ışıkları, uçak tarifeleri, sevgililerin

buluşmaları, zirve toplantıları, dünya savaşları... Saatsiz hiçbir iş görülmezdi. Saatli zamanla saatsiz zaman arasındaki ilişki, bir kürdan kutusuyla bir köknar ağacı arasındaki ilişki gibiydi. Burada "Saat kaç?" diye sormanın anlamı yoktu, çünkü seni yanıtlayacak bir olay yoktu. Ne bir güneş "öğlen"i belirtiyor, ne de bir saat 7:48:42'yi gösteriyordu. Kendi sorunu kendin yanıtlamak zorundaydın ve o yanıt da "Şimdi" idi.

Düş görmeden uyudu. Usulca uyandı. Öylesine gevşemişti ki kollarını bile zor oynatabildi başta.

Üçüncü dereden sonra arazinin yapısı çetinleşmeye başladı. Eğim hep yukarıya doğruydu ve tüm sular ya yolun yanı sıra ya da onu keserek aşağıya doğru akıyordu. Yol apaçıktı. Onu her kim yaptıysa ya da ne zaman yapıldıysa, ne bir çöp, ne önceki yolculardan izler vardı. Besbelli olan yol yavaşça ve nereye gittiğini bilerek tırmanıyor, dik yerlerde ileri geri dönemeçler yapsa da, hep aynı esas yöne ilerliyordu. Yolun amacı onun sahip olduğu tek şeydi. Kendini onun gidişine bıraktı. Ormanın koca köknarları iyice sıklaşmış, ağır bir alacakaranlık çökmüştü. Köknarların arasından esen yelin sesinden başka ses yoktu. Uçsuz bucaksız sessiz bir gürültü... Tavşanların, farelerin ya da bazı ürkek orman yaratıklarının yaptıkları minik patikaları geçti. Bir kez patikanın yanında küçük, kırık bir kafatası gördü, ama hiçbir canlı görmedi. Buradaki her şey sanki kendi yalnızlığıyla baş başa kalmış gibiydi. Tek başınalık duygusu hiç değişmeyen sessizliğin içinde uzun, loş yokuşları tırmanırken çöktü üzerine. Kendini küçücük, yabani doğanın içinde hiçlikten hiçliğe doğru yürüyen yapayalnız biri olarak gördü. Bu şekilde sonsuza dek yürüyebilirdi. Çünkü

saatlerin ötesindeki zaman ve sonsuza giden yol hep şimdiydi.

Açlık, yürüyüşünün kendinden geçmiş halini bozdu. Yemek için durdu. Yola devam ettiğinde daha az hülyalı, daha dikkatliydi. Yol bazen öylesine dikleşiyordu ki bazı yerlerde iki eliyle öne yaslanıp dinleniyordu. Dağın ellerini ittiğini, onun taşlar ve köklerle pürüzlenmiş derisini, kütlesini, derinliğini ve gücünü hissediyordu. Uzun zamandır yol kapı ekseninin soluna doğru gider olmuştu. Şimdi ise dönüp yeniden kendi doğrultusunu buluyordu. Dik durup rahat yürüyebiliyordu. Yürüyüşün kolaylaşmasına sevindi. Köknarlar daha da sıklaşıp, kalınlaşıp, yükselip koyulmaya, altları daha karanlıklaşmaya başladı, ama ileriye bakınca patikanın dosdoğru ilerleyişini ve artık neredeyse bir yola dönüştüğünü görüyordu. Ve kuru havada bir kez, sonra bir kez daha odun dumanının hafif kokusunu duydu.

Kararlı, tetikte ve istekle yürüyordu şimdi.

Yol yükselen büyük dönemeçlerle ileri, daha ileri savruluyordu. Sağ tarafın eğimi aşağı doğru öylesine dikleşmeye, öylesine keskin inmeye başlamıştı ki, yolun altında kalan ağaçlar artık görüntüye engel olmuyordu. Bu topraklarda ilk kez bu denli uzakları görebiliyordu. Bir dağın yamacında olduğunu gördü. Sağ önünde, aşağı doğru uzanan ağaçların tepelerinin üzerinden, gökyüzünün duruluğu önünde, daha uzaktaki bir dağın zirvesi kapkara yükseliyordu. Daha yavaş, biraz da şaşırmış halde yürümeyi sürdürdü. Geniş ve karanlık vadiler ile gökyüzünün geniş koyları arasında yüzüyormuş duygusuna kapıldı. Yol yeniden dönerken ileri baktığında, dağa yaslanmış bir kasabanın çatılarıyla bacalarını

ve soğuk karanlığın içinde parıldayan aydınlık bir pencereyi gördü. Orası yuvaydı. Ona doğru yürüdü. Lamba ışıklarıyla aydınlanmış pencereler arasındaki bir yola indi ve anlamadığı sözler söyleyen bir çocuk sesi duydu.

4

ADAM gün ışığında o denli iri görünmüyordu. Üstelik sandığından da gençti. Kendisi kadar var ya da yoktu. Hantal, düşük omuzlu, beyaz suratlı bir delikanlıydı. Söylediği hiçbir şeyi anlamayacak kadar aptaldı. "Gelmek zorundayım" demişti, ondan izin ister gibi, sanki o da verirmiş, verebilirmiş gibi. "Seni uyarmaya çalışıyorum" demişti ona, ama öbürü anlamamıştı. Daha fazla katlanamamıştı ona. Dağ Kasabası'ndan kapıya dek yürümüştü. O yürüyüş ve onunla karşılaşmanın verdiği korku ve kızgınlıktan yorgun düşmüştü. Daha eve gitmesi, temizlenmesi, bir şeyler yemesi, işe gitmesi gerekiyordu. Patsi geceyi nerede geçirdiğini soracaktı. Gün iyice aydınlanmıştı. Çarşambaydı. Annesinin eşyalarını kuru temizleyiciye götürmeye söz vermişti. Oğlan ora-

cıkta dineliyordu. Levhanın kömürleri yüzüne bulaşmıştı. Aşağılık hain! Tekrar geldiğinde yolun açık olup olmayacağını bilmeden onu orada bırakıp gitmek zorundaydı.

Sandığından daha erkendi. Apartmana altıdan biraz sonra vardı. Rick ve Patsi birbirleriyle birkaç gündür konuşmuyorlardı. O da onların küskün suskunluğuna katıldı ve geceyi nerede geçirdiği sorusu sorulmadı. O akşam işten döndüğünde Patsi onun gece evde olmayışını sadakatsizlik olarak yorumladıysa da duymazdan geldi. Rick ise olayı kendi amacı doğrultusunda yorumladı.

"Bok var sanki! Burada kim, niye kalmak istesin ki?"

Geçen sonbahar Rick ve Patsi'yle aynı eve taşınmaktan mutlu olmuştu. İkisi de oldukça eli açık davranıyor, ama paylaşma işini abartmıyorlardı. Rahatlık veren bir temizliği seviyor, insanı duvara tırmandıran titizlikten hoşlanmıyorlardı. Kiranın üçte birini vermesi onlar için önemliydi, çünkü Rick çalışmıyordu. İyi bir grup oluşturmuşlardı. Daha da iyi olabilirdi ama Rick'le Patsi birbirlerinden kopmaya başlamışlardı. Artık onların içinde olduğu hiçbir grup iyi olamazdı. En kötüsü de Rick'in onu Patsi'ye karşı kullanmak istemesiydi. Geceyi dışarıda geçirmiş olması ve hiçbir açıklama yapmayışı Rick'de küçük flörtlerin ötesine geçebileceği izlenimini uyandırıyordu. Geceyi annesinin yanında geçirdiğini söylemesi yeterdi ama Rick'e yalan söylemek zorunda kalmak istemiyordu. Yalan söylemenin onuruna değmiyordu o. Odasına gelip onunla konuşmak için üsteliyordu. Perşembe gecesi işin çok ciddi olduğunu, geleceklerini tartışmaları gerektiğini, Patsi'nin ciddi konuşmalardan kaçındığını, ama birilerinin onları konuşması gerektiğini söyledi dur-

du. O ben değilim, diye düşündü Irene. Rick yirmi beş yaşında, zayıf, kıvırcık, kızıl saçlarıyla yıpranmış oyuncak ayıya benzeyen biriydi. Onunla odasının kapısı arasında inatla duruyor, onu içeri bırakmıyordu. Üzerinde sadece dizleri eskilikten garip biçimde delinmiş bir kot pantolon vardı. Ayak parmakları uzun ve inceydi. "Herhangi bir şeyi tartışacak durumda değilim" dedi Irene, ama öbürü burnundan konuşmasını sürdürerek, burada bazılarının, bazı zamanlar, bazı konuları konuşması gerektiğini, ayrıca kendisiyle Patsi arasında Irene'in bilmek durumunda olduğu bazı şeyleri açıklamak istediğini söylüyordu.

"Bu gece olmaz" dedi Irene, mutfakta bir çekmeceyi hışımla kapatırken. Fırlayıp adamın yanından geçti ve odasına girip kapıyı kapattı. Öbürü bir süre küfürler ederek mutfakta dolandıktan sonra kapıyı çarparak evden çıkıp gitti. Öbür yatak odasındaki Patsi hiçbir şeyi çarpmadan kendince haklı suskunluğunu sürdürüyordu.

Irene omuzları düşmüş, elleri dizleri arasında, yatağının kıyısına oturdu. Bunun sonu yok, diye düşündü. Ay sonunda biter bu iş. Sonra nereye?

Burada, hem annesine yakın, hem de yalnızca kiranın üçte birine katılarak kalabilmesi bir şanstı. Mott ve Zerming'deki işinde kullandığı arabasının borçlarını böylece ödeyebilmiş, frenleri yaptırıp, iki de yeni lastik alabilmişti. Daha fazla kira ödeyebilirdi; ama yükün tümünü tek başına kaldıramazdı. Yapılacak tek şey kente, kent merkezinde bir yere taşınmak ve buradaki kiranın yarısı kadarıyla bir yer bulmaktı. Ama o zaman da annesi, ya kızının ırzına falan geçilirse diye üzülecekti. Sonra buraya gelmek yarım saat, kırk dakika falan sürecekti, yani o da annesini sürekli merak edecekti. Victor sızıp kalınca annesi onu telefonla arayıverse... Ama aramazdı.

Irene kalkıp sokak kapısını hafifçe çarparak dışarı çıktı. Annesini görmeye gitti.

Yaprak kımıldamayan sıcak bir geceydi. Pek çok kişi dışarıdaydı. Chelsea Bahçeleri Bulvarı turlayan, yarışan bir sürü gürültülü arabayla doluydu. Çiftlikte Victor ön bahçeye bir ampul asmış, arabasını onarıyordu. Bu işi gece yapması için bir neden yoktu. Bütün gün vakti vardı. Üstelik arabalardan hiç anlamazdı. Irene okulda mekanik dersleri almıştı. En azından onun iki katı anlardı motordan, ama hep gösteriş yapmak isterdi o. Bir elinde anahtar, öbüründe bira kutusu, "Siktirin gidin o aletlerin yanından piç kuruları!" diye bağırıyordu oğlanlara. Oğlanlardan ikisi ya da üçü, Irene'in üvey kardeşleri, ablalarının yanından geçip, ışığın altından bahçenin karanlığına koşuştular. Onun geldiğini fark etmemişlerdi, ama köpekler etti. Üç küçük yavru Irene'in ayakları dibinde sevinçle havlarken, Victor'un sürekli zincirle bağlı tuttuğu çılgın Doberman korkunç havlamalarla zincirine asılarak saldırmaya çalışıyordu. Irene'in annesi, dört yaşındaki Treese ile mağaramsı mutfaktaydı. Treese masaya oturmuş paketinin içinden çikolatalı mısır gevreği yerken, annesi ağır ağır dolaşarak yıkamak için akşam yemeğinin kirli tabaklarını topluyordu. Saat dokuzdu. Bayan Hanson yavaş ve mutlu bir gülümsemeyle, "Merhaba Irena, sevgilim!" dedi ve birbirlerine sarıldılar.

Mary Hanson otuz dokuz yaşındaydı ve üç düşük, altı doğum yapmıştı. Michael ve Irene ilk kocası Nick Pannis'ten olan çocuklarıydı ve adam Michael'in doğumundan üç ay sonra lösemiden ölmüştü. Nick'in halası genç dulu ve bebeklerini yanına almıştı. Hala bu çiftlik evinin sahibiydi ve yolun karşısında, çalıştığı ağaç fidan-

lığında da küçük bir hissesi vardı. Emekli olup ikramiyelerini alınca Florida'da bir karavana taşınmış, evle yarım dönüm araziyi Mary'ye bırakmıştı. Kısa süre sonra Victor Hanson çıkagelmiş, Mary ile evlenmiş, Wayne'i, Dalton'u, David'i, Treese'i doğurtmuş, düşükleri yaptırmıştı. Victor'un, seks dahil, pek çok konuda teorileri vardı. Onları başkalarına açıklamaktan çok hoşlanırdı. "Bakın, eğer bir erkek o çocuk doğurtan malzemeden kurtulamıyorsa, ne demek istediğimi anlıyorsunuz, doğurtan hücreler geri teper ve insanı prostat yapar. O şeyler düzenli olarak temizlenmeli ki, zamanında temizlenmeyen her şey gibi zehirlemesinler insanı. Bağırsakları boşaltmak, burnu temizlemek gibi... Eğer burnunu temizlemezsen sinüzit olursun." Victor enine boyuna, yakışıklı, bedeninin işlevleri ve görünüşüyle çok ilgili, tek merkezi gerçeklik olan kendini gören, dünyanın geri kalan kısmının ve insanların maddesiz birer görüntü olduğuna inanan biriydi. Kendine bir atlet ya da sakatın gösterdiği ilgiyi gösterirdi, ama ikisi de değildi. Sağlıklı ve işe yaramazın tekiydi. Bir alüminyum cephe kaplama fabrikasında çalışmıştı, ama bir süre sonra iş ortadan kalktı. Bazen kullanılmış arabalar satan bir arkadaşıyla çalışırdı. Bazen de adları Don ve Fred ya da Dwight ve Roy olan arkadaşlarıyla çıkardı. Adamların işleri genellikle TV tamirciliği ya da oto yedek parçacılığı gibi şeyler olurdu. Her dönüşünde cebinde para olurdu, hem de nakit. Ara sıra eski traktör garajına bir sürü bisiklet yerleştirir, onları kilit altında tutardı. Oğlanlar bisikletler için deli olurlardı çünkü. Bilmem kaç vitesli, gıcır gıcır şeylerdi, ama bir keresinde sırf bisikletlerden söz etti diye Dalton'u öyle bir savurmuştu ki... Onları arkadaşı Dwight'ın hatırı için oraya koyduğunu söylemişti.

Michael on dördündeyken üvey babasının uyuşturucuya başlamış olduğunu ve malı Mary'nin dolabındaki çekmecelerde sakladığını keşfetmişti. O ve Irene onu polise ihbar etmeyi düşünmüş, ama sonra tümünü tuvalete atıp sifonu çekmiş, kimseye bir şey söylememişlerdi. Daha anneleriyle doğru dürüst konuşamazken polisle nasıl konuşacaklardı? Neyi bilip, neyi bilmediği belli değildi annelerinin. Bu durumda "bilme" sözcüğünün tanımı oldukça zordu. Kesin bir şey varsa, o da annelerinin sadık olduğuydu. Victor kocasıydı. Onun yaptığı her şeyi onaylardı.

Michael kadının en büyük oğluydu. Onun da her yaptığı doğruydu, ama oğlan onu kabul etmiyordu. Ona göre ahlaksızdı annesi. Eğer ölmüş babasına sadık kalmış olsaydı, kendisine gösterdiği güveni de benimseyecekti, ama o yeniden evlenmişti. Michael on yedisinde kentin öbür ucundaki bir inşaat şirketinde iş bularak evden ayrılmıştı. O zamandan beri, iki yıl oluyordu neredeyse, Irene onu ancak iki kez görebilmişti.

Çocukken, araları iki yaş bile olmayan o ve Michael birbiriyle çok iyi anlaşır, tüm dünyalarını paylaşırlardı. Michael on bir yaşına yaklaştığında ondan uzaklaşmaya başlamıştı. Irene'e doğru ya da kaçınılmaz gelmişti bu o dönemde. Evet, bir kayıptı, ama onu derinden yaralayacak bir üzüntü kaynağı değildi. Ancak ergenliğe yaklaştıkça ablasına karşı itici tavrı daha kesinleşmişti. Zamanını erkek arkadaşlarıyla geçiriyor, onların davranışlarına öykünerek bütün dişileri aşağılar şekilde konuşuyor, ablasını da onun dışında tutmuyordu. Bu Irene'e göre ihanetti. Çünkü tam üvey babasının ona sulanmaya başladığı, üst kattaki banyonun önünde yolunu kesmeye, mutfakta yanından geçerken sürtünmeye, kapıyı

çalmadan odasına dalmaya, elini eteğinin içine sokmaya çalıştığı zaman ortaya çıkmıştı o durum. Bir gün adama traktör garajının arkasında yakalanmış, işi şakaya vurup onunla dalga geçmeye çalışmıştı, çünkü ciddi olacağını düşünemiyordu. Ama adam birden üzerine ağır bir şilte gibi serilince uyanmış ve o boğucu gaddarlıktan bir anlık şans sonucu burkulmuş bir bilekle kurtulmuştu. O olaydan sonra evde onunla yalnız kalmamaya özen göstermiş, arka bahçeye çıkmaz olmuştu. Öyle bir kaygıyı sürekli taşımak zordu. Bunu Michael'e anlatabilmek, ondan destek görebilmek isterdi. Küçücük bir yardım... Ama artık anlatamazdı. Victor'u özendirdiği, kışkırttığı için onu suçlardı. Zaten suçluyordu bile. Kadın olduğu için bir şehvet malzemesiydi, dolayısıyla temiz olamazdı.

Michael'in evde olduğu sıralar imdat diye bağırsa, koşar yardımına gelirdi, ama bağırmasını annesi de duyardı ve annesinin bilmesini istemiyordu. Mary'nin yaşamı ailesine olan sevgisi ve bağlılığı üzerine kurulmuş, ondan oluşmuştu. O bağları kırmak onu kırmak demekti. Bir seçim yapması gerekse, ona zorlansaydı yani, büyük olasılıkla kocasına karşı kızının yanında yer alırdı, ama o zaman da Victor onu cezalandırmak için aradığı her türlü nedene kavuşmuş olurdu. Michael evden ayrılınca Irene'in yapabildiği tek şey evden ayrılmak olmuştu. Ama o, Michael gibi, o denli uzun süre ortadan yok olamazdı. Annesinin yakınında güvenebileceği birisi olmalıydı. Son beş yılda dört kez gebe kalmış ve bunların üçü düşükle sonuçlanmıştı. Şimdi artık hap alıyordu, ama Victor onu bilmiyordu. Çünkü o, gebelikten korunmanın "üretici malzemeyi bezlerde hapsetmek" olduğuna inanıyordu. Bilse önleyici yöntemlerden

hiçbirini karısına kullandırtmaz, kadın da büyük olasılıkla ona boyun eğerdi. Ama Irene annesini yüreklendirmiş ve o olayı bir kadın sırrı olarak saklamışlardı aralarında. Annesinin dolaşım sisteminde bozukluklar vardı. Ayrıca diş etleri de hastaydı ve dişçide epey işi vardı. En ucuz tedaviyi Dişçilik Okulu'nda görebilirdi. Yalnız her cumartesi onu oraya arabayla götürecek biri olmalıydı. Victor içki içince onu döverdi. Şimdilik çok tehlikeli olmuyordu. Ancak bir seferinde omzunu çıkarmıştı. Çoğu zaman yanında çocuklar oluyordu, ama eğer ciddi bir şekilde yaralansa ya da hastalansa hiçbiri ona yardım edemezdi.

Kızına, aralarındaki dürüstlüğün yerini alan bir sevecenlikle, "Tatlım" dedi, "ne diye bu çöplüğe takılıp kaldın sanki? Kentte, çalıştığın yerde bir oda tutsana. Hem gençlerle birlikte olursun. Eskiden güzeldi, ama şu mahalleler, şu konut siteleri çöplüğe çevirdi buraları."

Irene, Patsi ve Rick ile kalıyor oluşunu annesine savunmak zorundaydı.

"Patsi Sobotny mi senin arkadaş dediğin?" Mary, Patsi'nin Rick ile evlenmeden birlikte yaşıyor olmasını kesinlikle onaylamıyordu. Irene bir kez çileden çıkmış, bas bas bağırmıştı ona. "Sen evliliğin ne yararını gördün ki?" Mary saldırıyı göğüslemiş, karşı çıkmamıştı. Bir dakika kadar susmuş, pencerenin önünden karanlık mutfağını şöyle bir süzmüş ve "Bilmiyorum Irena" diye yanıtlamıştı. "Ben eski kafalıyım. İnsanların eskiden düşündükleri gibi düşünüyorum, biliyorum. Ama bak, baban Nick. O... onunla, anlarsın işte, seks güzeldi, anla işte, anlatamam sana. Bir parçasıydı işin. Bir bütün vardı. Dışındaki her şey, senin tüm yaşamın, bütün dünya, onun bir parçasıdır, anlıyor musun? Senin de bir parçan

olduğu gibi, o şekilde karı koca olmak. Nasıl anlatacağımı bilemiyorum. Öylesinin nasıl olduğunu bir kez bilince, bir kez duyunca içinde, başka hiçbir şeyin önemi kalmaz."

Irene susmuş, annesinin yüzünde içindeki büyük zaferin izlerini okuyordu. Ayrıca ürkütücü bir gerçeği, öyle bir zaferin yirmi iki yaşında yaşanıp bitebileceğini de görebiliyordu. İnsanın ondan sonra yirmi, otuz, elli yıl daha yaşayabileceğini, çalışıp, evlenip, çocuk doğurabileceğini, ama bunları yapmak için hiçbir özel nedenin olmayacağını, hiçbir arzu duymayabileceğini de görüyordu.

Ben bir hortlağın kızıyım, diye düşündü Irene.

O gece mutfağı derleyip toplamakta annesine yardım ederken, ona Patsi ile Rick'in ayrılmak üzere olduklarını anlattı. "Öyleyse o işe yaramaz Rick'i sepetleyin. Patsi'yle birlikte yanınıza iyi bir kızcağız bulun" diye düşüncesini söyledi Mary. Kadınca bakıyordu olaya.

"Patsi'nin onu isteyeceğini sanmıyorum. Ayrıca ben de onunla birlikte kalmak istemiyorum."

"Kimsenin olmamasından iyidir" dedi Mary. "Çok fazla yalnız kalıyorsun. Hiç eğlenmiyorsun yavrum. Kırlarda tek başına yürüyüşler... Dans ediyor olmalısın, yürüyüş yapmak değil. Ya da bir izcilik kulübüne falan yazılki genç, güzel insanlarla tanışabilme olanağın olsun."

"Sen aklını genç, güzel insanlarla bozmuşsun anne."

"Birileri akıllı olmak zorunda" dedi Mary, sakin bir şekilde. Arkasından yaklaşıp lavabonun başındaki Irene'in saçlarını usulca okşadı. Onları bulut gibi karmakarışık bir yele haline getirdi. "Korkunç saçların var. Yunanlı saçları... Aynı benimkiler gibi. Kente taşınmalısın. Burası tam bir virane."

"Sen burada yaşıyorsun."

"Benim için doğrusu bu. Senin için değil."

Oğlanları üçü birden mutfağa daldı. Treese'in önündeki paketi kapıp içindekileri ağızlarına tıkıştırarak kızı ağlattılar. Birlikte birer canavar kesilen bu veletlerin tek başlarına, mırıl mırıl konuşan çekingen birer çocuk olduklarını görmek şaşırtıcıydı. Mary onların evin dışında yaptıkları hiçbir şeyi denetleyemiyor, onlar da yabanileşiyordu. Ama evde annelerinin saygı beklemesi birliktelikleri nin çılgın düzensizliğini önlüyor, boyun eğiyorlardı. Mary onları televizyon seyretmeye gönderip büyük kızına döndü. Hasta dişlerini ve dişetlerini gösteren yavaş, mutlu bir gülümsemeyle gülüyordu. Ona hemen söylenemeyecek denli iyi, ama artık bekletilemeyecek kadar önemli haberi verdi. "Michael telefon etti."

"Ne dedi?"

"Nasıl olduğunu. Buradaki herkesi sordu. Seni, herkesi... O da bir araba almış."

"Niye gelip bizi görmüyormuş o zaman?"

"Çok çalışıyor" dedi annesi. Dönüp tabakları koyduğu dolabın kapağını kapattı.

Çok çalışıyor olsa da, diye düşündü Irene, yılda bir kez annesini görmeye gelebilir. Ama telefon etmesi bile Bay Büyük Adam için yeterince büyük bir lütuftu. Ve Bay Büyük Adam'ın annesi de olaya sevinip şükrediyordu.

Dayanamıyorum! Gerçekten dayanamıyorum artık. Biraz önce, niye bizi görmeye gelmediğini sormakla annemi üzdüm. Tanıdığım herkes sadece birbirini üzüyor. Her zaman. Çıkmam gerek buradan. Sık sık gelemem bu eve. Bir daha Victor'un bir şeyler ima etmeye çalıştığını, ellemeye kalktığını ya da anneme gözdağı verdiğini görürsem patlarım. Artık susamam. O daha kötü olur. An-

nem daha fazla üzülür ve ben hiçbir şey yapamam. Kaldıramam. Sevgi! Sevginin ne yararı var? Annemi seviyorum. Michael'ı seviyorum, tıpkı annemin sevdiği gibi. Öyleyse? Tanrım, yardım et bana! Hiç âşık olmayacağım, sevmeyeceğim, hiç kimseyi sevmeyeceğim. Sevgi birini daha çok üzmek için söylenen süslü bir söz yalnızca. Çıkmak istiyorum. Toz olmak, toz olmak, toz olmak.

* * *

O gece annesinden ayrılınca Chelsea Bahçeleri'ne giden tarafa değil, çiftliğin soluna döndü. Victor'un yaydığı ışıktan kurtulana dek mıcırlı yolda yürüdü. Sonra gene sola dönüp tarlalara vurdu. Karanlıkta yürümek zevkli değildi. Toprak kurumuş otların altında engebeli ve kaskatıydı. Üstelik zaman zaman fabrikanın yanında toplanan deri ceketlilere ya da kenar mahalle serserilerine kendini göstermemek için cep feneri de yakmıyordu. Okul arkadaşı Doris'in bir avuç serseri tarafından Chelsea Bahçeleri'nde bir inşaatta ırzına geçildiğinden beri aptalca bir korku tek başına yürüyüşlerin tadını kaçırıyordu. O aptalca korku, *ain* ülkenin tatlı ıssızlığı dışında özgür olabileceği bir yer bırakmıyordu ona.

Ama ormandaki patika, defnelerle çamın arasından o duru, sonsuz akşama inmiyordu. Hava sıcak ve karanlıktı. Ağustosböcekleri, hızlısı yavaşıyla, uzakta yakında ötüşüp duruyordu. Onların seslerinin gerisinde otoyoldaki arabalardan, belki de kentin bütününden gelen ağır, sürekli bir uğultu, bir titreşim vardı. Kentin ışıkları bu koyu gecede, orman içinde bile yürümesini mümkün kılıyordu. Ancak akarsuyun sesi yoktu. Eşiğin olması gerektiği yeri birkaç adım geçip geri döndü. Yol yoktu.

Öbür oğlanı kapıdan, eşiğin üzerinden geçerken nasıl gördüğünü, o hantal yabancının yürürken ay ışığı alacasının önü sıra bir dalga gibi nasıl uzadığını hatırladı. O çok korkunçtu. Üzerinde düşünmek bile istemiyordu. Onun hatasıydı o. Ona olmuştu o olay. Kendisi her zaman dışarı çıkabiliyordu. Onu da dışarı çıkarmıştı ya. Bu taraftandı onun her zaman geçemeyişi.

Acaba o? Orada mıydı şimdi? Kendisinin giremediği o yerde?

Ertesi gün işten çıktıktan sonra inatla Pincus ormanına gitti gene. Ve iki hafta boyunca her iki, üç günde bir... Sanki irade gücüyle kazanılacak bir yarışma imiş gibi vazgeçmeyi kesinlikle düşünmüyordu. İkinci haftadan sonra her akşamüzeri işten çıkınca arabayla önce boya fabrikasına gelmeye, arabayı onun oto parkına bırakıp, tarlalardan yürüyerek ormana gitmeye başladı. Ağustosun kuru otlarında bir iz bırakmaya başladığını anlayınca her gün başka yerden geçerek, başkaları için bir işaret bırakmamak, başkalarına yol açmamak için yolunu değiştirmeye başladı. Ama gizlenecek bir şey yoktu. Orman, böğürtlen çalıları, bir patika, bir küçük yol ve sonra da bir tepenin eteğinde, ağaçlar arasında uzanan dikenli telden bir çit... Birkaç kırlangıcın cıvıldaşması, otoyoldaki araçların uzak homurtuları ve otuz kilometre boyunda bir hayvanın soluk alışı gibi, kentin duyulamayacak kadar büyük sesi... Sıcak, günbatımı ve yumuşak, mavimsi bir hava... Genellikle patikanın aşağı indiği, eşiğin olması gerektiği yerde bir dakika durur, sonra geri döner, tarlalar arasından yürüyüp arabasına gider ve Chelsea Bahçeleri Caddesi'nin bir iki sokak batısındaki apartmana dönerdi.

Patsi ile Rick coşkulu bir seksüel barışma içindeydiler. Son bir parlama... Bir cumartesi akşamı annesinden dönen Irene, o zamana dek çıkmış en büyük kavganın ortasına düştü. Ve dışında da kalamadı. Ailenin bir parçasıydı çünkü. Patsi, Rick'i Irene'le yattığı için suçlayınca kendini ve adamı savunmak zorunda kaldı. Rick Patsi'yi payına düşen parayı koymamakla suçlayınca Patsi'nin yanında olmak durumunda kaldı. Sonra Patsi tarafından herkesi birbirine düşürmekle suçlandı. Saatler süren tartışmalardan sonra yapabileceği tek şeyin ki, onu saatler önce yapmalıydı, eşyalarını toplayıp, borcu varsa ödeyip, çekip gitmek olduğunu anladı.

Patsi'yle Rick donup kaldılar. Korkunç şaşırmışlardı. Patsi geçen ay birlikte yapmış oldukları çilek reçellerini hakça bölüştürmeye çalıştı. Irene'e kavanozların yarısını alması için ısrar etti. Ağlayıp duruyor, gözyaşları yanaklarından aşağı süzülüyordu, ama güle güle demedi. Rick eşyalarını arabaya taşımakta Irene'e yardım etti ve "Kahretsin! Kahretsin!" deyip durdu. Pazar sabahı saat sekizi biraz geçe oradan ayrıldı. İki büyük karton kutu ve sapsız bir bavuldan oluşan dünyalığını koyduğu arabasını Chelsea Bahçeleri Bulvarı'ndan ve Chelsea Bahçeleri'nin önündeki yoldan çiftliğe doğru sürdü. Pazar sabahının sessizliği içinde köpek yavruları havlamaya, Doberman da arabanın sesine hırlamaya başladı. Köpekler dışında, dört bir yanı paslı otomobil leşleriyle dolu çiftlik evi ıssız görünüyordu. Bahçeden geri geri çıkıp mıcırlı yolda sağa döndü. Boya fabrikasına giderek arabayı park yerine bıraktı. Kapıları kilitledi ve bir kez daha, şimdiden sıcaktan tütmeye başlamış dikenli tarlalara vurdu. Zor bir gün olacağı belliydi. Eğer yol kapalıysa beklerim, diye düşündü. Oturup, açılana dek beklerim. Bir ay sürse umurum-

da değil. Bitmeyen gecenin tartışmaları, ağız dalaşları, açıklamaları, suçlamaları, bağışlamalarından kafası kazan gibiydi. Kahvaltı etmemişti. Rick Patsi'yi zorbalıkla suçlar, Patsi de Rick'e erkekliğiyle öğünen şoven bir budala olduğunu söylerken, saat dörtle beş arasında bir paket kraker yemiş, bir şişe süt içmişti. Eşiğin önünde yatar uyur, her uyanışımda kapının açılıp açılmadığına bakarım, diye düşündü. Açık, açık, açık... Bu sözcük, gövdesi her adımda sarsıldıkça kafasının içinde zıplayıp duruyordu. Sıcak gün ışığı gözlerinde parlıyordu. Açık kapı... İşte orman! İşte ormanın içine giden yol! İşte hendek, işte sarmaşıklar! İşte koca böğürtlen çalısı, işte aşağı inen patika, kırmızı gövdeli çam ağacı, kapı önü ve kapı! Açık kapı! Vatanıma giden yol. Öz vatanıma, yüreğimin yuvasına...

Alacakaranlığa daldı. Irmaktan su içti. Sonra karşıya geçip ırmağın biraz yukarısında, yıllarca önce içinde uyuduğu, iki büyük çalının gölgelediği girintiye yürüdü. Yere uzandı. Yorgunluk ve yerine gelmiş bir dileğin şaşkınlığıyla hafifçe inledi ve uyudu.

* * *

Ain ülkede uyku öylesine derindi ki hiç düş görülmüyordu. Ben düşüm, diye düşündü uykulu uykulu, düş benim. Ben kısrağım, ama gece yok. Bu ne? Uykusu kaçmış, kalkıp oturmuştu. Yüreği çırpınıp duruyordu. Bir gürültü onu uykusundan çekip çıkarmıştı. Ormanın derinlerinden gelen yüksek bir çığlık... Bir gürültü mü duymuştu?

Akan suyun ve ağaçların tepelerinde hışırdayan rüzgârın seslerinden başka ses yoktu. Gökyüzü suskundu. Ormanda hiçbir şey kıpırdamıyordu.

Bir süre sonra sakınarak yerinden kalktı. Çevresinde bir değişikliğin, tehlikenin izlerini aradı. Bu onun suçu, diye düşündü, o koca suratlı sümüklü böceğin. Her şeyi o değiştirdi. Artık eskisi gibi değil. Huzursuzluğuna bir neden, iğrenç bir neden bulduğu için sevindi. Çevrede o saldırganın izlerini, ateş yaktığı yeri, çantasını falan aradı. Bir şey bulamasa da, duyduğu ürküntüden kurtulamadı. Yüreği çarpmaya devam etti. Soluğu boğazına tıkanıyordu. Ben neden korkuyorum ki? diye dayılandı. İşte! Her şey yerli yerinde. Her zamanki güvenli yer burası. Bir düş görmüş olmalıyım. Kötü bir düş. Tembreabrezi'ye gitmek istiyorum. Keşke şimdi orada olsaydım. İçeride, handa. Karnım aç. Benim derdim bu işte, karnım aç.

Midesini doldurmak için yeniden uzun uzun su içti. Yürürken çiğnemek için biraz nane topladı ve Dağ Kasabası'nın yolunu tuttu. Her zamanki gibi sessiz, ama her zamankinden biraz daha hızlı yürüyordu. Çünkü onu yöneten açlık ve korkuydu. Durup ikisini de düşünmeyi göze alamıyordu, yoksa çekilmez olacaklardı. Yürüdüğü sürece düşünmesi gerekmiyor, ormanın loşluğu ırmağın suları gibi iki yanından akıp gidiyordu. Böyle sessiz, böyle çabuk yürürse adımlarını kimse duymaz, onu kimse fark etmez, beyaz, buruşuk kollu hiçbir şey önüne dikilip yolunu kesmezdi.

Sanki onu bekliyorlarmış gibi hanın pencerelerinde mumlar yanıyordu. Sokakta kimseler yoktu. Geç olmalıydı. Akşam yemeği saati veya daha geç. Yemek düşüncesi aklına çorba, ekmek, yahni, lapa, ne olursa, yenecek her şeyi getirdi. Başı dönüyordu. Hanın kapısını ona Sofir açtı. Karşısında sıcaklık, aydınlık, yemek kokusu ve adamın kalın sesini bulunca daha fazla bekleyemedi, "Oh, Sofir!" dedi. "Öyle açım ki!"

Onun sesini duyan Palizot çıkıp geldi. Duygularını açığa vurmayan bir kadın olmasına karşın Irene'i bir süre sımsıkı kucaklayıp öptü.

"Senin için korkuyorduk" dedi Sofir. Onu ateşin yanında bir yere oturttu. Gerçekten geç olmuştu. Hana gelenlerin hepsi evlerine dönmüş, ateş sönmeye yüz tutmuştu. Sofir'le Palizot ona yıkanması için su, yemesi için yemek getirmeye koştular. "Biliyor musun o geldi" dedi Palizot bir ara. Irene "Kim geldi?" diye sordu.

Yakından tanıdığı ve çok sevdiği o iki yüz sönmekte olan ateşin ışığında ona döndüler. Palizot Sofir'e gülerek baktı. İkisi adına konuşmayı ona bırakıyordu. "O" dedi Sofir. "O şimdi burada. Artık işler yoluna girecek!" Öyle sıcak bir sevinçle ve kızın bu sevinci paylaştığı inancıyla konuşuyordu ki Irene hiçbir şey söyleyemedi. "Hadi ye, sıcak sıcak" diyerek Palizot önüne bir tepsi yemek koydu. Yemeğin gelmesiyle birlikte Irene her şeyi unuttu. Onu saran bir mutluluk, rahatlık, ateş ve dostluk çemberi içinde yemeğini yedi. Sonra Sofir odasını hazırladı. Karanlık yamaçtan aşağıya ve ormanın tırmandığı doğu sırtlarına bakan odaydı o.

Sofir dışarıda, Palizot da işteydi. O yüzden kahvaltısını yalnız başına etti. Yenecek fazla bir şey yoktu. Biraz sulandırılmış süt, bir kâse peynir, bir de Sofir'in eskiden pişirdiği yuvarlak kahverengi harikalara kıyasla küçük ve katı bir ekmek somunu. O zavallı buruşuk şeyden zorlukla bir dilim kesebildi Irene. Kral'ın Kenti'nden tüccarların dağa buğday getirmediği belliydi.

Sabah uyanırken Palizot'la Sofir'in dün gece, "O" dediklerini hatırlamıştı. "O geldi" derken Kral demek istemişlerdi. Uykusu biraz daha açılınca Kral'ın kendisi demek istemediklerini, Kral'dan gelen bir ulağı, yolları açacak

gücüyle birini anlatmak istediklerini düşünmüştü. Uykusu tümüyle açılınca dediklerinin o anlamlara gelmediğini anlamıştı.

Palizot, "Usta'nın evine gideceksin" diyerek iplerden topladığı bir kucak çamaşırla mutfağa girdi. "Kırmızı giysini havalandırdım. Sandıkta çok kırışıyor. Temiz çorabın var mı? Bak, bunlar nasıl?"

"O orada galiba" dedi Irene. "O" handa kalmadığına göre Usta'nın evinde konuk edilmiş olmalıydı. Kendisi hiç orada kalmamıştı. Nedeni ne denli önemsiz olsa da, duyduğu acıyı dışa vurmama kararı onu öylesine dalgınlaştırmıştı ki Palizot'un yanıtını bir dakika kadar anlayamadı. "O mu? Yoo! O köşkte kalıyor. Usta uzun zaman önce, sen bir daha gelince, olabildiğince çabuk ona gitmeni söylememizi istemişti bizden."

Bu bir avuntuydu gene de. "O" istediği kadar köşkte kalabilirdi.

"Çok güzeller" dedi, Palizot'un çamaşırların üzerine koyduğu ince çizgili çorapları incelerken. "Bunları yeni mi ördün?"

"Dört çift eski çorabı söküp yünlerin iyileriyle yaptım" dedi Palizot, usta bir sanatçının doygunluğuyla. "Bugün bunları giy levadja! Senin onlar."

Kırmızı giysisi ve güzel çoraplarıyla Irene sokağın alacakaranlığına çıktı. Usta'nın evine giden basamakları tırmandı. Güney duvarının dibindeki kümesin kazları, o koca hayvanlar, sanki ışıklandırılmış gibi görünen beyaz boyunları ve gövdeleriyle huzursuzlanıp tısladılar. Biri kanatlarını çırptı bir kez. Kazlardan hep biraz korkmuştu. On iki tablalı kapıyı çaldı. Fimol her zamanki ağırbaşlılığıyla onu buyur etti ve yüksek odadan, yaslı bakışlı bayanın ve tek kollu bayın çatık kaşları arasından geçire-

rek Usta'nın çalışma odasının kapısına getirdi. "Irena geldi" diye seslendi duru, pürüzsüz sesiyle. Usta masasından kapıya döndü. Ellerini sevinçle uzatarak, "Irena! Irenadja! Hoş geldin. Seni çok özledik" dedi.

Ben de seni özledim, demek istedi, ama diyemedi. Dili Usta'nın yanında boyun eğmiyordu ona. Usta'ya boyun eğiyordu.

"Gel, otur!" dedi o. Gülüşü gençleştirmişti onu. Sesi sevecendi. "Anlatsana. Bu gelişin nasıl oldu? Yol açık mıydı? Zor oldu mu senin için?" Kara bakışları üzerine dikilmişti. "Gelemeyeceğinden korkuyordum" dedi fısıltıyla, bir çırpıda. Sonra da öte yana çevirdi bakışlarını.

"Kapı kapalıydı. Dün geceye kadar. İstedim. Gelmeye çalıştım."

Ağırbaşlı ve kibar bir tavırla başını salladı adam.

Doğru sözcükleri bulmaya çalıştı. "Hiçbir şey görmedim, yol açılınca... Hiçbir şey değişmemişti. Ama şey hissettim... Bir ses vardı. Belki öyle bir şey duymadım. Göremediğimi bildiğim bir şey vardı."

Bu sessiz odada konuşurken, dün dağın yamacındaki ormandan geçerken yüzleşemediği korku soğuk ürpermelerle gelip içine yerleşti. Koltuğunda büzülüp titredi. Sesi incelip kurudu. "Daha önce ormanda hiç korkmamıştım."

Usta'nın esmer yüzüne baktı. Onun gücündeki güveni arıyordu. O bir süre bir şey söylemedi. Sonunda, sesi hâlâ kısık, "Gene de geldin" dedi.

"Başka biri... Sofir söyledi. Başka biri gelmiş. Bir adam..."

Usta, başıyla onayladı. Gizlediği bir duygunun ağırlığıyla zorlanıyordu. Sonunda Irene'in bilmediği bir sözcük ya da bir ad söyledi, *hiuradja*. Ve yeniden kızın soran, güçlü bakışlarına döndü.

Yanıtı bilmesine karşın, "Kuzeyden mi geldi... Kent'ten mi?" diye sordu.

"Güneyden. Senin gibi. Güney yolundan. Senin ilk gelişin gibi burayı, dilimizi bilmeden."

Merak, gerçeği tüm açıklığıyla bilme isteği, düş kırıklığı ya da küskünlükten daha güçlüydü. "O..." Sarı ya da açık renk saçın karşılığını bilmiyordu. Bunlar esmer insanlardı. "Saçları saman gibi mi? Şişman mı?"

Usta kısaca başıyla onayladı.

"Onunla görüşmek için köşkte toplandık" dedi. Sesindeki bir şey Irene'i uyardı. Bir alay, bir kızgınlık izi... Güceniklik? "Gel."

"Şimdi mi?"

"İlk fırsatta demişti Lord Horn." Gene o kuruluğun, küçümsemenin izi, ama kızın suç ortaklığını istermiş gibi davranmadı. Her zamanki erişilmez tavrıyla evden birlikte çıktılar. Yolun tepesindeki köşkün yüksek, zarif, açık bahçe kapısından geçtiler. Çimenlerin, ağaçların arasından yürürken konuşmadılar. Sağda dağın yükselen yamaçları ve karanlık orman, uzaktaki zirvenin eğimli kaya yüzeylerine dek uzanıyordu. Büyük ev önlerindeydi. Günbatımından sonraki aydınlık gibi içinden sıcaklık taşan koyu sarı taşlarla yapılmıştı.

Yaşlı bir adam onları içeri aldı ve soğuk, seyrek döşenmiş büyük odalardan geçirerek üst kattaki bol pencereli salona götürdü. Pencereler doğuya, aşağılara sarkan büyük yamacın üzerinden, gökyüzünün önünde belirginleşen uzak sırtlara bakıyordu. Salonun öbür ucundaki mermer bir ocakta ateş yanıyor, Lord Horn ile kızı yabancıyla önünde ayakta duruyordu.

Oydu işte! O hamur gibi surat, ağır eller.

Yanındaki adama baktı bir an. Esmer, katı, güzelim bir profil, denetimli, içerikli, dinç. Usta ne bir şey söyledi, ne

ufacık bir davranışta bulundu, ama onun nefretini kendininkini kadar açıkça görüyordu.

Lord Horn kendine has donuk ve yavaş tavrıyla onları selamlamak için öne çıktı. Kızı solgun solgun gülümsüyordu. O da sarışındı. Irene bunu unutmuştu. Hepsi esmer değildi. Kızın saçları yapağı gibi açık renk ve topak topaktı.

"Irena, dostumuz" dedi Lord Horn. "Konuğumuz senin ülkenden sanıyorum. Adı Hiuradjas."

Oğlanın kendini tanıyışını gördü Irene. Kafasına yavaşça dank edişini. Önce ürküntüsü, sonra şaşkınlığı, sonra da umudu bir TV komedisindeki gibi üst üste geldi. Ağır bir sabırsızlıkla geldi ve İngilizce kekeleyerek, "Selam! Ben... özür dilerim. Dillerini bilmiyorum. Dediğin gibi" dedi.

Kız aralarındaki uzaklığı korumak için bir adım geriledi.

"Lord Horn" dedi, "ben buradayken burada konuşulan dili konuşurum." Davetsiz konukla Madonna yüzlü kız ona bakıyordu. Usta bir şahin gibi dikildi. Başını çevirişinden anladı onu. Horn bir şey söylemeden, her zamanki yavaşlığıyla Usta'ya baktı. Ortada dayanılması zor, kuşkulu bir suskunluk oluştu.

"Bizim dilimizi konuşamıyor" dedi yaşlı adam. "Onunla konuşabilmemize yardım eder misin?"

Usta hiçbir davranışta bulunmadı. Yaşlı lordun baskısı etkileyiciydi. İstemeden ve hoyratça zorbaya döndü. Ona değil cilalı zemine, ayakkabılarının, kocaman, kirli spor ayakkabılarının ucuna bakıyordu.

"Senin için çevirmenlik yapmamı istiyorlar. Anlat."

"Benim burada oluşumdan hoşlanmadığını biliyorum" dedi genç adamın sesi. "Ben buraya ait değilim sanırım.

Bilmiyorum. Adım Hugh Rogers. Eğer onlara söylediklerimi aktaracaksan, teşekkür ettiğimi söyle. Bana çok nazik davrandılar."

Sesinin boğazına takılıp çatladığını duydu oğlanın.

"Buraya yanlışlıkla geldiğini söylüyor" dedi, Lord Horn'a dönerek. Konuşurken başını kaldırmamıştı. "Gösterdiğiniz yakınlıktan dolayı size teşekkür etmek istiyor." Sesini duygusuz, bir çeviri makinesi tonunda tutmaya çalışıyordu.

"Hoş gelmiş. Başımızın üstünde yeri var."

"Hoş geldin, diyor sana" dedi İngilizce, duygusuzca.

"Kim bu adam? Adlarını bile bilmiyorum. Sen Rayna mısın?"

Bu bir an şaşırttı kızı. Ona Ay-riin diyebilirdi. Annesinden ve Dağ Kasabası insanları dışında kimse Irena diyemezdi ona. Ama tabii, adını onlardan duymuştu. Neyse, ötesi ilgilendirmezdi onu. "Bu Aur Horn. Lord Horn yani. Bu da Dou Sark, Usta Sark, Tembreabrezi'nin başkanı. Bu da Horn'un kızı. Adını bilmiyorum onun."

"Allia" dedi kız ansızın. Aptal aptal sırıtarak Irene'e değil, Hugh Rogers'a bakıyordu. O da koyun bakışlarını önce kıza, sonra Irene'e çevirdi.

"Sanıyorum onlar benim olmadığım biri olduğumu sanıyor" dedi.

Ona yardımcı olmaya niyeti yoktu.

"Onlara benim buraya ait olmadığımı söyleyebilir misin? Şeyden geldiğimi... Biliyorsun, başka bir yerden, yanlışlıkla."

"Söylerim, ama bir şey değiştirmez bu."

Kızın sürekli aşağılayışı oğlanı bezdirmişti sonunda. Önüne dikilerek kaşlarını çattı. "Bak" dedi, "buraya geldiğimde sanki beni bekliyor gibilerdi. Benim kim oldu-

ğumu biliyormuş gibi davranıyorlar, ama ben onları tanımıyorum. Onlara beni olmadığım biriyle karıştırdıklarını anlatamıyorum."

"Sen burada kim olduğunu bilmiyorsun?"

"Onlar bilmiyor. Ben biliyorum" dedi oğlan beklenmeyen bir katılıkla.

"Geldiğin yol yüzünden."

"Ben buraya *gelmedim.* Birden karşımda buldum. Burada bir kasaba olduğunu bilmiyordum. Bir patikayı izledim yalnızca."

"Onların hiçbiri o patikada yürüyemiyor. Buralı hiç kimse... Yalnız şeyden... kapıdan geçip gelenler..."

Kızın söylediklerini dinlemiyordu. "Onlara sadece, bekledikleri her kimse, benim o olmadığımı söyleyemez misin?"

Lord Horn'a dönüp, "O beklediğiniz adam olmadığını söylemem için üsteliyor" dedi.

"Onu kendisinden başka biri olarak görmüyoruz" dedi yaşlı adam yavaşça. Kullandığı sözcüklerin ikili ya da perdeli anlamları vardı. Onları çekinerek İngilizce'ye çevirdi. "Lord Horn, sen kim olduğunu söylüyorsan o olduğunu söylüyor. Kendileriyle ilgili olarak..."

"Ben *onların* söylediği kişi olmalıyım."

"Ne sakıncası var?" diye iğneledi oğlanı.

"Yakında geri dönmeliyim. Bunu biliyorlar mı?"

"Seni durdurmazlar."

"Beni uyarmıştın. Kapının orada... O zaman. Ne içindi? Tehlikeli mi bunlar? Tehlikedeler mi?"

"Evet."

"Hangisi? Ne biçim bir tehlike?"

"İkisi de. Sana niye anlatayım? Borcum mu var? Buraya ait olmadığını kendin söyledin. Tehlike sensin. Yan-

lışlık sensin. Sen gelince başladı. Ben buraya aidim. Burası benim yerim. Bir erkek olduğun için onu sana bırakacağımı ve her şeye sahip olabileceğini düşünüyorsun, ama işler burada öyle yürümüyor."

"Irena" dedi Usta; yanı başında duruyordu. "Ne oldu? Ne dedi?"

"Hiçbir şey. Aptalın biri bu. Buraya ait değil. Burada olmamalıydı. Onu geri gönderip, bir daha gelmesini yasaklamalısınız."

"Ne bu?" dedi Lord Horn, her zamanki yavaşlığıyla. "Bu adamı tanımıyor musun Irena?"

"Hayır. Tanımıyorum. Tanımayacağım da."

Allia hafif, tekdüze sesiyle babasına, "Irena onu bizden korkutmaya çalışıyor" dedi.

Lord Horn kızına, Sark'a ve Irene'e baktı. Gözleri, yaşlı bir adamın neredeyse renksiz gözleri, Irene'inkilere takıldı.

"Seni dostumuz biliyoruz" dedi.

"Dostunuzum" dedi kız bağırarak.

"Öylesin. O da. O yoldan, senin yolundan bir tehlike gelmez Irena. Sen bizim adımıza konuşmak için geldin. O bize hizmet etmek için. Bu böyle! Biri olmadan öteki olmaz. O yol iki kişinin yolu."

Kız korkuyla sustu kaldı.

"Ben yalnız giderim" diye fısıldadı.

Sonra aptal gözyaşları gözlerine doldu ve kendini kontrol edebilene dek arkasını dönmek zorunda kaldı. Palizot'un giysinin cebine koyduğu mendille gözlerini, burnunu sildi. Dönüp onlarla yüzleşmek çok zordu. Onu yaparken yüzü alev alev yanıyordu.

"Benden yapmamı istediğiniz şeyi yapmaya çalışacağım" dedi. "Ona ne söylememi istiyorsunuz?"

"Senin için en uygun olanı" diye yanıtladı Lord Horn kısık, tekdüze sesiyle. "Bizim adımıza konuşuyorsun."

Irene'i şaşırtarak kızı Allia ile asık suratlı Sark'ı alıp, onunla Hugh Rogers'ı hafif bir baş eğmesiyle selamladıktan sonra öbürlerinin ardından odadan çıktı. Yabancıyla karşı karşıya bırakılmıştı.

Oğlan kendine dar gelen bir koltuğa oturdu. Sonra beceriksizce ayağa kalkıp gitti, yüksek pencerelerin önüne dikildi.

"Özür dilerim" dedi.

Doğu ışığı soğuktu. Ocağa daha da yaklaştı kız. Ağlaması içini üşütmüş, sersemletmişti. Söz verdiği şeyi yapmalıydı.

"Anlayabildiğim kadarıyla sana söylemek istedikleri şey, burada bir yanlışlık var. Bir nedenden dolayı kasabadan dışarıya çıkamıyorlar. Kimse yollarda yürüyemiyor. Güneyden gelen bizim dışımızda. Bir şeyden korkuyorlar ve o şey giderek kötüleşiyor. Sen gelene dek... Onun bir şekilde değişeceğini düşünüyorlar."

"Ne değişecek?"

"Bu korku."

"Hangi korku? Burası benim korkmadığım tek yer." Pencereden döndü. "Buradaki hiçbir şeyi anlamıyorum. Ne dillerini, niye gece ile gündüzün olmadığını... Ama beni hiç korkutmadı bunlar. Korkulacak ne var?"

"Bilmiyorum. Dillerini çok iyi bilmiyorum. O konuda konuşmuyorlar ya da konuştuklarını ben anlamıyorum. Yalnızca kasabadan ayrılamadıklarını ve buraya ovalardan kimsenin gelmediğini söylüyorlar."

"Ovalardan" diye yineledi oğlan.

"Kuzeyde, dağın aşağısında. Yol ovalardan geçerek bir kente varıyor sonunda."

Oğlana baktı ve tombul, beyaz, soran yüzündeki kocaman mavi, gri-mavi gözlerini gördü. Kıza dönmüştü, ama onu görmüyordu. İçinden alacakaranlığın ovalarına bakıyordu.

"Oraya gittin mi?"

Başını salladı kız.

"Deniz ne tarafta?"

"Bilmiyorum. Deniz sözcüğünü de bilmiyorum."

"Derelerin hepsi batıya akıyor" dedi alçak sesle. Kıza o üzgün, şaşkın bakışıyla bakıyordu, bir öküz gibi kırışık alnı, kıvırcık saçları, ablak suratı ve üzüntülü gözleriyle. Çok eskiden bir kitabın kapağında bir resim görmüştü. Boğa kafalı bir adam küçücük bir odada duruyordu. O adamın gövdesiyle korkunç ağır kafası pek çok kez uyumadan önce karanlıkta aklına düşmüştü.

"Nerede olduğumuzu biliyor musun?" dedi oğlan.

"Hayır."

Biraz sonra, "Ben hemen dönmek zorundayım" dedi oğlan. "Geç kalmaktan korkuyorum. Önümüzdeki hafta sonu kalabilirim. Koca bir hafta sonu. Eğer benim yapmamı istedikleri bir şey varsa denerim. Hafta sonu, saat zamanını söylemek istiyorum. Sen... sen de anlamışsındır, saat zamanında bir saat, burada bir gün kadar oluyor. Yani bir gündüz bir gece. Eğer..."

"Eğer gece ve gündüz olsaydı" diye doğruladı onu. Böyle bir şeyi bir başkasıyla konuşuyor olmak, onun böyle şeyler söylediğini duymak garipti. "Kapıdan nasıl geçtin ilk kez?" diye sırf meraktan sordu. Bunu sormakla tüm öfkesini yitirdiğini, onun burada olduğu gerçeğini kabul ediyor, onun da bunu bilmesini istiyordu.

"Ben..." Gözlerini kırpıştırdı oğlan. Sesi boğazında hafifçe çatladı. "Kaçıyordum. Şeyden... bilmiyorum. Ta-

kılıp kaldım bir bakıma. Yapmak istediğim şeyi yapamıyorum."

"Ne yapmak istiyorsun?"

"Hiç... Önemli değil." Öylece çıkıverdi sözcükler ağzından. "Okula gitmek istiyorum, ama beceremiyorum."

"Nasıl bir okula?"

"Kütüphane. O kadar önemli değil."

"İyi de, senin yaşamının amacıysa önemli. Şimdi ne yapıyorsun?"

"Bir markette kasiyerlik."

"Yaa."

"Parası iyi. Zararsız. Bilirsin. Sen buraya ilk kez nasıl geldin?"

"Kaçıyordum. Ben de."

Birden boğazı kurudu. Her şeyi anlatamazdı. Doris'in ırzına geçildiğini, evdeki huzursuzlukları, falan. Hem onlar çok eskidendi. Konuşmanın yararı yoktu. Onlardan kaçıp buraya gelmişti. Hiçbiri yoktu burada. Burada huzur ve sessizlik vardı. Hiçbir şey değişmiyordu, hep aynıydı. Burada soru sormazdın. Evindeydin. O bunu anlayamazdı. Bir yabancıydı. Ona, aşkı burada olduğu için geldiğini de söyleyemezdi. Aşkı, efendisi. Kimse bilmeyecekti onu. Kimse anlayamazdı. Yaşamının merkezi ve sırrı bu suskunluktu. Onun yaşı, ustalığı, garipliği, hatta sertliği ayırmaktaydı onları. Birbirlerinden uzak tutuyordu, ama korku duymadan arzulamaya, gösterişsiz, cezasız, acısız sevgiye hem yer vardı, hem de zaman. Tek bedel susmaktı.

O da susuyordu.

Yabancı pencerelerden gelen ışığın önünde kıza yan dönmüş duruyor, dışarıya bakıyordu.

"Kalabilmek isterdim" dedi yüksekçe bir sesle.

Ama kararlı bir hareketle dönüp pencerenin önünden ayrıldı. Ev sahipleriyle vedalaşmaya gitti. Kız Lord Horn'a, onun geri dönmek üzere verdiği sözü iletecek kadar kaldı yanlarında. Onun ayrılmasını ve geri dönüş sözünü hiç soru sormadan karşıladı Lord. Kız sonra köşkten ayrıldı. Demir kapıya doğru çimenler arasından yürürken, yakında kendinin yapması gereken dönüş yolculuğunu düşündü. Karanlık dağın yamaçlarına, uzaktaki boz kaya yüzlerine baktı. Dağın sessizliği yoğundu. Bir sese, sanki hep orada olan bir sese dudakları kilitlenmişti. Bir titremeyle kollarını kendine sardı ve yürüdü gitti. Niye geri dönecekti? Oğlanın geri dönmek zorunda oluşu onu ilgilendirmezdi. Niye o karanlık ormanın içinden kapıya kadarki uzun yürüyüşü yapsındı? Niye burada, *ain* ülkede kalmasındı?

Bunu handaki yüksek, sessiz odasındaki yatağında yatarken hep sorardı kendine. Niye burada kalmayayım? Hiç geri dönmesem... Ama burada kalırsa ne yapacağını, kasabanın yaşamı içinde nasıl bir yeri olacağını bilmiyordu. Onsuz bir bütündü çünkü kasaba. Yardım arayarak ve yardım etmek isteyerek gelmişti buraya. Kadınlardan yün eğirmeyi, kâğıt oynamayı öğrenmiş, çocuklarla Uzun Çayır'a çıkmış, tüccarlarla Üçpınarlar'a inmiş, konuşmasındaki yanlışlarla insanları güldürmüş ve her seferinde ayrılmıştı. Burası evi değildi. Hep yuva demişti buraya, ama yuvası yoktu. Handa kalıyordu. Ne burada, ne başka bir yerde, onun olan bir odası bile yoktu.

Ellerini kavuşturarak demir kapının altında durdu.

"Irena."

Döndü ve onun gülümsediğini gördü.

"Evime gel" dedi.

Hiç konuşmadan onunla gitti.

İki ocaklı odada durdu. Adam da durdu ve kıza döndü.

"İzin ver de senin için kuzeye gideyim" dedi kız. "Kent'e. Lord Horn göndermez beni. O adamı gönderecek o. Bırak senin için gideyim."

Konuşurken ay ışıklı ovalarda uzanan upuzun yolları, ışıldayan kuleleri, kapıları, saraya çıkan güzelim gri sokakları gördü. Kendini gördü, bir ulak, o yolları yürürken. İnanamıyordu, ama gene de gördü kendini.

"Benimle" dedi Usta. "Benimle gideceksin."

Baktı kaldı. Öylesine şaşırmıştı ki.

"Adam bu akşam gidiyor. Yarın sabah Gahiar'ın bahçesinin önünde buluşalım."

"Sen... Birlikte gidebilir miyiz?"

Başını bir kez salladı adam. Yüzü katı ve kararlıydı. Kızın içindeki inanılmaz sevinçse büyüdükçe şakıyordu. Ah benim Efendim! Aşkım! Birlikte... ama sessizce, hep sessizce.

Sark öne doğru birkaç adım attı. "Ben Lord olacağım" dedi yavaşça. Sesi kısık ve kuruydu. "O değil. Öbürü de değil. Ben." Irene'e döndü. Soran bir gülümsemeyle, "Korkmuyor musun?" diye sordu, eski alaycılığıyla.

Kız başını salladı.

* * *

Erkenden kahvaltı edip handan ayrıldı. Güney yolunun sokağa bağlandığı yerden sola döndü. Marangoz Venno'nun dükkânını ve yaşlı Geba'nın kulübesini geçti. Hızlı hızlı yürüyor, yürüdükçe açılan eteğinin altından çizgili çorapları ışıldıyordu. Elleri sıkılı, dudakları kenetliydi. Taşçının bahçesinin yanından geçen toprak yol

boştu. Bekledi. Önce huzursuzdu. Sedir ağaçlarıyla büyük taş blokların arasını adımladı durdu. Sonra beklemenin uyuşukluğuna daldı. O yüzden onun geldiğini görünce ne hemen sevinebildi, ne de kolayca kavrayabildi durumu. Duyguları aklından ve duyularından kopmuş gibiydi. Çevik, uzun, esmer adamın yakışıklı yüzünün yaklaşmasını izledi. Sanki onu daha önce hiç görmemiş, tanımamış gibiydi. Hızla, biraz kasılarak yürüyordu. Taşçının bahçesi önünden geçerken durmadı. Kıza bakmadan, "Haydi" dedi. Kız arkasına takıldı. Adam her zaman olduğu gibi görünüyordu. Tek değişiklik, tüccarların dağdan inerken yaptıkları gibi kalın tüylü bir kaban giymiş, belindeki sarkık kemere kınlı bir hançer takmış olmasıydı. Gene de bir değişiklik vardı onda. Her zaman baktığı gibi bakıyor, ama kız onu tanıyamıyordu.

Yol biraz döndü. Sırtları şimdi kasabaya uzaklardaki eşiğe dönüktü. Yol yokuş aşağı, yüksek, kırmızımsı topraklar arasındaki bir yarıktan inmeye başladı.

"Haydi" diye yineledi o. Oysa kız onunla birlikte yürüyebilmek için yavaşlamıştı.

Biraz daha ilerledi kız.

Dönerek, "Usta" dedi. Adam durmuştu. Ona bakıyordu. Gözleri ve yüzü çok garipti. Yürüdü ve körmüş gibi dosdoğru üzerine geldi. Kız ondan korktu.

"Bekle orada" dedi. Sesi incelmiş, çenesi titriyordu. "Bekle. Ben..." Gene durdu. Çevresine bakındı. Başı titriyordu. Yarın üzerinden ötelere baktı ve yürüyüp kızı geçti. Bir adım daha ilerledi ve ıslıklı bir iniltiyle geri dönmek istedi sonra. Dizlerinin bağı çözülmüştü. Elleriyle dizleri üzerine düştü. Sonra sendeleyerek, sersemlemiş bir durumda geriye attı kendini. Taşçının bahçesini sadece yüz metre kadar geçmişlerdi. Ona taş-

ların önünde yetişti. "Usta" dedi. "Yapma! Tamam." Adamın kolunu tutmak istedi. O ise kızı korkunun kör gücüyle itip, ince, ıslıksı bir çığlık atarak kasabaya doğru koşmasını sürdürdü.

Kız kalktı. Başı dönüyordu. Kolu taşlardan sıyrılmıştı. Eteğindeki tozları silkti ve bir süre şaşkın durdu. Sonra yavaşça yürüyüp kabaca yontulmuş bir granit bloğun üzerine oturdu. Kollarını karnında kavuşturdu, başı omuzları üzerine düştü. Hasta gibiydi. Çişi gelmişti. Biraz sonra yaşlı sedirlerin altındaki hendeğe çömelip çişini yaptı. Geba'nın kulübesinin arkasında iki sıska keçi birbiriyle oynaşıyordu. Taşa döndü ve durup onu seyretti. Üzerindeki keski izlerine, taşın damarlarına uzun uzun baktı.

Ben korkmadım, dedi kendi kendine ama bunun doğru olup olmadığını bilmiyordu. Öbürünün korkusu öylesine baskındı ve öylesine doldurmuştu ki onu.

Onu öyle gördüğüm için beni bağışlamayacak, diye düşündü. Bunun doğru olduğunu biliyor, bilmek onu kahrediyordu.

Taşçının yerinden ayrıldı. Yavaşça yürüyerek Geba'nın kulübesini ve Venno'nun dükkânını geçti.

Ben gidebilirdim. Ben Kent'e gidebilirdim. O olmasaydı, diye düşündü. Kinlenmiş, öfkelenmişti. Ama yanlıştı düşündüğü. Ne onunla, ne de yalnız, Kent'e gidemezdi. Tümü yanlış, tümü yalan, böbürlenme, aptalca düşlerdi. Yol yoktu.

* * *

O gün ve gece orada kaldı, ama artık kalmayı pek istemiyordu. Her şey berbat olmuştu burada. Üstelik öbür tarafta her şeyi belirsiz bırakmıştı. Kalabileceği bir yer

bulmalıydı ki, buraya tekrar gelebilsindi. Belki... Eğer içinden gelirse. Kimsenin hizmetçisi değildi. Dilediğini yapardı.

Güney yoluna çıktığında yüreği çırpınıyordu. Korkunun korkusuydu bu, başka bir şey değil. Hızla yürüdü.

Arkasına bakmadı. Omzunun üzerinden arkana bakma sakın! Bunu eskiden, karanlıktan korkan küçük bir çocukken, ağaç fidanlığının uğursuz karanlık yollarında koşarken öğrenmişti. Eğer arkana bakarsan kapar seni. Kentin tenha sokaklarında arkanda ayak sesleri duyarsın. Öbür köşe başına daha epey vardır. Yürür ve arkana bakmazsın. Yol yokuş aşağı iniyordu. Orman sık ağaçlıydı. Daha önce ağaçların bu denli sık, dalların böyle ağ gibi örülmüş olduğuna dikkat etmemişti. Önceleri sessiz yürümeye, sonra da sessiz yürümemeye çalıştı, çünkü korkuyordu. Sonunda ileride suyun mırıltısını duydu. Üçüncü ırmak, dağın eteğinde akan nehir... Güzeldi akan suyun sesi. *Ain* ülkenin biricik müziği... Kuşları tek tük görebilsen bile, ötmezlerdi burada. Tembreabrezi'nin insanları şarkı söylemezdi, çocuklar bile. Rüzgâr ya fısıldar ya yüksek dallar arasında kendi başına gürlerdi. Yalnız sular şarkılarını yüksek sesle söylüyordu. Çünkü korkudan daha derin yerlerden kaynaklanıyorlardı. Suya ulaştı. Geniş ve sığdı geçitte. Üzerine sarkan yaşlı, gövdeleri yosunlu, eğik ağaçların altından parıldayarak sekiyor, yolu üzerindeki her kayayla neşeyle tartışıyordu. Karşıya geçti. Sonra dönüp su içmek için diz çöktü. Su şimdi onunla dağ arasında akıyordu. Yüreğinin çırpınışı biraz rahatlamıştı.

Kararlı yürüyüşü içinde bildik bir dalgınlıkla gidiyordu. Bedeni tetikteydi, ama aklı söze dökülemeyecek kadar uzun ve yavaş düşüncelerle doluydu. Öyle uzun kelimeler,

cümleler yoktu. Bedeni dikkatle, ama onu uyarmadan duruverince, kaskatı kalmış dinlerken, aklı ancak o zaman sorabildi. Neydi bu?

Ses önünden gelmişti. Onun korkusu arkadandı. Ama işte orada! Önündeki dönemeçten saldıran kocaman beyaz kütle. Orada! Dağdan inerken baston olarak kullanmak üzere kopardığı dalı kaldırdı ve korkunun verdiği öfkeyle savurdu. Sopa karşısındakinin tam suratına geliyordu ki, kendini çalılar arasına atmadan önce kolunu kaldırıp karşıladı onu. Ayağa kalktı. Başı biraz arkaya düşmüştü. Ağzı açık, gürültüyle soluk alıyordu. Gözleri o küçücük odadaki boğa kafalı adamın gözleri gibiydi. Kırılan sopanın parçasını tutan eli uyuşmuştu. Geldiği yoldan bir adım geri kaçtı. Bir adım daha... Gözleri öbüründeydi.

Diğerinin açık duran ağzı kapanıp açıldı. "Yapamıyorum" dedi kısık, boğuk bir sesle. Başını salladı. "Dışarı çıkamıyorum."

Sonra yere oturdu. Kendini lök diye diken dolu yolun kıyısına bırakmıştı, titriyordu. Başı eğik, kolları dizlerinin üzerinde, tükenmişliği apaçık görülüyordu.

Kızın dizleri korku sonrası çözülmeyle titriyordu. Oğlandan biraz öteye bağdaş kurup oturdu. Kırılan sopayı bıraktı ve ağrıyan sağ elini ovuşturdu.

"Yolu mu yitirdin?"

Başını salladı o. Göğsü yükselip alçaldı. "Kapıyı geçtim."

"Kasabadan iki gün önce ayrılmıştın."

"Patika uzadıkça uzadı."

"Yoldan ayrılmadın, değil mi? Kapının olması gerektiği yeri... geçtin mi?"

"Nasıl olsa bir yerden çıkar, diye düşündüm."

"Delisin" diye mırıldandı kız. Aşağılıyordu onu, ama inatçı cesaretini beğenmişti.

"Aptallıktı" dedi oğlan boğuk, kırık sesiyle. "Sonunda geri döndüm, ama patikayı kaybettiğimi düşündüm." Sopayı karşılayan kolunu düşünmeden ovuşturuyordu. Kızın çalılar arasında görmüş olduğu onun beyaz gömleğiydi. Yakından bakınca terden, tozdan pek beyaz olmadığı görülüyordu.

Kemerindeki çıkını açtı. Sofir'in verdiği ekmeği çıkardı. Üçüncü ırmaktayken peynirin tümünü, ama o katı, kara ekmeğin ancak yarısını yiyebilmişti. Patikanın üzerinden uzattı onu.

Oğlan başını kaldırdı. Yavaşça aldı ekmeği. Daha önce kızın hiç görmediği bir şekilde yemeye başladı. Ekmeği iki eliyle tutuyor, başını ona uzatıyordu. Sanki su içiyor ya da dua ediyormuş gibi. Anında bitti ekmek. Ondan sonra başını kaldırdı ve kıza teşekkür etti.

Kız, "Haydi" deyince hemen ayağa kalktı. Onun bu hantalca boyun eğişi ve üzgün, beyaz yüzü karşısında acımaya dönüşen bir duyguyu, bir yerindeki yaraya duyabileceği kör sakınganlığı hissetti. "Haydi, gidelim" dedi, sanki bir çocuğa söylermiş gibi ve öne düştü.

Orta ırmaktan sonra ona dinlenmek isteyip istemediğini sordu. Geç kaldığını söyleyince yollarına devam ettiler.

Son yokuştan inip sevgili suyu aşınca başlama yerine geldiler. Kız durmadı, çünkü oğlanın korkusu sürekli iteliyordu onu. Açıklığı ve koca çamla defnelerin arasındaki eşiği bir çırpıda geçiverdiler.

Patikanın tepesinde günün sıcaklığı ve aydınlığı, doğuya doğru gözden yitmekte olan bir uçağın sesi, tepenin bir yerinde yanan lastik kokusu içinde durdu ve oğlanın

ona yetişmesini bekledi. "Tamam mı?" diye sordu küçük bir zafer kazanmışçasına.

"Tamam" dedi öbürü. Ellisindeki bir adam gibi kararmış, kırışmıştı. İki günlük sakalıyla sarhoş serserilere, keşlere benziyordu. İki büklüm ve titrekti.

"Hey!" dedi kız, şaşkın. "Korkunç görünüyorsun."

"Bir şeyler yesem" dedi o.

Onca yolu birlikte gelmişlerdi, ötesini de birlikte yürüdüler.

"Her hafta mı geliyorsun?" diye sordu kız.

"Her sabah."

Kızın bunu sindirmesi biraz sürdü.

"Her zaman içeri girebiliyor musun? Kapı hep orada mı oluyor?"

Başını salladı öbürü.

Bir süre sonra kız, "Ben her zaman dışarı çıkabiliyorum" dedi.

Pincus Ormanı'ndan çıktılar. Çöp dolu tarlalardaki ışık o denli parlaktı ki duraladılar. Doğularında kalan kentin üzerini şeffaf, kahverengi bir sis kaplamıştı. Hafif bir buğunun içinden ışıyan güneşin göz kamaştıran, kör eden parlaklığı vardı. Hava sise bulanmış bir ışıkla cayır cayır yanıyordu. Otların gölgeleri yerlere serilmişti. Bir ağustosböceğinin tiz şamatası yükseldi ve sustu. Arkalarındaki ormanda bir kuş keskin bir çığlık atıp sustu. Gözlerine iğneler batıyordu. Yüzlerinde şimdiden terler tomurcuklanmıştı.

"Bak" dedi oğlan. "Senin şu yazın... Özür dilerim, ama dışarıda kalamam."

"Pekâlâ. Biliyorum."

Öne doğru büzüldü kız. Tarlaların üzerinden uzaktaki otoyola bakıyordu. Durmadan akan arabaların metal

zinciri seğirerek gün ışığını geri fırlatıyordu. "Bana ait değil o. Artık çoğu zaman içeri bile giremiyorum."

Tarlalardan geçtiler.

"Ben genellikle sabah beş buçuk sıralarında geliyorum" dedi oğlan.

Kız bir şey söylemedi.

"Ama iş saatinden önce dağdaki kasabaya gidip geri dönemem." Yüksek sesle, ağır ağır düşünüyordu. "Önümüzdeki hafta sonu... İşçi Bayramı. Pazar, pazartesi serbestim. O zaman gelebilirim. Onlar... sanki geri gelmemi istiyor gibiydiler."

"İstiyorlardı."

"Tamam. İşte o zaman gelip uzun kalabilirim." Mırıltıları yeniden duyulmaz oluyordu ki, birden atıldı. "Eğer istersen..." On beş, yirmi adım sonra, "Çıkmama sen yardım ettin" dedi.

Irene boğazını temizledi ve "Olur. Ne zaman?" dedi.

"Sabah altıda olur mu? Pazar günü."

"Güzel."

Mıcırlı yolun kıyısındaki rampayı çıktıktan sonra oğlan sağa döndü.

"Arabam bu tarafta."

"Peki. Hoşça kal o zaman."

"Hey!"

Oğlan salınarak yürümeye devam ediyordu.

"Hey, Hugh!"

Geri döndü.

"Seni götüreyim mi? Geç kaldığını söylemiştin. Nerede oturuyorsun?"

"Kensington Tepesi'nde."

"Tamam."

Boya fabrikasına doğru giderlerken kız, "Buradan epey yol orası. Araban yok mu?"

Oğlan açık ve ani bir öfkeyle, "O berbat apartmanın kirası çok tutuyor" dedi.

"Üvey babam sana elli dolara bir araba satar."

"Öyle mi?"

"Bütün hafta da çalışır."

Her zamanki gibi şakayı anlamadı oğlan. Yorgunluktan külçe gibiydi. Kızın arabasının ön koltuğunda yığılıp kaldı. Arabaya şimdiye kadar binen herkesten kocamandı, arabayı doldurmuştu. Kuru ter, ekşi korku teri kokuyordu. Büyük, beyaz ellerinin üzerindeki tüyler altın sarısıydı. Kalçaları kalındı. Yolu sormanın dışında başka bir şey konuşmadı kız onunla. Gösterdiği altı daireli apartmanın önünde indirdi ve içini dolduran kütlesinden kurtularak hafifleyen arabayı geri döndürdü. Arabayla çiftliğin önünden geçtikleri halde ona nerede oturduğunu söylememişti. Orada mı yaşıyordu peki? Şu sırada başka bir yerde kalmıyordu. Adı gibi biliyordu ki, Rick ile Patsi şimdiye dek kırk kez barışmış olmalıydılar, ama boş ver onları. Annesi bir süre yeniden evde kalmasına bir şey demezdi. Eğer Victor'un yoluna çıkmazsa, tamam. Bir tatsızlık olmazdı. Treese ile yatması adamı engelleyebilirdi. Belki de engellemezdi. Aman, her neyse! Kendine bir yer bulana dek gidebileceği başka bir yer yoktu işte. Belki kent merkezi... Annesi onun yanında olmasını istiyor muydu? Yoksa o mu annesine yapışıyordu? Denemeliydi. Eğer kentte bir daireyi paylaşmak isteyen biri çıkarsa... Kırmızı ışıkta arka koltuktaki karton kutunun içindeki eşyaların üzerinde duran çalar saate bakmak için uzandı. İkiyi çeyrek geçiyordu. Eve gidip eşyalarını bırakır, yıkanır, bir şeyler yer ve ev aramaya başlayabilirdi.

Belki tek başına parasının yeteceği bir yer bulabilirdi. Pazar günkü gazetelerde kiralık ilanları çok oluyordu. Bir yere bakmak için bile zamanı kalırdı. Belki taşınabileceği bir yeri bugün bulur, çiftlikte hiç kalmayabilirdi. Şansı varsa.

5

SANKİ kör olmuştu da kız gelince gözleri onu görmek için açılmıştı. Onu görmekle ilk kez dünyayı görüyordu. Görmenin başka türlüsü olamazdı. Her şeyin ve her davranışın bir anlamı vardı şimdi. Kız ona dokunmuş ve o dokunuşla yaşamın dilini öğretmişti. Hiçbir şey değişmemişti, ama anlamları vardı artık. Elmaların üçü yirmi dokuza, altılık pudingler seksen dokuza, tamam, ama bunlar sayılar ve sözcüklerdi. Artık o denklemleri, dilbilgisini anlıyordu. Dünyanın güzelliğini. Yüzleri hiç görmemişti daha önce, çünkü dünyanın güzelliğine bakmaktan korkuyordu. Kasanın önünde insanlar sıralanıyordu, huylusu, huysuzu. Açlığa boyun eğmişlerdi. Kendi açlıklarına, çocuklarınınkine... Ölümlü yaratıklar yemek yemek zorundaydı. Onun için buradaydılar. Sıra-

ya giriyor, tel sepetleri iteliyorlardı. Ölmeye de böyle gideceklerdi. Çok kırılgandılar. Yorgunken veya paraları istediklerine ya da almaya zorunlu oldukları şeylere yetmediğinde sinirlenip nefretle doluyorlardı. Onların bu kızgınlığını anlıyor, ama bu artık onu kızdırıp korkutmuyordu. Çünkü şimdi her şey o kızın varlığını içeriyor, onunla biçimleniyordu. Kuyruktaki yorgun bir annenin kucağındaki küçük çocuğun yüzü, o küçük yüzün ağırbaşlı sabrı, annenin çocuğu saran kolunun ağır ve bilinçsiz inceliği, sanki elini kesmiş ya da yakmış gibi ağlama isteği veriyordu. Her şey incitiyordu onu. Eskiden uyuşmuş gibiydi. Şimdi narkozun etkisinden çıkmıştı. Yaşıyor ve acı duyuyordu. Ama acının içinde sevinç vardı. Acının nedeniydi o. Söylediği ya da duyduğu her sözün altında, yaptığı ya da gördüğü her şeyin içinde, kızın adı vardı. O adın çevresinde bir ayla gibi ışıktan bir zırh, sarsılmaz bir sevinç oluyordu.

Dükkâna giren her sarışın kadına bakıyordu. Hiçbirinin saçları onunki gibi değildi. Yumuşaktı, açık renkti, koyun postu gibi ince bukleliydi, ama en azından sarışın olmakla onu anımsattıkları için sevecen ve beğeniyle bakıyordu onlara. Onun gibi bir kadın olamazdı burada. Buradaki hiçbir kadın onun konuştuğu dili konuşamazdı. Sesi duru ve yumuşaktı. Dağdaki kasabada kaldığı üç günün sonuncusunda, yuvarlak ince bedenini saran yeşil, yumuşak, dar bir giysi giymişti. Bilekleriyle boynu incecik ve bembeyazdı. Bütün kadınlar onun yüzünden güzeldi, ama hiçbiri onun gibi değildi. Olamazdı, çünkü o bir taneydi. Orada, ruhunun kendisi olduğu öbür ülkede...

Kitaplarda adamlar şöyle şöyle bir kadın için ölebileceklerini yazardı. O her zaman bunlara anlamsız edebiyat gözüyle bakmış, sıradan bir dil alışkanlığı olarak almıştı.

Şimdi ise tam olarak ne anlama geldiğini anlıyordu. İçinde sevilene tümüyle, hem de hiçbir şey bırakmamacasına vermenin, her şeyi bağışlamanın özlemini, hasretini duyuyordu. Onu korumak, gözetmek, ona hizmet etmek, onun için ölmek... Düşüncesi bile katlanılmaz tatlılıktaydı. Kız aklına gelince bıçak saplanmış gibi soluğu kesildi gene.

"Sen gidip şu Swami Maha-Jiji'lere ya da her ne haltsa işte, katılmadın ya Buck?"

Oğlan güldü.

"O sakallı krişnalar gibi şaşı bakmaya başladın da" dedi Donna.

Oğlanla sevecen bir alaycılıkla uğraşıyordu. Daha fazla direnemedi ona. Becerebildiği kadarıyla mucizeyi anlattı. "Şu kıza rastladım" dedi. "Anlamıştım" dedi Donna sevinçle. Rahatlamıştı. Ama belli ki daha fazlasını öğrenmek istiyordu. Ancak oğlan bu kadarını bile söylediğine pişman olmuştu. Hataydı. Akşam ülkesiyle ilgili hiçbir şeyi anlatamazdı burada. Anlatabilmenin olanağı yoktu. "Şu kıza rastladım" doğru değildi. İşin gerçeği bir prensesle karşılaştığı, ona âşık olduğu ve onun için yaşamını bile verebileceğiydi. Donna bunu nasıl anlayabilirdi?

İyi yürekliydi o. Oğlanın söylediği şeyden canının sıkıldığını anlamış gibi, onunla uğraşmaktan, soru sormaktan vazgeçti. Gene de gözlerinde bir parıltı, suç ortaklığının neşeli kırpışmalarıyla bakıyordu hâlâ ona. Oğlan o bakışları görmek istemedi. Donna iyiydi. Donna çok iyi biriydi, ama öyle bir insan ona olanları nasıl anlayabilirdi? Acayiplik, bilinmezlik, trajik bir korku... Sessizlik içinde, tapınmanın sessizliği içinde, o ülkenin ormanlarının değişmeyen alacakaranlığının sessizliği içinde sevdiği o sarışın ve ürkek kadın...

Tüm hafta boyunca yalnızca gece gündüz dünyasını yaşamak yeterince garipti. Dağdaki kasabaya dönme sabırsızlığının beklemeyi zorlaştıracağını sanmıştı, ama öyle olmadı. Tam tersine, işindeki, eve dönüşlerindeki, evdeki zamanların tadını çıkarıp, değerini bildi. Prensesini düşünerek mutlu olmayı, adının aklını doldurmasına izin vermeyi, onun yanında iken sakar ve dili tutulmuş gibi durmalara, onunla konuşmayı beceremediği için dediklerini kestirmeye yeğliyordu.

O haftanın sabahları dereye gitmedi. Kapının kapalı olması riskini göze alamıyordu. Kendine güvenemiyordu. Niye öylesine aptallık etmişti ki? Olmayan eşikten geçip, yolun hiçbir yere çıkmayacağını bile bile, ısrarla yürümüştü. Kapının açık olmadığını görür görmez doğruca Dağ Kasabası'na dönüp kızdan yardım etmesini isteseydi o karabasanı yaşamaz, o sonsuz yürüyüşe katlanmazdı. Dosdoğru giderse nasıl olsa dışarı çıkacağına kendini inandırmış, ancak patikayı yitirdiğini anlayınca içini panik ve korku sarmış, açlık da bastırmıştı. Yaptığı tamamen aptalca ve gereksizdi. Öyle ki, onu yalnızca ölesiye yorup hafta boyunca iş saatlerini zor ve bitmez hale getirmekle kalmamış, ayrıca kendine ve o yere güvenemez kılmıştı.

Allia'nın evinde, pencereleri duru ay ışığıyla dolu o uzun odada, öbür kıza, "Burası benim hiç korkmadığım yer" demişti. Ama artık doğru değildi bu. Şimdi, küçük de olsa, oraya dönememe riski olduğunu biliyordu. O risk hakkında çok az şey bildiğini de biliyordu. Orada bir tehlike vardı ve akıllı davranma konusunda kendine güvenemiyordu. Ayrıca kapının güvenilmez oluşu geri dönme şansının yarıdan fazla olmadığını düşündürtüyordu ona. Bunu iki yerin dengelenmesinin bir parçası olarak görüyor ve kabul ediyordu. Şanstı, hizmetti dilediği. An-

cak aynı şekilde burada, bilinen dünyada olduğu sürece, onun aldatıcı tercihleri ve üstesinden gelinecek yaşamdan daha büyük bir şeyin olmamasını kabul ederek gün ışığının keyfini sürebilirdi.

Annesine karşı bir vicdan azabı, göstereceği sadakatsizliğin üzücü sabrını duyuyor, sadece onun acımasız öfkesiyle gerginleşiyordu. Annesi hiç bağışlamıyordu onu. Pazar akşamüzeri, döneceğini söylediği saatten birkaç saat gecikmesi, onu güvenilir olmamanın acı suçlamalarına maruz bırakmıştı. Bunu anlıyordu da, gizleyemediği yorgunluğunu, "Kestirmeden geçeyim derken yolumu yitirdim" diye kısaca açıklamasının onun düşmanlık ve aşağılamasını niye öylesine kışkırttığını anlayamıyordu. "Ormanda yolunu mu yitirdin? Niye ormana gittin ki? Kendine bakamayacak birinin yapacağı aptalca, aptalca, aptalca bir şey bu. Senin gibiler bir spor salonuna gitmeli. İzcilik yapacak halin mi var senin? Neyi kanıtlamaya çalışıyorsun?" vesaire. Annesini öylesine denetlenemeyen bir hırçınlıkla konuşturan, kızdıran şeyin yorgun ve pis gelmiş olması değil, yalnızca geri gelmiş olduğunu düşündürtüyordu ona. Ama saçmaydı bu.

Annesi son zamanlarda haftanın üç, dört gecesini dışarıda geçirmeye başlamış, Durbina ile yaptıkları seanslar bazen gece yarılarına dek sürer olmuştu. Ruhsal konulara ilgi duyan birkaç kişi daha katılmıştı aralarına. Bayan Rogers medyum yeteneklerine sahip olduğunu kanıtlamıştı. Transa geçmeden duyduklarını yazabiliyordu. Onun bu yeteneğinin yardımıyla Durbina'nın geçmiş yaşamlarından biriyle, bir Isis rahibesiyle coşkulu bir konuşma, daha doğrusu iletişim içindeydiler. Rogersların oturma odasındaki kahve sehpası Durbina'dan ödünç alınmış ya da oldukça pahalı olmalarına karşın yeni satın

alınmış Eski Mısır'la ilgili kitaplarla dolmuştu. O Isis Rahibesi kitapların birindeki bir cümleyi yalanladığı ya da hiyerogliflerin çevirilerindeki korkunç bir hatayı düzelttiği zaman Bayan Rogers bir zafer kazanıyordu. Bazen eve döndüğünde seansta olanları Hugh'a coşkuyla anlatır, ama o bir yanıt vermeye kalkışınca coşkusu sönüverirdi. O ne demiş, ne sormuş olursa olsun, "Böyle şeyler seni ilgilendirmez tabii" der geçerdi. Hugh annesinin ruhsal yeteneklerini beğenen, değer veren o insanlarla mutlu olduğunu ve aralarında ışıldadığını görüyordu. Ama annesi rahatlık ve mutluluğunu eve getiremiyordu. Bulduğu yeni ilgi alanı sadece güvensizliğini ve hoşnutsuzluğunu arttırmıştı. Hugh onu mutlu edebilecek hiçbir şey yapamıyordu. Çamaşırları annesi yıkadığında vahşi bir hırçınlıkla tek çoraplardan, yakaları kirli ve çimen lekeli gömleklerden, tersyüz edilmemiş iç çamaşırlarından şikâyet ediyor, ama eğer çamaşırlarını Hugh kendisi yıkamışsa beğenmeyip yeniden yıkıyordu. Eğer marketten indirimde olan ya da ucuz bulduğu bir şeyi alıp getirirse, getirdiğinin bayat olduğunu söylüyor, Hugh onu çöpe atana dek buzdolabında küflendiriyordu. Evde birlikte oldukları zamanlar annesi hep yoluna çıktığını hissettiriyordu ona. Gene de eve döndüğünde onu evde bulmak konusundaki düşüncesini değiştirmemişti. Hem haftanın yarısını geceleri dışarıda geçirecek, hem onun varlığından rahatsız olacak, hem de o konuda diretecekse, Hugh geri dönünce nasıl geçineceklerdi? Ancak Hugh kesin gidecekti. Annesinin tartışılmaz istekleri sonunda önemini yitiriyordu. Onun kabalığı ve sabırsızlığı Hugh'u üzüyordu, ama çok da derinden değil. Çünkü artık istekleri ondan öteye çevrilmişti. Allia'yı düşünürken hiçbir bıçak ucu erişemiyordu ona.

Sıcak, dedi kendi kendine, böylesine sıcak havalarda herkes dalaşır.

O haftanın uzun günlerini çoğunlukla susarak geçirdi. Geceleri hiç derin uykulara dalamıyor, pek çok düşle uyanıyor, sabah erken ayaklanıp pencerenin önünde bir süre yıldızları ve şafağın ilk ışıklarının görkemini seyre duruyordu.

Cuma günü, cumartesileri çalışmayan Donna ona tatilde ne yapacağını sordu. O da önceden tasarladığı gibi, "Bazı arkadaşlarla yürüyüşe çıkacağız" diye yanıtladı. Bir kadına âşık olduğu için Donna'nın kişiliğinde tüm kadınlar tarafından onaylandığı anlamına geldiğini sandığı kuşkucu bir bakışla baktı ona Donna. Yoksa onaylamak mıydı o bakış? Sonra gözlerini dikip baktığında yüzü değişmişti. Elini onun koluna koydu ve "Aman sana bir şey olmasın Buck" dedi.

"Yürümekle bana ne olabilir ki?"

"Bilmiyorum" dedi ve söylediğine şaşırmış gibi gülüp geçti.

Ama o bakışı, sözleri ve tırnakları kırmızıya boyanmış tombul, sert elinin dokunuşu, ihtiyaç duyduğu bir tılsım, bir güvence gibi geldi ona. Bir derdi olduğunda, bir tehlikeyle karşılaştığında, ne denli etkisiz ve sezgisel de olsa, onu düşünen biri olduğunu anlatıyordu.

Annesinin medyumluk yeteneğiyle aynı şeyi görmüş olmasıysa, durumu ona karşı kullanmaya, sadakatsizliğinin bir kanıtı olarak almaya, o yüzden onu bağışlamamaya itmişti.

Cuma akşamı annesine pazar gecesi dışarıda kalmayı planladığını söyledi. Hafta boyunca korkarak beklediği andı bu. Bazı arkadaşlarıyla kentin kuzeyindeki devlet parkına geziye gitmek için hazırlandıklarını, pazar saba-

hı erkenden bir otobüsle gidip, pazar gecesi orada kalacaklarını, pazartesi akşamüzeri döneceğini her zamanki gibi mırıldanarak anlattı. Annesi bir şey söylemedi. O konuşurken gözlerini televizyondan ayırmamıştı. Duyup duymadığından bile emin değildi. Suçunun canlı ağırlığının soluğunu tıkamasına karşın sözünü bitirdi ve sustu. O hep istediği, arzuladığı, ama bir türlü alamadığı ve hiç alamayacağı onayı, izni ve oluru beklemek istemedi. İstemeyi kendine yediremedi. Ama öfkeye de kaptırmadı kendini. Bir süre sonra annesi programını bitirip televizyonu kapatmak için ayağa kalkınca, en doğal tavrını takınarak önceki gece seansın nasıl geçtiğini sordu. Annesi onu yanıtlamadı. Akhenaton hakkındaki kitabı alarak yerine oturdu. Ne ona baktı, ne bir şey söyledi. Annesinin bu suskunluğunu göğüslemenin, önceki tiratlara kıyasla daha kolay olduğuna kendini inandırmaya çalıştı. Ama onunla aynı odada oturup *Time*'ı okumaya çalışırken sanki üşüyormuş gibi titremeye başladığını fark etti. Kalkıp odasına gitti. Annesi, "İyi geceler" deyişine de karşılık vermedi.

Cumartesi sabahları annesi genellikle yatağında uzanırdı, ama o gün, daha Hugh kalkmadan kalkmış, arabasına binip gitmişti. Her zamanki gibi işine gitti Hugh da. Yoğun bir gündü, iki günlük tatilin öncesi. Eve döndüğünde annesi daha gelmemişti. Akşam yemeğini yalnız yedi. Annesi on buçukta geldi. Pamuklu giysisinin içinde zayıf, sıkıntılı ve üzgün görünüyordu. Oğlunun selamını almadı ve hemen yatak odasına giden koridora daldı.

"Anne" diye seslendi arkasından. Sesinde öfkenin gücü seziliyordu. Annesi yüzünü ona dönmese de olduğu yerde kaldı. Sessizlik aralarında bir madde gibi duruyordu.

"Bana öyle deyip durma" dedi kupkuru bir tonda ve odasına girip kapısını kapattı.

Kime öyle sesleneceğim peki, diye düşündü Hugh. Olduğu yerde kalakalmıştı. Sanki ondan, bedeninden bir şeyler koparılmış gibiydi. Kendini korumak isteğiyle kollarını göğsüne doladı. Baba diyeceğim kimse yok, diye düşündü. Şimdi de anne diyeceğim kimse kalmadı. Ne şaka ama! Ben anasız babasız doğmuşum. Gerek yok zaten. Annem haklı. Öbür taraf... Akşam ülkesi de, kasaba da, Allia da gerçek değil. Çocuklara okunan masallar gibi, ama ben çocuk değilim. Çocukların anaları, babaları olur. Ben değilim, benim yok! Benim hiçbir şeyim yok. Ben hiçbir şey değilim. Bunun gerçek olduğunu bilerek duruyordu olduğu yerde. O anda aklıyla değil, teniyle Donna'nın elinin kolundaki temasını hatırladı. Tırnak cilasının rengini... Sesinin tonunu... "Sana bir şey olmasın Buck." O zaman annesinin kapısı önünden ayrılıp mutfağa döndü. Sonra ertesi sabah götüreceklerini hazırlamak üzere odasına gitti. Dağa çıkan uzun yolda yemek için meyve, bir paket ekmek, salam ve giyeceği elbiseler.

* * *

Önce üçte, sonra dörtte uyandı. Kalkıp gidebilirdi, ama yola erken çıkmanın anlamı yoktu. Kızla kapıda altıda buluşmak üzere sözleşmişlerdi. Öbür yanına dönüp uyumaya çalıştı. Odaya yayılan şafağın alacası, gölgesiz bulanık bir belirginlik, öte tarafın aydınlığı gibiydi. Yatağın başucundaki saat çalışıyordu. Onun beyaz suratına ve aşağı doğru sarkan kollarına baktı. Orada hiç saat yoktu. Orada zaman yoktu. Saatin kollarını ileri iten za-

manın akışı değildi. İçlerindeki mekanizmaydı onları çalıştıran. Onların döndüğünü gören insanlar, zaman geçiyor, geçiyor diyor, kendi yaptıkları saatleri kullanarak kendilerini aldatıyorlardı. Zamanın içinden geçen bizleriz, diye düşündü Hugh. Yürüyoruz. Nehirleri, ırmakları kıyıdan izliyor, bazen karşıya geçiyoruz. Saat beşe dek, yarı düşte uzandı yatakta. Saatin önceden susturduğu zili tık deyince kalktı. Yerin serinliğini tabanlarında hissetti. İki dakika içinde giyinmiş ve evden çıkmıştı.

Altıdan önce kapıdaydı. Kız orada onu bekliyordu.

Adının ne olduğundan hâlâ emin değildi onun. Alacakaranlığın insanları Rayna ya da Dana gibi bir şey demişlerdi. Ona Rayna dediğinde kız onu düzeltmiş, ama o düzeltmeyi anlayamamıştı. Her aklına gelişinde "kız" diyordu ona. Ve bu sözcükte karanlığın bir rengi, kızgınlık ve derenin akan suyu oluyordu. Orada, böğürtlenlerin yanında, kapının olduğu yerdeki ağaçların yaprakları altında, sabahın mavimsi, tozlu, ılık ışıkları içinde dineliyordu. Oğlanın gelişini duyunca başını kaldırıp baktı. Solgun yüzü yumuşamadı, ama içi mor lekeli avucunu uzatıp oğlana böğürtlen verdi. "Olgunlaşıyorlar" dedi, elindekileri onun eline bırakırken. Küçüklerdi, ama uzun Ağustos sıcaklarıyla tatlanmışlardı.

"Girmeye çalıştın mı?" diye sordu.

Kız biraz daha böğürtlen toplayıp patikada yürüyen oğlana yetişti, yeni topladıklarından ona da verdi. "Kapalıydı." Biraz öne geçti ve patikanın çalılar arasından tünel gibi inişine baktı. "Şimdi burada" dedi.

"Ben Sihirbaz Finnegan! İşte karşınızdayım" dedi Hugh onu izlerken. "İşte size yol." Bu kez, daha önce yapmadığı şeyi yapıp iki ülke arasındaki eşikte durdu. Dönüp gün ışığına baktı. Tozlu yapraklar, yaprakların arasındaki gün

ışığına boyanmış mavilik, bir daldan öbürüne uçan küçük kahverengi bir kuş... Sonra dönüp kızı alaca karanlığın içine doğru izledi.

Derenin suyundan törensel ilk içiş için diz çöktüğünde, kızın da aynı şeyi yaptığını gördü. Kız düz kayanın üzerine diz çökmüş, akan suya bakıyordu. Alışılagelmiş dua etme ya da tapınma durumunda değildi. Ama duruşundan, bedeninin eğilişinden çok iyi biliyordu ki, bu su onun için olduğu kadar kız için de kutsaldı. Kısa süre sonra çevresine bakınarak ayağa kalktı. Birlikte dereyi geçip akşam ülkesinin içine doğru yürüdüler. Kız sessizce önden gidiyordu. Suyun sesini yitirdiklerinde orman bütünüyle susmuştu. Yaprakları hışırdatan esintiler de yoktu.

Gece kesik kesik uyuduğu için Hugh sersem gibiydi. Hiç konuşmadan, düşünmeden kızın kararlı yürüyüşünü izleyerek ormanda ilerlemek hoşuna gitti. Bütün düşünce ve duygulardan arınmıştı. Yürüdü. Bir kez daha o kıpırtısız ağaçların altından geçip giderken, ormanın serin havasını yüzünde duyarak sonsuza dek yürüyebileceğini hissetti. Kendini korkusuzca görüntüye bıraktı. Oysa kapıyı geçip de kaybolduğunda, bu alacakaranlığın ağaçları altında yürüyüp yürüyüp de hiçbir değişiklik ya da son olmaması onu müthiş korkutmuştu. Ama şimdi ekseni izleyerek doğru yöne giderken huzur doluydu. Bu sonsuz yolculuğun sonunda Allia bir yıldız gibi ışıldıyordu.

Kız durmuş, yolda onu bekliyordu. Kot pantolonu, mavi kareli gömleğiyle kısa, sert bir görünüşü vardı. Yuvarlak yüzü asıktı. "Acıktım. Sen de durup yemek ister misin?"

"Zamanı geldi mi?" dedi anlamsızca.

"Neredeyse üçüncü ırmağa geldik."

"Olur."

"Sen bir şey getirdin mi?"

Aklını toparlayamıyordu. Ancak kız patikanın yanında, yolun yanı sıra akan küçücük bir suyun kıyısında oturacak bir yer bulduktan sonra soruyu anlayıp, ekmeğiyle etini paylaşmak üzere ortaya koydu. Kız çörek, peynir, haşlanmış yumurta ve bir torba içinde küçük domatesler getirmişti. Yolculuk sırasında biraz ezilmişlerse de parlak, masum kırmızılıklarıyla tüm renklerin silindiği, hiçbir çiçeğin açmadığı bu loş yerde baştan çıkarıyorlardı insanı. Kendi getirdiklerini kızınkilerin yanına koydu. Kızın önünden bir domates aldıktan sonra, o da ondan bir dilim salam aldı. Ondan sonra çekincesizce paylaştılar her şeyi. Çok acıktığı için kızdan daha çok yedi. İkisinde de eşitliği umursamayan bir rahatlık oluşmuştu.

"Dağdaki kasabanın bir adı var mı?" diye sordu. Son dilim ekmekle salamı yerken uyanmış ve dinlenmiş gibiydi.

Kız o ülkenin dilinde bir şeyler, daha doğrusu uzun bir ad söyledi. "Dağ Kasabası anlamına geliyor. İngilizce düşününce böyle adlandırabiliyorum."

"Ben de öyle sanıyorum. Sen ne... Bir ara bu yere bir şey demiştin. Tüm buralara." Elindeki ekmekle çevredeki ağaçları, alacakaranlığı, önlerindeki arkalarındaki ırmakları gösterdi.

"*Ain* ülke demiştim." Güvensizlik ve meydan okumayla gözleri ışıldıyordu.

"Onların dilinde mi?"

"Hayır" dedi kız bir süre sonra isteksizce. "Bir şarkıdan."

"Hangi şarkıdan?"

"Okuldaki bir gösteriye bir halk şarkıcısı gelmişti bir zamanlar. O söylemişti. Aklıma takıldı işte. Sözlerin yarısını bile anlayamamıştım. İskoççа ya da başka bir dildendi. *Ain*'in ne demek olduğunu bilmiyorum. 'Kendi' gibi bir şey demek galiba. Benim kendi ülkem." Sesi hırçınlaşmıştı.

"Söylesene" dedi Hugh yavaşça.

"Sözlerin yarısını bile bilmiyorum" dedi, ama başı öne eğik, ötelere bakarak söylemeye başladı.

Çiçek tomurcukken
Ve yapraklar ağaçtayken
Tarla kuşu bana evimi şakır
Benim kendi ülkemi.

Sesi bir çocuğunki gibi, bir kuşun ötüşü gibiydi. Kesin, duru ve tatlıydı. Ses ve müziğin arzulu tonu Hugh'un saçlarını diken diken etti. Gözleri buğulandı. Korkmuş ya da çok sevinmiş gibi her tarafı titremeye başladı. Kız başını kaldırmış gitgide kararan gözleriyle ona bakıyordu. Oğlan sanki türküyü kesmek ister gibi elini kıza doğru uzattı, ama susmasını istemiyordu. Böylesine güzel bir türkü duymamıştı o zamana dek.

"Değildi... Burada şarkı söylemek doğru değil" dedi kız fısıltıyla. Çevresine, sonra gene oğlana baktı. "Daha önce hiç yapmamıştım. Hiç aklıma gelmemişti. Dans ederdim. Ama hiç şarkı söylememiştim. Biliyordum ki..."

"Tamam" dedi Hugh anlamsızca. "Her şey yolunda."

İkisi de kıpırdamıyordu. Sanki verilen bir yanıtmış gibi suyun usul mırıltılarını, ormanın yoğun sessizliğini dinliyorlardı.

"Özür dilerim. Aptalcaydı" diye mırıldandı kız neden sonra.

"Tamam. Yola çıkmalıyız belki."

Kız başını salladı.

Yiyeceklerden kalanları toplarken oğlan ağzına bir domates daha attı. Kız gene öne düştü. Doğrusu bu gibi geliyordu, çünkü ondan daha iyi biliyordu yolu. Kızın ardı sıra, onun güney yolu dediği eksen patikada yürüdü. Önlerinde, arkalarında, sollarında, sağlarında sessizlik ve akşamın hiç değişmeyen derin, duru aydınlığı vardı.

Üç dereden sonuncusunu da aşıp ilk yokuşa tırmanmaya başladıklarında kızla aralarındaki uzaklığın giderek azalmaya başladığını gördü. Kızın adımları yavaşlamış ya da düzensizleşmişti.

Tırmandıkları küçük tepenin sırtına çıktıklarında, huş ağaçlarının soluk, ince tülleri ardından, önlerindeki dağın kütlesinin üzerlerine doğru kocaman bir karanlık gibi yükseldiğini görünce kız durdu. Hugh birkaç adımda onun yanına varıp, "Biraz soluk alalım" dedi. Dik bir yokuşu tırmanmışlardı. Kızın yorulmuş olacağını, ama onu kabul etmeyeceğini düşünüyordu.

Kız ölüyü andıran kanı çekilmiş yüzüyle ona döndü.

"Hissetmiyor musun?" Sesi ancak duyuluyordu.

"Neyi hissetmiyor muyum?"

Oğlanın yüreği huzursuzca çarpmaya başladı.

Kız başını salladı. Dağın karanlık duvarına doğru küçük, çabuk bir işaret yaptı.

"Önümüzde bir şey mi var?"

"Evet" dedi kız içini çekerek.

"Yolumuzun üzerinde mi?"

"Bilmiyorum." Konuşurken dişleri birbirine çarpıyordu. Büzülmüş, yaşlı bir kadın gibi kamburu çıkmıştı.

Hugh yüksek sesle, "Dinle! Ben o kasabaya gitmek istiyorum" dedi. Öfkesi kıza değil, kızın korkusunaydı. "Bırak ben önden gideyim."

"Gidemeyiz."

"Gitmek zorundayım."

Kız başını umutsuzca salladı.

Hugh kızın nedensiz korkusuna direnme niyetiyle elini yavaşça koluna koydu ve tam, "Yapabiliriz..." diyordu ki kız oğlanın dokunuşuyla, sanki kızgın bir demir değmiş gibi sıçrayıp, sıkıntılı suratı öfkeyle kararark, "Sakın bir daha bana dokunma" diye bağırdı.

"Olur!" dedi o da hızla. "Dokunmam. Sakin ol! Devam etmek zorundayız. Bizi bekliyorlar. Geleceğimi söylemiştim. Haydi!"

Öne geçti. Gururunu korumak için geri dönüp kızın gelip gelmediğine bakmadı, ama kulağı ondaydı. Uzun bir yokuştan aşağı inerken arkasından gelen hafif ayak seslerini dinliyordu. Yol yeniden tırmanmaya başladığında arkasına dönüp kıza baktı. Burada korkmanın nasıl bir şey olduğunu biliyordu. Kız ona oldukça yakın yürüyor, arayı açmıyordu. Yüzü, saçlarının kara karışıklığı altında, sıkılı bir yumruk gibiydi. Yüksek ağaçlardaki esinti denizin uzaktan duyulduğu gibi ses çıkarıyordu. Batıda, karanlığın sol tarafında, uzak, uzak, çok uzaktaki deniz gibi... Gece ve gündüz arasındaki uzun yol boyunca yürüdüler. Yol sürüp gidiyordu. Eğer kız arkasından geliyor olmasa dururdu. Dağın yokuşunun sonu gelmiyor ve giderek yoruluyordu. Daha önce hiç bu kadar yorulmamıştı. Bütün bedenine bir güçsüzlük yayılmış, bir mahmurluk çökmüştü. Şöyle bir oturabilse, yatabilse, durup dinlenebilse ne güzel olurdu. Devam etmek gittikçe zorlaşıyordu. Yokuş aşağı inen ufacık bir yer bile yoktu.

"Hugh!"

Döndü ve kızı görmeden önce bir süre şaşkın şaşkın çevresine bakındı. Kız arkasında değil, yokuşta biraz yu-

karıda, karanlık köknar ağaçlarının arasında duruyordu. Karanlık bir yerdi burası. Gökyüzü yokuşun kayaları ve birbirine geçen dallarla örtülmüştü.

"Bu taraftan" diye fısıldadı kız.

Asıl patikada onun durduğunu fark etti. Kendisi ağaçların arasından aşağı sarkan bir başka ize kaymıştı.

Büyük bir çabayla birkaç adımlık yeri geri tırmanıp patikaya çıktı.

"Yoruldum" dedi titrek bir sesle.

"Biliyorum" diye fısıldadı kız. Ağlamış gibiydi. Yüzü şişmiş, kızarmıştı. "Yoldan ayrılma."

"Tamam. Haydi!"

Yokuşun sonundaki köknarların altında yol düzeldi, ama yürüyüşleri kolaylaşmadı. Çünkü yorgunlukları, üzerlerine çöken ağırlık, yatıverme istekleri her adımda büyüyordu. Kız yanında yürüyordu şimdi. İkisinin birlikte yürüyebileceği kadar yer açılmıştı. Patika ne zaman böyle genişleyip yol olmuştu? Kızın yürüyüşü zorluyordu onu şimdi de. O kıza yetişmeye çalışıyordu. Haksızlıktı bu. Yorulduğu zaman o zorlamamıştı kızı.

"İşte!"

Geniş, soğuk akşamda bir parıltı, ateşin ve lambaların aydınlığı... Korkuyla yorgunluk o sarı ışığın gölgeleri, arkalarından yola düşen gölgelerdi.

Kasabaya girdiler. İlk evlerin arasında durdular.

Kız oğlanın yanında durup yorgun ve şişmiş yüzüyle meydan okurcasına, "Ben hana gidiyorum" dedi.

Oğlan üzerindeki yorgunluktan sıyrılmaya çalıştı. Buradaydı işte! Tüm isteklerinin kaynağı olan yerde, ama kendini hantal, sarsak, buradan kopuk hissediyordu. Gidip büyük evin kapısını çalacak cesareti yoktu. Ancak

gidebileceği başka bir yer de bilmiyordu. "Sanırım ben de" dedi.

"Seni köşkte bekliyorlar."

"Nerede?"

"Köşkte. Lordların yaşadığı yere öyle denmez mi? Lord Horn'un evinde. Geçen gelişinde kaldığın yerde."

Sesi keskin ve alaycıydı. Birlikte yaptıkları zor yolculuktan sonra niye zıtlaşıyordu ki onunla? Güvenilir, inanılır biri değildi. Kendini aptal yerine koyuşunu görmek sevindiriyordu onu. Neyse ki onu sevindirmek çok kolaydı.

"Hoşça kal!" dedi ve tepeye çıkan ilk sokağa saptı.

"Bir sonrakinden. Merdivenli sokaktan" diye seslendi kız ve hanın sivri çatılı, cumbalı, bir kalyona benzer kütlesine doğru yürüdü.

O da yürüdü. Hanı geçti ve çok merdivenli sokağa saptı. Hava odun dumanı kokuyordu. Sanki tütsülenmişti. Uzaktan, soluk bir bulanıklık içinde aşağıda kalmış kasabadan bir çocuk sesi geldi. Yolun tepesindeki evin alçak parmaklıklı bahçesinden garip gürültüler geliyordu. Hugh kocaman beyaz kuşların kendine baktıklarını görünce gürültünün kazlardan geldiğini anladı. Kasabada kuşlar da vardı, hayvanlar da. Sesleri çıkıyor, ama hiçbiri şakımıyordu. Kazlar tıslayarak geziniyordu. Gelmek istediği yere geldiği halde yorgundu ve üşüyordu. Üşümesi rüzgârdan ya da soğuktan değil, içinden geliyordu. İliklerinden, bağırsaklarının karanlık köşelerinden yayılan boş, yorgun bir soğukluktu.

Demir kapıdan, çimenlerin arasından geçip yüksek eve geldi. Çatısı akşamın gökyüzüne karşı kapkaraydı. İki penceresinden yola yumuşak bir ışık yayılıyordu. Koç kafası biçimindeki tokmağı kaldırarak kapıyı çaldı.

Kapıyı yaşlı uşak açtı. Kendi adını buradaki söylenişiyle, yabancı dilde tek kelime olarak coşkulu bir hoş geldin olarak duydu. Yaşlı adam önü sıra, onu ışıklandırılmamış koridorlardan hızlı hızlı geçirerek, kırmızı duvarlı ve ocağında ateş yanan bir odaya götürdü. Neşeyle ve aynı yarı tanıdık adı söyledi, "Hiuradjas!"

Allia da o aydınlık odadaydı. Elindeki işi yere düşürerek ayağa fırladı. Oğlana doğru yürürken ellerini ona uzattı. Açık renk saçları kalkıp dönünce havalanmıştı. Bir güzelliği istemenin ya da onu hak etmenin yolu yoktu. Kızın ellerini tuttu. Ayaklarının dibine yığılabilirdi. Onun dilini bilmiyordu, ama sesi, "Hoş geldin, hoş geldin, hoş geldin! Sonunda gelebildin!" der gibiydi.

O da, "Allia" dedi ve kız yeniden gülümsedi.

Kız ona bir şey sordu. Mavi gözlerinin bakışında ve sesinin tonunda öyle yumuşak bir ilgi vardı ki, "Bu gelişim zor oldu. Ürkütücüydü. Yoruldum" dedi. Kızın davranışlarından oturması için yer gösterdiğini anladı. Sevinerek oturdu. Sonra gene ayağa kalktı. Lord Horn içeri girmişti. Onun selamında içten olmanın yanı sıra Hugh'un hemen ayırt edemediği bir şey daha vardı, saygı. Bu yaşlı, "Lord" denilen, kişisel otoritesinin bilincinde olan adam, ona karşı yalnız saygı, yalnız incelik göstermiyor, eşit de davranıyordu. Sanki ikisi aynı ailedenmiş gibi. Sanki Horn onda var olan, ama kendisinin bilmediği, yaşlı adamın görüp selamladığı bir niteliğiyle konuşuyor gibiydi.

Allia'nın arkadaşça davranışları, biraz utangaç ve çekingen olsa da, babasınınkilere göre daha az ağırbaşlıydı. Bütün konuşmaları dil dersi gibi geçiyordu. Kız neşeyle gerekli pantomimleri, mimikleri, göstermeleri yapıyor, kendi yanlış anlamalarına, onun yaptığı yanlışlara gülüp duruyordu. Onda da, saygı demek istemediği, aşk olarak

da adlandırmaktan çekindiği bir eğilimin varlığını algılıyordu. Onun en fazla beğeni, hayranlık olabileceğini düşünüyordu. Ama ne için? Ne yapmıştı ki? Hiçbir şey. Bu kız onu nasıl değerlendirebilirdi? Gene hiçbir şekilde. Ancak kızın yumuşak, candan bakışlarında, sesinde, hatta yaptığı yanlışlara gülmesinde beğeninin ciddiyeti ortadaydı. Tıpkı onun kıza duyduğu beğeni gibi. Kızın hakkıydı o. Onun her şeyi ve yaptıkları beğenilesi ve güzeldi. Oğlanın beğenilmesi ise yalnızca incelikti. Beğenilme hakkı yoktu. Hak etmemesine karşın kızın verdiklerini hak etmek, kazanmak ve olduğunu sandığı adam olmak için her şeyi yapardı.

Akşam yemeğini mumlarla aydınlatılmış uzun odada yediler. Öylesine yorgundu ki, yemek bir ışık ve sıcaklık karmaşası olarak geçti. Odasında yalnız kaldığında bitkinlikten sarhoş gibiydi. Buraya ilk gelişinde üç gece uyuduğu yatak odası derin tanıdıklığıyla şaşırttı onu. Duvarların solmuş mavi ve neredeyse silinmiş altın rengi boyalarını, meşe karyolayı, ocağın pirinç başlıklı demir avadanlıklarını yeniden görmek, sanki onlarla tüm yaşamı boyunca birlikteymiş gibi sevindirdi. Hiç benzemiyorsa da, bu oda yıllardır aklından çıkaramadığı bir başka odayı anımsatıyordu ona. Yaşadığı ilk evde, babasının annesinin evindeki çatı katındaki odayı... Yatağı Georgia'nın koyu yeşil tarlalarına ve masmavi dağlarına bakan pencerenin yanındaydı. Orası başka bir ülkeydi ve çok eskidendi. Buradaki yüksek pencereler perdeliydi. Küçük ocakta parlak ve neredeyse hiç sesi çıkmayan bir ateş yanıyordu. Yatak yüksek ve sertti. Örtüler soğuk, ağır ve ipeksiydi. Bu yatakta, ateşin altın gözü yarı kapalı göz kapakları arasında parıldarken düş görülmüyordu. Yalnızca uyku, uykunun geniş ve içine çeken karanlığı vardı.

Kendini ona bırakınca tüm düşüncelerden, ışığın belirlediklerinden, isteklerin dürtülerinden sıyrıldı. Yalnız bir an için karanlığın üzerinde bir kuşunki kadar ince bir ses duydu.

Çiçek tomurcukken...

Ters dönüp kafasını kolları arasına gömdü. O türküyü uzaklaştırmalı, derine gömmeli, kaynağına geri göndermeliydi. Onun burada yeri yoktu. Hiçbir çiçeğin tomurcuklanmadığı, hiçbir yaprağın düşmediği ve hiçbir şarkının söylenmediği bir yerdi burası. Ama Allia buradaydı. Sevinçle karanlığa dalarken kız ellerini ona uzatıyordu.

6

NEDEN geri döndüm? Bu soru bir çocuk viyaklaması gibi ısrarlı ve sinir bozucu bir şekilde aklına takılmıştı. Öfkelenerek üzerine gitti onun. Çünkü zorunluydum! Şimdi de yapılması gereken öbür işi yapmalıydı. Merdivenli yolun tepesindeki eve gitti. Fimol onu içeri aldı. Güzel odadaki iki ocağın arasında bekledi. Öyle gergin ve endişeliydi ki, bütün görüp duyabildiği uğursuz bir canlılık, kopuk, ilkel, parlak bir anlamsızlıktı.

Usta odaya girdi. Onu son gördüğündeki gibi korkudan büzülmüş, inleyen, kör kör bakan biri değildi. Hiç değildi. Dimdik, uyanık, sakin ve sertti. Usta'ydı. "Hoş geldin Irena" dedi. Her zamanki gibi dili tutulmuştu gene. Onun otoritesine karşı gelmek şöyle dursun, sevinçle onaylıyordu. Onun gerçek hali bu. Diğer yüzünü unutabilirim. Bu benim Ustam!

Ama bu garip ve arzulu boyun eğişin gerisinde, sanki bir camın arkasında soğuk bir ruh onu ve kendini izliyordu. O ruh ne hizmet ediyor, ne yargılıyordu. Bakıyordu. Kızın sert ve işlemeli kumaş kaplı bir iskemleyi seçip oturmasına baktı ve niye onu seçtiğini merak etti. Adamın odayı boylu boyunca adımlayışına baktı ve arkasını dönmesiyle mutlu oldu.

Ocaklarda ateş yakılmamıştı. Uzun odanın havası, ince bir deniz kabuğunun içindeki hava gibi sakinleştiriciydi.

"Artık çok yakında koyunları kesmeye başlayacağız" dedi Usta. "Doğudaki alçak çayırlarda hiç ot kalmadı." Alçak çayırlar kasabaya yakın otlaklardı. Genellikle kuzulama mevsimlerinde kullanılırdı. "Tuz tüccarları da gelmediği için etin çoğunu saklayamayacağız. Büyük bir şölen, korkunun şöleni..."

Tembreabrezi halkı koyunlarını eti için değil, yünü için yetiştirirdi. Varları yokları boyayıp, eğirip, dokudukları olağanüstü güzellikteki yünlerdi. Onlarla ovadakilerden gerek duydukları şeyleri alırlardı. Irene onların, "Kral'ın pelerini bizim dokumamız" dediğini duymuştu.

"Yapabileceğiniz bir şey yok mu?" diye sordu. Onların geçim ve gurur kaynaklarını öldürmeleri düşüncesiyle şaşkına dönmüştü. O güzelim, suçsuz, sabırlı hayvanları. Çobanlarla pek çok kez dağa çıkmış, yeni doğmuş kuzuları kucağında taşımıştı.

"Hayır" dedi adam kupkuru sesiyle. Arkası ona dönük, evin teraslı bahçelerine bakan pencerelerin önünde duruyordu.

Kız dudağını ısırdı. Sorusu adamın utancının merkezini vurmuştu. Görmüştü. Onun hiçbir şey yapamayacağını kendi gözleriyle görmüştü.

"Yapabileceğimiz bazı şeyler vardı. Önce hayvanlar anladı. Onlara dikkat edebilseydik. Yaban keçileri yanımıza sığındı. Koyunlar Yüksek Ova'ya çıkmak istemedi. Bütün bunları gördük. Biliyorduk, ama gene de bir şey yapmadık. Yapılması gereken şeyler olduğunu söyleyen yalnız ben değildim. Benden önce de söyleyen adamlar olmuştu. Bedeli ödemeli, pazarlığı yapmalıydık. Ama yaşlı kadınlar ağlaştı. Oh hayır, hayır! Yapmayalım. İğrenç! Gerek yok. O yaşlı kadınlar arasında Dağın Lord'u da vardı."

Yüzünü kıza döndü. Işık arkasından geldiği için çizgileri seçilmiyordu. Sesi kuru ve pervasızdı.

"Böylece korkaklığın sözünü dinledik. Şimdi artık hepimiz korkağız. Hepimiz umarsızız. Bir kuzu yerine, tüm sürülerimizi... Bizim çocuğumuz değil, ama o oğlan, dilimizi bilmeyen o aptal oğlan... O bizi özgür kılacak. Lord Horn akıllı bir adamdı, bir zamanlar, ama çok eskidendi o. Eğer ilk düşündüğümde Kent'e gidebilseydim..."

Son söylediklerinin bir anlamı yoktu onun için. Söylediklerinin pek azının anlamı vardı, ama adamın kin güden tavrı kızın çekingenliğini kırmıştı. Duraksamadan sordu. "Ne demek istiyorsun? O yabancı sizi nasıl özgür kılacak?" Adam yanıtlamayınca üsteledi. "Ne yapacak da?.."

"Dağa çıkacak."

"Orada ne yapacak?"

"Yapmak için geldiği şeyi. Lord Horn böyle diyor."

"Ama o neden burada olduğunu bilmiyor. Siz biliyorsunuz sanıyor. O hiçbir şey bilmiyor. Gelirken ben bile korktum. O korkmadı."

"Kahramanlar korkuya kayıtsızdır" dedi Usta, alayla. Kıza biraz daha yaklaştı.

"Biz neden korkuyoruz?" diye sordu kız üsteleyerek. Karşısındaki adamdan da korkmaya başlamıştı. "Ne olduğunu bana anlatmalısın."

"Anlatamam Irenedja."

Yüzü kararmış, tıkanmıştı. Gözleri çakmak çakmaktı. Gülümsedi. "Şu resmi görüyor musun?" dedi. Kız onun gösterdiği yere, asık suratlı adamın portresine baktı bir an. "O benim dedemin babasıydı. Benim gibi Tembreabrezi'nin Usta'sıydı o da. Korku onun zamanında geldi. Ama o zırıldayan kocakarıları dinlemedi. Çıkıp pazarlık yapmaya gitti. Bedel elindeydi. Anlaşmayı yaptı ve yollar açıldı. Dağdan tek başına indiğinde, orada gördüğün gibi bir eli kurumuştu. Yandığını söylemişler, ama dedem küçük bir çocukmuş o zaman, dokununca kışın dışarıdaki çürük bir odun gibi soğuk olduğunu söylerdi. Ama herkesin bedelini ödemişti!"

"Ne bedeli?" diye sordu Irene. Korku ve tiksinti ile sertçe. "Neyi tutmuş o? Neye dokunmuş?"

"Sevdiğine."

"Anlamıyorum."

"Sen hiç anlamadın zaten. Sen kimsin ki, bizi anlayabilesin?"

"Sizi sevdim" dedi kız.

"Bizi sevdiğin için onun yaptığını yapabilir misin? Oraya, düz kayaya gidip bekler misin?"

"Yapabileceğim her şeyi yaparım. Ne olduğunu söyle."

Adamın gözleri yanıyordu. Kıza öylesine yaklaşmıştı ki, yüzünün sıcaklığı vuruyordu ona.

"Git onunla!" dedi fısıltıyla. "Yabancıyla. Horn onu gönderecek. Git onunla. Onu Yüksek Ova'ya, o kayaya, düz kayaya götür. Yolu biliyorsun. Onunla gidebilirsin."

"Sonra?"

"Bırak pazarlığı yapsın."

"Kiminle? Ne pazarlığı?"

"Anlatamam sana" dedi adam. Esmer yüzü yanıyor, kıvranıyordu. "Bilmiyorum. Sen bizi sevdiğini söylüyorsun. Eğer beni sevdiysen git onunla."

Kız konuşamadı. Ancak başını sallayabildi.

"Bizi kurtaracaksın Irena" diye fısıldadı. Yüzünü kızı öpmek için yaklaştırdı, ama dudaklarının dokunuşu kuru, sıcak, tüy gibi, soluktan da hafifti.

"Bırak beni!" dedi kız.

Adam ondan uzaklaştı.

Konuşamıyor, adama bakmak istemiyordu. Döndü ve uzun odayı boydan boya geçip kapıya yürüdü. Adam arkasından gelmedi.

* * *

Ne hana döndü, ne Trijiat'ı görmeye gitti. Dar sokaklardan aşağı tek başına indi. Kasabanın doğu çıkışında Venno'nun dükkânı ile Geba'nın kulübesini geçip taşocağına geldi. Oradaki granit bloğa oturup sırtını yol kıyısındaki duvara yasladı. Sedirlerin küçük, şirin kozalaklarını elinde evire çevire düşündü. Ama düşüncelerinde bir müzisyenin bir parçayı baştan sona çalışında olması gereken yoğun dikkat yoktu. Gözleri sık sık kuzey yoluna, Kent'e giden yola, gidemediği yola takılıyordu.

Ertesi gün köşke çağrıldı. Kırmızı giysisini ve güzel çoraplarını giydi. Palizot ona yeni bir çift çorapla kendi ince tabanlı ayakkabılarını ödünç vermek istedi. "Lord'un evinde daha uygun olur" diyordu, ama Irene onları giymedi. İnatçı ve kırgın yüreğinin gerisinde, deniz batak-

lıklarının sazları dibindeki derin soğuk sular gibi tasalı ve sıkıntılı bir korkuyla handan çıktı.

Köşkün demir kapısından geçerken dağın zirvesine bakmadı.

Eski günlerde olduğu gibi, yaşlı uşak onu pencereli salona aldı. Gene aynı insanlar vardı orada. Bu kez Hugh Rogers'ı kendileri gibi giydirmişlerdi. Bir meydan okuma havasıyla, keşke kendi kot pantolonumla gömleğimi giymiş olsaydım, diye geçirdi aklından. Bir taraftan da, keşke o ince ayakkabılarla çizgili çorapları giymiş olsaydım diye düşündü. Oğlanın kılığını süzdü; siyah, dar bir pantolon, kalın keten bir gömlek ve koyu renk işlemeli uzun bir yelek. Üzerinde bunlarla çok iyi görünüyordu. İriydi, ama ölçüleri orantılıydı. Yüksek, açık yakasından görünen boynu beyaz ve kalındı. Başını dik tutuyordu. Coşkuyla kıza doğru geldi. Onunla beceriksiz bir iyi niyetle konuştu. Yeni giysileri içinde çok mutluydu. Yaşlı adam sırtını sıvazlarken kızı da nazlı nazlı gülümsüyordu ona. Bir yüreğin dileyebileceği bütün ikram, ilgi ve dostluk... Elbette. Sonra sen çık ve yapılamayanı yapmaya git. Teşekkürler. Zaten sen bunun için gelmiştin, değil mi?

Usta oradaydı. Yaşlı Hobim ve birkaç kasabalıyla konuşuyordu. Kız bir kez olsun ona doğrudan bakmadı, ama hep farkındaydı onun. Sesini duyunca yüreği sustu ve bekledi.

Lord Horn'un kızı Hugh'un yanında duruyor, onunla konuşuyordu. Bir sözcük öğretmeye çalışıyordu; sevgi belirtmek için adların sonuna eklenen "adja" takısını. Anladıkları kadarıyla onun adında, Hiuradjas, o takının zaten olduğunu, eğer bir daha eklerlerse çok saçma olacağını, Hiuradjadja, söylemeye çalışıyordu. Yumuşak, şen bir gülücükle güldü. Oğlan onun porselen suratına, ko-

yunyününe benzeyen saçlarına gözünü kırpmadan bakıyordu. Aptal! diye düşündü Irene. Geri zekâlı aptal! Göremiyor musun? Ama oğlanın dudaklarının yumuşamasını, gözlerindeki kıpırtısızlığı görüp şaşırdı.

"Alliadja" dedi ve yüzü, kulakları, boynu, sık ve terli sarı saçlarının dibine dek kızardı. Sonra yeniden beyazlaştı.

Allia su gibi serin ve tatlı bir gülümsemeyle karşıladı onu.

"Kardeşler sanki" dedi Irene'in yanı başında bir ses. Kendine hitap edildiğini anladı ve Hugh'a bakarken daldığı acıma duygusundan sıçrayarak sıyrıldı.

Lord Horn yanına gelmişti. Irene'e değil, sarışınlıklarıyla oradaki herkesten ayrı duran Hugh ve Allia'ya bakıyordu. Yaşlı adamın uzun yüzü her zamanki gibi sakin ve vakurdu. Irene bir şey söylemedi. Yaşlı adamın sözündeki içtenlik ve garip ima onu şaşırtmıştı. Adam bir süre sonra ona döndü. "Bu kez bizimle uzun kalacak mısın Irenadja?"

"Yalnızca yararlı olabileceğim kadar" dedi alayla, ama söylediğinden utandı.

"Yürekliliğin her türlü övgünün üzerinde" diyerek onu düş kırıklığından ve kendine beslediği kuşkulardan kurtaran Horn oldu. Öbür tarafta bir evi bile yokken, kimin söylediğini düşünmeden, sımsıkı sarıldı o sözlere. Yürekliliğin, sen yüreklisin... Anneni yapamayacağı seçimlere zorlamayacaksın! Veremeyeceği yardımları istemeyeceksin! Senin yardıma ihtiyacın yok. Yürekliliğin her türlü övgünün üzerinde!

"Lord Horn" dedi. "Kent'e gidebilmiş olmayı isterdim. Hâlâ... insanlar hâlâ gidebilirken."

"Kent'e giden birden fazla yol var" dedi o.

"Oraya hiç gittiniz mi siz?"

Kıza gri, uzak bakışlarıyla baktı.

"Kent'e gittim. O yüzden Lord oldum. Oraya gittim diye" dedi, sevecen, soğuk ve sakin.

"Kral'ı gördünüz mü?"

"Gölgesini" dedi Horn. "Kral'ın parlak gölgesini gördüm." Ne var ki, kullandığı sözcük dişi idi. Kraliçe ya da Ana anlamına gelmeliydi. Söylediği hiçbir sözün anlamı yoktu, ama yaşamı boyunca anladıklarından daha fazlasını anlıyordu Irene. Adamın hep uzaktan bakan gözleri üzerindeydi. Elimi uzatıp ona dokunsam bütün açıklığıyla görebilirim, diye düşündü. Aradaki perde ortadan kalkar ve ben hem orada, hem burada olurum. Ama o bilgide mahvolurum.

Horn'un gri gözleri usulca, bana dokunma yavrum, dedi.

Önünde durdukları ocağın yanına biri geliyordu. Kız yavaşça Horn'dan ona doğru döndü. Gelenin Usta Sark olduğunu gördü kayıtsızlıkla.

"Irena burada olduğuna göre Lord'um, konuğunuzla artık rahatça konuşabiliriz" dedi Usta. Saygılı, ama ukala ve sabırsızdı.

Yaşlı adam ona baktı ve her zamanki gibi bir süre duraksayarak konuştu. "Çok iyi. Bizim için onunla konuşur musun Irena?"

"Olur" dedi kız. Onca zaman elini ayağını bağlayan uyuşukluktan sıyrıldığını hissetti. Kendi yargılarına yeniden güvenebileceğini düşündü. Hugh'un bakışını yakaladı. Diğerleri susup ocağın önünde bir yarım daire oluşturarak toplandı. Allia Hugh'a en yakın duruyor, oğlan onunla Irene'e ürkek ürkek bakıyordu. Biraz endişeli, çocuk kadar saftı. Lord Horn konuştu. Irene onun ve Hugh'un sözlerini çevirdi.

"Biz senden bir hizmet bekliyor, yardımını diliyoruz."

Hugh başıyla onayladı.

"Senin üzerinde hiçbir hakkımız yok. Eğer bizim istediğimizi yapacak olursan, yalnızca başka bir umudu olmayanlara acıdığın için olacaktır."

"Anlıyorum."

"Sana yardım edemeyeceğiz ve sen tehlikede olacaksın."

Bir an düşündükten sonra, "Tehlike ne?" diye sordu Hugh.

Kız Horn'un yanıtının tümünü anlayamadı, ama elinden geldiğince İngilizce aktarmaya çalıştı. "Burada yaşayan bizler korkuyoruz. Korku dedi. Düşmana karşı çıkamıyoruz. Sadece başkası, yabancı yüzünü çevirebilir. Onun gerçekten ne demek istediğini anlayamıyorum."

"Ona düşmanın kim olduğunu sorsana."

Kız sordu. Horn yanıtladı. "Gören göz biçim verir. Bilen akıl adlandırır." Söyledikleri İngilizce'ye böyle çevrilebilirdi.

"Bilmeceler" dedi Hugh gülümseyerek. Yeniden düşündü. Bir soru sormaya niyetlendi, ama kendini tutup bekledi. Sırf sabır oldu, diye düşündü Irene. Sakarlığının altında bir saygınlık vardı. Sakarlığının bir parçası olarak belki...

"Ona götürmesi için ne vereceksiniz Lord'um?" diye sordu Usta.

"Bana verilen kılıcı, eğer isterse" diye yanıtladı Horn.

"Ona vermesi için ne vereceksiniz Lord'um?"

Kız tam bunu Hugh'a çevirmeye başlamıştı ki, yaşlı adamın her zamanki gibi yavaş, ama bu kez haşin bir ağırlıkla konuştuğunu fark etti. "Sen dedenin torunusun Sark, ama onun kızının çocukları nerede?"

"Hepimiz" dedi esmer adam. "Hepimiz onun çocuklarıyız."

"Korkunun çocukları. O yüzden bağlıyız ya! Ve sağ ellerimizi kullanamıyoruz. Bizi gene satar mıydın Sark? Allia kılıcı getir!"

Kız odayı geçip iç duvara dayalı bir sandığa gitti ve diz çöküp kapağını açtı.

Horn ile Usta arasındaki gerilim öylesine yoğun, nedeni Irene'e öylesine yabancıydı ki, onların bu atışmalarını Hugh'a aktarmaya çalışmadı. Oğlanla birlikte Allia'ya baktı.

Açık renk yünümsü saçları uçuşarak, ellerinin arasında parlak, ince bir ışın çubuğuyla döndü kız. Babasının önünde durdu. O da kısa ve ciddi bir şekilde Hugh'u işaret etti. Kız Hugh'a dönerek ellerini biraz yukarı kaldırdı. Gülümsüyordu, ama yüzü ve dudakları bembeyazdı.

Hugh kılıca baktı ve fısıltıyla, "Aman Tanrım!" dedi.

Gözlerini ondan ayırmadan, Allia'ya, Horn'a veya Irene'e bakmayıp, kılıcın kabzasına uzandı. Beceriksiz ama yüzünde inatçı bir ifadeyle kılıcı kızın elinden aldı. Ağır olduğu belliydi. Kaldırmadı onu. Ne tarttı, ne kullanmaya kalkıştı. Beceriksizce önünde, havada tuttu. Bir bariyer gibi...

"Bundan anlıyorum ki" dedi, "karşılaşacağım her ne ise, gerçek bir şey."

"Öyle sanıyorum" dedi Irene.

"Sihir gibi şeyler bekliyordum. Daha kolay olacaktı. Dinle! Onlara benim okulda hiç kılıç dersi almadığımı söylesen iyi olur."

Kılıcın ucunu özenle cilalı zemine indirdi. Eli kabzada, keskin çeliği gönülsüz bir saygıyla süzdü. Çok güzel

biçimlendirilmiş kabza tam kocaman eline göreydi. Çeliğiyse ince ve uzundu. Kabza ile çeliğin birleştiği yerde, Irene'in daha önce resimli bir kitapta gördüğü dik bir demir parçası yerine geniş, oval bir koruyucu vardı ve çepeçevre sarı taşlarla süslenmişti.

Neden sonra gözlerini kılıçtan kaldıran Irene, ondan gözlerini ayırabilen ilk kişi olduğunu gördü. Sark'ın yüzü acılı ve yaşlanmış gibiydi. Horn'un bakışı ise sakindi.

"Kılıç kullanmayı bilmediğini söylüyor Lord'um" dedi Irene. Bunu söylerken, Horn ve diğerlerine karşı garip ve sevinçli bir garazla, Hugh ile dayanışma duygusu buldu içinde.

"Kılıç kullanmayı bilmenin bir yararı olacağını sanmam" dedi yaşlı adam. "Onu silahsız gönderemezdim." Sesi üzüntülüydü. Irene'deki meydan okuma kıvılcımlarını söndürdü.

"Bu onun kılıcı. Kent'ten sanıyorum" dedi Irene Hugh'a.

"Teşekkür ederim" dedi Hugh yaşlı adama alacakaranlığın dilinde. Sonra Irene'e dönüp, "Peki, benim nereye gidip, ne yapacağımı da söyleyecekler mi?" diye sordu.

Onun sorusunu çevirince sessizce durup dinlemekte olan birkaç adam birden atıldı. "Dağda" dedi biri. Öbürü "Dağa!" dedi. Yaşlı Hobim "O dağ" dedi. Usta sözü onlardan aldı. "Dağın tepesinde, Yüksek Ova'daki yazlık otlaklarda. Irena oraya giden yolu biliyor" dedi.

"Hayır" diye atıldı Allia. Yüzü hiddetli ve korkuluydu. "Bırakın gideyim. Onunla ben giderim."

"Sen gidemezsin" dedi Sark. "Daha köprüyü geçmeden ellerinle dizlerinin üzerine çöküp, sürünerek geri dönmek için yalvarmaya başlarsın." Sevinçli bir suçlamayla konuşuyor, gizlemeye de çalışmıyordu. Allia babasına döndü. Elleriyle beyaz yüzünü örtüp ağlamaya başladı.

"Neler konuştuklarını anlatsana bana" dedi Hugh Irene'e, çaresizce.

"Senin dağa çıkmanı istiyorlar. En yukarıdaki çayıra. Yolu sana Allia göstermek istiyor, ama beceremeyeceğini biliyor. Lord Horn..."

Yaşlı adam Sark'la konuşuyordu. "Tekrar çocuğu gönderecektin, değil mi Sark? Tek yolun bu olduğunu sanıyorsun. Ama artık onu ne bir yere gönderebilir, ne de burada tutabilirsin. Bir yol iki tarafa gider. Bize güneyden gelenlerin yüzleri nereye dönük?"

"Onlara söyle dert etmesinler" dedi Hugh. "Dedikleri yere gideceğim. Bu şeyle belâ aramaya çıktım mı, nasıl olsa bulurum."

"Yol hem uzun, hem başka patikalar var. Ben seninle gideceğim. Daha önce gitmiştim oraya."

"Pekâlâ" dedi tartışmadan.

Kız Horn'a döndü. "O gidecek. Ben de onunla gideceğim."

Yaşlı adam başını eğdi.

"Ne zaman gidelim?"

"Ne zaman isterseniz."

"Ne zaman gitmek istiyorsun?" diye Hugh'a sordu kız. Titremeye başlamıştı. Allia'nın gözyaşları onu da ağlatmak üzereydi.

"Ne kadar erken, o kadar iyi."

"Öyle mi düşünüyorsun?"

"Bir an önce bitirmek istiyorum" dedi yalınlıkla. Babasının kolunu sararak korumaya aldığı Allia'ya baktı. Oğlanın bakışlarıyla karşılaşmamak için başını kaldırmadı o.

"Yarın" dedi oğlan, biraz duraksadıktan sonra. "Tamam mı, sor onlara."

"Patron sensin."

"Yanlış olan ne?"

"Bilmiyorum. Niye söylemiyorlar. Haksızlık bu. Bütün bildiğim seni bir şey olarak yolladıkları. Bilmiyorum. Bir kurbanlık koyun gibi. Bir..." Söylemek istediği sözcüğü bulamıyor, adak gibi bir şey demek istiyordu.

"Sıkışmışlar" dedi oğlan. "Yapmaları gereken şeyi yapamıyorlar. Yapabilirsem ben yapacağım. Kabul."

"Gitmen gerektiğini sanmıyorum."

"Onun için geldim buraya" dedi oğlan. Kıza baktı, ama aklı başka yerdeydi. "Ya sen? Eğer bunun pis bir oyun olduğunu düşünüyorsan, ikimizin birden aptallık yapmasına gerek yok."

Kız ateşin sarımsı kırmızı alevlerinin kılıcın çeliğinde uzun parıltılarla yansıdığını gördü.

"Yolu ben biliyorum. Yanında biri olmalı. Her neyse... Burada kalmak istemiyorum artık."

"Ben sonsuza dek kalabilirim" diye mırıldandı oğlan, Allia'ya bakarak. Yüzüne değil, camgöbeği rengindeki giysisinin önünde tuttuğu beyaz eline.

"Öyle görünüyor" dedi Irene. İsteği dışında bir acıma içinin sertliğini, ihanet etmişlik ve ihanete uğramışlık duygusunu bastırmıştı. Oğlan anlamadı onu.

* * *

Köşkte akşam yemeğine kalmasını istediler, ama o özür dileyerek olabildiğince çabuk ayrıldı. Hugh'un çevirmene ihtiyacı yoktu. O konuşarak anlattıklarından daha fazlasını konuşmadan beceriyordu. Onlarla daha fazla birlikte olmaya dayanamadı. Kendi hatasıydı. Aptalca davranmıştı ve artık çok geçti. Her şey için çok

geçti. Asıl akıllı ve tehlikeli adamı önemsememiş, yüreği bomboş olana sözler vermişti. Kendini aldatmış, bir köle olmayı seçmişti. Artık ustasına, aynasına baktığında ne güven, ne dürüstlük, ne cesaret görebiliyordu. Esmerliği boşluk, tüm duyduğu kıskançlıktı.

Allia ona bakınca, Irene'in görmüş olduğu gururlu adamı görmeyecek miydi? Birbirlerine ait olanlar onlardı. Esmer, parlak adamla, sarışın, soğuk kız. Hugh onunla birlikte olduğunda nasıl oluyordu da kıskançlık göstermiyordu? Hugh ile Allia'ya bakarak, kardeş olabilirler, demişti Lord Horn. Ama Sark'la Allia'ya sevgili ya da karı koca derdi. Öyle de olması gerekirdi. Burada her şey olacağı gibi, olması gerektiği gibiydi. Kendisi dışında. O ne buraya, ne başka bir yere aitti. Ne evi, ne kimi kimsesi vardı.

Akşam yemeğini Palizot ve Sofir'le yedi. Yemekten sonra bir süre ateşin aydınlattığı mutfakta Palizot ile oturdu. Ancak o eski dinlendirici havanın zerresi yoktu. Yaşamını bağladığı ip çözülmüş, oyun bitmişti. Hep onların kızıymış gibi davranmış, ama gerçek hiçbir zaman o olmamıştı. Artık öyle imiş gibi davranmak sevgisinin üzerinde yalnızca yük oluyordu. Onlar da onun sabah dağa çıkacağını bildiklerinden, ne kadar belli etmemeye çalışsalar da, ona karşı korku ve merakla karışık saygılı davranıyorlardı. Sofir perişandı. Palizot daha iyi götürüyordu, ama bu ikiyüzlülük her üçünü de yoruyordu. Irene bir süre sonra onlara iyi geceler dileyerek odasına çıktı.

Perdeleri gökyüzünün hiç değişmeyen duruluğuna kapattı. Ateşi yaktı. Ve oturup düşündü. Düşünmeye değer bir şey gelmedi aklına. Yorgundu. Yattı. Yattığı yerde, uyumadan önce, zaman zaman çıkan ve eski han-

da kalanları ürküterek esen rüzgârı dinlerken, "Ne olursa olsun, Tembreabrezi'ye geri dönmeyeceğim. Gitme zamanı geldi. Ayrılma zamanı. Bana kendiliğimden nasıl olsa yapacağım şeyin sözünü verdirdi o" diye düşündü. Rahatlayamasa da durulmuştu biraz. Küskünlük ve ihanet duyguları gitmesi gerektiği gerçeğine direnmekten kaynaklanıyordu. Sevdiği bir şeyi elinde tutabilirmiş rolü yapıyordu. Belki de sevme isteği dışında tutunabileceği bir şey yoktu. Eğer o duyguyu da yitirirse kaybolurdu.

Kendine artık niye korkmadığını sordu. Şimdiki yorgunluğu bu kez kasabaya gelirken duyduğu o bitmeyen, hasta eden korkunun sinirleri ve kaslarında bırakmış olduğu bir anıydı. Kendini yola çıkmış ve dağa tırmanırken hayal ettiğinde ne midesinde o korkunç burulmayı, ne yüreğinde korkunun acı çığlığını duyuyordu. Belki de bu, sonunda doğru seçimi yaptığı anlamına geliyordu. Yapmaya geldiğin şeyi yapmak, Hugh'un dediği gibi. Zavallı Hugh! Ağır ama çok istekliydi. O dürüst bakışlarıyla. Gitmek istememesine karşın gidiyordu. Kalmak istiyordu. Hangi seçim doğruydu o zaman? Doğru seçim kendini kanıtlayacaktı. Şu anda korkmuyordu. Sadece uyumak... Burada düşlerden derin kaynaklardan yükselen, sözlerin ya da dokunulan şeylerin perdesinin arkasında, dağın içindeki dağ, pınarın içindeki deniz, hiç yağmur yağmayan bu yerde...

Sabah ev halkı uyanınca o da kalktı. Kot pantolonunu, gömleğini, çizmelerini giydi. Her zamanki gibi *ain* ülkeden ayrılırken eşiğin öbür yanına buradan hiçbir şey götürmemeyi düşünüyordu. Ama sonra holdeki dolaba gidip Palizot'un ona tüccarlarla kuzey yoluna indiğinde vermiş olduğu eski, yamalı pelerini aldı. Koyu kırmızı

yünden, lekeli, etekleri tiftik tiftikti, ama hem sıcak tutuyor, hem de kolay taşınıyordu. Sofir de bu yolculuğun bir günde bitmeyeceği düşüncesiyle ona koca bir çıkın kurutulmuş et, peynir ve o sert ekmekten hazırlamıştı. Birkaç gün yetecek kadar. Çıkını pelerine sardı.

Palizot ile bir dakika kadar birbirlerine sarıldılar. İkisi de bir şey söyleyemedi. Bu bir sondu. Sözcükler başlangıçlar içindi. O Sofir'i, Sofir onu öptü ve handan ayrıldı.

Avluya çıktığında Aduvan'ın, Virti'nin ve öbür çocukların onu beklediklerini gördü. Heyecanlı görünüyorlardı. Biraz da korkmuş ve şaşırmışlardı. Hemen çevresini sardılar, güven vermek ister gibi. Merdivenli yoldan bir grup insan iniyordu; Horn, Allia, Sark, Fimol, bazı yaşlı erkeklerle kadınlar ve aralarında Hugh. Uzun boyu, beyaz suratıyla kesilmeye götürülen bir öküz gibiydi. Sokağın dibinde durdular. Irene çevresini saran çocuklarla birlikte gidip onlara katıldı.

Kasabanın içinden batı yönüne uzanan sokak boyunca insanlar kapı önlerine çıkmışlardı. Lord Horn'u unvanıyla, Hugh ile Irene'i adlarıyla selamlıyorlardı. "Irena, Irenadja." Bazıları onlara katıldı, bazıları yol ağızlarında toplaştı. Bu onların geçit töreni imiş gibi geldi kıza. Tembreabrezi'nin suskun ve hüzünlü insanları onları onurlandırmak, iyilikler dilemek, umutlarını onlarla birlikte göndermek için toplanmışlardı.

Genç bir baba çocuğunu Hugh'u görmesi için havaya kaldırmıştı. Bu kıza gülme isteği verdi. Aptalca, alaycı bir gülmeyi engellemek için suratını astı. İriyarı Hugh ona giydirdikleri güzelim deri ceketin içinde, sırtında çantası, deri kınıyla yanından sarkan kılıcıyla bir kahramana benzeyecekti, şayet bir kahraman olduğunun farkında

olsaydı, ama berbat ve sıkıntılı görünüyordu. Omuzları çökmüştü. Zaferden payını alamıyordu, çünkü kimse ona zaferde payı olduğunu söylememişti.

Batıya doğru kasabadan çıkan sokak bir yol oldu. Yere döşeli taşlar bitti, toprak başladı. İki yandaki evler alçalıp seyreldi. Daha sonra taş duvarlarla çevrilmiş tarlalar başladı. Sonra koyun sürülerinin toplandığı uzun, alçak otlaklar geldi. Kasabanın batısına ve kuzeyine doğru uzanıyorlardı. İnsanlar onlara katılmış, tarlaların taş duvarları arasından ağır ve sessizce yürüyen kırk, elli kişi olmuşlardı. Irene yüreğinde bir çırpıntıyla, "Belki bizimle geliyorlardır, belki tüm istedikleri bizimle birlikte başlayabilmekti, hep birlikte yola devam edebiliriz" diye düşündü. Ne var ki, ana babalar çocuklarıyla birlikte yürüyorlardı. Çocukların ellerini tutmuş, eğilmiş onlara bir şeyler anlatıyorlardı. Yükselen bir ses yoktu. Annesiyle küçük erkek kardeşinin yanında duran Aduvan mutsuz bir fısıltıyla, "Irena" dedi. Irene onlara döndü. Öbür çocuklar kollarını ona uzatıp, "Güle güle" diye fısıldadılar. Virti onu öpmedi. Ağlıyor, "Kötü şeyler görmek istemiyorum. Görmek istemiyorum" diye sızlanıyordu. Trijiat onunla birlikte geri döndü. Irene bir kez ardına bakarak yoluna devam etti. Çocuklar orada, karanlığın içinde, yolda duruyordu. Arkalarındaki kasabada hiç ışık görünmüyordu.

Kadınlarla erkekler birer birer durdular. Yolda durup diğerlerinin gidişine bakıyorlardı. Yumuşak, huzursuz bir esintinin içindeydiler.

Solda omuz yüksekliğindeki kuru taş duvar devam ediyor, sağda yüksek bir çit yolu karartıyordu. Otlakları sulayan ırmakla birleşen derenin yatağı üzerindeki, dağ yoluna bağlanan köprünün beyazımsı taşlarını Irene zorlukla seçebiliyordu. Sınır buydu, köprü.

Irene önünden geçerken, "Güle güle Irena" dedi bir kadın yavaşça. Gri eteği esintiyle usulca dalgalanıyor, yolun loşluğunda yüzü solgun görünüyordu. Aduvan'ın ninesi, Trijiat'ın annesiydi o. Irene'e yün eğirmeyi öğretmişti. "Hoşça kal" dedi Irene ona. Yol biraz sola, köprüye doğru döndü. Kaskatı, tasalı ve ellerini iki yanında sıkmış Usta'nın önünden geçti. "Hoşça kal Sark" dedi ona da. İlk ve son kez adıyla sesleniyordu. Beriki konuşmadı ya da konuşamadı. Biraz daha yürüyüp Lord Horn'un önünde durdu. Allia sanki içinde ışık yanıyormuş gibi yolun karanlığında ışıldayan saçlarıyla babasının yanında durmuş Hugh'a bakıyordu.

"Tüm umutlarımız sizinle. Güvenimiz size destek olsun" dedi Allia yumuşak ve duru sesiyle, kendi dilinde. Oğlan yalnızca, "Seni seviyorum" dedi ve onu yalnız Irene anladı.

"Hoşça kal" dedi Allia ve oğlan onun söylediğini yineledi.

Lord Horn ince ve hafif elini Irene'in omzuna koydu. Adama şaşırarak baktı kız. Gülümseyerek kızı alnından öptü o. "Hiç arkanıza bakmadan gidin kızım" dedi.

Şaşkınlıkla bakakaldı Irene.

Hugh köprüye doğru gidiyordu. Ona yetişmeliydi. Karanlık yolun kıyısında bir heykel kadar sessiz duran Allia'nın önünden geçti. Bana kızım dedi, diyordu yüreği, bana kızım dedi. Ve yürüdü. Arkalarındaki herkes karanlığın içinde suskun duruyordu. Arkasına bakmadı.

Yol köprüyü geçip biraz daha sola, batıya dönerek dağa tırmanmaya başladı. Şimdi bir yanlarında kalın kalın ağaçlar, öbür yanlarında yüksek çit vardı. Yol epey karanlıktı.

Hugh biraz önünde ve sağında sallanarak yürüyor, kız alacakaranlığın içinde onu bir cisim ve hareket olarak görüyordu.

Çit yerini ormana bıraktı. Karanlık dallar tepelerinde birleşti. Ağaçların gövdeleri, dalları, yaprakları yola duvar ve çatı oluyordu. Bir tünel. Dalların arasından ara sıra gökyüzü görünüyordu. Ormanın ağır ve eğreltiotu kokan havası... Yolda, önlerinde kocaman soluk bir karaltı duruyordu. Irene'in yüreği çırpınırken aklı, korkma, o bir kaya parçası, patikanın yanında bir kaya parçası sadece, dedi. Şimdiden mi? Evet, şimdiden. Kasabadan ayrılalı çok oldu. Köprüyü geçtiğimizden beri birkaç kilometre yürüdük. "Hugh" diye seslendi.

Neredeyse fısıltıyla seslenmişti. Sessizliği duydu. Rüzgâr durmuştu. Hiçbir şey kıpırdamıyordu. Sağırlık gibi bir şeydi. Hiç ses yoktu.

Hugh durmuş, ona dönmüştü.

"Bu taraftan" diye fısıldadı, solunu göstererek. Daha yüksek sesle konuşamıyordu. "Yüksek çayırlara bu yol gidiyor."

Oğlan başını salladı ve yoldan ayrılıp daha dar ve dik bir patikaya çıkan kızı izledi. Koyunların ayak izleriyle belirlenmiş olan iz dağa tırmanıyordu.

Kızın yüreği hızla çarpmaya, kulakları çınlamaya devam etti. Tırmanmaktan, dedi kendi kendine, ama ondan değildi. Sessizliktendi. Ses çıkaran bir şey oluverse, kendi yürüyüşü, soluk alıp verişi, kulaklarındaki hafif tum-tum-tumlardan ve arkasından gürültü yapmadan gelen Hugh'dan başka bir şey oluverse... Her ses çok fazlaydı burada.

Korkmayacağım, korkmayacağım. Gitmen gereken yere gitmeye devam et yalnızca. Aptallar gibi kaybolma yeter.

Bu patikaya çıkmayalı birkaç yıl olmuştu. Üstelik çobanlarla, çocuklarla, arkalarında koyun sürüleriyle gelmişlerdi daha önce. Şimdi yolu tek başına bulmak zorundaydı. Sürekli inceliyor ve yanlış yapmıyordu. Yola bak, diyordu kendine. İşte koyunların izleri, işte kurumuş koyun pislikleri, işte ayaklarının izleri. Doğru yoldayım. Korkmayacağım.

Kullanılmamaktan patikayı çalılar bürümeye başlamıştı. Zor bulunan bir iz değildi, ama sürekli dikkat gerektiriyordu. Hep yokuş yukarıydı. Birdenbire dik bir yokuşun tepesinde, ormanın karanlığından çıkıverdiler. Hava neredeyse aydınlıktı burada. Arazi ve gökyüzü apaçık görünüyordu. Uzun Çayır'ın bir ucuna çıkmışlardı. Engin bir dağ manzarası... Dağın kuzeydoğu yüzündeki terastı burası.

Kız yüksek otların arasında, son ağaçların altında durmuştu. Tırmanmanın yorgunluğuyla soluk soluğaydı. Hugh yanı başında durdu. Onun göğsünün de derin ve eşit aralıklarla inip kalktığını gördü. Çayır'ın karşı kıyısına, arkasında sipsivri yükselen yamaçlara bakıyordu.

"Burası mı?" diye sordu.

Köprüyü geçtiklerinden beri söylediği ilk sözdü bu.

"Hayır. Yolun yarısı sanırım. Yüksek Ova daha yukarıda" dedi. Durdukları yerin sağında, Uzun Çayır'ın üzerine düşer gibi yükselen uzaktaki boz yamaçlarla sarp kayalıkları gösterdi. "Koyunlarla oraya çıkmak iki gün alırdı. Burada, bu Uzun Çayır'da kamp kurarlardı."

"Ben de bunca yiyeceği bana niye verdiklerini merak ediyordum."

"Aziz George ve sandviçleri!" dedi Irene. Çılgın gibi bir gülme krizi gelmişti, ama geldiği gibi çarçabuk gitti. Hugh'a baktı. O sırtındaki çantayı indirmiş, deri ceketini

çıkarmış, kemerini düzeltiyordu. Suratı asıktı. "Kahrolası kılıç sürekli takılıp duruyor" dedi. Başını kaldırınca kızın gözleriyle karşılaştı. "Hepsi uydurma bunların" dedi ve kızardı. "Tiyatro gibi."

"Biliyorum."

Sessizlik seslerinin çevresinde asılı duruyor, onlar da duyuyordu onu.

"Hissetmiyorsun..." Duraksadı ve beceriksiz bir incelikle, "...korkuyu?" diye sordu kıza.

"Tam değil. Sinirliyim ama korku... Sanki arkası bize dönükmüş gibi geliyor."

Kılıcı şöyle bir salladı oğlan. Elini saçlarında gezdirdi ve derin bir *of!* çekti.

"Onu hiç hissetmedin mi?" diye sordu kız merakla.

"Sanmıyorum."

"Bu iyi."

"Son kez, kapıdan çıkamayınca korkmuştum. Biliyorsun. Gerçekten ürkmüş, paniğe kapılmıştım. Ama o, kaybolmaktan korktuğum içindi. Bunun gibi değildi. Değil mi?"

Kız başını salladı. "Hiç değildi. Daha çok, sanki bulmak istemediğin bir şeyi buluverecekmişsin gibi."

Oğlan yüzünü ekşitti.

"Korkunç" dedi kız. "Ben burada kaybolmaktan hiç korkmadım. Hep kapının nerede olduğunu bildim. Kasabanın da... Kent'in de, sanıyorum."

Oğlan başıyla onayladı. "Hep aynı çizgi üzerinde, aynı eksende, ama kapıdan çıkamayınca o duyguyu yitirdim. Her şey aynı gibi göründü. İçinden geçerken kapının oradaki dereyi bile tanıyamadım. Eğer seninle karşılaşmasaydım..."

"Ama sen yoldaydın... yani hemen hemen... sanki panikten düşünemiyor gibiydin."

"Dağa çıkmam gerektiğini söylediklerinde, o eksenin dışına çıkacağım için, gene o paniği duymayı bekliyordum. Sen geleceğini söyleyince... Biliyorsun. Bir şansım varmış gibi..."

Oğlan kıza teşekkür etmeye çalışıyordu, ama kız bu teşekkürü nasıl kabul edeceğini bilemedi.

"Tiyatro gibi derken ne demek istiyordun?"

"Bilmiyorum." Çayırın ötesine bakarak duruyordu. Kilometrelerce uzanan yüksek, çiçeksiz, hiç değişmeyen ışıkta gümüşsü yeşil otlar rüzgârla hafifçe salınıyordu. Gökyüzü boştu. Ne bir kuş, ne bir bulut parçası... "Kılıç yüzünden galiba."

"Ona ihtiyacın olmayacağını mı düşünüyorsun?"

"İhtiyacım olmak mı?" Kıza aptalca baktı.

"Ne için o? Sen onunla neyle dövüşecekmişsin?"

"Ne bileyim?"

"Eğer dövüşmeyeceksen... Bir yararı olmayacaksa yani... Hani burada bir şey varsa, bir çeşit yaratık, bir çeşit güç ya da her neyse, niye bize ne olduğunu söylemediler? Eğer onunla dövüşmenin bir anlamı yoksa?"

"Niye bizi aldatsınlar?" diye sordu. Sesi düşünceliydi oğlanın.

"Çünkü tüm yapabildikleri bu. Lord Horn'un kötü olduğunu söylemiyorum. Onun ne olduğunu bilmiyorum. Onların yaptıkları şeylere iyi ya da kötü diyemezsin. Dediğin gibi, onlar yapmaları gerekeni yapıyor. Usta pazarlık etmekten, bir çeşit ödemeden söz etti. Demek istedi ki... Ne demek istediğini bilmiyorum. Anlamıyorum. Burada ne yapmaya çalıştığımızı bilmiyorum."

Ellerini yeniden sık, terli saçlarında gezdirdi oğlan. "Ama sen buraya gelmeyebilirdin" dedi kibar, inatçı tavrıyla.

"Yoo, zorundaydım. Ne bileyim, gelmeliydim. Gitme zamanım gelmişti."

"Ama niye buraya? Evine dönebilirdin."

"Eve mi!" dedi kız.

Oğlan bir süre konuşmadı. Bir kez başını salladı. "Öyle sanırım" dedi. Bir süre sonra da "Haydi devam edelim. Yakında hava kararacakmış gibi geliyor hep."

7

OTLAR sık ve yüksekti. Birbiri içine geçerek patikayı gizliyordu. Kız kendinden emin, büyük, otlu düzlüğün uzak ucundaki boz kayaları hedeflemişti. Burada, ormandaki dar patikalarda olduğu gibi, tek sıra yürümenin gereği yoktu. Hugh kızın yanı sıra, ama ondan epey uzakta yürüyordu. Çünkü kız hem kalabalıktan, hem de kendisine yaklaşılmasından hoşlanmadığını kuşkuya yer bırakmayacak şekilde belirtmişti. Sık ve çalımsı otlar ayaklarına dolanıyordu. O da karda yürür gibi, her adımda ayaklarını kaldırarak yürümeyi öğrendi. Sersem kılıç kalçasına çarpıp duruyordu. Gene de düzenli adımlarla yürümek, ormanda el yordamıyla yürümekten ve tırmanmaktan güzeldi. Ayrıca bu orman ülkesinde gidebilecekleri yeri görerek yürümek, kayaların yavaş yavaş

tepelerine dikilişini izlemek zevkli ve ender rastlanan bir olaydı.

Epey sonra, "Şimdi de sabah olmuş gibi geliyor" dedi oğlan.

Kız başını salladı. "Burası biraz daha aydınlık da ondan sanırım. Hiç ağaç yok."

"Ve doğuya açılıyor."

Kararlı ve sessiz yürüyüşlerini sürdürdüler. Bu geniş ve boş otlukta bacaklarına sürünen otların hafif hışırtıları ve ara sıra esen rüzgârın fısıldayışı dışında bir ses olmaması doğal geliyordu. Hugh'un içini hoş bir neşe kaplamıştı. Adımları yavaşça içinin neşesine uydu. Yapmaya geldiği şeyi yapıyor, gitmesi gereken yere gidiyordu. Burada olma ve Allia'ya âşık olabilme hakkını kazanıyordu.

Ona, "Seni seviyorum" dediği dili bilmiyor olması bir şey değiştirmezdi. Bir daha karşılaşmayabilecekleri de bir şeyi değiştirmiyordu. Önemli olan, onu hep ileri iten, korku ve üzüntü duymamasını sağlayan şey aşkıydı. Korkamazdı. Ölüm aşkın gölgeli yüzlü kız kardeşiydi.

Yürüdükçe yamaç tepelerinde yavaşça yükseliyor, üzerindeki kırıklar, çatlaklar ve çıkıntılar kendilerini belli ediyordu. Yabani otlar bacaklarında hışırdıyor, gökyüzünün derinliği başlarının üzerinde sular gibi yayılıyordu. Oğlan bir kez daha bu yüksek topraklarda sonsuza dek sessizce yürümekten mutlu olacağını düşündü. Hiç yorgun değildi şimdi. Hiç yorulmayacaktı. Sonsuza kadar gidebilir, her şeye sırtını dönebilirdi.

Kız ona adıyla sesleniyordu. Birkaç kez seslenmiş olmalıydı. Durmak istemiyordu. Durmaya değer bir şey yoktu. Ama kızın sesi bir deniz kuşunun çığlığı gibi tizdi. Durup arkasına döndü.

Bir süre önce uçurumun altına gelmiş, oradan kuzeye doğru, üzerinde yer yer çalılar gövermiş kaya kırıklarının oluşturduğu büyük yarın dibindeki kısa otların içinde yürümeye başlamışlardı. Kız ondan oldukça geride duruyordu. Yamacın dışına doğru kıvrılan bir yarığın dibindeydi. Ona doğru dönerken oranın bir patika girişi olduğunu gördü. Karanlık, dar bir yol gibi görünüyordu.

"Yüksek Ova'ya çıkan yol bu" dedi kız.

Oğlan yola beğenmeden baktı.

"Çıkmaya başlamadan önce dinlenmek istiyorum. Çok dik" dedi kız ve oracıktaki kuru, kısa, esmer, ezik otların içine oturuverdi. "Aç mısın?"

"Pek değil." Yemekle oyalanmak istemiyordu, ama düşününce çok uzun bir yol geldiklerini, uzun zamandır yürüdüklerini ve Allia'nın durduğu karanlık yolun çok gerilerde, aşağıda, altta kaldığını düşündü. Devam etmek istiyordu, ama kız durmak istemekte haklıydı. Yorgun görünüyordu. Yüzü al al olmuş, suratı asılmıştı. Ceketini, kemerini, kılıcını ve sırt çantasını kızın yanına bırakıp, yukarıdan düşmüş bir kaya kütlesinin arkasına çişini yapmaya gitti. Geri dönerken her yerinin ısındığını zevkle fark etti. Yorgun değildi, ama biraz dinlenmek hoşuna gidecekti. Otlara oturmuş kızın yanındaki kırmızımsı bir taşın üzerine kendini bıraktı. Kız bir şeyler yiyordu. Oğlana bir parça kurutulmuş etle, birkaç dilim kuru meyve verdi. Tatları nefisti.

Bir tek ses vardı. Kuru otların arasından ıslık çalan, yerdeki yuvarlanmış taşların arasından ince ve soğuk vınlamalarla esen rüzgârın sesi...

Kız yiyecek çıkınını topladı.

"Daha iyi misin?" diye sordu oğlan.

"Evet" diyerek içini çekti o. Oğlan onun yuvarlak ve solgun yüzünü karanlık patikaya çevirdiğini gördü.

"Dinle!" dedi. Adını söylemek istiyordu kızın. "Devam etmek zorunda değilsin."

Kız omuzlarını silkti. Ayağa kalkıp kırmızı yünden çıkınını düğümledi.

"Gitmem gereken yer bu patikanın tepesinde mi?"

Kız başını salladı.

"Tamam. Hiç sorun değil."

Kız asık suratıyla öylece dururken, birden oğlanı şaşırtarak ona döndü ve gülümsedi. "Kaybolursun" dedi. "Sürekli yolunu yitirip duruyorsun zaten. Sana bir kılavuz gerek."

"Altmış santimlik bir patikada da yolumu yitirmem ya!"

"Olmadı mı sanki? Geldiğimizde güney yolunun dışına sapmıştın." Gülümsemesi genişleyip açıkça gülmeye dönüştü. "Ben korkunca sen yolunu yitiriyorsun. Öyle oluyor sanırım."

"Şimdi korkuyor musun?"

"Biraz" dedi. "Yeniden başlıyor." Gülmesi azalmış, ama bitmemişti daha.

"Öyleyse devam etme. Gerek yok. Ben kendimi sorumlu hissediyorum. Eğer ben olmasaydım sen bunu yapmazdın."

Oysa kız yola koyulmuştu bile. Hemen ardına düştü. Çantasını yürürken omzuna astı. Yarığa girdiler. Dağın duvarında kaba, dik bir yara izi gibiydi. Kırmızı ve koyu kahverengi kayaların yüksek, kuru duvarları tepelerinde birleşiyordu. Yer taşlıktı. Yol hemen tırmanmaya başlamıştı.

"Sen benim yaptıklarımdan sorumlu değilsin" dedi kız omzunun üzerinden.

"Öyleyse sen de benim sürekli yolumu yitirmelerimden sorumlu değilsin."

"Ama oraya gitmek zorundayız" dedi kız.

Tırmanmayı sürdürdüler. Patika öne ve arkaya keskin dönemeçler çiziyor, yerdeki taş parçaları sürekli kayıyordu. Kız keskin kenarlı bir kayaya tutunup kendini güvenceye alırken Hugh onun eline baktı. Küçük, ince, esmer bir eldi. Tırnaklarının dibindeki hilaller beyazdı.

"Dinle" dedi. "Sana... Adını hiç anlayamadım ben."

Kız ona baktı. "Irena" dedi açıkça ve heceledi.

Oğlan kızın adını yineledi. Yeniden gizli, tatlı, geniş bir gülümseme yayıldı kızın yüzüne, aşağıdaki oğlana bakarken. Taşın, toprağın arasında tutunmaya çalışıyordu. Sonra gene hafif adımlarla yürümeye devam etti.

Kılıç burada sürekli engel oluyordu oğlana. Ağır deri kın bacaklarına takılıyor, kasıklarına çarpıyor, koltuk değneği gibi koltukaltına giriyordu. Sonunda kılıcı kemerine dik sokmakta buldu çözümü. Ama bunu yaparken kızdan epey geriye düştü. Yeniden yürümeye başladığında bir akarsu sesi duydu. Patikanın sayısız dirseklerinden birini dönünce küçük bir suyun kayalar arasındaki pınarından çıkıp, yolu çabucak keserek saydam bir halde aşağıdaki yeşil sazlar, çalılar içindeki bir havuza döküldüğünü gördü. Irena suyun yanına diz çökmüş, oğlanın yetişmesini bekliyordu. Yüzü ıslak, elleri çamurluydu. O da diz çöküp ellerini küçük akarsuyun minik havuzcuklarından birine daldırarak su içti. Suda demir ya da pirinç tadı vardı, kan gibi, ama çok soğuktu.

Yol hep dar, hep dikti. Taş duvarın yarıklarını izliyordu. Yolun toprak olan yerlerinde, kurumuş çamurda dağ-

dan indirilen son sürünün bıraktığı ayak izleri duruyordu. Tepelerindeki gökyüzü dilimi yüksek ve uzaktı. Bir ara biraz genişleyen kanyonun kıyısından geçişleri dışında, yola pek fazla ışık gelmiyordu. Duvarlar iki tarafta yeniden daraldığında, Hugh'a yol sanki dağın içine, ta içersine giriyormuş gibi geldi. Çizmeleri taşta kayıp duruyor, ayaklarını yere sağlam basamıyordu. Önü sıra dik ve kıvrımlı yolda bir gölge gibi ilerleyen kıza gıpta etti.

Kız uzun ve dik bir rampanın dibinde durdu. Oğlan ona yetişip, yoğun sessizlik yüzünden fısıldayarak, "İyi misin?" diye sordu.

"Biraz soluklanalım" dedi kız. İkisi de derin derin soluyordu.

"Daha ne kadar çıkıyor bu?"

Patikanın üzerine sarkan kayalar olağandışı biçimlerdeydi. Sanki suların akışıyla aşınmışlar gibi köpük köpüktüler. Yarı biçimlendirilmiş hayvanlara, tümörlere, kayaların kocaman bağırsaklarına benziyorlardı.

"Bilmiyorum. Koyunlarla koca bir gün sürerdi." Bu taşlarla ağırlaşmış karanlıkta, gözleri kara kara ve korkmuş bakıyordu.

"Yavaş git" dedi oğlan. "Acelemiz yok."

"Buradan çıkmak istiyorum."

Patika kıvrılarak, boğazlara dalıp çıkarak, amansızca tırmanıyordu. İki kez daha soluklanmak için durdular. Son yokuş öylesine dikti ki bir merdiven çıkar gibi, elleriyle tutunarak tırmandılar. Yol birdenbire düzelip duvarlar kalmayıverince Hugh kendini dört ayak üzerinde buldu. Ayağa kalkınca başı döndü ve dizleri üzerine düştü. Yarıktan çıkan patika dar ve yeşil bir raf gibi uzanan ikinci bir otlağın kıyısında sona ermişti. Üç yüz, beş yüz

metre aşağıda, içinden geçerek geldikleri Uzun Çayır uzakta, sisler içinde, yosunumsu bir yeşillikle uzanıyordu. Yüksekliğin ne olabileceğini düşünemiyordu. Kilometreler... Çok yüksekteydiler. Bulundukları çayırın üstündeki ve altındaki yamaçların korkunç dikliği çok iyi algılanabiliyordu. Dağın burasında, ufuk çizgisi kadar mutlak olan ana yön duygusu, yükseklik ve uzaklıktan dolayı ay ışıklı atmosferin yoğunluğu içinde yitip gitmişti. Tepelerinde, dağdan kuzeye ve doğuya doğru yayılan gökyüzü dingin ve kesintisiz uzanıyordu.

Irena otların arasına, oğlanın gidebileceğinden daha uca oturmuştu. Aşağıdaki toprakların ötesine, kuzeye bakıyordu. Hugh doğuya baktı, yamaçtan aşağıya. Acaba buradan Dağ Kasabası'nın ışıkları görülebilir mi? diye düşündü. Aşağıya bakmak gözlerini karartmıştı gene. Başını kaldırdı. Havanın uçurumu üzerinden doğudaki dağlara baktı. Onların sanki gri bir kâğıda gri bir kalemle çizilmiş gibi duran soluk siluetlerinin arkasında bir renk belirtisi, bir aydınlanma var mıydı? Uzun uzun baktı, ama emin olamadı. Irena'nın bakışlarını izleyip kuzeye döndüğünde ne başka kasabaların ışıklarını, ne uzaktaki Kent'ten yayılması gereken aydınlığın silik kümelerini bulabildi. Her şey gri-mavi, belirsiz, sessiz ve engindi.

Kız sonunda ayağa kalkıp dikkatle yürüyerek kenardan içeriye geldi. "Yüksek Ova burası" dedi, yarı fısıldayarak. "Bacaklarım kesildi tırmanmaktan."

Kızın kendisiyle yoğun hava boşluğunun arasında duruşu oğlanın başını döndürdü. Ayağa kalkıp otlağın içine baktı. Otlar burada kısa ve çimen gibi tazeydi. Durdukları kıyı ile dağın yükselen duvarının orta yerinde, otların arasında bir ada gibi, bir kaya yükseliyordu. Ona

doğru yürüdü. Kocaman, yosunlu, birbiri üzerine devrilmiş çatlak, gri kayalardan oluşan bir kütleydi o. Boyutları ve katılığıyla bu yüksek, garip yerde korku veriyordu. Arkasını kayaya dönmek iyi geldi. İkisi de sırtlarını beş altı metre yüksekliğindeki kayaya yaslayarak oturdu.

"Çok uzun bir çıkıştı" dedi oğlan. Kız yalnızca başını salladı. Oğlan sırt çantasından yiyecek çıkardı, sessizce paylaştılar. Kız başını arkaya atıp kayaya yasladı ve gözlerini kapadı. Yüzü yandan sert ve küçük, gökyüzünün önünde bronz bir sikke gibi duruyordu.

"Irena."

"Ne?"

"Eğer uyumak istersen ben beklerim."

"Olur" dedi kız ve fazla uzatmadan kayaya doğru kıvrıldı. Kırmızı çıkınını başının altına yastık yapıp yattı.

Oğlan sert, düğüm biçimli, içleri taneli, hoş bir tadı olan çöreklerden ve keçi sütünden yapılmış peynirden birer parça daha yedi. Peyniri pek sevmedi, ama çok acıkmıştı. Biraz düşündükten sonra içine bir dilim tütsülenmiş koyun eti koyduğu çöreklerden bir tane daha yedi ve kalan yiyecekleri çantasına koydu. Daha yemek istiyordu, ama bu kadarı yeterdi. Kendini çok daha iyi hissetti. Kasabadan ayrılalı çok olmuş, çok yol gelmişlerdi. Yorgundu, ama bitkin değildi. Eğer burada sırtı kayaya dayalı rahat oturuşunu sürdürürse, onun gibi uyuyup kalacaktı. Çevreyi kollamak zorundaydı. Kalktı ve taş adanın önünde yavaşça ileri geri yürümeye başladı.

Bu yükseklikteki ışığın berraklığında, şeffaflıktan biraz loş aydınlığında, bir kaynağı olmayan heryerdeliği içinde otların rengi epey koyu, zümrüt gibi koyu ve duru görünüyordu. Raf gibi uzanan çayırlığın iki yanını kapatan ormanlardan güneydeki daha yakın, kuzeydeki biraz

uzaktı. Kaba ve kapkaraydılar. Çayırın üzerinde yükselen uçurumun bir basamak yukarısında bazı ağaçların aynı kaba karartıları asılıydı. Dik ve uzak. Onların da üzerinde çıplak kaya zirve vardı. Bu kaya, hava ve orman dünyasında koyu mücevher yeşilinin dışında renk yoktu. Dağ otlarının içinde hiç çiçek açmamıştı. Gökyüzünde hiç yıldız olmazsa, otların içinde çiçek açamazdı. Anlaşılır göründü bu Hugh'a. Biraz sonra düşüncelerinin bulanıklaşmaya başladığını sezdi. Uykusunu açmak için yürüyüşünün yönünü değiştirdi. Taş adanın çevresinde yürümeye başladı, ama etrafını dönmedi. Uyuyan kızı görüş alanından çıkarmak istemiyordu.

Kuzey ucuna doğru, uçurum tarafında, otların arasında kelermiş bir yer vardı. Yarım daire çizen yürüyüşünde aynı yere ikinci gelişinde toprağın neden çıplak olduğunu görmek için oraya yaklaştı. Toprak değil taştı orası. Kalkan gibi geniş bir kayaydı. Dağın derisi altından görünen kürek kemiği... Hafifçe yuvarlanan yüzeyi birkaç yerde çatlamıştı. Bakmak için biraz daha yaklaştı. Taşa dört tane demir halka çakılmıştı. Kenarları bir metreye yakın bir dikdörtgen oluşturuyorlardı. Taşı ve halkaları tutan çivilerin dibindeki ölü deriye benzeyen yosunlar pasla lekelenmişti. Yassı taşın üzerine çıkarak halkalardan birine asıldı, ama çıkaramadı. Halkaya ham deriden bir sırım bağlanmıştı. Ucu kopmuş düğüm büzülerek metalin çıkıntısıymış gibi olmuştu. Çirkindiler. Kalın, paslı halkaların kayaya çakılı oluşu, yamaçla uçurumun ortasında, çirkin bir yer... Kız kayaların arkasındaki açık tarafta korunmasız uyuyordu. Hataydı. Onun burada oluşu da hataydı. Yanlış yerdi burası. Yassı taşın üzerinde tam arkasını dönmüştü ki, ormandan gelen çığlığı duydu.

Bir çığlık, uzak, tıslama, hıçkırma gibi, hızla çarpmaya başlayan yüreğinin çırpınışından biraz daha yüksekçe bir gürültü.

Koştu. Kıyının ötesindeki dipsiz çukurun varlığı beyninin içinde dönüp duruyordu. Kız uyuyordu. Onu sarsarak, "Uyan, uyan" dedi.

"Ne oldu?" diye mırıldandı kız. Şaşkın yüzü asılmıştı, ama sesi sonra o da duyunca gözleri kocaman açıldı. Ses şimdiden çok daha yüksek, çok daha yakındı. Çayırlığın kuzey ucundaki ormanda uluyor, hıçkırıyordu.

"Haydi!" dedi kızı ayağa kaldırırken. Kız çıkınını kapıp davrandı. Susmuştu, soluk bile almıyordu. Oğlan kızın kolunu bırakmadı, çünkü uyku ve korkunun sersemliğiyle zor yürüyebiliyordu. Kızı birkaç adım kendisiyle birlikte çekti. Sonra kız birden kolunu hızla çekip kurtardı ve koşmaya başladı. Çayırın yakın ucundaki ormana yöneldiler. Sesten kaçıyorlardı. İkisi de bilerek bir karar vermemişti. Arkalarındaki ses güçlendi. Hıçkıran uluma kulaklarının içinde çarpıyor, çarpıyordu. Onlara gizlenebilecek bir yer sağlayan ormana ulaştılar. Karanlık patikaların labirentinde kaybolup gidebilirlerdi. Hugh kıza, "Bekle!" diye seslenmek istedi, ama soluğu ciğerlerinde kavrulmuş gibi, hiç sesi çıkmadı. Ayrıca kız onu duyamazdı, çünkü o iğrenç uluma dünyayı kaplamıştı. Kız bir ağaca çarparak savruldu ve Hugh'a doğru koştu. Kör gibi sarıldı ona, ağzı garip bir şekilde açılmıştı. İzledikleri patikadan çekip dışarı çıkardı oğlanı. Birlikte yokuş aşağı, ağaç gövdelerinin, çalıların arasına daldılar. Dallar, yapraklar yüzlerini, gözlerini kamçılıyordu. Toprak dikleşti, ayaklarının altından kaydı ve on beş, yirmi metrelik bir yardan aşağı yuvarlandılar. Çürümeye başlamış bir ağaç gövdesine takıldıklarında solukları kesilmiş, felç

olmuş gibi büzüldüler. Ses kafalarındaki her düşünceyi kovuyordu. Şimdi daha yüksek, korkunç, uğursuz, devasa ve istekliydi. Hugh yukarı baktı. Sesi çıkaran yaratık oradaydı. Tam üzerlerindeki patikada. Gelip gittikçe çalılar sarsılıp savruluyordu. Beyaz, buruşuk ve iki adam boyundaki kütlesini acıyla, ama korkunç bir hızla sürüklüyordu. Yusyuvarlak açılmış ağzından çıkan tıslamalı ulumada açlık, açgözlü bir acı vardı. Ve kördü.

Geçti gitti. Uğursuz sesini ardından sürükleyerek gitti.

Hugh omuzlarını yerdeki ağaç kütüğüne yaslayıp uzandı. Soluk almaya, ciğerlerine hava göndermeye çabalıyordu. Çevresindeki dünya kayarak bembeyaz kesildi. Yeniden durulmaya başlayıp, göğsündeki ağrı dinmeye yüz tutunca ona yaslanmış olan bir ağırlığın, sol tarafında ve kolundaki sıcaklığın bilincine vardı. "Irena!" dedi sessiz bir fısıltıyla. O sıcaklığa bir ad veriyor, o adla kendini toparlayıp şimdiye getiriyordu. Kız iki büklüm katlanmış, yüzü gizlenmişti. "Tamam" dedi oğlan.

"Gitti" dedi kız. "Gitti."

"Gitti mi?"

"Çekip gitti."

"Ağlama."

Kız kalkıp oturdu, ama sıcaklığı hâlâ onunlaydı. Oğlan gözyaşları içindeki yüzünü kızın omzuna yasladı.

"Geçti Hugh. Geçti artık."

Neden sonra oğlanın solukları yeniden düzene girdi. Başını kaldırdı ve kalkıp oturdu. Irena ondan biraz uzaklaşıp saçlarındaki toprakları, yaprakları elleriyle temizlemeye çalıştı. Islak yanaklarını sildi.

"Şimdi ne olacak?" diye sordu kız, ufacık, boğuk bir sesle.

"Bilmiyorum. Sen iyi misin?"

Tepeden aşağı yuvarlanmak ikisini de yaralamamıştı, ama Irena'nın yüzüne çarpan dalların izleri kırmızı kalemle çizilmiş gibi duruyordu. Hugh dayak yemiş gibi bitkindi. Kapıyı geçip de çıkamadığında üzerine çöken ölümcül yorgunluğu duyuyordu gene. Irena da o duygusunu paylaşır gibiydi. Gözleri yarı aralık, başı öne eğik oturuyordu.

"Daha öteye gidemem artık" dedi kız.

"Ben de, ama ondan uzaklaşmak zorundayız." Konuşmak bile çaba gerektiriyordu.

Yamacın giderek artan eğiminde sürünerek, elleri ve dizleri üzerinde emekleyerek birkaç metre daha indiler. Büyücek bir azelya çalısı yerde kökleri için kuytu bir oyuk açmıştı. Yaşlı, yüksek çalının altındaki yaprak örtülü boşluk oldukça derindi. Yumuşak, acı bir kokusu vardı. Irena o girintiye kayıp bir çocuk gibi büzüldü ve bütün o süre boyunca sol kolunun altından bırakmadığı yün çıkınını açtı. Hugh sürünerek çalının altına biraz girdi ve yüzükoyun yere uzandı. Kemerini çözüp kılıçtan kurtulmayı düşündü, ama öylesine yorgundu ki... Başını kolunun üzerine bıraktı.

* * *

Kız azelyanın dalları altında, bacaklarını dışarı uzatmış oturuyordu. Oğlanın kıpırdadığını duyunca ona döndü. Oğlan yavaşça kalktı ve gerinerek üzerindeki uyuşukluğu atmaya çalıştı. Öyle derin uyumuştu ki, bedeni hâlâ gevşekti. Ellerini zor sıkabiliyordu. Irena'nın yüzündeki çizgiler şimdi mürekkeple çizilmiş gibi kararmıştı, ama yüzü

korku ve tükenmişlikten kurukafa gibi görünmüyordu artık. Yuvarlak, yumuşak ve üzgündü.

"İyi misin?"

Kız başını salladı.

"Aşağıda bir akarsu var mı acaba?" dedi biraz sonra.

Oğlan da susamıştı. İkisi de çıkındaki kuru yiyecekleri su içmeden yiyebilecek halde değildi. Gene de su aramaya kalkmadılar. Esmer ve yaşlı dallarla çevrelenmiş oyuk hem korunaklıydı hem de koruyordu. Oraya sığınmışlardı. Ayrılmak zor geliyordu.

"Ne yapmam gerektiğini bilmiyorum" dedi Hugh.

İkisi de yavaş, fısıltıyla değilse de iyice alçak sesle konuşuyorlardı. Dağ ormanı sessizdi, ama ölüm sessizliği değildi o. Hafif bir esinti suskunluğu bozuyordu.

"Biliyorum" dedi kız, kendisinin de bilmediğini anlatmak için.

Bir süre sonra, "Dönmek istiyor musun?" diye sordu oğlan.

"Dönmek mi?"

"Kasabaya?"

"Hayır."

"Ben de, ama... Yapacak başka ne var ki?"

Kız bir şey söylemedi.

"Şu kahrolası kılıcı onlara geri götürüp anlatmalıyım."

"Ne anlatacaksın onlara?"

"Yapamayacağımı." Elleriyle yüzünü ovuşturdu. Çenesinde ve üstdudağında çıkan sert kıllara dokundu. "Onu görünce düştüğümü ve ağladığımı" dedi.

"Haydi ama" dedi kız kızgınlıkla, kekeleyerek. "Ne yapabilirdin ki? Hiç kimse bir şey yapamazdı. Ne bekliyorlar sanki?"

"Cesaret."

"Aptallık. Gördün ya onu."

"Evet." Oğlan kıza baktı. Ona ne gördüğünü sormak istedi. Çünkü kendi gördüğü görüntüyü ne unutabiliyor, ne inanabiliyordu. Gördüğü şey hakkında doğrudan konuşamıyordu bile.

"Onunla başa çıkmaya kalkışmak aptallık olur" dedi kız. "Cesaret değil, aptallık olur." Sesi incelmişti. "Onu düşünmek bile kötü ediyor beni."

Biraz duraksadıktan sonra, sesi boğazını yakarak, "O... onun gözleri var mıydı?" dedi oğlan.

"Gözleri mi?" diyerek düşündü kız. "Görmedim."

"Kör gibiydi. Kör gibi hareket ediyordu. Koşması öyleydi."

"Belki."

"Ona hazırlıklı olabilirdim. Eğer körse."

"Hazırlıklı mı?" diye dalga geçti kız.

"O ses. Çıkardığı o kahrolası ses" dedi oğlan umutsuzca.

"Korku o" dedi kız. "Yani korku duyunca öyle oluyor demek istiyorum. O sesi duyuyorsun. Onu bir kez uykumda duymuştum. Sanki aklımı kaçırtmak için gibi. Sadece... Hiçbir şey yapamam Hugh. Sana yardım edemem. Eğer bir kez daha gelirse gene kaçarım. Ya da kaçamam bile."

Kaçamam bile. Sözler oğlanın aklına takıldı. Otların içindeki yassı taşı gözünün önüne getirdi. Taştaki demir halkaları, halkaya bağlı sırımın düğümünü... Soluğu kesildi ve kuruyan ağzına soğuk tükürükler doldu.

"Ne yapın demişlerdi bize?" diye sordu. "Çevirmediğin pek çok şey konuşuldu. Bana kılıcı verdiler, bizi buraya gönderdiler, bu çayıra..."

"Lord Horn bir şey söylemedi. Sark yassı taşa gitmekten söz etti. Sanırım yanında oturduğumuz taş yığınını söylemek istemişti."

"Hayır" dedi Hugh, ama nedenini açıklamadı.

"Sanırım biz oraya gidersek bizim... Onun geleceğini biliyorlardı." Kız bir süre sustu. Sonra çok yavaşça, "Yem" dedi.

Oğlan bir şey söylemedi.

"Onları sevmiştim" dedi kız. "Çok uzun zamandır. Düşünmüştüm ki..."

"Onlar yapmaları gerekeni yapıyorlardı. Ve biz... biz buraya rastlantıyla gelmedik."

"Biz buraya kaçarken geldik."

"Evet, ama geldik işte. Buradayız."

Bu kez kız yanıtlamadı onu.

Bir süre sonra oğlan, "Sanki burada olmak zorundaymışım gibi hissediyorum. Şimdi bile. Sen söz verdiğin işi yaptın. Git artık! Dön kapıya!"

"Yalnız mı?"

"Seninle birlikte olsam bile koruyamam ki seni."

"Sorun o değil."

"Senin için tehlikeli burası. Sana ihtiyacım yok artık. Eğer yalnız olsaydım ben... ben daha rahat davranırdım."

"Benden sorumlu olmadığını daha önce söylemiştim sana."

"Olmuyor ki. İki insan her zaman bir şekilde sorumludur birbirinden."

Kız sessizce oturuşunu sürdürdü. Kollarını dizlerine dolamıştı. Konuşurken kafa tutar tavrı kalmamıştı. "Hugh, yalnız olunca neyi daha iyi yapabilirsin? Ölmekten başka?"

"Bilmiyorum" dedi oğlan.

Bir süre düşündükten sonra, "Bir şeyler yiyelim" dedi kız. Azelyanın içine eğilip çıkınını aldı. Yiyecekleri ortaya açtı. Sonra da durup baktı onlara.

"Benim çantam o taşların yanında kaldı" dedi oğlan.

"Oraya dönmek istemiyorum."

"Yoo. Bu kadarı yeter."

"Neyse. Eğer idareli kullanırsak birkaç gün yeter."

"Yeter." Hiç önemi yoktu. Hiçbir şeyin önemi yoktu. Yenilmişti. Kaçıp saklanmıştı gene. Güvendeydi. Hep güvende olacak, hiç özgür olamayacaktı. "Haydi, gidelim" dedi kıza. "Aç değilim."

"Nereye gidelim?"

"Kapıya inelim. Çıkıp gidelim buradan."

Ayağa kalkarken oğlana baktı. Kızın bakışları kararsız, mutsuzdu. Oğlan kılıcın kemerini yeniden bağladı. Deri ceketi omuzlarına koydu. Her kası ağrıyordu. Hastaydı, yorgundu. "Haydi, gidelim" diye yineledi.

Kız kırmızı çıkınını sarıp bağladı. Kurutulmuş bir et parçasını dişleri arasına kıstırıp kolunu çıkının bağlarından geçirdi. Oğlan düştükleri dik ve sık çalılı yamacı tırmandı. Yüksek Ova'dan ormana giren patikaya çıktı. Oradan sola döndü.

Irena çalıları gürültüyle hışırdatıp ayağının altındaki ince dalları kıra kıra ona yetişti. "Nereye gidiyorsun?" diye sordu.

"Kapıya." Kendinden emin bir şekilde patikanın biraz solunu gösterdi. "Orada. Aşağıda."

"Evet. Ama bu yol..."

Oğlan kızın o patikanın bağıran beyaz şeyin kullandığı, yaptığı yol olduğunu söylemek istediğini, ama söyleyemediğini biliyordu.

"Doğru yöne gidiyor bu. Eğer yön saparsa, kırlardan geçerek eksen yola, güney yoluna çıkarız."

Kız onunla tartışmadı. Hâlâ kaygılı görünüyordu, ama sıkılmanın anlamı yoktu. Nereye ve nasıl gideceklerinin hiç önemi yoktu. Oğlan yürüdü. Kız onu izledi.

İz ince ama oldukça belirgindi. Sağa sola ayrılan çatallar, yolu şaşırtacak hayvan izleri yoktu. Oldukça düzgün gidiyordu. Her ne kadar dağın çıkıntı ve girintilerine uyup sağa sola "u" ve "v" dönüşler yapıyorsa da yönü güneye doğruydu. Ağaçlar ince, sık ve yüksekti. Bazen kaya oluşumlarıyla, dağdan dışarı fırlamış soluk granit parçalarıyla karşılaşıyor, bazen de patikanın tepesindeki çıplak kayalık yamaçları geçiyorlardı. Ağaçların altında, toprağın yumuşak olduğu yerlerde, yere düşmüş köknar iğneleri patikadan dışarı süpürülmüş, toprak yer yer kazılmış, yanlara atılmış oluyordu. Onları görünce Hugh o ağır, soluk, buruşuk bacakları ve sürüklenen gövdeyi düşündü. Bir insan gibi dik koşuyordu. Ancak insandan çok daha büyüktü. Ağırdı, ama hızlı koşuyor, kendini sürüklüyor ve acı çekiyormuş gibi bağırıyordu. Bir kez aklına geldi mi, görüntü onunla kalıyordu. Patika boyunca havada bir koku olduğunu düşündü. Uzaktan tanıdığı bir koku... Hayır, yakından biliyor, ama adlandıramıyordu onu. Bir bitkinin yazları böyle kokan beyaz çiçekleri vardı. Sperm gibi kokan... Tamam, işte! O tatlı, donuk koku. Yürümeyi sürdürdü. Aklında, yürüdüğü o yolda koşup duran o beyaz şeyin göründüğü bitmeyen anın dışında hiçbir şey olmadan yürüdü.

Dağın tepesinde bir yerlerden kaynayan pınarların birleştiği küçük bir akarsu yollarını kesti. İçmek için durdu. Çok susamıştı. Kız yanına geldi. Oğlan epeydir onun orada olduğunu, arkasından geldiğini unutmuştu. Kızın

yüzünün biçimi ve suyun parıltıları onunla o beyaz şeyin görüntüsünün arasına girdi. Irena su içtikten sonra yüzünü yıkadı. Kiri, tuzu, kanı temizledi. Suyu kollarından akıtarak ensesini ıslattı. Oğlan da onun gibi yaptı. Suyun değmesiyle biraz açılır gibi oldu. Gene de aklı yavaş işliyor, her şey sönük, solgun, anlamsız ve ayrımsız görünüyordu.

Kız bir şeyler söylüyordu.

"Bilmiyorum" dedi oğlan öylesine.

Bir an ağaçların altındaki alacakaranlığın şekilsizliğinde kızın parıldayan kara gözlerini gördü.

"Eğer biz hâlâ dağın doğu yönündeysek, güney şöyle olmalı" dedi, eliyle göstererek. Oğlan başını salladı. "Kapı... ama yol öyle çok dönüyor ki, karıştırıyorum. Eğer bu patikadan ayrılacaksak şimdi ayrılmalıyız. Belki o duygu hâlâ içimdeyken... Kapının nerede olduğu duygusu..." Gene oğlana baktı.

"Bu patikada kalmalıyız" dedi o.

"Emin misin?" diye sordu kız, bir rahatlamayla.

Oğlan başını salladı ve ayağa kalktı. Küçük akarsuyu atlayıp yola koyuldular. Kara ve sık ağaçların altı karanlıktı. Burada ne mesafeler, ne seçenekler, ne de zaman vardı. Devam ettiler. Yol yavaşça inmeye başlamıştı. Sağa dönüşler, sola dönüşlerden daha fazlalaşmış, onları dağın çevresini dolandırıp batıya götürür olmuştu. Batıya gittikçe hava daha kararacak, diye düşündü Hugh.

Irena kolundan çekti, durmasını istiyordu. Durdu. Onunla oturup yemek yemesini istiyordu. Aç değildi. Hem orada çok kalamazlardı. Gene de biraz dinlenmek iyi geldi. Kalkıp yola koyuldular sonra. Şimdi yollarını dik akan sular kesiyor, kanyonların karanlık girintilerinde gözden yitiyorlardı. Hugh diz çökerek her birinden su içti. Çünkü

sürekli susuyor ve su bir an için uyarıyordu onu. Yukarıya bakınca kara, sivri uçlu dalların arasından gökyüzünü, yanına bakınca derenin kıyısında onunla diz çökmüş kızın sessiz, yumuşak, düşünceli yüzünü görüyordu. Altlarında ve üstlerinde, dağın yamaçlarında esen rüzgârın uğultusunu duyuyordu. Buna benzer şeyleri fark ediyor, ellerinin yanındaki küçük eğreltiotlarıyla su bitkilerini şöyle bir görüyor, sonra kalkıp yürümeye devam ediyordu.

Havanın daha hafif olduğu, yuvarlak yapraklı, soluk gövdeli bazı ağaçların bulunduğu bir yere geldiler. Yol burada çatallanıyordu. Biri dönüp sola, dağdan aşağıya, öbürü ileriye gidiyordu.

"Bu güney yoluna iniyor olmalı" dedi Irena. Oğlan onun "bu" deyişinden, doğru yolun o olmadığını söylemek istediğini anladı.

"Bu yolda kalmalıyız."

"Gittikçe gidiyor. Biz şimdi batıya gidiyor olmalıyız. Belki yalnızca dağın çevresini dolanıp Yüksek Ova'ya geri dönüyordur. Sadece gidiyor."

"Tamam" dedi oğlan.

"Yoruldum Hugh."

Hiç durmamış, uzun zamandan beri dinlenmemiş, yemek yememişlerdi. Yola devam etmek istiyordu, ama oturdu ve yolun çatallandığı yerdeki soluk gövdeli ağaçların altında, kızın yemeğini yemesini bekledi. Sonra yola devam ettiler. Bir suyla karşılaştıklarında içtiler ve gene devam ettiler.

Yol şimdi yukarı çıkıyordu. İzledikleri yönler sol, sağ, aşağı ve yukarı olmuştu. Eksen duygusu çoktan yitirilmiş, anlamsızlaşmıştı. Kapı diye bir şey yoktu. İz dikleştikçe dikleşti. Dağın kitlesine uyarak dar ve derin koyaklarda içe ve dışa zikzaklar çiziyordu, ama hep yukarı doğruydu.

"Hugh."

Nefret ettiği adını sessizliğin içinde çok uzaktan duydu. Rüzgâr durmuştu. Hiçbir yerde ses yoktu. Sus, diye düşündü tasanın donuk dürtüsüyle, sessiz olmalısın şimdi. Yürüyüşünü istemeden kesti ve geriye döndü. Kızı bir süre göremedi.

Patikada oldukça geride ve aşağıda kalmıştı. Uzun, dik patikanın sık ağaçları altındaki karanlıkta duruyordu. Yüzü beyaz bir yama gibiydi. Eğer birkaç adım daha atmış olsaymış birbirlerini göremez olacaklardı. Öylesi daha iyi olurdu belki, ama durup bekledi. Kız çok yavaş geliyordu. Yokuşu zar zor tırmandı. İşte kitaplardan bir sözcük daha; tırmanmak, çalışmak, bu yolda yürümek ağır işti. Kız yorulmuştu. Oğlansa hiçbir yorgunluk duymuyordu. Yalnız, şimdi olduğu gibi, durup beklemek zor geliyordu. Yoluna devam etse sonsuza dek gidecekti.

Sonunda yanına varınca, "Böyle gidip duramazsın" dedi soluk soluğa, kızgın bir fısıltıyla.

Konuşmak zor geliyordu oğlana. "Çok uzak değil" dedi.

"Ne değil?"

Konuşma, demek istedi kıza. Fısıldamayı becerip, "Konuşma" diyebildi. Yoluna devam etmek için döndü.

"Hugh, bekle!"

Korkunun işkencesi kızın fısıltılı çığlığındaydı. Kıza döndü. Ona ne diyeceğini bilmiyordu. "Tamam" dedi. "Sen biraz burada bekle."

"Hayır" dedi kız, gözlerini oğlana dikerek. "Sen gidersen ben kalamam." Ve ileri atılıp oğlanı geçerek dar yolda öne düştü. Zıplayarak, sürüklenir gibi yürüyordu. Oğlan ardına takıldı. Patika karanlık köknarlarla dağın kaya

yüzleri altında döndü, tırmandı, döndü. Bir köşeyi döndüklerinde uçsuz bucaksız, karanlık ve aşağıya düşer gibi uzanan ormanları buldular. Uzaklarda, batıda karanlıklara gömülen tüm akşam ülkesi altlarındaydı. Durmayıp devam ettiler. Ağaçların altına, yapraklarla dalların arasına, dağın içine, kayaların altına girdiler. Sağ yanlarında zirvenin duvarları yükseliyor, üzerlerine sarkıyordu. Çatlak kayaların arasında yeşermiş ağaçlar kısa ve bodurdu. Ayaklarını bastıkları yer kayaydı ve patika dümdüz uzanıyordu.

Irena'nın titrek ve ağır yürüyüşü yavaşladı, sonunda durdu. Birkaç adım daha attı. Gene durdu. Oğlan yanına vardığında fısıltıyla, "Orada!" dedi.

Bir yarın duvarına bakıyorlardı ve yol o duvarın önünden daralarak geçiyordu. Hugh birkaç adım attı. Köşeyi dönünce yarın içine giden kıvrımı gördü. Yapraklarının yarısı dökülmüş çalılarla kaplı bir kayanın yüzü karşısında duruyordu. İçinde bir mağaranın ağzı vardı. İşte oradaydı! Elbette. Burası o yerdi! Durmuş, korku veya başka bir duygu duymadan bakıyordu. Gelmişti işte! Sonunda! Tekrar! Yaşamı boyunca hep buraya doğru gelmiş, başladığı işi hiç yarım bırakmamıştı.

Yalnızca mağaranın önündeki düz taş yoldaki birkaç adımlık yeri yürüyüp içeri girmek kalmıştı. Mağaranın içi karanlıktı. Alacakaranlık değil, karanlık. Zamanın başlangıcından sonuna kadar...

İleri yürüdü.

Kız daracık patikada oğlanı itip geçti ve taş yoldan aşağıya, mağaranın ağzına koştu, ama içeri girmedi. Eğilip yerden bir taş aldı. Karanlık ağızdan içeri fırlatarak bir kuş gibi ince sesiyle çığlık atarak, "Haydi o zaman! Çık dışarı! Çık dışarı! Çık dışarı!" diye bağırdı.

"Geri çekil" dedi Hugh, üç adımda kızın yanına gelerek. Kını sol eliyle tutup sağ eliyle kılıcı çekti. Ondan başka işine yarayacak bir şey yoktu. Mağaradan dışarıya soğuk bir soluk yayıldı. Ve o soğuk karanlıktan uyandırılmış koca ses, o inleyen uluma geldi. O surat olmayan surat, yarık ama gözsüz, dışarıya atıldı. Kör kör saldırıp oğlanın üzerine bembeyaz çöktü. Hugh kılıcı kabzasından iki eliyle tutarak yukarıya, buruşuk, beyaz karına batırdı ve tüm gücüyle aşağıya bastırdı. Islıksı inilti bir çığlığa dönüştü. Karnından boşalan soluk renkli kanı ve parıldayan bağırsaklarıyla yaratık kıvranarak geriledi. Kılıcı oğlanın elinden alıp üzerine yıkıldı. Oğlan zamanında yana kaçamadı. Altında kalarak ezildi.

8

Hâlâ kıpırdıyordu. Gövdesinin yanlarında bir kertenkelenin ön ayakları gibi küçük, ama insanlarınkine benzer kollarla ellerin titremesi ritmik, bilinçdışı reflekslerdi. İnsansı kollar, kadınsı kollar... Şunlar da göğüsleri... Dişi domuz memesi gibi sivri, kolların arasında göbeğe doğru... Gövdenin kasılmaları sürdükçe yara ve yaraya saplı kılıcın kabzası bir, bir daha, bir daha görünüyordu. Irena elleri ve dizleri üzerinde yere çökerek taşların üzerine kustu. Kendini biraz kaldırabildiğinde sürünerek oradan ayrılmaya, ölmekte olan yaratıktan ve açılmış karnın kötü kokusundan uzaklaşmaya çalıştı. Ama Hugh orada, o şeyin altında yatıyordu. Onu nasıl orada bırakabilirdi? Belki o da ölmüştü. Ya da ölüyordu. Korkuyordu. Yapabileceği bir şey yoktu. Ayağa bile kalkamıyordu. Tit-

reyip duruyor, garip garip, "Ao, Ao!" diye sesler çıkarıyordu. O şeyin yanına gelip, seğiren kolların altına uzanınca ona öylesine yaklaşmıştı ki, yaranın içinde kayan organlarını gördü. Ve Hugh o kocaman, buruşuk bacakla gövdenin altında sırtüstü yere mıhlanmıştı. Uzanıp ona dokunamıyordu. Oradan çekip çıkaramazdı. O canavar şeyi onun üzerinden itmeye çalışmalıydı. Ellerini o beyaz, buruşuk bedene değdirdiğinde bir çığlık attı.

Soğuktu. Ölüm soğukluğu. Cansız ve katıydı. Kasılmaları mekanikti. Başını eğip gözlerini yumarak, ağlayarak itmeye başladı. Biraz kıpırdadı. Kızın itişiyle döndü ve yavaşça devrilerek arkası üstü düştü. Hugh'un kan ve balçık gölü içindeki bedeni serbest kaldı. İnce, beyaz ön kollar havaya dikilmişti. Onların zayıflayan ama çoğalan seğirmelerini görüşünün bir köşesinde tutarak Hugh'un yanına diz çöktü Irena. Oğlan sırtüstü yatıyordu. İki bacağı yana kıvrılmış, yüzü maskeyle örtülmüş gibi kana bulanmıştı. Kız elleriyle yüzünü temizlemeye, burun deliklerini ve ağzını açmaya çalıştı. Soluk alıyordu. Belirli aralıklarla iç çeker gibi ufacık soluklar alıyor, ama hiç kıpırdamıyordu ve yüzü soğuktu. Canavar şey üzerine düşüp uzun süre kaldığı için içindeki canı boğmuş, soğutmuştu. Kırılmıştı. Eğer onu bu pislikten... Kandan, patlamış bağırsaklardan ve bembeyaz kasılıp kalmış şu yığının altından çıkarabilse... Ama bakamıyordu bile. Onu başka bir yere taşıyabilse, temizleyip, bir ateş yakarak ısıtabilse, ikisi de ısınabilse... Yerinden kıpırdatamadı bile. Eğer sırtı sakatlanmışsa böyle yapmakla onu öldürebilirdi. Kırılmış olabileceklerinden çekindiği için bacaklarını bile düzeltemiyordu.

"Ne yapacağım?" diye inledi yüksek sesle. Dili ağzının içinde kurumuş, şişmişti. Çoktandır, mağaraya gelmeden

kilometreler öncesinden beri su içmemişti. Hugh'un saatler süren acımasız yürüyüşü, hiç durmaması... Önde ya da arkada yürüse de onunla birlikte kalmak zorundaydı. Çünkü biliyordu ki ikisi tek başlarına bu ülkeden çıkamazlardı. Yol tepeye tırmandıkça tırmanmış, pınarlar kalmamış, mağaraya gelmişlerdi. Kızın ağzı tahta gibi kurumuştu. Bir yerlerde su olmalıydı. Topukları üzerine çöktü. Mağara ağzının karanlık boşluğu önündeki taş düzlüğe, çıplak yamaçlara, tepedeki uçurumlara, ağaçların tepelerine ve geçidin ötesinde yükselen sırtlara yarı gören gözlerle baktı. Hâlâ o beyaz şeye bakamıyordu, ama ön kollarının titreyişi hep gözünün kenarındaydı. Neredeyse tükenen bir titreşime dönüşmüştü. Ellerini taşlara silmeye çalıştı. Yapış yapıştılar ve o kanlı balçık giderek katılaşıyordu. Hugh'un soluğunun boğazına takıldığını duydu. Ellerini kıpırdattı ve öksürdü, bir çocuk gibi küçük ve incecik. Dudakları oynadı. Bir süre sonra gözlerini açtı. Önce bir anlamı yoktu bakışlarının, ama kız yanına çöküp adını söyleyince ona baktı. Kız onun mavi gözlerini ve ruhunun canlı olduğunu gördü.

"Hareket edebilir misin Hugh? Kalkıp oturabilir misin?"

Oğlanın soluğu göğsünde ıslık çaldı.

"Boğ...ul...dum" dedi güçsüzce.

"Geçti artık. Sana çarptı. Eğer kalkabilirsen buradan çekip gideriz. Seni kaldıramıyorum."

"Şişman" dedi oğlan. "Bekle."

Gözlerini kapayıp sonra gene açtı. Dudaklarını sıkıp iki dirseği üzerinde doğruldu. Başı göğsüne düşüyordu. "Ağır ol" dedi. Kendine mi, kıza mı söylediği belli değildi. "Oluyor" dedi kız ona, omuzlarından tutarak. "İşte böyle." Yalpalayarak dizleri üzerine kalktı. Öylece kaldı bir süre.

Nerede olduğunun farkında değildi. Yanı başında seğirip duran cesedi görmüyordu. Kendi bedeni dışındaki şeylerle bağlantısı yoktu henüz. Ayağa kalkmaya kalkışınca Irena ona yardımcı olmak için omzunu koltuk değneği gibi kolunun altına soktu. Çok ağırdı. Ayaklarını sürüyerek yürüyor, görmüyordu. Kız sendeleyerek onu canavar yaratığın çevresinden dolaştırdı. Düz taşlıktan geçirip mağara duvarının yanındaki ince ağaçların altına götürdü. Yol oradan devam ediyordu. Birdenbire sola, aşağıya dönmüştü. Öyle dik iniyordu ki, Hugh ayakları üzerinde duramadı. En azından mağarayı geçmişlerdi. Onu oracığa, yola oturtur ya da yatırır, kendisi su bulmaya gidebilirdi. Bir akarsu sesi duyar gibi olmuştu. O sesi mağaranın önündeki taşlıkta oldukları süre boyunca duyduğunu düşündü. Patikanın dönemecine kadar ayaklarını sürüyerek yürüttü Hugh'u. Yol yüksek eğreltiotlarının arasından aşağı sarkıyordu. Yolun üzerinden, taşların arasında incecik bir tabaka oluşturan bir su akıyor, dağ tarafındaki eğreltiotları ve yosunların arasında gözden kayboluyordu. "Burası" dedi kız. Ona destek olmayı bırakır bırakmaz Hugh tekrar dizleri üzerine düştü. Sonra da elleri üzerine. Kız "Yat" dedi. O da yanlamasına çalıların arasına uzandı.

Kız elleriyle yüzünü dupduru akan derede yıkayıp su içti. Hugh'a da elleriyle su içirdi, her seferinde bir yudum. Yapabileceği en iyi şey oydu. Sonra onu oturtup ceketini çıkarmaya çalıştı. Hiç yardımcı olmuyordu oğlan. "Kanlandı her yeri Hugh. İşkembe gibi kokuyor."

"Üşüyorum" dedi oğlan.

"Bir battaniyem, pelerinim var. Kuru o. Daha sıcak tutar seni."

Direnci bilinçli değildi oğlanın. Güçlükle deri ceketi üzerinden çıkarabildi. Omuzlarını oynatınca iki kez acıy-

la bağırdı. Kız omzunun çıkmış ya da kırılmış, kolunun yaralanmış olabileceğini düşündü. Ama oğlan yeterince açık, "Yok bir şey" dedi. Gömleğinin önüne de bütün o soluk, kahverengi-kırmızı yapışkandan bulaşmıştı. Kız onu da çıkardı. Yara bere izi yoktu bir yerinde. Omuzları, kolları, göğsü ağır, düzgün ve güçlüydü. Eğreltiotlarının arasındaki bu karanlık yerde bembeyaz görünüyordu. Onu kırmızı peleriniyle sardı. Gömleği yıkayıp yüzünü, boynunu, ellerini iyice silmek için kullandı. Sonra onu yeniden duruladı. Su iyi gelmişti; değmesi, serinliği, duruluğu. Kendi başına bıraktığında gözlerini kapayıp yere uzanıverdi oğlan. Solukları hâlâ zayıf, ama düzgündü. Kız, eli onun elinin üzerinde, oturdu, hem onu, hem kendini rahatlatmak için.

Tepeden görülen geniş geçit sessizdi. Pınarın küçük, sürekli müziği dışında bütün dağ susmuştu.

İyi bir yerdi orası, patikanın yanındaki şu girinti. Eğreltiotları, taşlar, ışıldayan suyun incecik tabakası, köknarların kıpırdamayan, karanlık dalları. Kız yukarı baktı. Patika birden bu tarafa dönmüştü. Taş düzlükle mağaranın hemen altında olmalıydılar. Su mağaranın tabanından kaynıyor olmalıydı. Aydınlığa buradan çıkıyordu. Mağaranın önündeydiler, ama onu aşmış, ötesine geçmişlerdi. Canavarın önünden geçip gitmeyi aklından bile geçirmedin, diye düşündü Irena. Sadece ona gitmeyi düşünüyordun. Ya sonra ne olacaktı?

Yeniden, sessizce ve acısız, ağlamaya başladı. Yaşlar yanaklarından pınarın suyu gibi incecik akıyordu. O acınası, iğrenç kolları, sivri beyaz memeleri düşündü. Yüzünü kollarının arasına gömerek ağladı. Canavarın yerini geçtim. Artık geri dönemem. Devam etmek zorundayım. Orası benim evimdi, penceredeki ışık, ocaktaki ateş. Ora-

da bir çocuktum ben, kızlarıydım, ama bitti. Ben şimdi sadece canavarın kızı, kralın çocuğuyum. Yalnız gitmesi, devam etmesi gerekenim, çünkü ardımda bir evim yok.

Su küçük, korkusuz şarkısını söylüyordu. Sonunda uyumak için yere kıvrıldı. Bitkindi. Oldukları yer ıslaktı. Eğreltiotları tenine değdikçe ürperiyordu. Toprak nemliydi. Isınamazdı burada. Yakınlarda ateş yakacak bir şey yoktu. Gevşediği için odun toplayıp ateş yakacak gücü de yoktu. Hugh çok derin uyuyordu. Biraz yüzükoyun dönmüş, ısınmak için büzülmüştü. Kırmızı pelerinin bir ucu çalılara takılmış, aralık duruyordu. Kız o aralıktan pelerinin altına sokuldu. Sırtını Hugh'un sırtına dayadı. Bir işe yaramadı. Döndü, pelerinin içinde kolunu oğlanın üzerinden aşırdı. Sıcaktı, rahattı böylesi. Bir taşın düşmesi gibi uykuya daldı.

* * *

Uyanınca bir süre sıcaklığın içinde Hugh'a sarılarak yattı. Soluk alıp verişlerinin usul ritmiyle salındı. Sakinleşmişti. Anılar, suyu çekilen bir nehir yatağındaki çakıllar gibi, kendilerini yavaşça biçimlendirmeye başladı. Yeniden o dar ve dik yoldan mağaranın ağzına koştu, meydan okuyarak bağırdı. Taşlara basıp kaydı. Kırmızı pelerinin kıvrımlarından kendini kurtararak kalktı. Bir süre öylece oturdu. Hâlâ uykuluydu. Çevredeki eğreltiotlarına, pınarın suyuna, aşağıdaki boğazın ağaçlarına, mavimsi derinliklere, uzaktaki dağların sert çizgilerine ve renksiz gökyüzüne baktı. Emekleyerek suya gitti. Bir taşın üzerindeki çukurda biriken sudan içmek için eğildi. Aklını toparlayabilmek için yüzünü, ensesini soğuk suyla yıkadı. Sonra da patikadan aşağı indi. Ağaçların arası-

na girerek çişini yaptı. Geri döndüğünde Hugh pelerine sarınmış, iki büklüm oturuyordu. Sık, kalın, sarı saçları, kızın bulaşan kanları temizlemeye çalışmasından ötürü dimdikti. Sakalları bayağı uzamıştı. Hantal ve ürkek duruyordu. Kız ona nasıl olduğunu sorduğunda yanıtlaması epey zaman aldı. "İyi" dedi. "Soğuk."

Kız etle ekmek çıkardı. Oğlanın payını uzattı. Ama o onları almak için kolunu pelerinin altından çıkarmadı. Üzgün üzgün büzüldü. "Şimdi değil" dedi.

"Haydi. Hiç yemedin. Dün... her ne zamansa işte!"

"Aç değilim."

"Hiç olmazsa bir şey iç."

Oğlan başını salladı, ama pınara gidip su içmek için de yerinden kıpırdamadı. Bir süre sonra, "Irena" dedi.

"Evet" dedi kız, tütsülenmiş etten çiğniyordu. Açlıktan ölüyor gibiydi. Oğlanın elini sürmediği payına gözünü dikmişti.

"Şey... nerede?"

"Yukarıda" dedi, suyun üzerindeki sık çalılı yokuşu göstererek. Oğlan rahatsız baktı o tarafa.

"O..."

"Öldü."

Hugh titredi. Kız titremenin her yanını sardığını gördü. Onun için üzüldü, ama o anda düşündüğü tek şey yemekti. "Bir şey ye" dedi. "Çok lezzetli. Fazla gecikmeden gitmemiz gerekiyor. Eğer biraz düzeldiysen."

"Gitmek" diye yineledi oğlan.

Kız sert, kuru ekmekten bir parça daha kopardı. "Uzağa. Dışarıya. Kapıya."

Oğlan bir şey söylemedi. Bir dilim kurutulmuş et alarak isteksizce ısırdı, ama geri kalanını bıraktı. Su içmek için kaynağa gitti. Zorlukla yürüyordu. İçebilmek için

eğilmesi epey sürdü. Uzun süre içti ve gene zorlanarak kalktı. Kırmızı pelerini omuzlarında tutmaya çalışıyordu. "Gömlek ya da başka bir şey giysem" dedi.

"Bakayım kurumuş mu? Yıkamak zorunda kaldım. Ceketini de."

Eğilip kurumuş kanla çizgi çizgi kararmış, katılaşmış kot pantolonuna baktı. Yutkundu. "Tamam. Nerede?" dediği sırada kızın kuruması için serdiği gömleğini büyük bir eğreltiotunun üzerinde gördü. Pelerini omzundan çözerek ona uzandı. Irena oğlana baktı. Kalın ve parıldayan kollarıyla boynunun güzelliğini seyretti. İçi acıma ve beğeniyle doldu. "Canavarı öldürdün Hugh" dedi.

Oğlan gömleğinin düğmelerini ilikledi ve biraz durduktan sonra kıza döndü. Gri kayaların ve kemerleşen eğreltilerin arasında kıpırdamadan duruyordu. Kız da başka bir kayayla eğreltiotunun arasında duruyor, birbirlerine bakıyorlardı.

"Sen benim önüme geçtin" dedi yavaşça. Yukarıdaki patikanın kıvrıldığı yeri hatırlamıştı. "Koştun. 'Çık dışarı!' diye bağırdın. Nasıl?.. Bunu sana yaptıran ne oldu?"

"Bilmiyorum. Sürekli korkmak canıma yetmişti. Tepem attı. Mağarayı görünce... Orayı görünce onun içeride olduğunu anladım. Onu bulmak için içeri girecektin. İçeri girecek ve bir daha dışarı çıkmayacaktın. Buna dayanamadım. Onu dışarı çıkarmalıydım."

Gömleğinin eteklerini pantolonunun içine soktu. Hareket ettikçe yüzünü acıyla buruşturuyordu.

"Dişi miydi o?" diye sordu.

"Evet." O şeyin memelerinden, ince kollarından söz etmek istemedi.

Oğlan başını salladı. Hasta gibi bakıyor, benzinin solukluğu giderek artıyordu. "Hayır, o... onu öldürmemin

nedeni..." dedi ve bir destek bulmak için kolunu uzattı. Ayakta durdukça sallanıyordu.

"Önemi yok artık. Öldü."

Öylece duruyordu oğlan. Yüz sarkmış, suya bakıyordu.

"Kılıç..."

"Kemerle kın burada, çalıların arasında bir yerde. Kılıç..." Kızın da yüzü onunki kadar rahatsız görünüyor olmalıydı ki, oğlan araya girdi hemen, "İstemiyorum."

"Hugh artık gitmemiz gerekiyor. Gitmek istiyorum. Eğer sen yeterince düzeldiysen."

"Bana ne oldu?"

"Üzerine düştü."

Oğlan derin bir soluk aldı, şaşırmıştı.

"Bir yerin falan kırılmamış, değil mi?"

"İyiyim. Isınamıyorum."

"Yemek yemelisin."

Oğlan başını salladı.

"O zaman gidebiliriz belki. Nemli burası. Belki yürümek ısıtır seni."

"Olur" dedi ve eğreltilerin arasında uyudukları yere indi. Irena toparlanmaya başladı. Yiyecek çıkınını ve hâlâ ıslak olan deri ceketi kolay taşıyabilmek için birlikte bağladı. Hugh'a kırmızı pelerini uzattı. "Doğru giy şunu. Bak, boynundan bağlanabiliyor. Ceketini kuruyana dek taşırım ben." Oğlan öyle biçimsiz bir adım attı ki "Omzun iyi mi?" diye sordu kız.

"Evet. Şu yan tarafım, sanırım bir şey burkuldu."

"Yürüyebilecek misin?" diye sordu kız sertçe, korkarak.

"Isınınca geçer." Oğlan özür diler gibiydi.

"Nerede olduğumuzu bilmiyorum" dedi kız.

Patikada, onu kesen el genişliğindeki suyun, eğreltilerle yosunların arasından, ağaç köklerinin içinden geçip dağdan aşağı aktığı yerin biraz ötesinde duruyorlardı.

"Gideceğimiz yeri bilmenin tek yolu geldiğimiz yolları geri yürümek." Yukarıyı, mağaranın olduğu yeri işaret etti. "Orayı geçip Yüksek Ova'ya dek olan tüm yolu geri yürümek, sonra kasabaya, oradan da güney yoluna çıkmak."

"Yoo" dedi Hugh.

"Pekâlâ" dedi kız. Çok rahatlamıştı, ama bunu kendine bile açıklamaktan çekiniyordu. "Ben de istemiyorum. Müthiş uzun bir yoldu. Ama burada kapının ne yönde olduğunu bilemiyorum."

"Eğer aşağı inersek" dedi oğlan, "belki ekseni, yön duygusunu bulabiliriz tekrar."

"Olur. Eğer bu olduğumuz yer dağın güney yüzüyse, patika doğuya gidiyor demektir. Eğer doğuya ya da güneydoğuya gitmeyi sürdürürsek eteklerde bir yerde üçüncü ırmağı geçmemiz gerekir. Onu izleyerek yola, sonra da kapıya ulaşabiliriz. Geri dönmenin yarısı bile değildir."

Oğlan başını salladı. Kız dikenli, sık köknarların altından yola koyuldu. Yürümeye başlamak onu neşelendirmiş, ayrıca geri dönmeme olayına sevinmişti. Hep oğlanın geri dönmek isteyebileceğinden korkmuştu. "Arkana bakmadan git!"

Karanlık yolda beyaz şekiller sessizce duruyordu, bundan çok önceden, her zaman, hiç değişmemecesine...

Patika dar ve taşlıktı. Hafifçe aşağıya iniyordu. Yürümek güzeldi. Kollarındaki, bacaklarındaki düğümler çözülüyor, kapıldığı uyuşukluktan sıyrılıyordu. Soluğu düzelmişti. Yüksek Ova'dan mağaraya çıkan o bitmek tükenmek bilmeyen yolda, korkulan ama durmamacasına gidilen gün ya da günlerin tümünde doğru dürüst soluk alamaz olmuştu. Ciğerlerini aşağıdan bir basınç sıkıştırmıştı. Şimdi ise soluk almakta serin bir su içmenin

derin mutluluğunu duyuyordu. Soluk alıyorum, soluklandım, soluk oldum. Kendimi buldum, yeniden buldum. İşte yürüyor, işte toprağa basıyorum. Ben toprağım. Soluğum ben. Her şeyin üzerinde sevincim.

Patika geçidin dibine ulaştığında epey yol yürümüşlerdi. Burası koyu alacakaranlıktı. Sessiz bir derecik üzerine sarkan eğreltiotların, çalıların altından akıyordu. Kaygan, karanlık bir geçitti burası. Hugh yavaşça karşıya geçti. Kız onun yürümekte zorlandığını gördü. Kanyonun bu yakasında patikanın geri dönerek batıya yöneldiğini gözledi.

Eğer orası batıysa.

Bu karanlık ve kaygan yerde içindeki tüm güven uçup gitti. Ya düşündüğünden daha fazla yol gelmişlerse? Ya canavarın mağarası dağın batı yüzünde idiyse? Tüm yön değerlerini yitirmişti. Onun hiç tanımadığı bir ülkedeydiler. Anirotembre, dağın arkasındaki topraklar... Bu ad buraları için ettikleri tek sözdü. Eğer burada kasabalar varsa bile, onlardan hiç söz etmemişlerdi. Bir kez Hugh batıyla ilgili ne demişti? Denizle ilgili bir şey... Durumları hiç iyi değildi. Ne yapmaları gerektiğine karar vermeliydi. Üzerinde yürüdükleri yol bir çember olabilirdi. Yüksek Ova'dan ayrıldıklarından beri aynı yolda yürüyorlardı. Canavarın yoluydu bu. Zikzaklar çizip, koyaklardan içeri dışarı dönüp, dağın çevresini dolanarak Yüksek Ova'ya çıkabilirlerdi. Günlerce sürecek bir yürüyüş, belki, ama Hugh orada öylece, başı biraz öne düşmüş, duruyor olmalarına sevinmişti. O çemberi tamamlamaya gerek yoktu. Canavarın yolundan ayrılmalı, çıkıp gitmeliydiler.

"Belki burada yoldan ayrılmalıyız, diye düşünüyorum" dedi, alçak sesle. Bu derin yer ürküntü veriyordu ona. "Hep doğuya yönelmeye çalışmalıyız."

Oğlan üzerlerindeki karanlık yamaçlara baktı. "Yolun dışında yön bulmamız çok zor olur."

"Bu ırmak doğuya akıyor. Sanıyorum. Onu izleyebiliriz."

"Olur."

"Yalnızca doğu olduğunu tahmin ediyorum" dedi kız kısaca. "Bilmiyorum."

"Bilmenin yolu yok ki." Kızı günahlarından sorgulamadan azat ediyordu. "Ben hiçbir yere gidemezdim" dedi, karanlıklar içinden kıza bakarak. "Kendi başıma yani..."

"Yeniden dışarı" dedi kız. "Belki. Eğer bu ırmak doğru yöne akıyorsa."

"Hiç de ırmak değil, bir dere bu" diye karşı çıktı oğlan cana yakın bir tavırla.

"Ben hepsine ırmak diyorum. Burada biraz dinlenmek ister misin?"

"Yoo! Yer çok ıslak. Devam edelim."

Sanki yolu biliyormuş gibi adımını patikanın dışına atmak, patikasızlığı seçmek sinir bozucu bir şeydi. En azından, yürümek zor değildi başlangıçta. Boğazın bu tarafındaki ağaçlar iri ve yaşlı çamlardı. Aralarında hiç çalı bitmemişti. Dere yatağından çıktıklarından beri. Arazi çok eğimliydi. Çok geçmeden kız sağ bacağının beş on santim daha kısa olmasını dilemeye başladı. Ama iyi gidiyorlardı. Burası daha aydınlıktı.

Su daha dik bir eğimle akmaya başladı. Irena onu yakından izlemeye çalışmadı. Yürüyüşün daha kolay olduğu, suyun akışına paralel sırta çıktı. Tepeden önlerini görebilmeyi umuyordu, ama her zamanki gibi ağaçlar engeldi. Patikadan ayrılmakla aptallık mı etmişlerdi? Belki, ama geri dönmeyecekti. Yapacakları tek şey şanslarını denemekti. Acıkmıştı, ama durmak için çok erkendi daha.

Mağaranın altında uyumuş oldukları yeri düşündü. Saatler önce, ta dağın tepesinde. Döndü ve "Biraz dinlenmek istiyorum" dedi, ona yapışmış gibi arkasından gelen Hugh'a. Hemen durdu oğlan. Çevresine bakındı ve büyük, sık yapraklı iki ağacın kökleri arasında düzgün bir toprak parçasını işaret etti. Oraya yürüdüler. Oğlan kırmızı pelerine sarınmıştı. Arkadan bir nine gibi görünüyordu, ama önden çok heybetliydi. Oturacak uygun birer kök buldular ve Irena bağlarını çözüp yiyecek çıkınını ortaya açtı. "Bu kez biraz hafif yesek iyi olur gibi geliyor. Bundan sonra duracağımız yerde daha çok yeriz. Çok mu acıktın?"

"Hiç acıkmadım."

"Gene de bir şeyler ye."

Kız utandıracak kadar az görünen yiyecek paylarını dağıttıktan sonra kalanı kaldırdı ve kendi payını yemeye başladı. Yavaş çiğnerse daha uzun sürermiş gibi geliyordu, ama hemen bitiverdi. Daha oğlan payının yarısını bile yememişken bitirmişti payını. Oğlan ekmeğe dokunmamıştı. Kız endişeyle baktı ona. Solgundu, ama derbeder görünüşünün çoğu tıraş olmamışlığındandı. Bakışlarında bir gerginlik yoktu. Tersine rahat ve dingin dolaştırıyordu gözlerini ağaçların aralarında. Kızın kendine baktığını algılayarak ona döndü. "Sen çalışıyor musun? Yoksa okula falan mı gidiyorsun?" diye sordu.

Soru önce anlamsız ve delice geldi kıza. Yanıtlayamadı hemen. Burada, canavarın dağında yollarını yitirmişken. Sonra oğlana bu soruyu sordurtan dürtü onda da belirdi ve garip bir yan görmedi. "Çalışıyorum. Mott ve Zerming'de. Ben taşıyıcıyım."

"Ne?"

"Taşıyıcı. Kentte bir sürü yan kuruluşları ve bağlantıları var. Bir sürü haberleşme, notlar, bir alay ozalit, pa-

ketler... Bir tür mühendislik işi yapıyorlar. Postaya vermek yerine onları çeşitli ofislere taşıyacak birini tutmak işlerine geliyor. İş oldukça büyük çapta, ama hâlâ yerel çalışıyorlar. Daha çok Bay Zerming götürüyor işi. Kendi arabası olanları çalıştırmak işine geliyor. Ben de bütün benzinimi bedavaya getiriyorum."

"Delilik" dedi oğlan kızı onaylarcasına. "Hep arabayla dolaşıyorsun o zaman."

"Bazılarına, kent merkezindeki bürolara yürüyerek gitmek daha kolay oluyor ya da otobüse binmek. Bazı günlerse hep arabayla dolaşmak gerekiyor. Garip bir iş yani. Kendi başıma olabildiğim, istediğimi yapabildiğim için hoşuma gidiyor. Başka birinin nasıl yapılacağını söylediği şeyleri yapmaktan nefret ederim."

"Pek çok işte asıl dert o."

"Bu işteki dert de çocuk işi olması. Gerçekdışı gibi. Biliyor musun, gerçekte bir iş yapmıyorsun. Git, git, hiçbir yere ulaşama."

"Ne yapmak isterdin?"

"Bilmiyorum. İşi kafama takmıyorum. Anlarsın. İdare ediyorum. İş işte. Ama insanın gerçekten yaptığı şey farklı olmalı. Farklı olmak zorunda. Çiftçilik gibi... Öğretmenlik gibi... Veya çocuklar. Ama henüz orada değilim. En başında gerçek bir toprağın, bir traktörün olmalı ya da öğretmenlik, hemşirelik diploman falan."

"Bir devlet okulunun gece bölümüne gidebilirsin" dedi oğlan, düşünceli. "Gündüzleri de işe gidersin. Başlamış olursun. Eğer..."

"Sanki bunları daha önce düşünmüş gibisin. Yoksa senin özel bir okula mı gitmen gerekiyor?"

"Ne için?"

"Kütüphane işi. Söylemiştin ya."

Yavaşça kıza baktı yeniden. "Doğru" dedi. Kız o bakışla, oğlanın içinde önemsizleşmiş, ama mutlak ve sürekli olan bir özlemini keşfettiğini anladı. Onun ne olduğunu bilmiyordu, ama etkisi sevindirdi onu. "Çılgınlık" dedi oğlana. "Tüm o kitaplar. Onlarla ne yapabilirsin ki?"

"Bilmem" dedi oğlan. "Okunur mu?"

Gülümsemesi tümüyle iyi niyet doluydu oğlanın. Kız güldü. Gözleri karşılaştı. Sonra ikisi de ötelere baktı. Bir süre sessizce oturdular.

"Eğer gerçekten doğuya gittiğimizden emin olabilseydim çok rahatlayacaktım. Sen iyi misin şimdi?"

"İyiyim."

Oğlan hep alçak sesle konuşuyordu. Kız onun sesindeki titreşimi, konuşmasa bile duyabiliyordu. Şarkı söyleyen güzel bir sesi olabilirdi.

"Şuram çok acıyor" dedi oğlan çekinerek. Hafif bir dokunuşla sol böğrünü gösteriyordu.

"Bakayım."

"Yok bir şey."

"Neyse ne, dur da bakalım. Sanırım o tarafına sert bir şey çarptı."

Oğlan gömleğini yukarı sıyırmaya çalıştı, ama sol kolunu kaldıramadı. Gömleğinin düğmelerini çözdü. Utanmıştı. Kız da ona dokunmamaya, doktorca davranmaya çalışıyordu. Dirseğinin hizasında, göğüs kafesinin bittiği yerde bir çay tabağı büyüklüğünde yeşilimsi kara bir leke vardı. "Aman Tanrım!" dedi.

"Ne var?" diye sordu oğlan kaygıyla. Görmek için eğilemiyordu.

"Bir çürük sanırım." Kızın aklına beyaz yaratığın karnındaki kılıcın kabzası geldi. Düşüncesiyle tüm bedeni

kasılıp büzüldü. "Şeyden... üzerine düşünce..." Lekenin çevresi sararmıştı. Göğüs tahtasına doğru giden başka çürük ve lekeler de vardı. "Mutlaka acıyordur" dedi. O çürükten yayılan sıcaklık daha dokunmadan parmak uçlarına yansıdı.

Oğlan onun elini tuttu. Kız onun canını yaktığını sandı ve gözlerini yüzüne kaldırdı. Kıpırdamadılar. Oğlan bir dizini göğsüne çekerek oturmuş, kız yanında yere diz çökmüştü.

"Sana hiç dokunmamamı söylemiştin bana" dedi kısık sesle.

"O eskidendi."

Oğlanın dudakları yumuşadı, gevşedi. Bakışları dikkatli, son derece ciddiydi. Kız onu daha önce bir kez daha böyle görmüştü. Başka erkeklerin yüzlerinde de görmüştü aynı maskeyi. Tümünü aynı yapan, hatta kızın kendi yüzünü de gizlediği maskeyi. Şimdi korkmuyordu. Ürküyor, ama merak ediyordu. Oğlana bakıyordu. Onun dudaklarına, gözlerinin yanındaki şakak çukuruna, o çürük yere dokunduğu yumuşaklıkla dokunarak, o acıyı, o arzuyu tanımak istiyordu. Oğlan kıza beceriksiz ve ürkekçe sarıldı. Kız kollarını ona kaldırdı. İçinin su gibi yumuşadığını, hızlandığını hissediyordu. Sonra oğlan kızın üzerine uzandı. Yenercesine. Ancak kızın gücü oğlanın gücünü tuttu ve yuttu.

Oğlan kıza girince, kıza girilince birlikte doyuma ulaştılar. Ve birlikte yere uzandılar, karışmış, kaynaşmışlardı. Göğüs göğüse, solukları birbirine karışarak. Kızın içinde yeniden kalkıncaya kadar. Kız onun çevresinde kapandı. Uzun bir sevinç çırpıntısı yönetiyordu ikisini de.

Sonra oracığa uzanıverdi oğlan. Gözleri kapalı, başı yana dönüktü. Dörtte üçü çıplak, pantolonu dizlerine

inikti. Kız oğlanın kalçasından boğazına uzanan o uzun, muhteşem çizgiye dokundu. Koltukaltlarındaki garip bir şekilde masum, açık renk ipeksi kıllara baktı. "Üşümüşsün" dedi ve yattıkları yerde kırmızı pelerinle üzerlerini örtmeye çalıştı. "Çok güzelsin" dedi oğlan. Elleri o güzelliği acele etmeden, sevecen ve uykulu okşayışlarıyla anlatmaya çalışıyordu. Yüzünü kızın omzuna gömerek yattı. Kız yarı uykulu gözlerle, dingin gökyüzünün perdesinde çamların kıpırdamayan yapraklarına baktı. Birbirlerine sağladıkları rahatlık çok büyüktü, ama sahip oldukları tüm rahatlık o kadarcıktı. Yer sertti. Kız oğlanın uykusunda titrediğini hissetti. Ondan uzaklaştı. O, bir an uykusundan sıyrılıp, kızın adını söyleyerek karşı çıktı.

Kız biraz titreyerek giysilerini üzerine çekti. Oğlanı kaldırıp sonunda oldukça kurumuş olan deri ceketini giydirdi. Onun da üzerine pelerini örttü. "Şok seni böyle üşütüyor" dedi.

"Neyin şoku?" dedi oğlan, sakin bir gülümsemeyle.

"Kes sesini! Seni üşütüyor işte. Yaralanmanın şoku."

"Sanırım ısınmanın yolunu bulduk."

"Evet, tamam da burada yatıp sevişerek kapıya varamayız Hugh."

"Kalkıp yürüsek de oraya varıp varamayacağımızı bilmiyorum" dedi oğlan. "En azından dinlenmeleri değerlendirebiliriz" diye ekledi. Kıza bakıp duygularını incitmediğinden, hakaret etmemiş olduğundan emin olmak istedi. Kız oğlanın bu alçakgönüllülüğü ile kırılganlığını çok beğeniyordu. Ben ondan daha kabayım, diye düşündü. Beni yargılasa beğenmemeli. Ancak oğlan onu yargılamıyordu. Kıza ne yargılayarak, ne belli bir yer ayırarak, ne kullanmak amacıyla yaklaşıyordu. Gücünün ve ihtiyacının ötesinde hiçbir şeyle gelmemişti ona.

Kıza bakıyordu. "Irena, biliyor musun? Bu şimdiye dek başıma gelen en güzel olaydı."

Kız başıyla onayladı. Yanıtlamayı beceremedi.

"Sanırım gitmek zorundayız" dedi oğlan. Sol böğrünü düşünceli ve iğrenen bir duyguyla yokladı. "Umarım geçer bu da."

"Biraz zaman alacak gibi. Çok kötü çürümüş."

Gene kıza bakıyordu. Emin değildi. Sonra karar vererek kıza yaklaştı, yanaklarıyla saçlarını okşayıp dudaklarını öptü. Ustaca değil, çok hırslı da değildi, ama ilk öpüşmeleriydi bu. Öpüşmekten çok o iri elinin dokunuşu hoşuna gitti kızın. Oğlana güzel olduğunu, ondan çok hoşlandığını söylemek istedi, ama söz söylemekte hiç usta değildi.

"Yeterince ısınabiliyor musun?" diye sordu oğlan. "Tüm giysileri ben giydim."

"Yürümeye başlar başlamaz ısınırım ben her zaman."

Kızın yola çıkmasını bekledi, çünkü ne yöne gitmeleri gerektiği konusunda hiçbir fikri yoktu. Kız sırtın tepe çizgisini izleyip ırmağın akışınca bir doğrultu tutturarak, doğu olduğuna karar verdiği yönde yeni bir güvenle yola çıktı.

Uzunca bir süre konuşmadan kararlı bir şekilde yürüdüler. Sırt, yani dağın uzun, aşağı sarkan mahmuzu, yürüdükçe biraz sola döndü. Yer yer yükselip alçalıyordu, ama eğim genelde hep aşağı doğruydu. Ağaçlar seyrekti. Yürüyüşlerini kolaylaştırıyordu. Hatta bazı geniş açıklıklar da çıkıyordu karşılarına. Dalların karanlık örtüleri altında yürümektense onların kısa, kuru, sararmış otları arasında yürümek daha zevkli oluyordu. Sonunda mahmuz çok dikleşti, hatta birdenbire düştü. İnebilmek için sürünmeye, köklere tutunsalar da kaymaya zorlandılar.

Dibe, ırmağın yatağına ulaştılar. Bir tarafı dimdik, bitkilerle sımsıkı kapalı bir koyağa indiler. Hemen eğilip su içtiler.

Irena çamurlu kıyıdan büyük bir ağacın düşmesiyle oluşmuş bir açıklığa tırmandı. Durup düşündü. Bu ırmak üçüncü ırmakla aynı büyüklükteydi. Eğer bu üçüncü ırmaksa bütün yapacakları onu izleyerek kesiştiği yerde güney yolunu bulmaktı. Ama bu üçüncü ırmak değildi. Kaynağından beri izledikleri ırmaktı. Eğreltiotlarının arasındaki pınardan, canavarın mağarasının altından kaynıyordu. Doğuya ya da güneydoğuya doğru akarak dağdan iniyor ve bu vadiye giriyordu. Üçüncü ırmaksa batıya akarak dağın önünden geçiyordu. Bu onun bir koluysa, üçüncü ırmakla bir yerde birleşmeliydi. Bu sola doğru, üçüncü ırmak ise sağa doğru akıyordu, bu taraftan bakınca. Yani eğer güneye dönükse şimdi yüzü.

Orada durmuş, bunları tartışıyordu kendi kendine. Irmaklar nasıl olur da ayrı yönlere akardı? Hangi yöne bakıyordu kendisi? Boğazına bir düğüm takıldı. Pusuladaki yönlerin adları, kuzey, güney, doğu, batı anlamsız birer sözcüktü. Ne yöne bakarsa, orası güney olabilirdi. Ya da kuzey...

Hugh onun yanına çıktı. "Dinlenmeye hazır mısın?" diye sordu. Elini kızın omzuna koydu. Kız onun dokunuşundan ürktü.

Oğlan hemen yanından uzaklaştı ve o küçük açıklığı geçti. Yıkılmış ağacın iri gövdesine sırtını dayayarak oturdu. Gözlerini kapadı.

Kız onun yanına gelip oturunca, "Bir şeyler yesek iyi olur" dedi.

Kız çıkını açıp kalan yiyeceği ortaya koydu. Düşündüğünden daha fazla yiyecek vardı. Bütün bir gün yetecek

kadar hem de. Bu ona, "Nerede olduğumuzu bilmiyorum" deme cesaretini verdi.

"Hiç bilemedik zaten, değil mi?" dedi oğlan kayıtsızca. Sonra belirgin bir çabayla kıpırdandı. Gözlerini açtı, sorular sordu, düşüncelerini söyledi. Şimdiye dek yaptıkları gibi ırmağı izlemeyi kararlaştırdılar. Çünkü sonunda daha büyük ırmaklardan biriyle birleşmeliydi.

"Yok, eğer yanlış yönde gidiyorsak denize çıkarız" dedi oğlan. Şaka yapıyordu, ama son sözleri söylerken sesi söndü.

"Başka bir seçenek de buradan sola dönmek" dedi Irena. İkinci et parçasını çiğniyor, yedikçe canlanıyordu. "Çünkü yeterince doğuya gitmediğimizi düşünüyorum. Dağda kaldığımız sürece kaybolmuş sayılmayız. En azından dağın nerede olduğunu biliyoruz."

"Ama o zaman da kapıya yaklaşmış olmayız."

"Biliyorum, ama dağ gerçekten elimizdeki tek işaret. Kapının nerede olduğu duygusunu yitirdiğimizden beri..."

"Biliyorum. Her şey birbirinin aynı. Tıpkı kapıyı geçip de çıkamadığım zamanki gibi. Galiba... sanırım aynı şeyin olduğundan korkuyorum. Kapı orada yok artık. Bulabileceğimiz bir şey yok."

"O bana hiç olmadı" dedi kız, meydan okurcasına. "Olmayacak. Burada kalmayacağım."

Oğlan yerdeki ağacın yanındaki toprağa köknar iğneleriyle şekiller çiziyordu.

"Bu senin" dedi kız, oğlanın payı olan etten gözlerini ayırmaya çalışıyordu.

"Gerçekten aç değilim."

Bir süre sonra, "Bana bırakmak gibi bir saçmalık yapmıyorsun, değil mi?" diye sordu kız.

"Hayır" dedi oğlan. İçtendi, şaşırmıştı. Başını kaldırıp kıza bakarak gülümsedi. "Canım yemek istemiyor yalnızca. Eğer isteseydim kırıntısı kalmazdı."

"Hiç yemek yemeden uzun süre yürüyemezsin."

"Tabii. Develer gibi hörgüçten harcarım ben de."

Kız kaşlarını çattı. Ona biraz daha yaklaşmak istedi. O sert saçlarına, yorgun, sakallı yanaklarına, büyük, güçlü, gene de çocuksu ellerine dokunmak istedi, ama birkaç dakika önce dokunuşundan ürkmüş olması onu engelledi. Oğlanın kendini suçlamasına son vermek istiyordu, ama ne diyeceğini de bilemiyordu.

Oğlanın gözleri kapalıydı ya da kapanmak üzereydi. Yerdeki ağaca iyice yaslanmıştı. Kız içinde derinleşen bunalımdan ve kendine kilitlenip kalmışlıktan ötürü bir şey söyleyemedi. Oğlana yeniden baktığında uyumuş olduğunu gördü. Yüzü de kucağındaki eli de gevşemişti.

Yola devam etmeliydiler. Etmek zorundaydılar. Yatıp uyuyamazlardı. Yoksa kapıya hiç varamayacaklardı. "Hugh" dedi. Oğlan duymadı onu. Kızın sıkıntısı, ondan doğan korkulu ama sevecen bir duyguya dönüştü. Gitti ve yavaşça yere yatırdı onu. Ama öbürü dikiliverdi. "Uyu" dedi kız. Oğlan onun sözüne uydu hemen. Kız bir süre yanında oturdu. Oturduğu yerden, daha önce dikkat etmediği, yanı başlarında akan suyun sesini dinledi. Burada sessizce, kumun, çamurun üzerinden yavaşça, tatlı bir mırıltıyla akıyordu. Yorgun olduğunu fark etti. Kırmızı pelerini aldı. Deri ceketini giyip ısındığından beri kullanmıyordu onu oğlan. İkisinin üzerine bir battaniye gibi örttü. Hugh'a kaşık gibi yaslandı ve uykuya daldı.

Kalktıklarında ikisi de uyuşuk, hantal ve ağırdılar. Irena kıyıya gidip ırmaktan su içti. Ellerini, yüzünü yıkadı. Serin su öylesine hoş, kendisi de yol yorgunluğuyla öylesine pisti ki ırmağın aşağısında sığ bir havuzcuk bu-

larak giysilerini çıkardı ve yıkandı. Hugh'un kendisini görmesinden utanıyordu. Onun için çabucak giyindi. Oğlan ırmağın yukarısında, suyun sığ olduğu kıyıya inmiş, diz çökmüş su içiyordu. "Sen de yüzsene. Ben yüzdüm" diye seslendi Irena. Gömleğinin düğmelerini iliklerken mutlulukla titriyordu.

"Çok soğuk."

"Hâlâ üşüyor musun?" diye sordu. Eğreltiotlarıyla kaplı çamurlu kıyıdan oğlanın yanına yürüdü.

"Sürekli."

"O... canavar şey... soğuktu. Dokundum ona."

"Ben yalnızca gün ışığını görmek istiyorum" dedi oğlan. Sesinde kızı ürküten umutsuz bir çınlama vardı.

"Çıkacağız Hugh. Sakın..."

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu o ayağa kalkarak. Kıyıdaki bir çalıya tutunarak kalkabilmişti.

"Irmağı izleyeceğiz galiba."

"İyi. Dağa tırmanacak halde değilim" dedi, kendini şaka yapmaya zorlayarak.

Kız onun elini tuttu. Taş gibi soğuktu. Onu suyun soğutmuş olduğunu biliyordu, ama gene de o soğuk dokunuşla ürkmüştü. Onun için korkuyordu. Oğlana bakarak adını mırıldandı.

Kızın bakışını gördü. Ona söze dökemeyeceği bir özlemle bakıyordu. Sağ eliyle kızın saçlarına uzandı ve onu kendine çekti. Bir duvardı oğlan. Bir kale, bir siper... Ve ölümlü, kırılgan, iyileşmekten çok incinmeye yatkın... Canavar katili, canavarın çocuğu... Kralın çocuğu, zavallı adam, yoksul, kimsesiz, bilinçsiz bir can... Kıza olan arzusu kalktı ve onun karnında atmaya başladı, ama kolları o duygudan da büyük bir özlemle, yaşamın tamamlamaya fırsat veremediği şey için sarıldı ona. Kız da ona aynen öyle sarıldı. Orada öylece durdular.

9

KIZ önden yürüyor, oğlan elinden geldiğince onu izliyordu. Sık sık arkasına bakıyor, bazen de yetişmesi için durup bekliyordu. Oğlan kızın hızında yürüyebilmek için zorlanıyordu. Irmağın kıyısından yürümek hiç de kolay değildi. Kökler, çalılar, eğreltiotları sık, altlarındaki toprak çukurlu, bazen de kaygan oluyordu. O dik yamaçtan inerken yaptığı yanlış bir hareketten beri böğründeki ağrı eksilmiyor, soluğunu ve adımlarını sıkıştırıp duruyordu. Bir süre sonra kıza yetişmeye çalışmayı bıraktı, yalnızca yürümeyi sürdürür oldu. İzledikleri ırmağa daha küçük bir derenin karıştığı bir yere geldiklerinde su öyle bir yayılmıştı ki, her yeri bataklığa çevirmişti. Onlar da karşı kıyıya geçmeye karar verdiler. Bu çok zor işti. Oğlanın zihninde gidip gelen

bulanıklık, akıntının itişine direnip kaygan taşlarda dengesini bulmasını güçleştiriyordu. Düşerse böğründeki acının daha da artacağından korkuyordu. Karşıya geçti geçmesine de, bir süre sora gene öbür kıyıya geçmeleri gerekti. Neden olduğunu anlayamamıştı. Artık dikkatini bütünüyle atacağı adımlara yoğunlaştırıyordu. Kız karşıya geçerken ona el vermek istedi, ama yeterince yararı olmadı. Onun kadar iri değildi. Bir kayarsa suya yıkılırdı kahrolası fil. Su buz gibi yakıyordu. Karşıya geçmişlerdi. Gri ağaçların altındaki kumlu kıyıda daha kolay bir yol açılmıştı önlerinde. Keşke böğrü böylesine yanıyor olmasaydı. Kılıç şimdi biraz daha derine batıyordu. Biraz daha, biraz daha... Kız bir gölge gibiydi. Önü sıra öyle sessiz yürüyordu ki... Gölgesi olmayan, güneşi ve ayı olmayan bu dünyada tek gölge... Bekle beni Irena, demek istedi, ama gerekmedi. Kız onu bekliyordu. Ona doğru dönmüş, geri gelmişti hatta. Sıcak ve güçlü eli oğlanınkini tuttu. "Biraz dinlenmek ister misin Hugh?" Oğlan başını salladı. "Devam etmek istiyorum" dedi. Kılıç biraz daha derine saplandı. Tekrar. Adı, babasının nefret ettiği adı kızın sesinde kutsanıyordu. Bir soluk almak, bir soluk vermek... Sen! Sen benim doyumum. Sen tüm beklentilerin ötesinde karşılaştığım... Sen benim yaşamım. Ölüm değil yaşam! Canavarın mağarasına gelmeden önce evlenmiştik.

"Birazcık" dedi, dizleri üzerine çökerek. Kız yaklaştı. Sadık ve ilgi doluydu. Kıza üzülmemesini söyledi. Oturmak, biraz dinlenmek istedi. Yani kıza bunları söylemek istedi.

Kız onu yatırıp kırmızı pelerinle üzerini örttü. Ona sarılıp sıcaklığıyla ısıtmaya çalıştı. Oğlandı gölge olan. Kız sıcaklıktı, gün ışığıydı.

"Türküyü söylesene" dedi.

Kız önce duymadı onu. Böğrüne saplanan kılıç yüzünden yüksek sesle konuşamıyordu. Bir kez daha söyleyince kız anladı. Dirseği üzerinde doğrulup yüzünü biraz öteye çevirerek ince, tatlı sesiyle, o tarla kuşu sesiyle, korkmadan söyledi.

Çiçek tomurcukken
Ve yapraklar ağaçtayken
Tarla kuşu bana evimi şakır
Benim kendi ülkemi.

"Bu o!" dedi oğlan.

"Ne o?"

"Yuva o ülke" dedi. "Bu değil."

Kızın yüzü oğlanınkine yakındı. Onun saçlarını okşadı. Sıcaklığı oğlana aktı. O gözlerini yumdu. Böğründe ona sancı veren her neyse, uyandığında hiç acımıyordu. Kıpırdayana dek. Ayağa kalkmak en zor kısımdı. Diz çöküp su içemedi, çünkü yeniden kalkması gerekecekti. Kalkarken göğsünden çıkan gürültülerden, bir dizi hırıltıdan utandı, ama onlarsız da kalkamadı. "Haydi" dedi Irena. "Bu taraftan." Öyle emin konuşuyordu ki, oğlan, "Yolu buldun mu?" diye sordu. Kız onu duymadı. Yürüyebiliyordu, ama sık sık tökezliyordu. En iyisi kızın onunla birlikte yürümesiydi. Öyle iyi yönlendiriyordu ki onu, zaman zaman gözleri kapalı bile yürüyebiliyordu. Ama her tökezleyişinde kızı da çekiyor, o yüzden gözlerini açık tutmaya çalışıyordu. Yürüyüşleri kolaylaşmıştı. Ağaçlar önlerinde açılıyor, onlara yol veriyordu. Dereyi bir kez daha geçmeleri gerekti. Bu imkânsızdı.

"Daha önce geçtin" dedi kız.

Geçmiş miydi? Demek onun için böyle üşüyordu. Islanmıştı. Öyleyse bir kez daha ıslanmanın zararı yoktu. Su ateş gibi yaktı. Karanlık ve hızla akan sudan bir daha

içemeyecekti. İkisinin ayrı ayrı diz çöktükleri yassı kaya derenin yanındaydı. Ve çalılar, açıklığın çiçeksiz otları, başlama yeri, ama şimdi sondu. Ve çam ağacıyla yüksek defneler, ama aralarında yol yoktu. Kızın eli ona yol açana dek. Gene de kız onun elini tutmadan kapıdan geçemedi. Ve birlikte yeni bir dünyaya çıktılar.

* * *

Kız gün ışığı ummuştu. Hep sıcağa, sıcak yazın korkunç güneşine çıkacaklarını düşünmüştü. Eşiği geçince geceye ve yağmura çıktılar.

İri damlalarla bir sağanak yağıyordu. Ağaçların yapraklarındaki ve topraktaki sesiyle kokusu çok güzeldi. Kızın yüzü sanki ağlamış gibi sırılsıklam olmuştu. Hugh'u burada yatırıp uyutamazdı. Oysa eşikten geçer geçmez yapmayı tasarladığı şey oydu. Bu ıslak toprağa yatıramazdı onu. Üstelik üç ırmağı geçmekten ayakkabılarıyla pantolonu zaten ıslaktı. Devam etmek zorundaydılar. Haksızlıktı bu! Oğlan acı ve ateşle kör gibiydi. Kız onun kolunu bırakmadı, o da yürümeyi sürdürdü. Karanlık ormandan yavaşça çıkarak çöplü tarlalara geldiler. Yağan yağmura vuran, uzaklardaki otoyolda dönen arabaların farlarıyla havayla toprak ışıldıyordu. Hugh bir kez tökezledi ve kıza asılarak toparlanırken bir çığlık attı, ama hemen, "Yok bir şey" dedi. Devam ettiler. Mıcırlı yola yaklaştıklarında boya fabrikasının çevresinde bütün gece yanan ışıklar önlerini aydınlatmaya başladı. Yola tırmanan küçük yokuşta oğlan dizleri üzerine düştü. Bir şey söyleyip işaret etmeden boylu boyunca uzanıp yüzükoyun yere yattı.

Kız da onunla birlikte düşmüştü. Islak otların içinde yanına diz çöktü. Bir süre sonra emekleyerek yolun kıyısına çıktı. Ayağa kalktı ve oğlanın yattığı karanlığa baktı. Onu göremedi. Üzüntüyle, oğlanın acıyla inlediği gibi inleyerek yoldan aşağıya, çiftliğe doğru yürümeye başladı.

Arkasından, fabrikadan far ışıkları vurdu. Bir tavşan gibi korkuyla yolun kıyısında dondu kaldı. Bir motorun yavaşladığını ve lastiklerin gıcırdadığını duydu.

"Hey! Bir sorun mu var?"

Başına geliyordu işte. O hep korktuğu şey başına geliyordu. Gene de dönüp arabaya yürüdü. Titriyordu. Far ışıklarının ardında kırmızı sakallı bir yüzü fark etti. "Arkadaşım yaralı" dedi ona.

"Nerede? Bekle!"

Küçük bir arabaydı. Hugh hiç yardımcı olmadı, ama Kırmızı Sakal onu inatla katlayarak bir şekilde ön koltuğa yerleştirdi. Sonra da Irena'yı arkaya tıkıştırdı. Gaza basıp yüzün üzerinde sürmekten keyif alarak Fairways Hastanesi'ne uçtu. Acil girişi önünde freni köklediğinde keyifle arabadan inmişti bile. Hugh içeri alındığında işin gösterişi bitmişti, ama Kırmızı Sakal gene de kızla birlikte acilin bekleme salonunda kaldı. Ona girişteki otomatik makinelerden kahve, şeker falan alıp yakın bir dostun yapacağı şeyleri yaptı. Irena'nın yaşamında alışılmadık bir şey değildi bu. Yani artık değildi! Bundan sonra değil! Sıradan, insanları birbirine kardeş yapan soyluluktu bu.

Sonunda bir doktor kızla konuşup bazı sorular sordu. Irena Kırmızı Sakal'ın basketbol sonuçları üzerine anlattıklarını dinlerken kafasında bir öykü hazırlamamıştı. "Dövüldü" deyiverdi. Söylediğini kendi kulaklarıyla duyunca bazı açıklamalar yapması gerektiğini fark etti.

"Ormandaydınız" dedi doktor.

"Yürüyüş yapıyorduk."

"Yolunuzu mu yitirdiniz? Ne kadar kaldınız orada?"

"Tam olarak bilemiyorum."

"İyisi mi, seni de bir gözden geçirelim."

"Ben iyiyim. Sadece yorgunum. Korktum."

"Bir şeyinin olmadığından emin misin?" diye sertçe sordu doktor. Orta yaşlı bir kadındı. Yorgun ve gecenin onunda, tatilin son gününde, hastanenin acil kliniğinin giriş koridorunda, acımasız flüoresan ışıkları altında solgun görünüyordu.

"Ben iyiyim. Biraz uyusam düzelirim. Hugh?.."

"Gidecek bir yerin var mı?"

"Bizi getiren adam annemin evine bırakacak beni. Hugh?.."

"Röntgen filmlerini bekliyorum. O burada kalacak. Şunları imzaladın mı? Evet. Tamam." Arkasını dönüp yürüdü. Doktorun ve hastanenin zoruyla sinmiş olan Irena sessizce gitmeye hazırlandı.

Hugh'u içeri götüren hastabakıcı başını bir kabinden uzattı. "Bu oğlan, birinin annesine haber vermesini istiyor" dedi. Irena'yı görünce, "Sen yapar mısın?" diye sordu.

"Evet."

"Yok bir şeyi" dedi doktor da. "Git biraz uyu."

* * *

"Seni bir gece daha tutacaklarmış."

"Biliyorum" dedi oğlan. Koğuşun sonundaki yüksek, sert yatakta yatıyordu. "Zaten kalkabilecek durumda değilim."

"Ama iyi misin?"

"İyiyim. Her yanıma o şeylerden sardılar. Bak. Yoo, sana gösteremem. Bu şey arkadan açılıyor. Ayıp olur. Ama işte, her tarafımda sargılar var. Mumya gibi. Her uyandığımda bir hap içiyorum."

"Kaburgan mı kırılmış?"

"Bir kırık, bir de çatlak. Sen nasılsın?"

"Ben iyiyim. Dinle Hugh! Sana şeyi sordular mı? Anla işte. Ne olduğunu?"

"Hatırlamadığımı söyledim."

"İyi. Bak, eğer değişik şeyler anlatırsak bir bityeniği olduğunu sanırlar."

"Ne olmuştu?"

"Ormanda yürüyüş yapıyorduk. Bazı serseriler seni dövüp kaçtı."

"Öyle miydi?"

Oğlan kızın şaşkın baktığını gördü.

"Irena. Hatırlıyorum."

Kız gülümsedi, ama hâlâ şaşkındı. "Aldığın o haplarla uçuyorsun galiba."

"Öyle. Hep uyumak istiyorum. Bazı olayları... Kapıya nasıl ulaştığımızı bilmiyorum. Sonunda doğru patikaya çıktık değil mi?"

"Evet, sen olayın biraz dışındaydın." Kız elini oğlanınkinin üzerine koydu. İkisi de utanıyordu. Kalabalık, işlek koğuştaki diğer insanlar, yatan adamlar, yarı giyimli sargılı kafalar, örtülerin altından çıkan çıplak ayaklar, uyuyanlar, bakanlar, gelen giden konuklar, televizyonla üç ayrı istasyona ayarlanmış radyolar, ölümün kokusu ve dezenfektan.

"Bugün işe gidebildin mi?"

"Hayır. Hâlâ pazartesi."

"Tanrım!"

"Hugh, dinle."

Oğlan gülümseyerek baktı ona.

"Bu sabah gidip anneni gördüm."

Bir dakika sonra kuşkuyla, "İyi mi?" diye sordu oğlan.

"Dün akşam onu aradığımda, şey, çok iyi anlayamamış gibiydi. Sürekli benim kim olduğumu sordu. Ben de seninle geziye çıkmış biri olduğumu söyledim. Biliyorsun, ama o aynı şeyleri sordu durdu. Rahatsız olmuştu. Gecenin geç saatiydi, falan. Aramamalıydım onu. Bu sabah sana geldiğimde beni buraya almadılar. Ben de gidip onu görmek zorunda olduğumu düşündüm. Senin burada oluşunu anlayamıyor gibiydi. Hastanede oluşunu."

Oğlan bir şey söylemedi.

"Şey, o..."

"Üzerine atlamıştır" dedi oğlan. Öyle öfkeliydi ki, kız konuşmak için acele etti.

"Yoo, değil. Sadece anlayamıyor... Neyse... Senin bazı giysilere falan ihtiyacın olduğunu söyledim. Onları sana o getirmek ister diye düşünmüştüm. Bilirsin. İçeri gitti ve bir bavulla geri geldi. Önceden hazırlamış meğer. Arabada şimdi. Sana bırakırım onu. Ben... şey... Sanki bana fırlattı onu kapıdan. 'Bundan sonra buraya gelmesine gerek yok' dedi. Kapıyı kapattı. Dönüp gitmekten başka bir şey yapamadım. Neden 'bundan sonra' dedi? Yanlış bir şey söylemiş olmalıydım. O da yanlış anlamıştı. Ne yapacağımı, nasıl düzelteceğimi bilemedim. Üzgünüm Hugh."

"Hayır" dedi oğlan. Gözlerini kapattı. Biraz sonra elini çevirip Irena'nın elini sıkıca tuttu. "Her şey yolunda" dedi yeniden konuşabildiğinde. "Yuvadan uçtum."

"Annen geri dönmeni istemiyor mu?" diye sordu Irena, üzüntü ve şaşkınlıkla.

"Hayır. Ayrıca ben de istemiyorum. Seninle olmak istiyorum. Seninle yaşamak istiyorum." Başını kıza biraz daha yaklaştırabilmek için doğruldu. "Bir yer tutmak istiyorum, bir daire falan. Eğer sen... Bankada biraz param var, bu kahrolası hastane hepsini bitirmezse. Eğer sen de..."

"Evet. Tabii. Dinle bak! Sana söylemek istiyordum. Ondan ayrıldıktan sonra ziyaret saati gelmemişti daha. Ben de 48. Cadde'de Morressey Sokağı'na gittim. Bu sabahki gazetede bir ilan vardı. Şu yamaçtaki mahalle oluyor, bilirsin. Bana uygun göründü. Eşyalarla birlikte ayda 225'e. Kent merkezine on dakika uzaklıkta. Hemen oraya gittim. Garajı da var. Ben nasıl olsa tutacağım onu. Sözleşmeyi imzaladım. Daha önce kaldığım yere geri dönemem."

"Birlikte tutmamızı mı istiyorsun?"

"Eğer istersen. Gerçekten güzel bir yer. Öbür dairede oturanlar iyi insanlar. Evli değillermiş onlar da."

"Biz evliyiz" dedi oğlan.

Ertesi sabah hastaneden birlikte ayrıldılar. Gene yağmur yağıyordu. Kız yamalı ve etekleri yenmiş pelerini, oğlan da lekeli deri ceketi giymişti. Birlikte kızın arabasına bindiler. Kente giden birden çok yol vardı.

Başlama Yeri, Ursula Le Guin'in en önemli yapıtlarından biri; fantastik edebiyatın nadide metinlerinden. Aşkın, tutkunun, hayalgücünün ve serüvenin iç içe geçtiği roman nefes kesen olaylarla yüklü.

Romanın esas karekterlerinden biri olan Hugh Rogers tekdüze ve sıkıcı hayatından bıkıp usanmıştır. Hayatını değiştirmek için çaba göstermektedir. Arayışları sonuç verir ve derken günün birinde beklenmedik bir şey olur: Hugh Rogers kendisini cennetten farksız, değişmeyen alacakaranlığıyla Tembreabrezi'ye, yani "başlama yerine" götürecek olan kapıyı bulur. Irena Pannis ise başlama yerini bulduğunda henüz on üç yaşındadır. Aradan yedi yıl geçer, Irena Pannis büyüyüp serpilir, genç ve güzel bir kadın olur. Dağkenti'ne izinsiz giriş yapan Hugh Rogers ile karşılaşır. Bu karşılaşmanın hemen ardından devasa bir gölge Dağkenti'ni yıkmakla tehdit eder. Hugh ve Irena bu gölgeyi bulup kovmak için bir araya gelir ve yola çıkarlar. Yolculuk esnasında birbirlerine âşık olurlar. Yeni bir başlangıca ya da kaçınılmaz bir sona doğru mu sürüklenmektedirler..?